

ఆంధ్ర సచిత్రవారి

పత్రిక

మనసున మల్లెలు

5-6-62

30 నవంబరు

“తొడలో చక్రపరి” లో జగ్గయ్య, సోనిత్రి

తప్పక చూడండి

Roopkala

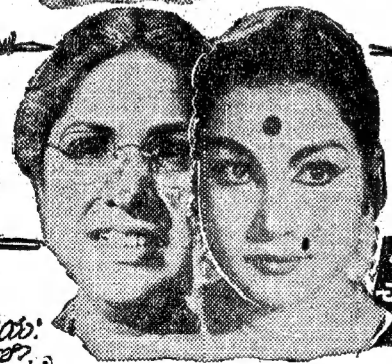

మిరెష్ పాడక్టర్స్

రావణిశైలి పిమ్మడి

ప్రేమభీమంగా యన్.టి.రామారావు
బ్లింబాట్లభిరయంతో

దర్శకత్వం
చాణక్య

సహజ
D.రామానాయుడు

అనూసయేట్ ప్రియ్యుసర్
T.సుబ్బారావు

ఆశ్రయిణి: విజయ
నైజాం : వాణి

VITAYA PUBLICITIES

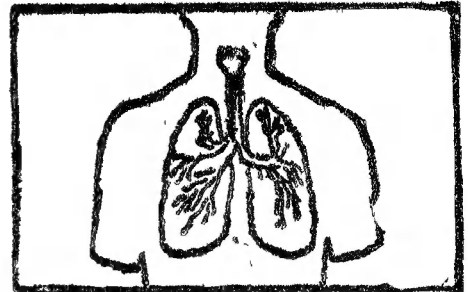
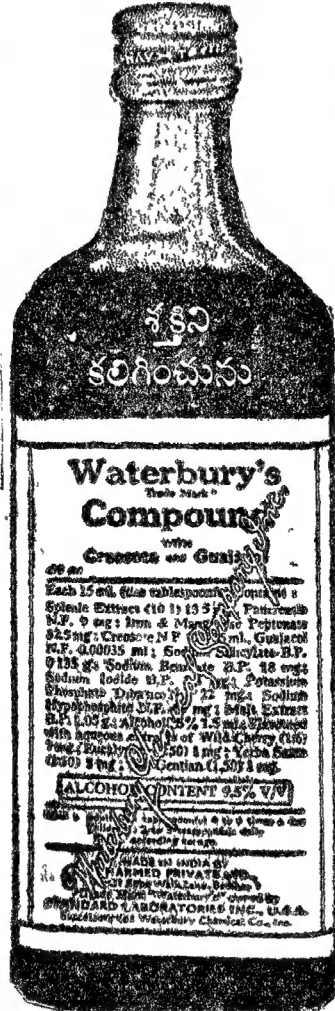
వాటర్ బరీన్స్ కాంపౌండ్

ఎట్టు లేదీలు

త్రాగి జలుబును ఎదుర్కోండి

మౌనమునకుని అనితే అలాంటి మరొక రోగమును
ఏదొకటి కత్తిరి పోగొట్టుకుంది. దీనివలన అనిత
వలన రోగములు కలిగి అవకాశమును కలిగియుంది.
వాటర్ బరీన్స్ కాంపౌండ్ యొక్క విశిష్టమైన క్రియ
క్రియ అవకాశమును కలిగియుంది. మళ్ళీ పత్తిమిదొంది
మరియు రోగనిరోధక కత్తిరి పోగొట్టుకుంది. అనిత
యొక్క వలన క్రియోగోల్ మరియు గమిగోల్
అలాంటివి అనితను కలిగియుంది. అనిత చేరి
అనితను కలిగి. పత్తిమి మరియు అనితను కలిగియుంది.
కూర్చి మరియు పీచు పోగొట్టుకుంది అనితను కలిగియుంది.
రోగమును కత్తిరి పోగొట్టుకుంది. రోగము మళ్ళీ
అనితను కలిగియుంది. రోగమును కత్తిరి పోగొట్టుకుంది.
ఏ రోగమును కలిగియుంది రోగనిరోధక కత్తిరి ఎట్టు లేదీలు
అనిత వలన రోగమును కలిగియుంది.

వాటర్ బరీన్స్ కాంపౌండ్ రోగము క్రియోగోల్ మరియు
గమిగోల్ కలిగియుంది. అనితను కలిగియుంది.
మరియు పత్తిమి అనితను. అనితను కలిగియుంది.
పత్తిమి, అనిత, అనితను అనితను. రోగము
అనితను అనితను పోగొట్టుకుంది. అనితను
మరియు రోగమును మళ్ళీ అనితను పోగొట్టుకుంది.

వాటర్ బరీన్స్ కాంపౌండ్

దగ్గు, జలుబు, శ్వాసనాళపు అస్వస్థతలు, ఉబ్బసపు అపాఖ్యామలము
నివారించుటకు శక్తిని కలిగించును.

(వాటర్ బరీన్స్ కాంపౌండ్ పోగొట్టుకుంది కలిగియుంది (పత్తిమి మైన అనితను కలిగియుంది. ఎ.ఎ.ఎ. రోగమును కలిగియుంది.)

వాటర్ బరీన్స్

ఉత్తరాలు

వ్యాసాలు

నా అభిమాన నటుడు శ్రీ యన్. టి. రామా రావుగారి ప్రథమ వ్యాసం "కళా - సరమార్థము" ఉత్తజప్తారితంగాను, నితంగాను ఉంది. నటునిగానే గాక వ్యాసకర్తగా కూడా యన్. టి. రామారావుగారు తనకు తానే సాటి అనిపించుకున్నారు - "నటుడే పరిశ్రమ కాదు - పరిశ్రమతో నటుడొకడు మాత్రమే" నటుడై యుండి కూడా సూటికి మారు పాళ్ళ ఈ యదార్థాన్ని చెప్పగల స్టైల్ యన్. టి. రామారావు గారికే వుండేమా!

యం. వి. వారయణాచార్య. (రాజమండ్రి.)

* * *

నవీ పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మిస్తూన్న ఆంధ్ర ప్రభుత్వమునకు కలాకారులు ఎంతో ఋణుడే యున్నారు. కానీ ఒక ప్రక్కన ప్రోత్సాహమిస్తూ మరో ప్రక్క నుండి సీని జగత్తులో విప్లవాన్ని రేకెత్తించ యత్నిస్తున్న ఆంధ్ర మంత్రులకు రామారావుగారి వ్యాసము కనువిప్పు కలిగించ గల దని ఆశిస్తున్నాను. రామారావుగారి వ్యాసం చాల నమంజనముగా నున్నది. వారికి నా అభినందనలు. కిలారు శాంతిశ్రీ (చాటపర)

* * *

మా అభిమాన పత్రికలో 15-5-64 పత్రికలో మీరు ప్రచురించిన "ఫుట్ పాట్ బ్రతుకులు" సవిశ్ర వ్యాసం నన్నెంతో ఆలరించింది. నన్నేకాదు చాలా మందికి ఒక సమస్య ఎదురైనట్లు బాధ పడ్డారు. మద్రాసు హార్బరు వద్ద, కన్యవ్యవస్థ, రాయపురంలోనూ ఫుట్ పాట్ బ్రతుకులు అనంభావం.

ఒక సుప్రసిద్ధ తమిళ దర్శకుడు (సి. సిలకంకం) తన సినిమాలో (తిరుదాదే) కూడా ఈ దృశ్యాన్ని చిత్రీకరించారు. స్వయంగా ఒక ఆస్ట్రేలియా కుటుంబం వీరిని ఫోటోలు తీస్తుంటే ఎందుకో అనుకున్నా!

(చత్వేకించి ఫోటోగ్రాఫర్ ప్రభాకర్ కు నా ధన్యవాదాలు.

కానం. కోటేశ్వరరావు. (కరివేడు.)

* * *

అరువంజయ్ కలం వ్యాసం చిన్నదిగా యున్నా చాలా బాగుంది. ఈ క్షేత్రం ఎన్నెన్నటిలో ఉంది చదువగానే ఆశ్చర్యపోయాను. ఎందుకంటే మేము ఈ వేసవిలో తేరలా ప్రాగం వేశాం. బొమ్మలు ఇంకా రెండు మూడు వేసి ఉంటే బాగుంటేదే.

ఇందిర (నిజామాబాద్)

కార్టూన్

డి. (8-5-64) ఆంధ్ర సవిత్ర వార పత్రికలో 16వ పేజీలో వేసిన కార్టూన్ లో ఎడమ చేతికి కట్టిన కట్టు (స్కాల్ ఆర్మ స్టింగ్) ఉండవలసిన పద్ధతిలో లేదు. ఆ కట్టు యొక్క తొవలి రాగము కుడి భుజముపై నుండి యెడ తిరిగి ఎడమ

భుజమునకు రాగా, కిందనుండి అనగా చేతి పై భాగం నుండి రెండవ కొన, ఎడమ భుజమునకు క్రిందిగా ముడివేయవలసినది. అంతేగాని, సరాసరి ఎడమ చేతి కట్టు ఎడమ భుజమునకే కట్టరు.

డి. ఆర్. జాన్. (రాజమండ్రి.)

కథలు

ఆంధ్రనాటకవర్షానికి 22-5-64లో శ్రీ జహీర్ గారిచే రచించబడిన "లేచిపోయింది" అన్న కథ సహితపుగా లేదు. హిందూమత దూషణమేగాక ఆచార వ్యవహారములను, హిందూ సాంప్రదాయములను, దేవాలయములను హింసరచేందుకు ఉద్దేశించినట్లున్నది. హిందూ దేవాలయములలో మతాంతర వివాహములకు తావు లేదు. అట్టివి చెయ్యనియ్యరు. వివాహముల విషయములో హిందూ దేవాలయములలో చాల కట్టుబాట్లున్నవి. అందులో సింహాచలము, తిరుపతి, మొదలైన క్షేత్రములలో చెప్పనవసరములేదు."

ఎ. వి. ఆర్. భరద్వాజ (విశాఖపట్నం)

* * *

రేవమూరి శమంతగారు వ్రాసిన "హుసేన్ సాగర్" బాగున్నది. కథ చదువుచున్నప్పుడు ప్రేమకుడైన గోపి తన ప్రేమించిన రాధను పోగొట్టుకున్నప్పుడు ఎవరికైనా కండ్ల వెంట విక్రమ తిరుగవలసిందే! వారికి ఇలాటి కథ వ్రాసినందుకు నా ధన్యవాదములు. మిన్ వేదవతి (విజయవాడ)

* * *

"హుసేన్ సాగర్" రచయిత్రి రేవమూరి శమంత గారికి కథ చదివినప్పటినుంచి ధన్యవాదం లిపించుకుండా ఉండలేకపోతున్నాను.

గోపాల్ (పలాస)

* * *

ఈ వారము ప్రచురించిన కథలో కె. రామ చంద్రారావుగారు వ్రాసిన ది గర్ల్స్ విత్ స్పేరింగ్ లక్స్, కథ చాల చాల బాగు ఉన్నది. కానీ ఈ కథకు ఆ ఇంగ్లీషు పేరు కాకుండా మరేపేరైన పెట్టిన బాగుంటుందని నా అభిప్రాయము. రచయిత గారికి నా ధన్యవాదములు.

దేవరాజా సత్యన్నారాయణరావు (ఉయ్యూరు)

* * *

8-5-64వ పత్రికలో ప్రారంభించిన ముప్పాళ్ళ రంగనాయకమ్మగారి సీరియల్ "కూలిన గోడలు"కు వేసిన బొమ్మలో తప్పనిసరిగా వలసి వచ్చినందుకు చింతిస్తున్నాను. 'శారద' గులాబీ రంగు చీర కట్టుకున్నట్లు రచయిత్రి వ్రాసేరు. కానీ బొమ్మలో, పరికిణి, వోణి వేసుకున్నట్లు చిత్రించారు. ఇది ఎవరి తప్పంటారు?

సాధారణంగా చేతివాచి ఎడమ చేతికి పెట్టుకుంటారు. కానీ బొమ్మలో (శారద) ఎడమ చేతికి లేదు. కుడి చేతికి వుండేమా అనుకోవాలంటే విచిత్రమే మరి!

బిల్లా మార్కెట్ (మచిలీపట్నం.)

* * *

8-5-64 నాటి పత్రిక 4వ పేజీలో, "పదంతులను వినకండి వ్యాప్తి చేయకండి" అంటూ దాకి కింద "పుస్తకాల చెప్పిన రహస్యం" వేశారు. దాన్ని సమృద్ధంలా?

విజయ చంద్ర (కాకినాడ.) ★

డాక్టర్ వృత్తి చేయండి

విరామకాలంలో ఇంటిలో హిస్టర్ ట్యూబ్స్ ద్వారా హోమియోపతి చదివి, గుర్తుమెంటు రిజిస్ట్రర్లు కాలేజీ ద్వారా డిప్లొమా పొందండి.

ప్రాప్తకృత్ ఉచితం. వెంటనే వ్రాయండి.
Indian Homoeopathic College,
(APW), JULLUNDUR CITY

పండిత
డి గోపాలాచార్యులనాం

ప్రేమామృతం

ఆరోగ్యానికి బలూనికి
ఆయుర్వేదాశ్రమం
(ప్రైవేట్) బుటెడ
మద్రాసు-17

ఆనందం కావాలా?

అద్భుత ఫలప్రసక్తం బ్రహ్మాండంగా నన్నింటి కోర్కెనుండల చిన్నకదలన్న గొప్పపుస్తకం వెల 3 50 చేతిపనులు పరిమళాలు, విలాస వస్తువులు వివిధ ముందులు, పుస్తకాలు, సులభంగా చేసే మార్గాలు 3 50 బీవిత రహస్యాలు: మీ దాంపత్య సుఖ దేవతానికే వెంటనే తెలుసుకోదగ్గ అనేక కామసూత్రాలు 3 50 అమృత రహస్యాలు వ్యాపార ద్వారా మంచి లాభాలతో దినసంపాదనకు అనేక కొత్త దారులు 6 00 పోస్టు ఖర్చులుచితం క్రింది ఎడ్రస్సుకు వ్రాస్తే మీ కంకావలసినవి వి పి పోస్టులో పంపబడను

దేశీయ ప్రచురణలు, ఏలూరు. ఆంధ్ర.

LEARN MAGIC

For Pleasure & Profit

THE WELDON'S PACK OF CARDS: A FULL PACK OF 52 CARDS WITH WHICH ANY ONE CAN LEARN TO PERFORM ANY TRICK AND ANY SELECTION OF TRICKS FOR ANY OCCASION

PACK OF CARDS
1st Quality Rs 7 50
2nd Quality Rs 5 50
WITH COMPLETE INSTRUCTIONS IN ENGLISH/HINDI
packing/postage extra.

ALSO AVAILABLE CARD SHARPENERS KITS, MAGIC KITS & MAGIC BOOKS

MAGIC KIT No 1 2 3 & 4 with 5 10, 15 & 20 tricks for Rs 7/50 Rs 15/- Rs 20/- & Rs 25/- CARD SHARPENERS KITS 1 & 2 WITH 5 & 10 TRICKS FOR Rs 7/50 & Rs 15/-

MAGIC CATALOGUE MAILED FREE WITH ORDER OTHERWISE SEND 50 NP. STAMPS

ALSO WANTED AGENTS & DEALERS IN EACH CITY

WELDON MAGIC COMPANY
2, MAY QUEEN, 33, LINKING ROAD, BANGALORE-50.

రుచికరమైన ఆహారమునకు

తుమార్

వనస్పతి

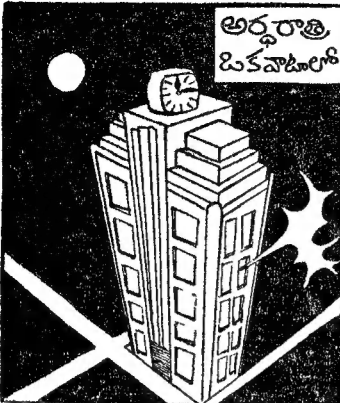
ఎ.డి. విటమినులతో బలపరచబడినది

తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లి. కర్నూలు.

ASP/71-12 TEL

అర్ధరాత్రి
ఒక వాడిలో

ఇంకా
మాటా
లో

ఇంకా వాడిలో

ఇంకా వాడిలో

మరో వాడిలో

దీనిదా సంగతి...

మోహపాయిలోలా ఏదీ పిస్తూ, మమ్మల్ని
కూడ నిద్రలేకుండా ఏదీ పిస్తారెందుకు?
ఇలాంటిప్పుడు మోహపాయిలో

ఇన్ ఫెన్ టోన్ స్ట్రెప్టోవార్మ్ పట్టండి

ఇన్ ఫెన్ టోన్
స్ట్రెప్టోవార్మ్
జీర్ణశక్తిని
వృద్ధిపరచు
విఅస్వస్థతలూ
రాకుండా జేసి
మోహపాయిలు
సంతోషముగా
ఆహారముగా
దుండునట్లు
చేయును

ఇన్ ఫెన్ టోన్

గ్రేప్ వాటర్

హాపాయిని సంతోషముగా
పుంజును

తయారుచేయువాడు
హైదరాబాద్ కెమికల్
అండ్ ఫార్మస్యూటికల్
వర్క్స్ లిమిటెడ్
హైదరాబాద్ ఆంధ్ర
(మూలకాశాశ్రమముల)

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

వ్యవస్థాపకులు :
దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కుకవారం : 5-6-64
(కోడికాసు సం॥ వైశాఖ బహుళ దశమి)
సంపుటము 56 సంచిక : 40
స్థాపితము :
1908

*
మొఖ్య సంపాదకుడు :
శివలెంక శంకువసాద్

*
సంపాదకుడు :
శివలెంక రాధాకృష్ణ

*
ఒక సంవత్సరం
చందా వివరాలు

ఇండియా రూ. 15.60. ఇతర దేశాలు
ఓడమీద (Sea Mail) రూ. 28.60.
ఎయిరెయిల్ (Air Mail) డిల్లీ, బర్మిన్, ఇతర యూరప్, ఆఫ్రికా దేశాలు రూ. 120.00.
అమెరికా రూ. 176.80. ఆస్ట్రేలియా
రూ. 148.20

విద్యుత్త 30 స.పై.

సంవత్సర చందా 15.60 స.పై.

6 మాసాల చందా 7.80 స.పై.

*
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము
7. తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1

“అన్నిటికంటే ప్రమాదకరమైన వృత్తి ఏదంటారు?”

“ఉపాధ్యాయవృత్తి... ఎందుకంటే అకలితో ఎలాగూ చచ్చిపోతున్నాడు. ఈ మధ్య మూలములు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. ముందుగానే...”

మనలోమాట

ప్రముఖ నటులు శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు వ్రాసిన నాలుగవ వ్యాసం “నేను” (38 వ పేజీ)లో ‘ప్రత్యేక వ్యాసావళి’ ముగుస్తున్నది. చిత్రపత్రికమకు సంబంధించిన సాధక బాధకాలను వారు తమ ‘వ్యాసావళి’లో కూలంకషంగానే వివరించారు అనుకొంటున్నాము.

* * *
ఈ వారం 32, 33 పేజీలలో ప్రారంభమయ్యే కొత్త సీరియల్ ‘మనసున మల్లెలు’ రచయిత రంగధామ్ గారిని గురించి ఉపోద్ఘాతం అవసరం లేదనుకొంటాము. కారణం : వారు మా సారకులకు సుపరిచితులే.

* * *
ఈనాడు భారత దేశంలో ‘వంటసామగ్రి’కి సంబంధించిన చర్చ అక్కడక్కడ వినవస్తూనే వుంది. 24 వ పేజీలోని శ్రీమతి వి. హేమలతాకైలాసంగారి వ్యాసం అందుకు సంబంధించినదే.

* * *
మేము ప్రచురిస్తున్న ‘రామచరితమాసన్’లో ‘లవకుశ కాండ’ పైవారమే ఆరంభమవుతుంది. ★

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం. “రాముడు - భీముడు” లో యల్. విజయలక్ష్మి.

కథలు :

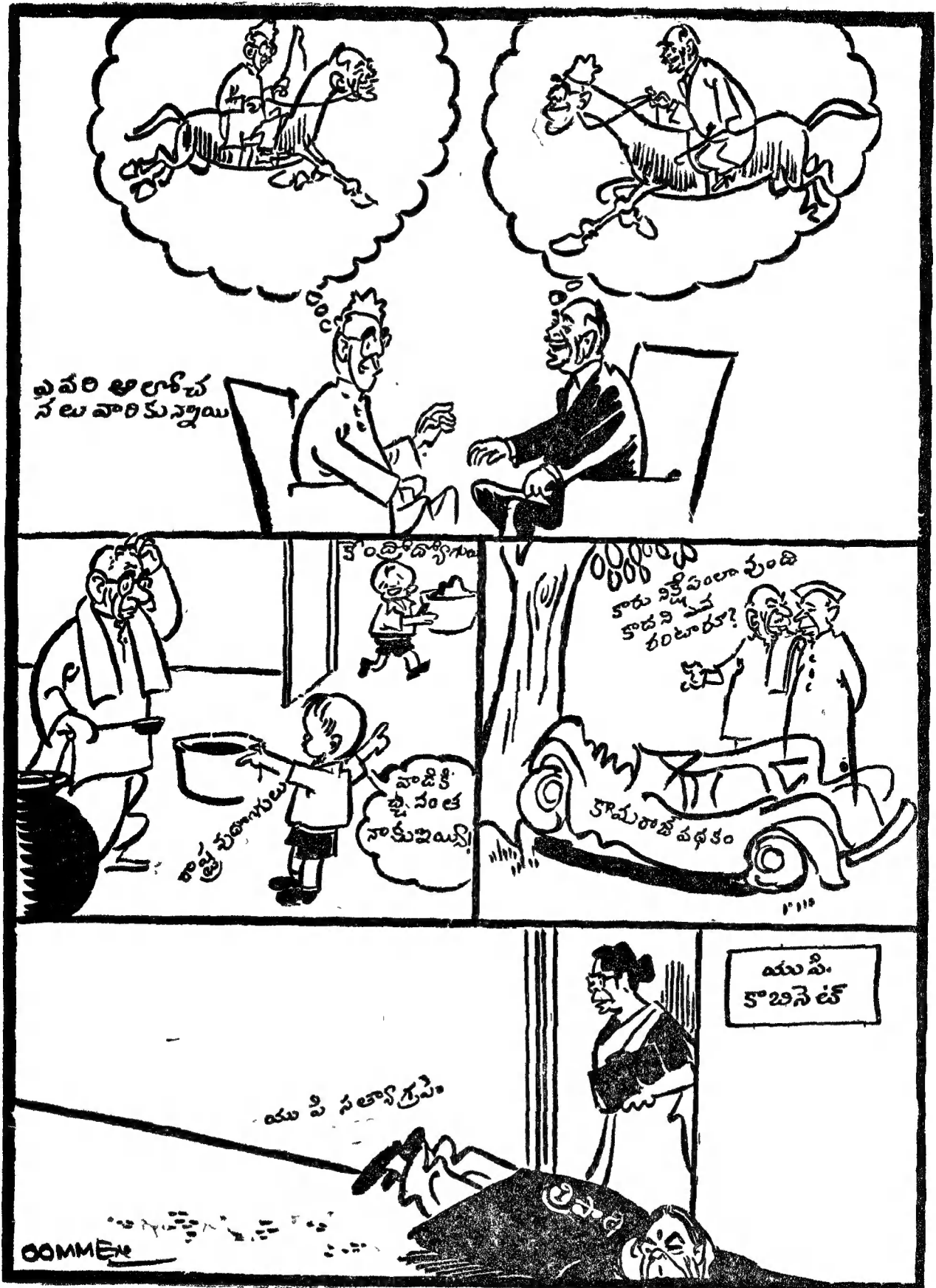
పరిష్కారం — 12
మఖం ఎరుగని జీవితం — 20
పరిష్కృతం — 40

సీరియల్ కథలు :

కూలిన గోడలు — 16
మనసున మల్లెలు — 32
(కొత్త సీరియల్ ప్రారంభం)
రామచరితమాసన్ — 44

శీర్షికలు : వ్యాసాలు : సినీమా.

ఉత్తరాలు — 3, ఊమెన్ కార్నాడ్ — 6,
ఫిల్లీలె — 7, రాజధాని కమర్సు, ఇంటింటి
వజ్రాలు — 10, సరాగమాల — 15, మనలా
లోకం — 24, వారపరాల — 27, ముఖ్య
మంత్రితో ఇంటర్వ్యూ — 30, రామారావు
వ్యాసం — 38, బాలసాహితీ కథ — 48,
సినీమా — 60.

నేపాల్ రాజా (శ్రీ మహేంద్ర ఇటివలనే పతనమేతంగా స్వాధీన్ వచ్చారు. రాష్ట్రపతి డాక్టర్ రాధాకృష్ణన్ తో ముచ్చటపడ్డారు. (శ్రీ మహేంద్ర, రాజరత్నగార్లను యీ చిత్రంలో చూడవచ్చును.

ధీర్ధిలో పాలకీ నిక్లకీ ఎద్దడి!

శ్రద్ధిమధ్యనే అచకౌంటా—ఒక అమెరికన్ వ్యాపారి బ్రిటన్ ను గురించి వ్రాస్తూ, ఆ దేశం అర్థ కాలపు దేశమని, కార్మికులు సగం పని చేస్తారని, అందుకు సగం జీతమే వస్తుందని, ఆ ఇచ్చే సగం జీతం కూడా యజమానులు సగం మనస్సుతో ఇస్తారని పేర్కొన్నారు. అదేవిధంగా ఇండియాను గురించి చెప్పిచ్చేటప్పుడు—ఇది కూడా అర్థ కాలపు దేశమని, కాని ఎవరైనా చేసే సగం పనికి ఇక్కడి నిర్లక్ష్యమైన యాజమాన్యం రెట్టంపు కూడా ముట్టచెబుతారని చెప్పిచ్చు.

ఇదే అంశాన్ని దృష్టిలోవుంచు కొని ఒక్కమారు భారతదేశపు రాజధానిపైపు పరికిద్దాం. తృతీయ ప్రణాళికలోని తృతీయ సంవత్సరంలో ధీర్ధిలోనే నీటి ఇబ్బంది సమస్య మళ్ళీ తలెత్తింది.

పోయిన సంవత్సరం లోకోసభలో డాక్టర్ సుశీలానయ్యర్ మాట్లాడుతూ, నీటి కొరత అబ్బంది ప్రతి ఏడాది వేసవిలో సంప్రదాయ బద్ధంగా వస్తున్నదని అన్నారు. ఎవరిదాకానో ఎందుకు? ఇక్కడ, నా స్వస్థభవమే చెప్తాను ..... నే నుండున్నది పార్లమెంటు వీధిలో. ఈ వీధిలో ఉంటే భవనాల మొదటి 'ఫ్లోర్'కే నీరు అందటానికి. తగినంత ఒత్తిడి లేదు. ఇది జలా ఉండగా, ఇదే వీధిలో ఆరు అంతస్తుల భవనాలను నిర్మించడానికి 'ఫ్లోర్'లు వేయటం జరుగుతున్నది. అంతేకాదు, ఆరంతస్తులకన్నా పెద్ద భవనాల్నే నిర్మించాంపు యోచన కూడా కొందరేజులేదు. ఈ పద్ధతు మంజూరుచేసే

'మనిసిపల్ కమిటీ'కి ఆయా భవనాల 'బాల్ రూం' వసతుల్లోను, విస్తీర్ణంలోను ఆసక్తి ఉంది— అంతవరకే. ఆకాశాలను అంటే యీ భవనాలకు నీరు, విద్యుచ్ఛక్తి అందుతున్నాయా?—లేదా?— అన్న అంశాన్ని ఆ కమిటీ పట్టించుకోదు. 'పార్సింగు' కు రవంత జాగాను ఏర్పాటుచేసే మొ యాన్ని కూడా ఎవరూ పట్టించుకోరు. ఇటు వంటి సమస్యన్నీ, సమస్యలుగా ఉండిపోయాయి. నీటి జోలికి పోయేవారు ఈనాడు ఎవరూ కనుపించరు.

అసలు ఈ నీటి కొరత సమస్యను మొదట వెలికి తీసినవారు డాక్టర్ అంబేద్కర్. యుద్ధపు రోజులని. జమీనానదిలో నీటి స్థాయి తగ్గుతుండేది. అదే రోజుల్లో విద్యుచ్ఛక్తి కూడా విఫలమయే ప్రమాదం ఉండేది. అందువల్ల విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రం సమీపంలో జమీనానదికి ఆనకట్టను నిర్మించడానికి నిశ్చయించారు. కాని, ఆ రోజుల్లో జరుగుతుండే యుద్ధ సర్వాహాలు, తదితర కారణాల మూలంగా ఈ పథకాన్ని రద్దు చేయటం కూడా జరిగిపోయింది. క్రమేణా స్వాతంత్ర్యం రావటం, దాంతో కొందరు 'మాస్టర్-ప్లాన్' శకం ఆరంభం కావటం జరిగింది. తరువాత ఆనకట్ట నాకడాన్ని కట్టారు. కాని, ఈ ఆనకట్ట 'పంపింగ్' కేంద్రం నుంచి దాదాపు ఎనిమిది మైళ్ళ దూరం ఉన్నది. ఫలితం : చాలా తక్కువ స్థాయిలో నీరు ప్రవహిస్తుండేది. ఇప్పుడు మరో ఆనకట్టను నిర్మిస్తున్నారు.

వలెన్ టైలర్ గ్యాలన్ నీటిని తుభవరచి ప్రజలను ఆపేరంగల జల కేంద్ర మొకటి ఈ ఏడాది లోనే పని ప్రారంభిస్తుందని అంచనా. సిమెంటు దొరకటంలేదన్న నెపంతో యీ జలకేంద్రం ఏర్పాటు అప్పుడే ఒక ఏడాది ఆలస్యమైంది. ధీర్ధి

నగరంలో రోజుకో బజారు స్పష్టించబడటానికి అవసరమయిన భవనాలకు సిమెంటు దొరుకుతుంటే, మరోవైపు నలుగురికీ ఉపయోగపడే ఈ జల కేంద్రానికి సిమెంటు దొరకటంలేదనే నెపం విద్వారంగా కనిపిస్తున్నది.

1963 లో ధీర్ధి కార్పొరేషన్ ఒక తీర్మానం చేస్తూ, 1.40 మిలియన్ల గ్యాలన్ల నీరుకావాని ప్రతిపాదించింది. ఆ రోజుల్లో 1.05 మిలియన్ల గ్యాలన్ల నీరు ఖర్చు అవుతూ ఉండేది. కాని, ఆనాటి కంటే ఈరోజున నగరంలో జనాభా విపరీతంగా పెరిగిపోయింది.

నీటికధ ఇలావుంది! నీటికీపాలకూ ఎప్పుడూ అవినాభావ సంబంధం వుంటుంది కనుక కొంత పాలకధను కూడా చెప్పకొందాం.

ఈ ఏడాది నగరవాసులను బౌధిస్టున కొత్తసమస్య పాలసమస్య. ప్రభుత్వంవారి పాత స గాఫరా కేంద్రంలోనే పాలకొరత ఏర్పడిందని తెలుస్తున్నది.

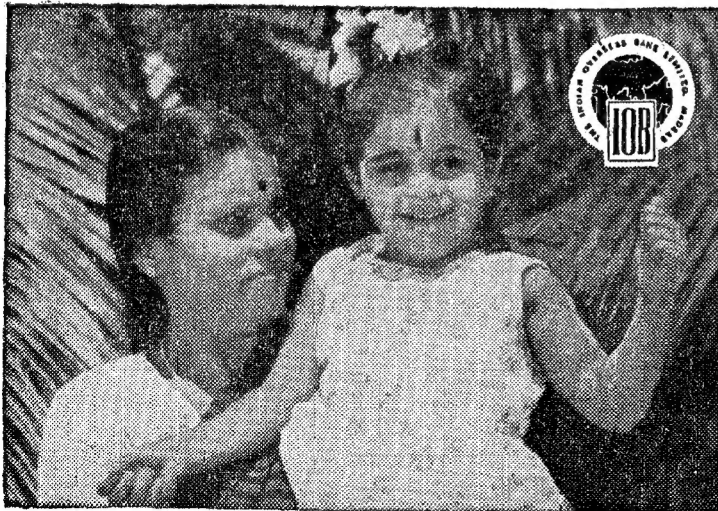
అసలు నిజం చెప్పాలంటే, చివరకు పబ్లిక్ అకౌంట్స్ కమిటీ, అంచనాల సంఘం కూడా యీ పాల పథకం యొక్క పుట్టు పూర్వోత్తరాలను మరిచిపోయినట్లున్నది పశువులకొడ తగ్గింది, 'డైరీ ఫారం' బెడదలు తొలగించేందుకే యీ పథకాన్ని ప్రారంభించారు. క్రమేణా ఈ అంశమే మ్యూజీలండ్ ప్రభుత్వాన్ని కూడా ఆకర్షించి, కొంత ఆర్థిక సహాయం అభించటానికి

దారిదీనింది. ఆ వశువులన్నింటినీ నిడుట్టుతూ ఉంచేందుకు ఢిల్లీలో కాస్త భారీ ప్రదేశాన్ని ఆక్రమించుకోవాలని ప్రతిపాదించుకున్నారు. ఈ వధకం అప్పుడే రాజకీయాల వడుమన ఇరుక్కొంది. పూర్వోక్త ఉన్న వశువుల యజమానులు, 'డైరీ ఫారం' యజమానులు కలిసి ఒక మురగాగా తయారయ్యారు. ఈలోగా అధునికమైన ఒక పాల కేంద్రానికి మని లేకపోయింది. గ్రామాలలో నుంచి

న్యూ ఢిల్లీ లేఖ

పాలను తెప్పించి, ఈ 'డైరీ ఫారం' ద్వారా పంపిణీ చేయాలని యోచించారు.... అలా తయారయ్యావు వరిస్థితులు .... ఏదీ, ఏమైనా పూర్వపు వధకం ప్రకారం వశువులను పూరి వెలువలకు తీసుకెళ్లిగలిగితే, నగరంలో ఎంతో పారిశుధ్యం వెలకొంటుంది.

దాని ఆనందమైన భవిష్యత్తుకు

ఇండియన్ ఓవర్సీస్ బ్యాంకుయొక్క రెక్యరింగ్ డిపానిట్ దిట్టపు నిల్వ తప్పక తోడ్పడును.

కనినం రూ. 5/- నుండి అదనంగా దాని గుణములలో రూ. 500/- వరకు డిపానిట్లు పుచ్చు కొనవచ్చును

ప్రతినెలా డిపానిట్ చేయవచ్చు మొత్త పైన

రూ. 5/- రూ. 10/- రూ. 50/- రూ. 100/- రూ. 500/-

క్రింద కనవరచినట్లు పెరుగును:

12 నెలలలో	రూ. 61.00	రూ. 122	రూ. 610	రూ. 1,220	రూ. 6,100
24 నెలలలో	124.50	249	1,245	2,490	12,450
36 నెలలలో	192.00	384	1,920	3,840	19,200
48 నెలలలో	262.00	524	2,620	5,240	26,200

పూర్తి వివరములు బ్యాంకు యొక్క ఏ కాఫీ

కార్యాలయములోనూ దొరకును

ఇండియన్ ఓవర్సీస్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్

ప్రధాన కార్యాలయము: 151, హౌండ్ రోడ్, మద్రాస్-2

ఎమ్. సి.టి. ముక్తయ్య
చేర్మన్

ఎస్. ఆర్. వి. అరసు,
జనరల్ మానేజర్

అంబికా రెడ్డి

ఒక రకంగా చూస్తే, ఢిల్లీ పాలనరఫరా వధకా కనికే ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. దీనికి పాత వశ, పులూ లేవు, కాగా, గ్రామాలలో నుంచి పాలను తెప్పించే ఆచారమూ లేదు. అయితే ఎలా నిర్వహించ గలుగుతున్నారు? — సంగతి — మధ్యవర్తులను పెట్టుకోవటం, ఢిల్లీ ప్రజలను దోచి ఆ మధ్య వర్తుల జేబులు నింపటం!

ఢిల్లీ పాలనరఫరా వధకం అధ్యక్షులు ఇటీవలనే విలేఖరులగోష్టిలో మాట్లాడుతూ నగర వాసులకు త్వరలో ముక్తిలభించే మార్గాలు లేవని ఖండితంగా చెప్పారు.

పైగా—ఈ పాలనరఫరా పరిస్థితి, తృతీయ ప్రణాళిక మధ్యంతర సమీక్షలో చేరిన అంశమే. సహజంగా ఢిల్లీలో సంవత్సర కాలాన్ని నాలుగు భాగాలుగా విభజన చేయవచ్చును. మొదటిది విష రీతమైన ఎండల కాలం—ఈ కాలంలో నీరు అనలు దొరకదు. రెండవది : వర్షాకాలం..... అంత కన్నా వరదలకాలం అంటేనే బాపుంటుంది. విష రీతమైన వరదలతో ఢిల్లీ అంతా హోరు మంటూ ఉంటుంది. ప్రజలనూ, వశువులను సంరక్షించేందుకు మరోవైపు వర్షాలు. మూడో సీజన్ వ్యాధుల సీజనే. నీరంతా మురికిపట్టి పోవటం, ఫలితంగా వ్యాధులు రావటం ఆచారం. ఎంతమంది ప్రజలు ఈసీజన్లో ప్రాణాలు వదులు తారో ఆ భగవంతుడికే తెలుసు. నాలుగోది పండు గల సీజను. రామలీలాతో ప్రారంభమయ్యే ఉత్సవాల సీజను హాలీతో ముగుస్తుంది. పండు గల పేరుతో ఎన్ని గలభాలు, కొట్లాటలు జరుగు తయ్యా లేక్కలేదు.

ఢిల్లీలో ఒక పెద్ద మార్కెట్టును నిర్మిస్తున్నారు. దానితోబాటే ఒక మురికివాడనుకూడా. కేంద్ర సచివాలయమే ఆ మురికివాడ!

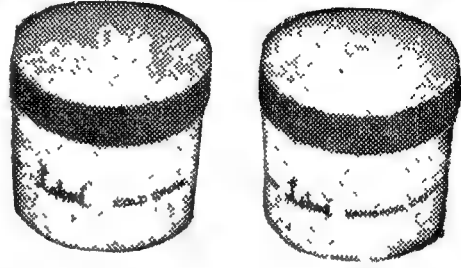
ఈ సచివాలయం ఒకప్పుడు 'రైస్ హాలు' గా ఉండేది. 1947 వరకు యీ 'హాలు' ఎంతో అందంగా ఉండటంవల్ల జనం తండోపతండాలుగా వచ్చి చూచిపోతూ ఉండేవారు. కాని, అది సచివాలయంగా మారటంతో దీని ప్రాముఖ్యత తరగి పోయింది. ప్రతిరోజూ ఉదయం పది గంటల తరువాత పరిశాలను కడిగిస్తారు. అట్లా కడిగిన తరువాత గంట గడవక ముందే మట్టి, మురికి ప్రత్యక్షం.

మన దేశంలో అమలు జరుగుతున్నాయ్ కొన్ని పథకాలు. మురికివాడ అభివృద్ధికి కూడా అనే పథకాలు! సచివాలయంలో ఈ పథకం బాగా అమలులో ఉంది. సచివాలయపు మొదటి రెండు అంతస్తులనూ, మొదటి రెండు పంచపక్ష ప్రణాళికలలోగానే మురికివాడలుగా రూపొందించటం జరిగింది. ఇప్పుడు నడుస్తున్న మూడో ప్రణాళికలో మరో అంతస్తును 'మురికివాడగా' మారుస్తున్నారు. ఈ అంతస్తులలో నడిచి వెళ్లేవారు ఆ దుమ్మును, 59 వ పేజీ చూడండి

సౌందర్యమునకై
సౌందర్య సాధన!

లక్మె

ఉదయము లక్మె వానిషింగ్ క్రీమ్
రాసుకోండి...

మరియు దినమంతా సౌందర్యముగా తయారై
వుండండి. లక్మె వానిషింగ్ క్రీమ్ మీద
పౌడర్ చాలా సేపటి వరకు కూడ అడుకొని
వుండును. ఇందువల్ల మీ ముఖము దినమంతా
అందముగాను, కోమలముగాను వుండును.

...మరియు రాత్రి లక్మె కోర్ట్ క్రీమ్!

మీరు విశ్రాంతిగా నిద్రిస్తారు. లక్మె కోర్ట్ క్రీమ్
వల్ల 'మేకప్' మరియు రోమ రంధ్రముల
మీద వున్న దూళి కణములు వదలిపోవును.

చర్మము కొరకు ఉపయోగకరమైన నూనెలతో
తయారైన లక్మె కోర్ట్ క్రీమ్ మీ ముఖచర్మమును
కోమలముగాను, ప్రకాశవంతముగాను వుంచును.

ప్రత్యేక కానుక : శృంగారము, సౌందర్యము
పెంపొందించు కొనుటకై ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడిన
చిన్న పుస్తకమును ఉచితముగా పొందండి.
ఈ ఆద్రుసుకు వ్రాయండి. లక్మె లిమిటెడ్, బోంబే హౌస్,
బ్రాన్ స్ట్రీట్, బొంబాయి 1.

నగరంలో మునిసిపల్ ఎన్నికల కోలాహలం: నాటకకళాపరిషత్తు వారి బహుమానాలు!

బ్రిటన్ నెల చివరిలో, హైదరాబాదులో మునిసిపల్ ఎన్నికలు జరగబోతున్నాయి. వాటికి ఇప్పటి నుంచి, ప్రయత్నాలు ఉమ్మడిగా సాగిపోతున్నాయి. ఎన్నికల నిర్వహణ తరంగాలలో అధికారులు నిమగ్నులయ్యి ఉంటే, రాజకీయ పార్టీల వారు, అభ్యర్థుల నిర్ణయం విషయంలో ఎంతో ఆసక్తిని పెడుతున్నారు. ముఖ్యంగా కాంగ్రెసువారు, వారి తాలూకు కాబోయే అభ్యర్థులు నానాఅవస్థలు పడుతున్నారు. ఎట్లాగైనా సరే, ఈ సారికూడా మునిసిపాలిటీ ఆధ్వర్యం, తమ చేతుల్లోకి తెచ్చుకోవాలని. దీనికి కారణం, ఈసారి ప్రతిపక్షం, తమకు వ్యతిరేకంగా గట్టిగా నిలబడవచ్చనే బెంగ వలనే. ఇలాంటి అవసరమృతం కలగటానికి కారణాలు, గతంలో తాము ప్రదర్శించిన అసమర్థత, అశక్తత, పౌరులకు, నగరంలో ఉండగల స్థితి గతులు కల్పించలేక పోవడమే దీనికి ముఖ్య కారణం అనిపిస్తోంది. పాలకులకూ తెలుసు, ఆంధ్ర రాజధాని నగరం, రాసురాసు యే విధంగా మార్పు చెందుతోందో, అయితే అంత శ్రద్ధ, ఆసక్తి చూపించటానికి అగిన కారణాలేమీ కనిపించలేదు. ఇప్పుడయితే ఎలక్షన్ లు వచ్చి పడ్డాయి. ఇప్పుడయినా, గాఢ నిద్రనుంచి మేల్కొనలేక ఎట్లా! అకస్మాత్తుగా ఒకవినాదం లేవదీశారు కాంగ్రెసు వారు, మురికి వాడల నిర్మూలనమే మా పరమ లక్ష్యమని. ఇది నిజంగా చాలా హింస తగ్గదే! కాని ఇన్నాళ్లు వాటి నిర్మూలనకు ఏమేమి చర్యలు తీసుకున్నారు? విజయతీగా, మురికి వాడల్లో నివసిస్తున్న ప్రజానికం పట్ల శ్రద్ధ చూపించకలిగారా! పైగా నగరం మధ్యలో హెచ్చరికల 'బోర్డు': ఈ స్థలం గుడిసెల వారిది, జాగ్రత్త

అని! ఈ గుడిసెలన్నీ అట్లాగే ఉండి పోవాలిందే, నగరంయొక్క ఆరోగ్యం యెంత తీవ్రంగా దెబ్బ తింటున్నా ఫరవాలేదు. పైపెచ్చు, వాళ్లకుకావలసినంత మద్దతు, సహాయం, కనిపించకుండానూ, అవసరమయితే ఒక్కొక్కప్పుడు బాహులుగానూ చేస్తూనే ఉంటారు కూడా. ఇదిట్లా ఉండగా ఇంకో తమాషా, నగరంలో 75 వేల మంది దాకా మురికి వాడల్లో నివసిస్తూ ఉన్నారు కాబట్టి, వారికి ప్రాతినిధ్యం ఇస్తూ, కాంగ్రెసు వారు, 'టిక్కెట్టు' (అంటే, ఎన్నికల్లో కాంగ్రెసు తరపున నిలబడే అధికారం), ప్రసాదించాలని విజ్ఞప్తులు. గుడిసెల వాళ్లకు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యం యిస్తే, మురికివాడల నిర్మూలన త్వరగా జరుగుతుందిట కూడా! దొంగకు తాళం చెప్పి ఇచ్చినట్టు! ఇది వీరి ప్రచార ధోరణి! అసలు మురికి వాడలనే నిర్మూలించాలని అందరూ అంటుంటే, వారికి ప్రాతినిధ్యం ఇచ్చి జలవరచమంటే, దీని ఆంతర్యమేమిటి! ఇలాంటిప్పుడు వీరినివాదం కేవలం బూటకమని తేలిపోతోంది. నగర వాసులు మహా నిమగ్నుల చెందిపోయారు ఎక్కడ చూసినా అసాధారణ పరిస్థితులతో, ఒళ్లు గలతరించి పోతోంది పిల్లల్ని స్కూళ్లకు పంపించంటే, మహాక్షమంగా ఉంటోంది. బిచ్చగాళ్లు సరేరి! నమయం కనిపెట్టి, మురికి వాడల నిర్మూలనకు కంకణం కట్టుకున్నామని ప్రకటించటం, ఆత్మవంచన, వాస్తవ్యధంగా కనిపిస్తోంది. ఏమై వచ్చిటికి, నగరాన్ని మందరంగానూ, ఆరోగ్యవంతంగానూ రూపొందించటానికి నమగ్నమైన పథకం తయారు చేసిన వారికి, అలాంటి పథకాన్ని అమలు పరచగల

సామర్థ్యం, తాపతు ఉన్న అభ్యర్థులకే ఈ సారి నగరవాసులు వోటు వేస్తే, కొంతవరకైనా పరిస్థితి మెరుగు పడక మానదని ఆశించవచ్చు. పథకం ఎలాంటిదో అభ్యర్థులు ఎలాంటివారో స్థానిక ప్రజలే నిర్ణయించాలని వస్తుంది.

మొత్తం 94 సీట్లున్నాయి. అందులో హైదరాబాద్ 66, సికింద్రాబాదు నుంచి 28 కౌన్సిలర్లను ఎన్నుకోవాల్సి ఉంది ఇప్పుడయితే కాంగ్రెసు వారు 60 మంది ఉన్నారు. తర్వాత ఎక్కువ సంఖ్య ఉన్నది స్వతంత్రులకే వీరు 22 మంది. ఇప్పటి ఎన్నికల్లో అన్ని స్థానాలకు కాంగ్రెసు వారు మాత్రమే పోటీ చేస్తారు. తర్వాత ఇతర పార్టీల పార్టీవారు ఎక్కువ స్థానాలను పోటీ చేయాలనుకుంటున్నారు కమ్యూనిస్టు, జన సంఘ, సోషలిస్ట్ పార్టీవారు కూడా చాలా 'సీట్లకు' అభ్యర్థులను నిలబెట్టాలని ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. పార్టీ, కుల, మత, వర్గ రహితంగా, మునిసిపల్ ఎన్నికలలో పోటీ చేసే నిమిత్తంగా, డొక్యుమెంట్ల కోతమంది పెద్దమనుష్యులను నిలబెట్టాలని కొంత మంది ఆలోచన. మున్సిపాలిటీ వారు కూడా ఈ సారి, రంగంలోకి దిగాలని తాపత్రయ పడుతున్నారు చివరికి ఎట్లా పరిణమిస్తుందో వేచి చూడాల్సి ఉంది!

హైదరాబాద్ సాంఘికం, రాజకీయం, ఇక సాహిత్యంలోకి వస్తే - రచయిత జీవన పరిస్థితి మెరుగు పడితే ఉత్తమ సాహిత్య సృష్టికి అవకాశం కలుగుతుందంటారు గోరా శాస్త్రిగారు ప్రెస్ క్లబ్ వారు ఏర్పాటు చేసిన సాహిత్యసన్మసారో ప్రప్రథమైన ఉపన్యాసారాంశం ఇది. జాతీయ కదిలిందే ఉత్తేజకరమైన నవల, తెలుగులో ఇంత వరకు రాలేదని, జాతీయ జీవనంలో వచన రచనలకు ప్రముఖమైన స్థానం ఉందని, సాహిత్య తల్లి అవుతోందేగాని, సాహిత్య విలువలు పడి పోతున్నాయని అన్నారు. 'మాలవల్లి' మినహాయితే, తెలుగులో సాంఘిక నవలంటూ లేదని, అధునిక కాలం చేస్తున్న ప్రశ్నలకు, రచయితలు యే విధంగా సమాధానాలు సమకూర్చారో తెలుసుకోలేక తట్టిబ్బు లవుతున్నారని అన్నారు.

ఏటలా, వాటిక, వాటకాల పోటీలు ఆంధ్ర నాటక కళాపరిషత్తువారు జరుపుతూ ఉండటం పరిపాటు! ఈ సారి అనంతపురంలో జరిగిన పోటీలకు, రాజధాని నుంచి మూడు నాటకాలు, ఒక నాటిక అర్జున్ ననిగా నిర్ణయించ బడినాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ పెట్రోలియం సంస్థ వారి 'సత్యం మందరం' నాటకానికి ఉత్తమరంగాలంకరణకు, ఉత్తమ నటిగా శ్రీమతి సరస్వతి గారికి బహుమతులు వచ్చినాయి. విద్యానగర్ కల్చరల్ ఎసోసియేషన్ వారి నాటకం 'మరో మొహంజోదా' ప్రదర్శనానికి రెండవ బహుమతి, రచనకు కూడా రెండవ బహుమతి వచ్చింది. దీని తరువాత

ఇంటింటి పజ్జాలు

ఆరుద్ర

సొలార్ జంగు భోజనం

నన్ను ముంచకపోతే నిన్ను ముంచేస్తానంటుందట కందిపొడుం
నన్ను నమలకపోతే నిన్ను నమిలేస్తాను అఱదు వక్కపొడుం
నన్ను వడకట్టకపోతే నిన్ను చెడగొడ్తాను అఱదు కాఫీ పొడుం
అమాయక మైనవి తతిమ్మా పొడుంలు సర్వం
అబ్బో! కందిపొడువుకు మాత్రం బోలెడు గర్వం
అని మా బావగారు భావిస్తారు
అందుకే మిగతావి నేనిస్తారు
కందిపొడువును శిక్షిస్తారు
కడుపారా భక్షిస్తారు.

శ్రీ యన్. ఆర్. నంది. శ్రీ విజయకళా సమితి సమీపంలో, 'చిట్టి' పాటను అభినయించి పాట పనిచేస్తూ ఉంటున్నామని తెలుస్తోంది. సీకింద్రాబాద్ వారు ప్రదర్శించిన 'యాచకులు' శ్రీమతి పార్వతికి, ఉత్తమ నటిగా బహుమతి వభ్యులండా, రైల్వే సమితి. దాదాపు ఎనిమిది నాటకానికి ప్రత్యేక బహుమతి వచ్చింది. లభించింది. వేలదాకా ఉన్నారు. రకరకాల భాషల వారికి అందా, ఈ మూడు నాటకాలు, శ్రీ కె. సత్యవారాయణ రైల్వే ఇన్స్టిట్యూట్ సీకింద్రాబాద్ వారు బాలులో ఉండేలాగన పది వేల గ్రంథాలతో, మూర్తి 'కమలాకాంత్' ప్రాసిన 'చిట్టి' నాటి ఈ 'చిట్టి' నాటికను రూపొందించారు. ఈ సంస్థ ఒక గ్రంథాలయాన్ని కూడా ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. కకు ఉత్తమ రచనకు ఉత్తమ ప్రదర్శనకు చాలా పురస్కారమిస్తానని. సర్వతోముఖంగా అభి జానపద నృత్యాలు, నాట్య, నాటక ప్రదర్శనలు, రెండవ బహుమతి లభించినాయి. ఇంకో విషయ పుద్గి చెందటానికి సభ్యులందరూ ఎంతో ఉల్లా 59 వ పేజీ చూడండి

దినదినానికి... అతిమనోహర సౌందర్యానికి రెక్సోనా

రెక్సోనా మీ చర్మంతో వర్ణన మాడి దిన దినానికి శరీరసౌందర్యాన్ని
హిచ్చించుతుంది, అబ్బురం కాదు. రెక్సోనాలో 'కేడిల్' పువ్వుది...
చర్మానికి పొగసుగలిగించే మానెల మిశ్రమం, దానిలో ఎక్కువగా
అవలంబకరమైన పరిమళం పువ్వుది... మీ శరీరాన్ని అతి సౌందర్యంగాను,
సాగుగాను సువాసనగాను మారుతుంది.

కేడిల్తో గూడిన రెక్సోనా మీ చర్మానికి గుణకారి

RX. 22-10 TL

హిందూస్థాన్ లిమిటెడ్ బెర్హంపూర్

నిక్కబాన్ని భంగపెట్టానా నా
పెనుక ఏదో చప్పుడయ్యే సరికి,
తల్లి ఎడి పెను దిరిగి చూచాను.
ఏమీ లేదు...ఎండిన మామిడా కులు !
(నేనో చేస్తానో అప్పట్లు భయపడుతూ) గాలికి
దొర్లి దొర్లి పారిపోతున్నాయి. ఆ మామిడి ఆకులు
కూడా నా కళ్ళకు కొంటే పిల్లల్లాగా కనుపించాయి.
దానికి కారణం, గడచిన పదిపేళ్ళకుగాని జమ్మెన
పాదాస్థిరీతనం నాలో జీర్నించి పోయి ఉండటమే
ననుకుంటాను.

ఆ పండుటాకులు చెట్టు చాటూ పోయే సరికి
తిరిగి నా రచనా సాగరంలో మునుగుదామని (నెయి
త్తించాను. ఆ పాదకరమైన పిల్ల వాయువులు నా
చేతిలో ఏదో చెప్పి పారిపోయాయి.

“కోభాయమానంగా వెలుగొందే ప్రకృతి
మాతను చూచి అనందించకుండా, కలం కాగితం
వట్టుకుని చెట్టు క్రింద కూర్చుంటామేమిటి?”
అంటూ ఆ పిల్ల వాయువులు నన్ను పరహసించి
వట్టుకుపోయింది.

ఒక సారి మట్టు కలయ చూశాను. నా కెదురుగా
ఒక చక్కని దృశ్యం కనుపించింది. తోటపల్లి శిఖ
రాగ్రామమని వచ్చే నీరు అక్కడ ఒక పెద్ద ధారగా
క్రిందకు పడుతోంది. బాం భామని బంగారు కాంతి
లో ఆ నీటి ధార ఎంతో రమ్యంగా ప్రకాశిస్తుంది.
ఆ నీరే ఒక పిల్ల కాలువగా మారి, నాకు చాలా సమీ
పంగా మధ్య మధ్య గలగలమంటూ ప్రవహిస్తోంది.
పిల్ల కాలువ పీరుపై పులా పెరిగిన అరటి చెట్లు నాకు
ఘన స్వాగతాన్ని తెలియజేస్తున్నాయి. స్వాగతాన్ని
తిరస్కరించితే బాగుండదన్నట్లు ఆ ప్రయత్నంగా
కలం మూసే, అటువైపు (ఇంకా కొంచెం ఎత్తు
ప్రదేశానికి) నడిచాను. అంత ఎత్తుమండి ఒక్క
సారి వెనుదిరిగి చూశాను. దూరంగా శాంతి ఆశ్ర
మం ‘శాంతి ఆశ్రమం’ లాగ కనుపిస్తుంది. ఆ పుణ్య
స్థలాన్ని ఆయేటి వేసవి విడుదిగి ఏర్పరచుకొన్నందుకు
నన్ను చేత అభినందించుకున్నాను.

ప్రకృతి శోభను తిరికిస్తూ, నే చేయబూనిన
చిద్రుచన మధ్య మధ్య కొనసాగిస్తూ, మెల్లిగా ‘శాంతి
ఆశ్రమం’లోని మా విడిది చేరుకునే సరికి నాకు తెలియ
కుండానే మూల్యం నడి నెత్తి మోడకు వచ్చాడు.
ఇంట్లో అడుగు పెడుతుండగానే, ఇల్లంతటా
వాకొక నూతన శోభ కనుపించింది. నా రాకకై
విరీక్షిస్తున్న శాంత (నా భార్య) ముఖారవిందంలో
ఏదో క్రొత్తదనం కనుపించింది. వడెళ్ళ నా ‘రాం
బాబు’, వాడి అక్క వచ్చేందేళ్ళ ‘మాలి’ నన్నుచెరో
వైపు వట్టుకున్నారు. వాళ్ళ ముఖాలలో ప్రస్తుటంగా
కనుపించే జటారత చూస్తూనే అనుకున్నాను.
ఏదో వార్త వాళ్ళ నాకు చెప్పినట్లుగానే పరిశోధ
నడక కుర్చీలో కూర్చుని, ఇద్దర్నీ దగ్గరకు తీసుకుం
టున్నాను.

“నాన్నారూ! మరేమో!.....” ఏదో చెప్పబోతున్న
మాలి నోరు నొక్కి, “నే చెప్తున్నాను!” అంటూ
వా వైపు చూచాడు రాంబాబు.

“మరేమో! నాన్నారూ!.... మరేమో!....” వాడి
తడబాటుకు అడ్డం వచ్చింది శాంత కాళ్ళ కడుక్కో
డానికి చెంబుతో పిల్లిస్తూ—

పరివార్గరం ద్విభాష్యం సురచిడు

“సత్యానందం వచ్చాడంటే! ఉద్యోగంలో చేరి
వస్తున్నానని మన్ని చూడడం కుదర్లేదని మనకోసం
మనవూరు వెళ్ళాట్ట. మనం ఇక్కడున్నామని తెలుసు
కొని, తిన్నగా ఇక్కడకు వచ్చాట్ట. మనవి ఎంతలా
మారి పోయాడనుకున్నారో? లాగు వాళ్ళంతో
కాలక్షేపం చేసే సత్యానందం, మూటూ, బూటు
వేషంలో కనుపించే సరికి నిర్మాంశ పోయాను. మారలా
ఎక్కడికో వెళ్ళారని వెన్నామ. మధ్యాహ్నం రెండు
గంటలకల్లా మళ్ళీ వస్తానన్నాడు.”

ఆ వార్త నాకు అశ్చర్యాన్ని వెంటనే సంతోషాన్ని
కూడా కలిగించింది. సత్యానందం అంతటి వడపు
తాడని వేసేనాడో అనుకున్నాను. మూటు, బూటు
వేసుకుంటే సత్యానందం ఎలాగుంటాడో చూడాలని
నాకు అనిపించింది.

భోంచేసి, నడక కుర్చీలో కూర్చున్నాను. నా
ఆలోచనల్ని సత్యానందం గురించే!.....

..... వడకొండు నంతవరాల క్రిందటి మాట..
...గుంటూరు జిల్లా బొప్పల్లో ఒక హైస్కూలు
పాదాస్థిరుగా పని చేస్తున్నాను. ఒక రోజు
ఉదయం ఇంట్లో కూర్చుని, పేసరు తిరగేస్తుండగా

వయస్సు మర్చిన పెద్ద మనిషి ఒకాయన, పది వస్త్రం
దేళ్ళ ఒకబ్బాయిని వెంట బెట్టుకొని వచ్చారు. ఆయన
వెనకో నాకు తెలియదు కాని, ఆయన మూల తీరు,
పెద్ద తరహా, నన్నిట్టే ఆకర్షించాయి. ఆయన పితా
పురం వద్ద ఒక వల్లెటూరికి కరణం గారట. ఆ
అబ్బాయి, ఎనిమిదవ తరగతి పరీక్షలో మంచి మార్కు
లతో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడట. హైస్కూల్లో ప్రవేశ
పెడదామనే ఉద్దేశ్యంతో బాపట్ల వచ్చారుట. ఒక
హైస్కూలు నీటు కోసం అంత దూరం ఆయన
ఎందుకు వచ్చారో నా కర్ణం కాలేదు. పిల్లవాడి
వంక ఒక సారి చూశాను. ఎందుకో నాడిమిద
ప్రేమ, అభిమానం పుట్టుకొచ్చాయి.

రికార్డు పీటు పరిశీలిస్తూ, ‘నీ పేరేమిటబ్బాయి’
అని అడిగాను.

“సత్యానందమండీ!” సమతగా జవాబిచ్చాడు
ఆ అబ్బాయి.

మార్కుల తిమ్మ చూస్తూ అడిగాను. “మరి
మిగ్గరికెంత దూరంలో ఉండి చదువుకోగలవా?
అస్తమానా ఇంటికి పోతానంటావా?”

ఆ అబ్బాయి లేత స్వాధ్యయాన్ని బాధ పెట్టానని

దేను వెంటనే అర్థం చేసుకున్నాను. ముఖం క్రిందకు చాల్చి, కళ్ళ వెంట పిళ్ళు కారుస్తున్నాడు. ఆ కరణం గారు చెప్పారు. “షిడు నా పేహీతుని కొడుకండీ. తల్లి లేదు. తండ్రి నవ్వసించి ఎక్కడికో వెళ్లి పోయాడు. నేనే పిడికి దిక్కుయ్యాను. ఈ బ్రాహ్మణ నా బంధువులు చాలా మంది ఉండడంచే వాళ్ళ కప్పజేప్పి వెళ్తున్నాను. తమరు పీటు మాత్రం తప్పకుండా ఇప్పించాలి!”

నా వత్తుకు నేనే నొచ్చుకున్నాను. ఆ మధ్యాహ్నం పైస్తూల్లో కలుసుకోమని చెప్పి వెంటి చేశాను.

పిల్లవాళ్ళే పైస్తూల్లో చేర్చిన తర్వాత స్వగ్రామం వెళ్లడానికి సిద్దంగా ఉన్న కరణంగారి ముఖం ఏదో సంకోచాన్ని వ్యక్తపరచడంతో ఆయన్ను నూటిగా అడిగేశాను— “దేనికో, పందోహస్తువులున్నారా?”

ఆయన కొంచెం సంకంబుస్తూ, చెప్పలేక చెప్పారు. “పిల్లవాడు ఈ పూర్వో వారాలు చేసుకుని ఉండాలి. వారంతో ఆరు రోజులు ఆరుగురి ఇళ్లల్లో ఏర్పాటు చేశాను. ఏడవ రోజుకూడా ఏర్పాటు చేయడానికి మీకు తెలిసిన దాతలెవరైనా ఉంటే చెప్తే నోనాన....”

అవ్రయత్తంగానే అన్నాను. “మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే పిల్లవాడు మాయింట్లో ఒకనా ఉండవచ్చునే!”

కరణంగారు మొహం ఇంత చేసుకున్నారు. ఆయన ముఖంలో కన్నుల్లో తృప్తి, ఆనందం చూసి, నాలో తెలియని అనుభూతిని పొందాను. ఎవరో పేహీతుని పిల్లాడి గురించి ఆయన తీసుకున్న శ్రమ విజంగా నాకు అదర్భవంతంగానే కనుపించింది. పిల్లాడి బాధ్యతంతా నామీదే ఉంచినట్లు చెప్పి ఆయన స్వగ్రామానికి అనాడే వెళ్లిపోయారు.

వ్రతి అదివారంనాడూ నత్యానందం మా ఇంట్లో ఉండేవాడు. ‘అమ్మగారూ!’ అంటూ ముచ్చటగా వాడు ‘శాంత’ను పిలవడం, ఆహ్వానంగా ఆమె వాడికి బోజనం పెట్టడం చూసి మురిసిపోయే వాళ్ళే! ఒక ఏడాది గడిచింది. నత్యానందం మంచి మార్కులు సంపాదించుకున్నాడు. కరణంగారి కోర్కెపై వేసవి సెలవులకి స్వగ్రామం వెళ్ళాడు.

మరియు నందరూ పైనున్నారు తా
తామూ. రోజు నత్యానందం వాళ్ళ పూరినుండి
వచ్చాడు. రాగానే 'శాంత' దర్శనం చేసుకుని, ఏమి
టేమిటో చనువుగా చెప్పుకుంటున్నాడు. ఎక్కడో
ఆ అనుబంధం? తల్లి లేని నత్యానందం చాలా
అమాయకంగా కనుపించాడు నా కళ్ళకి. వాళ్ళ
సంభాషణలో కొంత సేనటికే ఏదో ప్రత్యేకత కను
పించడంలో, సంగతి తెలుసుకుందామని దగ్గరకు
వెళ్ళాను.

వాడేదో పెద్ద పిరపాలు చేశాడన్నట్టు చెప్పింది
శాంత.

"మాశారాండీ ఏడు! రైల్వే వస్తోంటే ఎవడో
నీల్చింది, ఏదో అర్జంటు అవసరం వచ్చిందని బిడు
రూపాయలమ్మని అడిగాల్సి! వాడెవడో చెప్పిన
మాటలు నమ్మి, కరణంగారు నీడికిచ్చిన బిడు
రూపాయలూ వాడి కిచ్చేశాల్సి! దరిద్రుడు వాడె
వడో నీడికే సంగనామం పెట్టాలి! నీడికైనా ఆ
మాత్రం బుద్ధి ఉండనక్కర్లేదంటి!"

బిక్కి మొహం వేసుకుని నావైపు చూస్తున్న
నత్యానందాన్ని చూసేసరికి నాకు చాలా జాలి వేసింది.
మెల్లిగా వాడి బుజంమీద చెయ్యివేసి, "ఏం జరిగిందో
వాకు చెప్పు బాబూ!" అన్నాను.

కారుతున్న కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటున్నాడు నత్యా
నందం.

"వాడి మొహం! ఇంకేం చెబుతాడు. డబ్బు విలు
తెలిస్తేగా వాడికి! మళ్ళీ అంతదూరం స్టేషనుకు
నడచి వెళ్తాల్సి! వాడెవడో వస్తాడనే ఇంకా నీడి
నమ్మకం!" కోపాన్వితా వెళ్ళ గక్కింది శాంత.

ఆమె మాటలు నాకు చిరాకు కల్గించాయి.
"నువ్వుండు శాంత! వాణ్ణి చెప్పనియ్యి!" అంటూ
వాణ్ణి దగ్గరకు తీసుకుని మడత కుర్చీలో
కూర్చున్నాను.

కొంచెం డైర్యం తెచ్చుకున్నాడు నత్యానందం.
జరిగిన సంగతంతా చెప్పాడు. "అది కాదంటే మేష్టారు!
ఏతాపురంలో రైల్వేస్టాండ్. కూర్చుండి చోటులేక
బాధపడుతున్న నాకు ఒకబ్బాయి కొంచెం చోటు
చూపించి, అతని చక్కనే కూర్చోమన్నాడంటి! గుంటూ
రులో బి.వి. చదువుతున్నట్టు. నేనేం చదువు
తున్నానో ఎక్కడుంటున్నానో అంతా కనుక్కుని
వాలో చాలా చనువుగా మాట్లాడాడంటి. ఈ పూరు
ప్రక్కనే ఒక వల్లెటూర్లో వాళ్ళ చుట్టాలున్నారట.
వాళ్ళని చూసి గుంటూరు వెళ్ళవచ్చని, ఈ పూర్లో
దిగాడంటి! స్టేషన్నుంచి నేను ఇంటికి వస్తాడగా
మళ్ళీ నాకెదురయ్యాడంటి. "తమ్ముడా! నాకు
కావలసిన పుస్తకం ఒకే ఒక్క కాపీ ఈ షాపులో
ఉంది. నేనాలస్యం చేస్తే ఎవరైనా కొనేస్తారు.
వా దగ్గర దారి ఖర్చులకే డబ్బు విగిలింది. నీ దగ్గరో
అయిదు రూపాయలుండన్నావు. అది నాకీస్తే, మా
చుట్టాల నడిగి, సాయంత్రం ఆరుగంటలకల్లా
మళ్ళీ నీడబ్బు నీ కిచ్చేస్తాను. కొంచెం ఈ ఉపకారం
చెయ్యవూ?" అంటూ జాలిగా అడిగాడంటి. మా
బుద్ధిరి మధ్య ఏర్పడిన చనువు మూలంగా, నా దగ్గ
నున్న అయిదు రూపాయలూ అతనికియ్యకుండా
ఉండలేకపోయానంటి మేష్టారు! అతను నాడబ్బు
నాకు తప్పకుండా ఇస్తాడంటి! అలా మోసం
చేయడంటి!"

వాడి చివరి మాటల్లో దృఢత్వం కనుపించింది.

పరిష్కారం

వాడు చేసిన పనిలో వాడికంత విశ్వాసం ఉండడం
చూసి, అప్రమత్తంగా చిరునవ్వు నవ్వాను. నా
చిరునవ్వు చూసి శాంత ఉండబట్ట లేకపోయింది.

"మాకు ఏమేమిటంటి! కుర్రాడో లోకువ
కనిపెట్టి, వాడెవడో ఆ అయిదు రూపాయలూ
కాజేశాడు. వాడు చెప్పేదంతా చూస్తే అచ్చు మోస
గాడి ఎత్తులా లేదా?"

శాంతమీద నాకు కోపం రాలేదు. నత్యానందం
చెప్పినదంతా వింటే ఎవరికైనా అలాగే అనుపి
స్తుంది. కాని, వాడు శాంత మాటలతో ఏ మాత్రం
ఏకీభవించలేదు. తన మాటనే స్వతిరేకిస్తూన్నాడని,
శాంత కొంచెం కోపం తెచ్చుకోబోయింది.

అప్పుడు నేనన్నాను. "చిన్న పిల్లాడు. ఏదో
ఉద్దేశ్యంతో సాపాసింది చిన్నపని చేశాడు. వాడిమీద
నీకెందుకంత కోపం శాంత! చూద్దాం! వాడెవడో
వచ్చి డబ్బు తిరిగి ఇప్పిస్తాన్నట్టగా. వాడెవ్వనన్నాడే
మందలిద్దవుగాని!"

నేనుకూడా నత్యానందం వైపు మొగ్గడం చూసి

డాక్టరు : నీవు రాత్రు
లందు చాలనేపు మేలుకో
కూడదు.

రోగి : మరి నా పనిమాటే
మిటి సార్ !

డాక్టర్ : ఇంతకూ నీ పనే
మిటి ?

రోగి : వాచ్ మెన్ సార్.

ఎ. కృష్ణయ్య (తిరువతి)

ఇంకేం మాట్లాడలేక, శాంత కోపంగా అక్కడ
నుండి వెళ్ళిపోయింది.

వాస్తవికతను దృష్టిలో ఉంచుకొని చూస్తే
చెప్పిన దాంట్లో తప్పేమీ లేదు. కాని, అప్పటి
నా మున్నెప్ప ఏళ్ళ జీవితంలోనూ నేనేదైనా నేర్పు
కున్నానని చెప్పాంటే ఒక్కటే ఒక్క విషయం
చెప్పగలను. మోసగాళ్ళకే మోసం జరుగుతుంది.
సత్యం, ధర్మం, రెండింటికీసం పాలుబడుతూ అమా
యకంగా మనం ఏ పని చేసినా తప్పకుండా చివరకు
మేలే కల్గుతుంది. అమెను నా జీవిత భాగస్వామిగా
చేసుకున్న వాటినుండి, శాంతకు ఈ విషయాన్నే
చెప్తూ ఉండేవాణ్ణి. శాంత, నేచెప్పేదంతా శ్రద్ధగా
విన్నేది. అయితే అవన్నీ ఈ కాలంలో చెప్పనలసినవి
కావని అమె నమ్మకం నా ఉపన్యాసాలతో వాస్తవికత
భూస్వరూపి వాదించేది. నా మాటలతో నిజాన్ని
శాంత అంతకంటే అర్థం చేసుకోలేకపోయినా,
అమెపై నాకు కోపం వచ్చేది కాదు. 'ఉత్తి అమా
యకురాలా' అనుకునేవాణ్ణి! కాని చిత్రమేమిటంటే
శాంత దృష్టిలో నేను అంతకంటే ఎక్కువ అమా
యకుణ్ణి. అందుకే నత్యానందం చేసిన ఆ చిన్నపని,
మాఇద్దరి మధ్య ఒక పమస్వము కల్గించింది.

ఆ రోజు అదివారం అవడంచే సాయంత్రం ఆరు

గంటలు కావస్తే దసగానే, శాంత దగ్గరకు వెళ్ళి
తను బజారుకు వెళ్ళడానికి అనుమతి ఇవ్వమంటూ
అడిగాడు. శాంత వాడిమీద మండిపడింది. "ప్రయా
ణంచేసి అసలే సీరసంగా ఉన్నావు. నీ మంకపట్టు
వదలకుండా ఏమిటి నీ వేషం? వెళ్ళాలనుకుంటే
వెళ్ళు. నీ ఇష్టం వచ్చినట్టు చెయ్యి! వాడెవడో రా
దంటూ ఏడుస్తూ తిరిగి ఇంటికి వచ్చివుగాని,
వంటింట్లోకి చెరచెరా వెళ్ళిపోయింది.

శాంత అనుమతి ఇవ్వలేదని తెలిసినాగాని, నత్యా
నందం బజారుకు వెళ్ళకుండా ఉండలేకపోయాడు.
వాడూ అలా వెళ్ళిన పది నిమిషాలకి, నా స్నేహితు
లెవరో రావడంతో, వాళ్ళతోకంటే నేనూ బయటకు
వెళ్ళి పోయాను.

.....తిరిగి నేనిల్లు చేరుకునే సరికి రాత్రి
పది గంటలయింది. ఇంటికి వస్తూనే శాంత నడిగాను
'నత్యానందం వచ్చాడా?' అని.

"వాడెవడో డబ్బు చెల్లిస్తాడని ఇంకావాడా
బజార్లోనే ఉండి ఉంటాడు. వెర్రి మొహం
వేసుకుని వస్తాడు చూస్తాడండంటి. పట్టుమని పట్టేం
డేళ్ళయినా లేవు. వాడి కెంత పొరుషమో చూడండి."

శాంత మాటలు నాకు చిరాకు కల్గించాయి.

"ఏమీ తెలియని కుర్రాడో నీకి సంతం ఏమిటి
శాంతా ? వేసు వెళ్ళి తీసుకువస్తా నుండు !"
అంటూ బయల్దేరిపోయాను.

"చిన్న కుర్రాడు వాడింకా అక్కడుంటాడు
టండి. ఎవల్లింటికి వెళ్ళి పడుకుని ఉంటాడు.
అప్పుడే టైము పది దాటుతోంది. భోజనానికి
రద్దురూ !" శాంత నమ్మి వెళ్ళనివ్వలేదు.

మరువాడుదయం లేస్తూనే వాడికోసం బజా
రంతా గాలించాను. నత్యానందం కనుపించలేదు.
శాంతమీద చెప్పలేనంత కోపం వచ్చింది. ఆరోజు
వాడు స్కూలుకు కూడా రాలేదు. నా మనసులో
అందోళన అంతా ఇంతా కాదు. వాడు కనుపించక
పోతే ఏమిటి చెయ్యాలి ? కరణంగారికి ఏమని
బదులు చెప్పుకోవాలి ?

కలత చెందిన మనస్సుతో సాయంత్రం స్కూలు
విడిచిపెట్టగానే మళ్ళీ బజారుకు వెళ్ళాను. అన్ని
పుస్తకాల కొట్ల దగ్గరకూ వెళ్ళి వాడికోసం గాలిం
చాను. నిరాశతో తిరిగి ఇంటికి వచ్చేస్తున్నాను.
నా కళ్ళ ఒక్కసారిగా మెరిశాయి. ఒక పుస్తకాల
కొట్టు పక్కగా రోడ్డుపైనున్న మైలు రాతిమీద
బక్కచిక్కిన నత్యానందం, నన్ను చూసి, నక్కి
నక్కి దాక్కిడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. నేను
వాణ్ణి సమీపించేసరికి వణికిపోయాడు.

కళ్ళవెంట జలజలా నీళ్ళు రాలుస్తూ "అతను
రాలేదంటి. అమ్మగారి మాట నిజమైందేమో !
నేను తప్పే చేశానంటి ! అమ్మగారేమంటారో !"
వెక్కి వెక్కి ఏడ్చేశాడు.

"భోంకేవా ?" నేను ప్రశ్నించాను.

"లేదంటి. ఆకలిసివుండల్లా చెరువులో మంచి
నీళ్ళ తాగుతున్నాను."

"ఇవాళ ఎవరింట్లో నీ భోజనం ?"

"బట్టం కొట్టు రామారావుగారింట్లోనండి."

"సరే కాని. నాకూడ రా !" మా యింటికి తీసుకు
వెళ్ళాను.

శాంత తను చేసిన తప్పు తెలుసుకొని పశ్చా
త్తాప పడి చూడండి

సరంగమాల వి.వి.కె.రంగాశాస్త్రి

శ్రీమతి మమపుత్రే కన్యాంబ కాలధర్మంతో మనకున్న కొద్దిమంది నిజమైన వట్టిమణులలో ఒక తార రాలిపోయింది. సంభాషణాచతురితో నమానమైన ప్రతిభ గాత్ర మాధురితో కూడా మాన గలిగిన ఒక మణిపూస ఇక మనకు కాకుండా పోయింది.

మమారు సాతికేళ్ళ క్రిందట వేపథ్య గాయకులు లేనేలేరు సరికదా కన్యాంబను మించిన గాత్రమే లేదు. మా చిన్నతనంలో పాడుకునే సినిమా పాటలన్నీ కన్యాంబ పాడినవే. " చండిక " చిత్రంలో ' ఏమే ఓ కోయిలా, ' అనందమాయెనూ, ' ' మాయా మచ్చింద్ర 'లో ' ఓ మాలి, ' ధన్యంబయ్యను, ' ' మాయ లోకం ' లో ' అక్షయ లింగవిధి, ' ఒకటూ, రెండా, నదులు, యిరవైలు. ఆనాడు ఈ నోటా ఆ నోటా పలికిన ఆమె పాటలు. " చండిక " లో ' నేనే రాణీనైతే ఏలనే ఈధర యేకదాటిగా ' నింటుంటే కంపించని వీరుడు లేడు. ' తానా పంతులు నాతోనా ' అని " వల్లభీయుద్ధం " లో ఘుంక రిస్తుంటే వలకని భీరుడు లేడు. ' రావోయి ఇటు రావోయి, ' ' ప్రేమ పూజారి ' అను యుగళ గీతాలు నాగయ్యతో కలసి ' ప్రైవేటు రికార్డులో ' పాడినవి, అలివి శృంగార రసతోలుడు కానివాడు లేడు. కన్యాంబ వేసిన వేషాలలో పురుషుని మించిన పొరుషం కనబడేది. లావణ్యం రూపొందిన స్త్రీత్వం కనిపించేది. శృంగారమే మూర్తిభవించిన లాలిత్యం వలకరించేది. ఇవన్నీ ఆమె పాడిన పాటల్లో కూడా ప్రతిధ్వనించాయి.

ఈనాడు శివాజీ గణేశన్ సంభాషణా విరామమవు పేరుతో చలామణి అవుతున్న వటూలేరి కానూ ధన్యమకరణలు ఇరవైయేళ్ళ క్రిందట తెలుగులో, తమిళంలో కన్యాంబ ప్రవేశపెట్టినవే అంటే ఈనాడు శివాజీని కించపరచటం కాదు. అనాటి కన్యాంబ ఘనత గురించి నిజం చెప్పుకోవటమే. ఆమె కంఠంలో యెంతటి శక్తి, యెటువంటి అనుకూలమైన శక్తి వుంటుందో తెలుసుకోవాలంటే ఈ క్రింది ఉదాహరణ చాలు. " దీపావళి " చిత్రంలో సత్యభామ పాడి పాడిన ' సరియామాతో సమరాన ' వరస కట్టేటప్పుడు కన్యాంబ ఆనాడు పాడిన ఒక ధీరగీతిని మనసులో పెట్టుకోవటమే కాకుండా ఆమె చూపగలిగిన భావావేశంతో వదన వంతైనా ఈ పాటలో కనబడితే చాలను కున్నాడు ఆ చిత్ర నిర్మాతలు. ఆ పాట పాడిన కోమల కన్యాంబ అంత బాగానూ పాడింది. అది వేరే సంగతి.

ఇరవై యేళ్ళూ ఆమెను, ఆమె పటననూ ఆరాధిస్తున్నా, ముఖాముఖీ కలుసుకునే భాగ్యం రెండేళ్ళ క్రిందటనే కలిగింది. " దక్ష యజ్ఞం " చిత్రంలో ఆమె చూపిన నటన చూసి, నా ఆరాధన తెలువక అగతేక రాజరాజేశ్వరి వారి ఆశీసుకు వెళ్లాను. సంగీత ధర్మకులు సాలూరి హనుమంతరావు సరిచయం చేశారు. ఆ రోజు శుక్రవారం అనటం మూలాన తలకూ, వంటికి నూనెరాసుకుని అభ్యంగన స్నానానికి వెళ్ళబోతున్న కన్యాంబను చూశాను. ఆ ముఖంలో జ్యోతిలా వెలుగుతున్న కళావికాసాన్ని చూశాను. పెద్దపాదేళ్ళ అమ్మాయిలలో కనబడని గ్లామర్ ఆమెలో

కనిపించింది. రెండే మాటలు చెప్పాను. దాక్ష యజ్ఞ వైధవ్యం సంభవించిన తరువాత ప్రకృతిని శనిస్తూంది. అప్పుడు తెరపై చూసిన ఆ బద్ధలపు తున్న అగ్నివర్షతాలూ, మింటినంటుతున్న వముద్రపు కెరటాలూ, దానాలంతో ప్రజ్వరిల్లిపోతున్న మహారణ్యాలూ, మీ నోటినుండి వెలువడిన ఒక్క వాక్యానికి సరిరాలేదని. ఒకమారు నవ్వు ' ఆమె అభిమానం ' అని స్వల్పంగా, యేమాత్రం అతిశయం లేకుండా అనగలిగింది కన్యాంబ.

ఆ ప్రజ్ఞాధురిణ ఇక మనకు లేదు. కాని భారత దేశంలో చిత్రం, పరిశ్రమ విలీనంతవరకు ఆమె నటన ఆదర్శప్రాముఖ్యే వుంటుంది. అనంత్యాకులైన అభిమానుల సంతాపాంజలి ఆమె సంస్మరణకు పెట్టని గోడలై, కట్టని మేడలై అలరుతాయి. ఆమె కుటుంబానికి వారందరి తరఫున సామభూతి.

బంగారుతిమ్మరాజు జి. ఇ. 35438-35439.

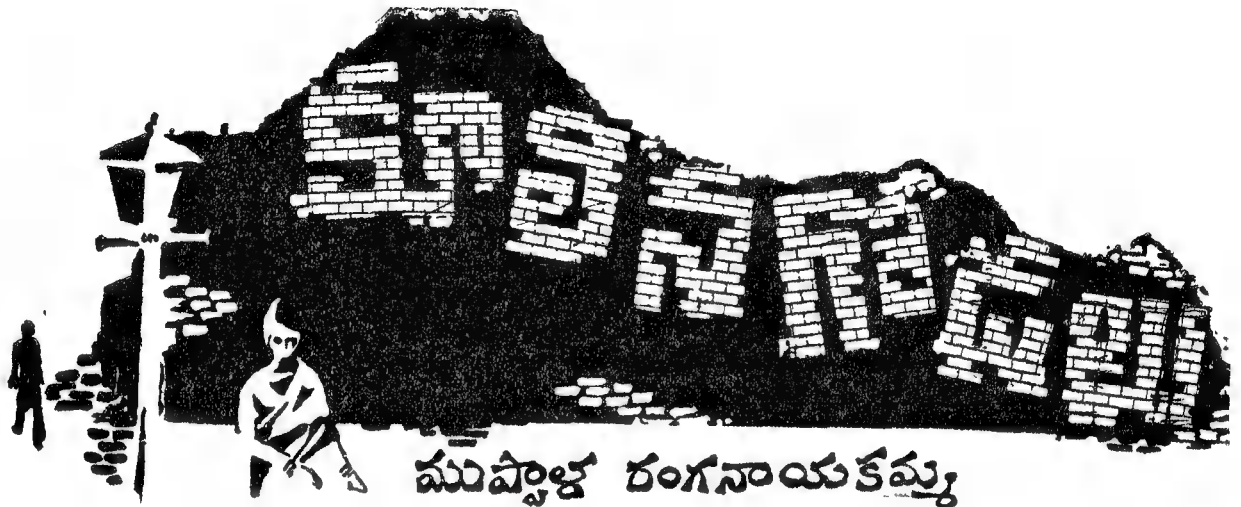
ఈ చిత్రంలో ఆదినుంచి అంతం వరకూ అంద మయినది యేదీ అంటే కోదండపాణి సంగీతం. ఇవిగో మూడు పాటలు. మొదటి రికార్డులో వీధి భాగవతం ఉంది. మొదట్లో దరువులు కథకి వద్దలితో వుండటం అవివేక మవిషించినా ఆ తరువాత కథాక్రమం భలేగా వుంది. దీనిని " లేడిని సీతా చూడక పోతే రావణుడొచ్చేనా, రామరామ సీతమ్మను చెరబట్టక పోతే లంకకు చేటేనా " అని స్వర్ణలత మొదలు పెడుతుంది. " అదిగో రావణాబ్రహ్మ అరుదెంచినాడు అదిగది గదిగది గదిగది గదిగది గదిగదిగో రావణాబ్రహ్మ " అని మాధవపెద్ది కలవగా రావణాబ్రహ్మ, ఉరఫ్ రాజనాల, ఉరఫ్ సి. రామచంద్రశర్మ (రేఖ

అండ్ మురళి ఆర్ట్స్) కాళహస్తి మహాత్మ్యంలో నాక దుడు) ప్రవేశం " వలుకే బంగారమా, కనుగరిసా..." అంటూ తన మామతో జత చేరినాడు, అంటూ తన బాధ ఇలా అశోకనమనన శోకించుచున్న సీతమ్మగారిలో చెప్పుకొంటాడు. " మారుడు మనవాడు కాదు, తన మామతో జత చేరినాడు, " అని రసనలో వీటూరి పాత పాటలకు, వరసలో కోదండపాణి కూచి పూడి భాగవతులకు కొంత బులువడివున్నా ఆరు నిమిషాలలో అంతటి సరదా కలుగజేసినందుకు అభి నందనీయులు. స్వర్ణలత, మాధవపెద్ది, రామచంద్ర శర్మ ఒకరిని మించినట్లు మరొకరు పాడారు. ఇంత చెప్పుకొని చిత్రంలో అంత చాకచక్యంగా (ఎగతాళి కాదు, అతిశయోక్తి కాదు అనలు సినలు నిజం) వృత్తం చేసిన రాజనాలను ప్రశంశించకపోవటం దోషమే అవుతుంది. పిల్లి కాలిన కాలులా చిందులువేసి నవ్వుచు, పదితంకాయలూపూడకుండా చేతిలో నట్టు కుని కుప్పగింతులు వేసినప్పుడు తనకు తానేసాటి అని పించుకున్నారు. చిత్రంలో ఆ దృశ్యం అంత రాణించటానికి రాజనాల ఒక కారణం.

రెండవ రికార్డులో " బలేబలే " పాడింది జమునా రాణి. " బలేబలే బాగుంది, అలా అలా ఒళ్ళు తెలి పోతుంది " అట. ఎందుకూ " నిన్నటి లాలిరి నిద్రలో కల తలనుకుంటే " నట. అబద్ధం. అలా జరగటానికి ఒకటే కారణం వుండగలదు. జమునారాణి పాట వినటం ఆమె కంఠాన్ని మనసులో ఉంచుకొనే వీటూరి ఈ పాటను వ్రాయటం, కోదండపాణి ఈ వరసను 59 వ పేజీ చూడండి

'డా. చక్రవర్తి'లో ఒకదృశ్యం

ముప్పాళ్ళ రంగనాయకమ్మ

జరిగిన కథ

మధు, స్నేహితురాలు కొరదకు తన బాల్స్ గాధను చెప్పగా, ఆమె దానిని నవలగా చిత్రీకరిస్తుంది... చివరకునే తల్లిని కోల్పోయిన మధు, తండ్రికి కూడా దూరమవుతాడు. తాతగారింటనే అన్నయ్య సూర్యం, చెల్లెలితోను పుంటూవుండగా, జమీందారుగారి ఇరువురు కూతుళ్ళ స్నేహం లభిస్తుంది.

5

మధు సుశీలను దగ్గర కూర్చో బెట్టుకొని ఆడుకొంటూంటే సుధ వచ్చింది. “నువ్వు మాతో ఆడతావా సుధా ?” అన్నాడు మధు.

“నేనేం ఆడను. వూరికే చూస్తాను.”

“వూరికే యేం చూడక్కర్లా. వెళ్ళు.”

“ఏకే ? నేను ఇక్కడే కూర్చుంటాను.” మెడలో గొలుసు తీసి తమాషాగా వేళ్ళతో తిప్పు కొంటూ కూర్చుంది. సుశీల ఆశగా తదేకంగా ఆ గొలుసుకేసి చూడసాగింది.

మధు ఏదో ఆలోచన వచ్చిన వాడిలా చుట్టుకున్న సుధ చేతుల్లోంచి గొలుసు లాక్కుని సుశీల మెడలో వేసేశాడు. సుధ కొంపలు మునిగి పోయి నట్టు కాళ్ళ రెండూ నేలకేసి బాదుకొంటూ నాచు స్ట్రాపుతో శృతి ఎత్తి ఏడవటం ప్రారంభించింది. దగ్గరగా ఉన్న గదిలోంచి పార్వతి పరిగెత్తుకు వచ్చింది.

“ఏమైందే ? ఏడుస్తున్నావు ?”

“బావ.... నా గొలుసు....” సుశీలని చూపిస్తూ బావురుమంది సుధ.

పార్వతి సుశీల మెడలో గొలుసు ఉండటం చూసింది— “దాని గొలుసు నువ్వెందుకు తీశావు ?” అంది తీక్షణంగా మధుకేసి చూస్తూ.

“ఈ గొలుసు దానిదేం కాదు. మా అమ్మది. అందుకే మా చెల్లికి వేశాను.” అన్నాడు నిర్భయంగా మధు.

పార్వతికి ఈ తీసేసినంత వనయింది— “చాల్లే ! గొప్ప అన్నగారిని బయల్పెట్టావ్. పిల్ల

మెళ్ళో గొలుసు తీసి దాన్ని ఏడిపిస్తావా ?” అంటూ సుశీల మెడలోంచి తిరిగి గొలుసు వూడ లాక్కుంది.

సుశీల బిక్కుమొహం మేసి మధుకేసి చూసింది. మధు కోపంతో— “పెద్దత్తా ! అది నిజంగా మా అమ్మగొలుసు కాదా ?” అన్నాడు.

పార్వతి జవాబే చెప్పకుండా గొలుసు గట్టిగా పట్టుకొని సుధని తీసుకొని లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. ఏడవబోయి అగి పోయిన చెల్లెల్ని చూశాడు మధు నిస్సహాయంగా— “రా చెల్లి ! అమ్మమ్మ దగ్గరికి వెళ్ళాం” అంటూ సుశీలను తీసుకొని నుండరమ్మ గారి దగ్గరికి దొడ్లకి వెళ్ళాడు.

“అమ్మమ్మా ! సుధ మెడలో గొలుసు మా అమ్మదేకదా ?”

“ఇప్పుడేమైంది ?”

“అసలు అమ్మదే కదా ?”

“అమ్మదే. అయితే యేం ?”

“చెల్లెయికి ఒక్కసార్లైనా వెయ్యకూడదా ? నేను వేస్తే పెద్దత్త లాక్కుపోయిందేం ?”

నుండరమ్మగారు మాట్లాడలేదు. కొంతసేపు.

“ఏ కేందుకు. నువ్వురాకో.”

మధు తటపటాయస్తూనే అన్నాడు— “కాదు అమ్మమ్మా ! మన చెల్లి ఉందిగా.....”

నుండరమ్మగారు మధు మొహంలోకి చూస్తూ అన్నారు— “ఆ జ్ఞానం మీ అమ్మకే లేకపోయింది నాయనా ? ఇప్పుడే మనుకొంటే ఏం ప్రయోజనం ?”

ఇక ఆ గొలుసుకోసం తను ఎంత ప్రయత్నించినా విల్లేదు కాబోలు— మధు కొంతసేపు మాట్లాడకుండా నింపని వెళ్ళిపోయాడు.

మరొకసారి. . . .

లెక్కలు చేసుకుంటూన్న సూర్యున్ని తోట్టి నిండా నీళ్ళ తోడమంది సావిత్రి. సూర్యం పుస్తకాలు నర్సుకో బోతూంటే— “నేను తోడతాన్నే అన్నయ్యా ! నువ్వు రాసుకో.” అన్నాడు మధు.

“వద్దు. నీకు చేతకాదు.” సూర్యం పుస్తకాలన్నీ సంచిలోకి ఎక్కిస్తూంటే మధు మాత్తి దగ్గరికి పరిగెత్తాడు. జానుచెట్టు క్రింద సుశీల వక్కలే కూర్చుని గురిక రాళ్ళతో బువ్వలాట ఆడుకొంటూంది. మధు హుషారుగా చేద నూతిలో వేశాడు. ఎక్కడి నుంచో బాజులూ పరిగెత్తుకు వచ్చిన సుధ

గట్టిగా అరిచింది— “ఏయ్ మూగదానా ! ఇటు, ఇటు.”

మధు చుట్టుకున్న ఈ తిప్పి చూశాడు. సుధ సుశీలను పడిపోయేలా ముందుకు తోసి వెక్కిరిస్తూ నవ్వులా చెట్ల కేసి పరిగెత్తింది— మధు గిరికిమిడి తాడు పదిలేశాడు. బోర్లా పడి ఏడుస్తూన్న చెల్లెల్ని లేపదయ్యలేదు. శరవేగంతో సుధ వెనక పరిగెత్తాడు.

నీళ్ళతో నిండి పైకి వస్తూన్న చేద జల్రవ జారి ధోం మంటూ నీళ్ళలో పడి మునిగిపోయింది. ఆ శబ్దానికి బయటికి వచ్చిన సావిత్రి తన కళ్ళను తమ నమ్మలేక పోయింది. మధు సుధ జడ గట్టిగా పట్టుకు నిలదీశాడు— “ఈసారి మా చెల్లిని వెక్కిరిస్తావా ? దానికి మాటలు రాకపోతే నీకేం ? నీకు బాగా వచ్చగా ? ఇంకోసారి దాన్ని వెక్కిరిస్తే ఏం చేస్తానో తెలుసా ?” అంటూ జడకాస్తూ వూడి వచ్చేలా పైకి కిందికి పూపుతున్నాడు.

“ఏయ్ ! ఏమిటది ? దాన్నెందుకు కొట్టు న్నావ్ ?” సావిత్రి రెండంగళ్ళ వెల్లి పడింది. మధు అప్పటికి సుధ జాబ్బు వదల్లేదు. మరొకసారి కుక్కు పూసాడు.

“ఇంకోసారి వెక్కిరిస్తావా ? చెప్పూ !”

“అమ్మా !” అంటూ బావురుమంది సుధ. సావిత్రికి తగని కోపం వచ్చేసింది— “చాల్లే ! పూరుకో.”

వినురుగా మధుని తోసి కూతుర్ని దగ్గరికి తీసు కొంది. భయంతో బిర బిసి పోయిన సుధ తల్లిని కాపులించుకుని ఏడ్చేసింది. సుధ జడ వూడి పోయి వెంట్రుకలన్నీ చిందర వందరగా చెదిరి పోయాయి. బంతిపూలు నలిగి కింద రాలిపోయాయి. సావిత్రి మధుకేసి చూస్తూ కోపంగా అడిగింది— “ఏమిటి నీ పెంకిదనం ? పూరుకొంటూన్న కొద్దీ మితిమీరిపోతున్నావే ! ఎందుకిలా పిల్లని పుత్త పుణ్యానికి...”

“అది మా చెల్లిని వెక్కిరించి తోసేసి పరిగెత్తుతోంది. తెలుసా ?” దురుసుగా అన్నాడు మధు.

“ఓహో ! ఇంతటి అందకలెనీ వెక్కిరిస్తే ఏం నష్టం వచ్చింది ?” అంది సావిత్రి వెలుకారంగా. మధుకి మండి పోయింది— “మీ అమ్మాయిని రెండు తన్నే ఏం నష్టం వచ్చింది ?”

సావిత్రికి ఉక్రోశం వచేసింది— “గొప్పగా తయారవుతున్నారే. తులశమ్మ కడుపున దురద కాడ పుట్టిందట. ఆ మహాతల్లి కడుపున సువ్వెలా బయల్పెరావు బాబూ ?” అంది ఈనడింపుగా. గల్లంతు విని సుందరమ్మగారు బయటికి వచ్చింది. సుధని మధు కొట్టి ఉంటాడని అందుకే కోడలు ఆర్పాటం చేస్తోందని వస్తూనే గ్రహించింది. అయినా ఏమీ తెలిసి దానిలా అడిగింది— “ఏమైంద్రా ?”

సావిత్రి రుసరున లాడుతూ కూతురి జాట్టు పరిదిదు తూ— మాట్లాడలేదు.

సుందరమ్మగారు మనవణ్ణి అడిగింది— “సువ్వు గాని సుధని కొట్టావా ?”

“అః కొట్టాను. ఏం ? పూరికే కొట్టావా ? ముందు అదే కదా సుశిలని తోసి పరిగెత్తింది ?”

సావిత్రి కోపంగా చూసింది— “చిన్న పిల్లలు ఏవో ఆడుకుంటారు. ఆటల్లో ఏడ్చుకుంటారు. అంత మాత్రానికి పిల్ల జాట్టంతా పీకి నిలదీస్తావా ?”

“అనలు సుశి సుధతో ఆడనే లేదు. పిక్కు తెలుసా ?”

“ఛీ ! నీతో నాకు వాగుడమిటి ?” చీద రించుకుంది సావిత్రి— “రావే వెధవ ముండా ! ఇంకా ఏడుపెందుకు ? ఆ పిల్లతో ఆడుకోపోలే నేం ? ఈ సారి వెళ్ళు. కాళ్ళు విరగొడతాను.” అంటూ కూతుర్ని విసురుగా లాక్కు పోయింది.

సుందరమ్మగార్ని చూసి మధు కొంచెం జడిసినట్టు నిలబడ్డాడు.

“ఇలాంటి గొడవలు తేవద్దని నీకు ఎన్నిసార్లు చెప్పాను ? ఒక్క ఇంట్లో పిల్లలు అన్నమామా దెబ్బలాడుకో వచ్చునా ?”

మధు నిర్దోషిలా అన్నాడు— “అది కాదు అమ్మమ్మా ! సుధ సుశిలని.....”

“పోనీలే. సుధ మాత్రం చిన్నది కదా ? పాపం దానికి ఏం తెలుసు ? అత్తకి చెప్పే మంద లించేదిగా ?”

మధు తప్పుచేసిన వాడిలా తల దించుకున్నాడు.

“ఇంకెప్పుడూ సుధని కొట్టకమ్మా ! అనవస రంగా నిన్ను చెడ్డవాడంటారు.”

మధు మాటాడలేదు.

ఇంట్లో వాడకానికి నీళ్ళు లేవు. చేదవెళ్ళి నూతిలో కూర్చుంది. ఆ రోజు వంట ఎంత పార్వతిది. నీళ్ళు లేక పని అంశ్య మవుతోందని విసుక్కింది. వక్కింటి వాళ్ళ దగ్గర చేద తెచ్చి నీళ్ళు తోడుకుని వంట చేస్తూవుంట సేపూ “పాడు మేళం— వెధవ సాద.” అంటూ విసుక్కింటూనే ఉంది. సుధ పెంకిగా విశ్వనాథయ్య భోజనానికి వచ్చేవరకూ ఏడుస్తూ కూర్చుంది.

“ఎందుకు అల్లి ఏడుస్తున్నావు ?” అంటూ విశ్వనాథం సుధను ఎత్తుకొని బుజ్జగిస్తోంటే పార్వతి సావిత్రిద్వారా విని

పిక్కుపు పెట్టింది. అనలు జరిగిన దానికి విశ్వ నాథయ్యకు తెలిసిన దానికి పోలికే లేకుండా పోయింది. మధ్యమధ్య బావగారికి విప్పించేలో తలుపు చాలున నిలబడి సావిత్రి కూడా అందించింది— “మార్గాన్ని నీళ్ళు తోడనిస్తేదు సరిగదా తను ఒక్క చేదడైనా తోడలేదు. అంతలోనే నూతిలో ఎత్తేసి పరి గెత్తాడు.” సారాంశం— మధు బాగా పెంకితనం చేస్తూ పెద్దవాళ్ళందర్నీ ధిక్కరిస్తున్నాడు. ప్రెద్దన సుధ ఏదో చేసిందని వంక పెట్టి దాన్ని చావగొట్టి చెవులు మూశాడు. కేకలేస్తే ఎదురు తిరుగు తున్నాడు. సువ్వెంత అంటే సువ్వెంత అంటు న్నాడు. కాబట్టి ఆ పిల్లవాడికి కాస్త మొగవాళ్ళ భయం ఉంటేనే గాని బావుండదు.

విశ్వనాథానికి— చాలా కోపం వచ్చింది. మధు గురించి చెప్పింది స్వయంగా తన భార్య. పార్వతి ఎప్పుడూ అబద్ధం చెప్పుడు— ఆ కోపంతో అరుగు మీద సుశిలకు కలుర్లు చెప్తూ కూర్చున్న మధువెనకగా వెళ్ళి చెవిపట్టుకు లేవదీశాడు. చెంప మీద ఛెళ్ళిన చరిచాడు. నిర్బాంత పోయిన మధు బాధతో బాపురు మన్నాడు.

“నోర్నూయ్ ! అల్లరి వెధవా ! పెద్ద వాళ్ళం దర్ని ధిక్కరించేంత మొనగాడివై పోయావేం ? జాగ్రత్త ! కాస్త కడుపులో భయం పెట్టుకు తిరుగు.” విశ్వనాథం— మళ్ళీ చెయ్యి ఎత్తబోతే కెనానుంది సుశిల. మధుని మరోసారి హెచ్చరించి

కొవలక వెళ్ళిపోయాడు వాళ్ళవాడం— వెళ్ళివెళ్ళి
నిడుస్తూ నిలబడ్డాడు మధు. సుశీల దగ్గరగా
వెళ్ళి మధు చెయ్యి వట్టుకొంది— “ఏడవకప్పుయ్యా!”
సుశీల వేత్రాలు జాలిగా ప్రవేశించి పడుతున్నాయి.
మధు చొక్కాతో కళ్ళు ఒత్తుకొంటూంటే
టూర్యం వచ్చాడు— “ఏమైంది మధూ ?
ఏమైంది ? ఏడుస్తున్నావా ? ఎందుకూ ?”
సుశీల చెంపల మీద కొట్టుకుని చూపించింది.
“కొట్టారా ? ఎవరు ?”
చెయ్యి ఎత్తుగా పెట్టి చూపించింది.
“పెద్ద మామయ్యా ? ఎందుకు ?”
దానికేమీ జవాబు చెప్పలేక పోయింది సుశీల.
సూర్యం మధు చెయ్యి వట్టుకొంటూ అడి
గాడు— “మామయ్య నిన్నెందుకు కొట్టాడురా?
ఏం జేశావ్ ?” మధు ఒక్కసారిగా సూర్యాన్ని కాచి
లించేసుకున్నాడు.
“అన్నయ్యా ! వేనేమీ చెయ్యలేదు. మామయ్య
పూరిక కొట్టాడు.” అంటూ ఏడ్చాడు.
సూర్యం చాలాసేపు ఏమీ మాట్లాడలేక
పోయాడు. మధు తలమీద చెయ్యివేస్తూ—
“ఏడవకు తమ్ముడా ! అమ్మమ్మకి చెప్పింగా ?”
అన్నాడు. ఆ సంగతి తెలిసినా సుందరమ్మగారు
నిట్టూర్పుటం తప్ప ఏమీ చెయ్యలేక పోయింది.

కూలిన గోడలు

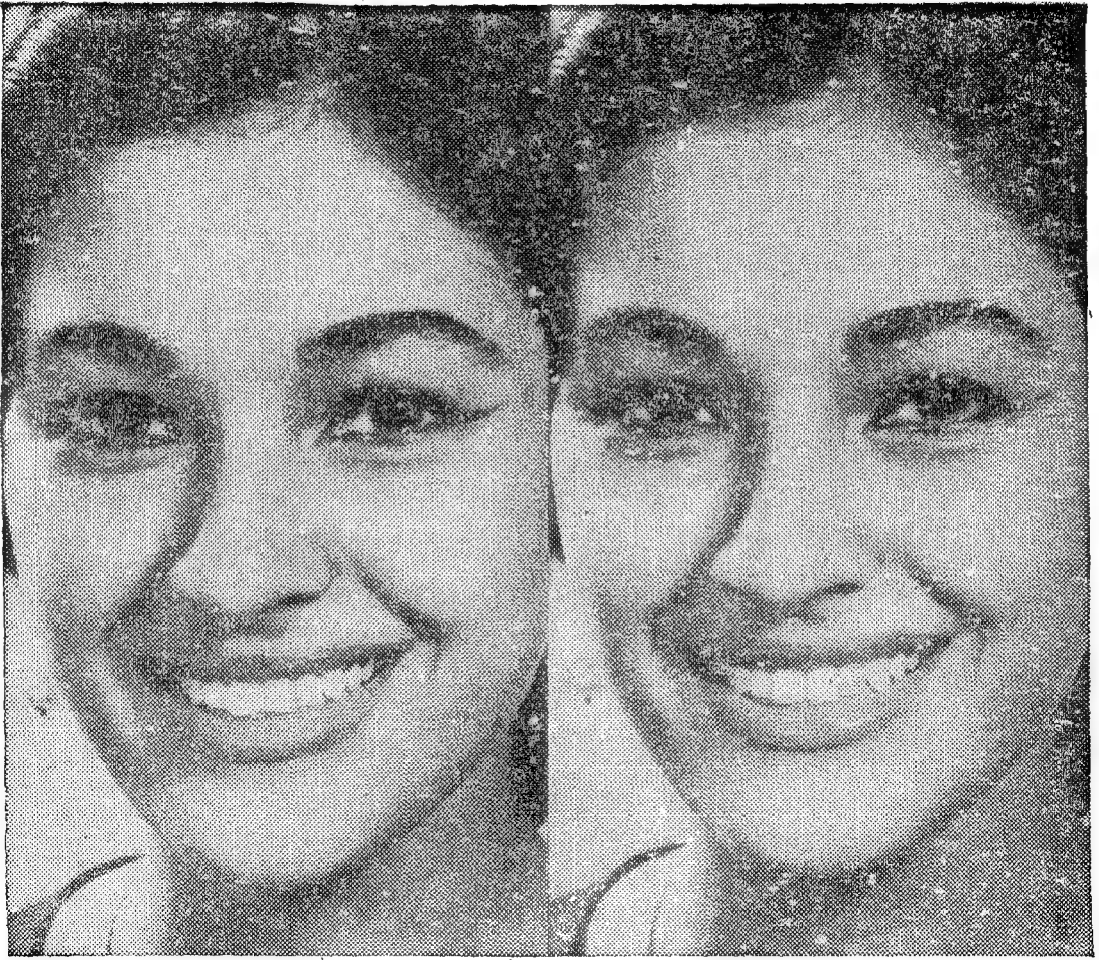
జానకి మాత్రం కొంచెం సేపు బాధగా ఏదో అను
కొంది.
ఆ సంఘటనలో మధు మీద మధుకి చాలా కోసం
వేరుకొంది. ఎప్పుడు కనీ తీర్పుకుంటావా అన్నట్లు
మధుకేసి ఎర్రగా చూశాడు.
* * *
ఆ రోజు పిల్లలంతా వీధిలో చింతచెట్టు
కింద ఆడుకొంటూంటే మధు మధుని ఉద్దేశ్యించి
వర్షం వచ్చిందా వెళ్ళిందా— “ఒరేయ్ ! హరి !
నేను ఒక అమ్మాయిని చూశాను. అది ఉత్త అబ
ద్ధం కోరు. ఛీ ! ఎన్ని అబద్ధాలు చెప్తుందో
తెలుసా ?”
“ఎవర్రా అది ?”
మధుకేసి పైగ జేశాడు మధు— “నీకు తెలీదురా!
ఉందిలే. ఎర్రగా పండుకోతిలా ఉంటుంది.
వెధవ పిలకజడా అదీనూ.”
మధు విసురుగా లేచి నిలబడింది పిలక జడ
ఎగిరి పడేలా.
“తెలిసి పోయిందిరోయ్ ! నాకూ తెలిసి
పోయిందిరోయ్ !” ఉత్తాహంగా అరిచాడు హరి.
“దానికి ఉత్త కుళ్ళు పోతు గుణంరా.”

“ఏయ్ బావా ! నువ్వు నన్నే అంటున్నావు
కదూ ?” ఉత్తాహంగా అడిగింది మధు.
“నిన్నేంకాదు లేవోయ్ ! నువ్వే ఎర్రగా ఉన్నావా
ఏమిటి ?” — మధు.
“నీకే పిలకజడ ఉందా ఏమిటి ?” — హరి.
“అయినా ఒరే హరి ! ఆ పిల్లకి మరి చెడ్డ
గుణంరా ?”
“అవునోయ్ ! చాలా చెడ్డగుణం.”
“దానికి తొప్పి వన్ను కూడా ఉందిరోయ్.”
మధు వళ్ళు తెలుక్కుంది. నిజంగా మొన్న
వన్నుకటి వూడిపోయిందిగా ?
“ఆ పిల్ల అందంగానే ఉంటుంది కదూరా ?”
— హరి అడిగిన దానికి చప్పరించేశాడు మధు—
“అ పోదూ ? సింగినాదం. అదిగో — ఆచెరువు
గట్టున మేస్తోంది. గాడిద పిల్ల అందంగాలేదా
ఏమిటి ?”
“మధూ హరి ఆరుచుకొంటూంటే ఏమిట్రా ?”
అంటూ మరి నలుగురు పిల్లలా వేరారు.
మధుగాడితో వో పిల్ల చెబులాడిందిరా !
అది అన్నలు మంచిది కాదు....” వివరించాడు
హరి మధుకేసి పైగవేస్తూ. పిల్లలంతా ఘోష
మన్నారు.
“అలాగే. అలాగే. మా అమ్మతో చెప్పినా
ఉండండి.” అంటూ పరిగెత్తింది మధు. హరికి
కొంచెం భయం వేసింది — “ఒరేయ్ మధూ !
మీ అత్త తిట్టదుట్రా”
“ఓన్ ! ఎందుకు తిడుతుందేమిటి ?”
“మరి మీ మామయ్య కొట్టదుట్రా ?”
కొంచెం ఆలోచనలో పడ్డాడు మధూ—
మధు వెళ్ళిందో లేదోనని చూశాడు.
మధు పరిగెత్తుకు వెళ్ళింటే సుందరమ్మ
గారు ఎదురు పడింది— “ఏమిటే ఆ వరుగు ?
ఏమైంది ?”
“మాడు నాయనమ్మా ! బాన వన్ను వెళ్ళి
రిమ్మన్నాడు. నేను ఎర్రగా కోతిలా ఉన్నానట.
నా జడ వెధవ పిలకలా ఉందట. నేను అన్న అబద్ధాలే
చెప్తున్నానట.
సుందరమ్మగారు నవ్వింది— “అంత మాట
అన్నాడూ ? రాసి ! నేను అడుగుతాను.” నాయనమ్మ
వోదార్పు మధుకి చాలలేదు— “వూహూ ! నేను
మా అమ్మకే చెప్పాను. అన్నమానూ వన్నెందుకు
వెళ్ళిందా లేమిటి ?”
అంతలోనే మధు పరిగెత్తుకు వచ్చాడు—
“ఉత్తదే అమ్మమ్మా ! నేను మధుని అనలా.
కాబాలంటే హరిని అడుగు.”
మధు ఎగిరి పడింది — “నువ్వు నన్ను అనలా?
ఎర్ర కోతిలా ఉన్నాననలా ?”
“నువ్వు ఎర్రగా ఉన్నావుగానీ కోతిలా ఉన్నావా
ఏమిటి ? అందంగా ఉన్నావుగా ?”
“నా జడ వెధవ పిలకలా ఉందన్నావుగా ?”
“నీ జడ పిలకలా ఏం లేదు. ఎంచక్కా పొడుగ్గా
ఉంది.”
“నేను అన్నీ అబద్ధాలే చెప్పా వనలేదూ ?”
“నిన్ను కాదే సుధా ! మా క్లాసులో ఒక పిల్ల
ఉంది. అది అన్నీ అలాగే చెప్తుంది— అన్నలు నువ్వు
అబద్ధాలు చెప్పావుగా ?” మధుని సమర్థించేవరికి
మధుకి మండి పోయింది ఒళ్ళు.
51వ పేజీ చూడండి

నీలాంటికళ్ళ నెక్కడా చూడాలా ... ఎన్ని అద్దాల్లో చూసినా
సరిగానే చదవ లేవేమిటి ? ?!

“నా కనలే చదువు రాదండి ! !”

బహుశా మీరు చెప్పలేరు...
కాని ఆమె ముఖము
మీద మచ్చలున్నవి !

కొంచము నిదానించి చూడండి...
ఇప్పుడు ఈమె ముఖము మీది
మచ్చలు కనిపించుట లేదు !

మీరు ఎల్లాగ చెప్పగలరు. ఈమె తన ముఖ
మందలి మచ్చలను లాక్టో-కేలమైనుతో మరుగు
పరుచుకొంది. లాక్టో-కేలమైను ఒక అత్యు
త్తమమైన పౌడర్ లేవ! దీనిని ఉపయోగించుట
వలన మీ ముఖ వర్ణమందలి దోషములు
మరుగుపడును. మీ చర్మము మృదువుగాను
మరియు కాంతివంతముగాను వుండును.

**లాక్టో-కేలమైను ముఖములోని మచ్చలను
మొటిమలను కప్పిపుచ్చును!**

లాక్టో-కేలమైనులో శీఘ్రముగా పని చేసే ఒక ముఖ్యమైన కేలమైను వుంది. అది ముఖ
చర్మమునకు చాలా లాభదాయకమైనది. దీనిని ఉపయోగించుటచే చర్మము మృదు
వుగాను మరియు కాంతివంతముగాను వుండును. దీనివలన మీ సౌందర్యమధిక
మగును. లాక్టో-కేలమైను ముఖము మీది మచ్చలను మొటిమలను కప్పిపుచ్చి
వాటిని తొలగించుటకు సహాయపడును.

లాక్టో-కేలమైను ముఖము మీది మచ్చలను తొలగించును, ఎండ తీవ్రతవలన
కలిగిన మచ్చలను పోగొట్టి వేడిగాలినుండి చర్మమును రక్షించును. చందీసిల్లతి
లేని చర్మమును కూడా మృదువుగా మారుచును.

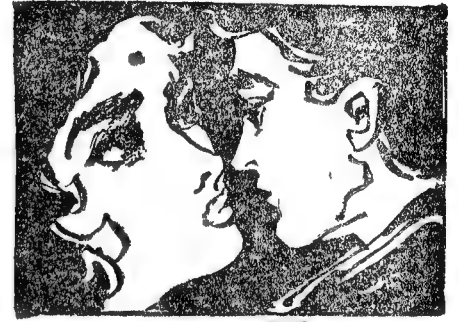
సౌందర్యసాధకమైన లాక్టో-కేలమైను శ్రేణికి చెందిన రోషన్, క్రీమ్, మరియు
టాల్కమ్ పౌడర్ కూడా దొరుకుచున్నవి.

లాక్టో-కేలమైను—మీ సౌందర్య సాధనము! కృక్స్ ఇంటర్ ప్రాన్ లిమిటెడ్, బొంబాయి-18.
81-C1-5 TEL.

సాక్షి చరిత్ర

జీవితం

సింగిరాల జు చంద్రశేఖరరావు

“వెళ్ళేటాకు” వైపుగా నడుస్తున్నాను.
‘రాజా!’ పరిచయ కంఠం వినిపించేసరికి

గబుక్కున వెనక్కు తిరిగాను.

వప్పుతూ, ఎదురుగా కనిపించింది పెన్ని చూతురు
పార్వతి!

ఆశ్చర్యంతో వైబుడ్డనయ్యాను. ప్రెసిడెంటు
కెనడి దారుణంగా హత్యగానించ బడ్డాడని ప్రముఖ
దిన పత్రికలు హాషించినవాడుగాని, అమెరికాని అదృ
ష్టము మిత్రుడు భాస్కరాన్ని వరించిన వాడుగాని
అంతగా ఆశ్చర్య పడలేదు. నాని ఇప్పుడు — ఈ
క్షణంలో — ఆశ్చర్యపడుతున్నాను. కారణం —
పెన్నిచూతురు పార్వతిని ఈ భూలో మూడటమే....

నన్ను నేను నమ్మలేని స్థితి వచ్చాను.

నిత్య జీవితంలో ఇలాంటి సందర్భాలు, సన్ని
వేశాలు సంభవించడం సహజమని తలచుకునే
వయస్సులో ఉండి కూడా ఆ విధంగా తబ్బిబ్బ
కావడం అనేది చెప్పుకోతగ్గ విశేషం!

‘వందేమాం లేదు. ఆమె పార్వతే!’

వనిషి లావెక్కినా ఆమెలో వెనుకటి పోలికలు
ఇంకా మాసిపోలేదు.

యాంత్రికంగా ముందుకు నడిచాను.

నిశితంగా ఆమెను అపదమన్నకం పరిశీలించడం
తప్ప అప్పట్లో మరింకేమీ చేయలేక పోయాను.

“అన్నయ్యా! నేను పార్వతిని గడత్రా.... మరి,
అట్లా చూస్తావ్? ..... వరాయి మనిషిలా!”
చిరునవ్వు చిందిస్తూ పార్వతి అనేసరికి ఈలోకం
లోకి వూడిపడ్డాను. పార్వతి ఎర్రగా, బొద్దుగా,
చక్కగా ఉంది.

“నువ్వు పార్వతి! ..... ఎంతగా మారి
పోయావ్? ..... గుర్తు పట్టలేదంటే
నమ్ము!” అప్పుకోలేని అనందంతో గం, దబ
మాట్లాడేశాను.

నాగపూర్ విద్యార్థి సంఘం నిర్వహించిన కథల
పోటీలో మొదటి బహుమతి పొందిన కథ.

"ఆవర్య బాబూ ! అన్న ..... నీతో ఏమొచ్చినా కష్టమే -- ఒట్టి కంకారు మనిషిని..... సరే..... ఈ కబుర్లకేగాని, నిమిషంకూడా పెద్ద పనిని ఎవరో తెలుసు కున్నావా ? ..... నవ్వెవరితో ఆయనకు తెలుసా ?..... అందుకే అన్నారోయ్ -- మనవి ఆంధ్రులమని ! " చిలిపిగా నవ్వుతూ ఆయన నంక చూసింది

అన్నటికిగాని, పార్వతి ప్రక్కన ఉన్న యువకు డెవన్ తెలుసుకుందామన్న అభిలాష కలుగలేదు.

"మరి పరిచయం చెయ్యి. చంపక, పెద్ద నన్నెన్నా, నన్నానూ ! " చిరుకోసం నటించాను.

"ఒచ్చి ! అన్నయ్యగారికి కోసం ఎస్తోంది కాబోలు -- వదిలగారు కూడా దగ్గర లేదు." అని నవ్వి.

"ఏరు శ్రీధరం -- మా శ్రీవారు.

డిడ్ మా అన్నయ్య -- రాజశేఖరం."

గౌరవపూర్వకముగా కరస్పర్శ చేశాను.

"ఇది రో ఫెక్స్ నారూ ఇండియన్ స్టేలు .... ఏమంటావ్ మేడర్ ? ..... " చిలిపిగా అంటు న్నారు. శ్రీధరం ఆమె కళ్ళలోకి చూస్తూ "కరెక్టు!" అంటుంది పార్వతి ఆయన చూపులనుండి తప్పించు కుంటూ.

శ్రీధరం చొరవ చేసుకొని మాట్లాడసాగాడు. సరస్వతిగా ఇష్టంలేని సంధాక్షణలో తందూర్చానన్న మాటేగాని, బుర్ర పరి, పరి విధాల పోసాగింది. అనేకమయిన గతస్మృతులూ నన్ను కలవర పెట్ట సాగాయ్. నాఖ్యంగా నన్ను వేదించే ప్రయత్నం ఒకటే --

"అమరేంద్ర ఏమయ్యాడు ? ..." అలోచన లతో సలమతమవుతూ కూడా, పార్వతి ప్రశ్నలకు సమాధానమిస్తూ న్నానే కాని మనసు అక్కడలేదు.

"మారేం చేస్తున్నారు ? " శ్రీధరంగారి ప్రశ్న.

"ఎం. ఏ. చదువుతున్నాను -- ఎల్. ఎ. డి. కాలేజీలో ! " అలోచించకుండానే తపిమని సమాధాన ధాగ మిచ్చాను. శ్రీధరం పెద్ద పెట్టున నవ్వాడు. "వంద్రుల ! అన్నయ్య, అమ్మాయిల చాలే జీతో అజ్ఞాయికి ..... అందుకోనూ .... ఎం. ఏ.లో పేటు ఇచ్చారా ? ..... భలే. భలే .... ఏం, ఏమనను ఇక్కడ లేదేంటి ? -- వదిలగారి యోగక్షేమములు గ్రామం తెలుస్తున్నాయో లేక వన్ వే బ్రాఫిక్స్..... చురుకుగా నావంక చూసి.

"నయం, 'నరసూతి విద్యాలయం'లో ఏదో క్లాసు చదువుతున్నావేమో, కొందరినీ జ్ఞానకం చేసుకో " కిల, కిలా నవ్వేసింది పార్వతి.

అన్నటికి తెలిసింది నాటప్పు. పరధ్యానికు నన్ను నేరం తిట్టుకోని పాశ్చాత్య మాటలు కలిపాను.

"'వదిలా' 'వదిలా' అని పట్టింపా వేమిటి?.. రాకింరా ఒడదిక్కు లేదు తెలుసా ! " అన్నాను కళ్ళు పెద్దవి చేస్తూ

"మౌ గడ్డ ! ఈజ్ ఇట్ ? .... అయితే నుంచి వదిలను వెతుకుకునులే ..... డెవన్ ..... ఇక్కడ కాదు -- మనదేశంలో ! " చిలిపి పిల్ల పార్వతి ! తను నవ్వుతుంది, ఇతరులను నవ్వించింది. ముగ్గురం "రెష్టారెంటు"లో కాఫీ త్రాగాము. శ్రీధరంగారు 'సిగరెట్' కొరకై బయటకు వెళ్లారు.

"పాకూ ! అమరేంద్ర ఏమయ్యాడు ? ... " కండెనోసిస్మిక్ సాధ్యమయినంత తిగ్గు స్థాయిలో అడిగాను. వెంటనే పార్వతితో మార్పు రావడం గమ

నించాను. అమె ముఖం నల్ల బడింది. కళ్ళు జేపురించి వాడే. అప్రయత్నంగా ఆమె కన్నీటి బొట్టు నా పాదాలమీద పడింది. అకస్మిక సంఘటనకు అదిరిపోయాను. కాని తమాయించుకోని.

"అదేమిటి పాకూ, ఏడుస్తున్నావా ? ... ఛా ! తప్పుకదూ ! నువ్వు ఒకప్పుడు అన్నావు గుర్తుందా -- 'పుట్టింది అమ్మాయిలా, అయినప్పటికీ బెంబేలు పడి నివారించని మరి ఈ కన్నీళ్ళకు అర్థం ?...." సముదాయంపు ధోరణిలో అన్నాను.

పార్వతి జీరణోయిన గొంతుకతో "వద్దు రాజా ! ఎందుకు నానేలే చెప్పిస్తావ్ ? .... ఒకనాటి నానిర్ల కృష్ణు చేష్టలకు బలి అయ్యాడు అమరేంద్ర. పాపం, మొన్ననే తెలిసింది ఆరెనకి పిచ్చి ఎక్కిందట" పెద్ద రాయితో నెత్తిమీద కొట్టి నట్టుగా ఫీలయ్యాను. గుడ్డవ్వగించి చూడటం తప్ప అలోచనా శక్తి నాలో నశించింది. ప్రాణమిత్రుడు, నవ్వుద యుడు అయిన అమరేంద్రకు పిచ్చి ఎక్కిడానికి మార్గభరించిన కారణం పార్వతి ! పార్వతిని ఏమి చేసినా పాపం లేదన్నంత కోసం వచ్చింది. ఆమెను చూడటంలే చాలా అసహ్యం వేసింది. ఆనేశంతో అన్నాను.....

"మంటి, చెడూ యోచన కలిగిన మానవుడెప్పుడూ నీ ప్రవర్తనను పార్శించలేడు. పార్శి ! -- అమాయ కుడ్డి నాశనం చేశావ్. -- నిన్ను భగవంతుడు పెద్దాడు."

"కృమించరా, అన్నయ్యా ! పమయము వచ్చి పప్పుడు పవనరముగా చెబుతా కాని, అవిషయములు ఆయనకడ ఎత్తి పచ్చటి నా సంసారంలో చివ్వు పెట్టవని ఆశిస్తున్నాను." అంటి కోపంలోనూ పార్వతిని చూశాను. దీనంగా ఆమె తలవంచుకొంది. జల, జల కన్నీళ్ళు ప్రవహిస్తున్నాయి. ఎందుకో ఆమెపై అమితమయిన జాలి కలిగింది. తప్పా చేసినా, చెల్లెలి జీవితంతో వెలుగులుమాడుటకు మనస్సంగీ కరిందరేదు. క్రమంగా కోసం చల్లరింది.

"నీ ముఖం కంటే ఎక్కువగా ఆశించేది ఏమీ లేదు పాకూ -- పన్ను పూర్తిగా నమ్మి ! " అష్టా యంగా ఆమె భుజంపై వెయ్యి వేశాను.

"నాకు తెలుసు, నువ్వు మా రాజప్రయ్యపు కదూ ! " నిండుగా నవ్వేసింది పార్వతి. కన్నీళ్ళు పైట చెంగుతో తుడుచుకుంటూ.

తృప్తిగా ఆమెవంక చూశాను.

ఇంతలోకి శ్రీధరంగారు వచ్చారు.

"నాగపూర్ గురించి మీ అభిప్రాయం ? "

విలాసంగా పాగ వదులుతూ ప్రశ్నించారు శ్రీధరం. "అందమయిన నగరం " తాపిగా అన్నాను.

"మీతో పూర్తిగా ఏకీభవించ నప్పటికికొంత వరకు ఒప్పుకుంటాను -- కలకత్తా లాంటి 'డబ్బ' నగరాల కంటే చాలా మెరుకు నయం -- పరి శుభ్ర భర విషయంలో " అయిన అన్నాను.

"ఇక్కడ స్త్రీకి చాలా విషయాలలో మన ప్రాంతాలలో కంటే ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము ఉంది. కాని చెప్పాకో తగ్గ విశేషం ఏమంటే ఆమె తన స్వచ్ఛను పడమాల్సాలో వినియోగించుకోదు."

నిటమనవి ఒప్పుకున్నాను. బజారు వైపుగా చూశాను. రెండు జడల మరణి అమ్మాయిలు బంటలుగా పైకిళ్ళమీద సేతున్నారు.

అది వైపుగా చూస్తున్న శ్రీధరం "చూడండి,

స్త్రీలు కూడా నివృణవిడిగా పైకిళ్ళమీద సేతు తీ టారు. అది ఆంధ్రదేశంలో వచ్చుకై నా కనిపించదు.. అని "బావగారూ, మీ చెల్లెలి 'అద్దె గుర్రం' స్ట్రీర్ వింటారా ? ..... అదో పెద్ద గాధరెండి..." ఈమెగారు నేర్చుకుందామని కన్నీళ్ళు పట్టిన స్త్రీలు ముచ్చటగా మూల బడింది. పాపువాడు ఒకటే గోం. వోదార్పలేక చచ్చాను అనుకోండి " శ్రీధరంగారు పెద్దగా నవ్వాడు.

"వచ్చి అబద్ధం ! -- పైకిళ్ళుకేం నిక్షేపంలా వుంది. కావాలంటే మిమ్మల్ని కూడా ఎక్కించుకోని తొక్కగలను తెలుసా ! " పార్వతి అంది కళ్ళు పెద్దవి చేస్తూ.

"ఆ వని మాత్రం తలపెట్టకు పూజ్యం ఉంటుంది " ముగ్గురం నవ్వాము.

కొంతసేపు మాట్లాడిన తరువాత, శ్రీధరం గారు రిక్లా మాట్లాడుతున్నారు. పార్వతి నెత్తడాన్ని ఉద్దుక్తురాలయింది. ఆయన వాళ్ళ ఇంటి యడ్రు నాకు ఇచ్చి నన్ను రమ్మని అవ్వనించారు.

"ఒరేయ్ ! అన్నయ్యా ! నేను అదివారం ఏని మిది గంటలకు -- ఉదయం -- నీ రోజుల్ల నూ వాకిట్లో నిలబడి ఉంటాను -- రిస్క్ చెసుకోనే పోజులో. శ్రీవారు సేనరు చదువుతూ ప్రక్కనే కూర్చుని ఉంటారు. అట్టి సమయమున నీవు మా ఇంటికి .... అనగా ... యడ్రులో ఇవ్వబడిన 'ప్లాటు' వకు రావాలి -- అంతే ! లేకపోతే తెలుసుగా. నా సంగతి .. సోమవారం నీ 'గూం' ముందు పత్తా గ్రహం. పిటేటింగు వగైరా, వగైరా .... గుట్టం చుకో " పార్వతి పన్నులగా రిక్లా ఎక్కింది. సోతున్న ఆ దంపతులను చూస్తూ నిలబడ్డాను.

అన్వేషమయిన దాంపత్యం -- ఈడూ, జోడూ -- చూడదగిన జంట !

"కాని అమరేంద్ర ..... " నెనుకటి ఆలో చనలు నన్ను కలవర పెట్టసాగాయి.

"నడిచిన పరిత్రతో పార్వతి ఉన్నా చెసిందా ? .... అతనిని పదిలి రావణసిని అగడ్తం ! "

వేదించుచున్న ప్రశ్న. అనేక ప్రశ్నలను తావి ప్తొంది. అప్రయత్నంగా పార్వతిపై కోసం వచ్చింది. "రేపు శ్రీధరంను కూడా లబ్ధాగై వెళ్తుం దేమో ? ....."

మొదటి నుంచి పరిస్థితులను అర్థం చేసుకని, సంఘంలో తన స్థానమును గుర్తించుకొని నడిచే స్వభావము కాదు. పార్వతి భగవంతుని కూడా లక్ష్య ప పెట్టాడు. "పెంకిలనానికి 'నిర్లక్ష్యము' అమో మారు పేగు ....."

భజనం చేసి 'రూం' కెచ్చి నుంచుంమీద మార్చుని ఆలోచిస్తున్నాను.

పార్వతి .... శ్రీధరం .... అమరేంద్ర. శ్రీధరం గురించి నాకేం తెలయదు -- పార్వతి భర్త అని శిష్ట.

స్నేహితులం పే ప్రాణమిచ్చే ఆంధ్రప్రదేశ్ అమరేంద్రను చెబు దృష్టిలో అరేచించుటానికి మనస్ఫురించలేదు. నవనీతం లాంటివాడు అమరేంద్ర. ఆతని వ్యక్తిత్వమనకు తప్పుడు అర్థం చెప్పుకోవడం, నానంది కాని సని. "రూం" మేటుగా డిగ్రీ క్లాసులో అంటి వర్షదం నైశిత్యరహితు గమనించ గల్గొను. లల సున్నితమయిన అంశస్రవం అతినిది. ఇక. పార్వతి స్వభావం అర్థం కా లేదు. పిల్ల, దుండ్రు రేరని అల్పారు ముద్దుగా పెంచిన మౌమయ్య

ఆనందమైన ఆటసమయం - వుడ్ వార్డ్స్ వల్లనే

వట్టునొప్పి, పుల్లదనం, కడుపు
ఉబ్బరం, పళ్లచేయునపుడు కలిగే
జబ్బులకు, వాడేది

వుడ్ వార్డ్స్ గ్రేప్ వాటర్

తెలివైన తల్లులు
100 ఏళ్ల నుంచి వాడు
చున్నారు.

Always ATC-486-TE

సుఖం ఎరుగని జీవితం

కుటుంబమునకు దూరమై అమరేంద్రతో వెళ్లి పోయింది.

ఆమె జీవిత సర్వస్వంగా భావించి, లక్షలాది ఆస్తిని కాలదాని వనిత్రప్రేమను అదర్శంగా పెట్టుకొని, అమెతోపాటు వచ్చిన అమరేంద్రుడు విడిచి ఈనాడు శ్రీధరంను చేపట్టింది.

జీవితంలో అంతా, పాతూలేని సుఖాన్ని చవి చూడాలని ఆమె కాంక్ష. మామయ్య ఈనాటికీ కుమిలి పోతాడు పార్వతిలేని వెలితికి. సామాన్య కుటుంబీకుడయి నవ్వుటికీ, సాధ్యమయినంత వరకు ఉన్న వాటిలో మంచి సంబంధం చూట్వాన్ని ఆయన ఎప్పుడూ వెనుకంజ వేసేవాడు కాదు. ఇప్పటికీ ఆయనకు ఆమె మీద గల అభిమానం ఈ విషయానికి నిదర్శనం. సక్రమంగా ఆయనింట్లో ఉంటే సలక్షణముగా పార్వతి వివాహము జరిగి పోయేది.

బాల్కనీహారుడు శంకరం సిగ్గు విడిచి అడిగాడు 'ప్రేమిస్తున్నాను' అని. అతనికేం తక్కువ — ఎందరూ, చదువు, సంస్కారం — అన్నీ కలవాడు. నాని నిర్లక్ష్యంగా తృణీకరించింది — 'ఇంత తెలివైనా వృధాయాన్ని అమ్ముకునే అనసుర్తుడనుకోలేదు.' అని పెంకిగా అంటూ — పాపం, అతను అవమానం భరించలేక ఇల్లా విడిచి మిలటరీలో చేరిపోయాడు.

లక్ష్మణికారి అమరేంద్ర ఈమెను నమ్మి ఈనాడు మిమ్మడి ఎత్తు విలువ చేయకుండా పోయాడు. తనకు వచ్చే జీతంలో ఆమెను తృప్తి పరచలేక పోయానని వాదనవడే అమరేంద్రుడు ఆమె ఏనాడూ అర్థం చేసుకోలేదు. 'పై పెచ్చు అతనికి తనపై మోజు తగ్గిందని పూహించుకొంది. స్థిమితమైన ఆలోచనలు లేక అల్లాకున్న ఈ పూహలే, బహుశా, ఆమెను పెడత్రోవ పోక్కించి ఉంటాయి.

అనుభవించే 'గీత' అందరికీ ఉండాలంటారు. 'గీత' లేక పోవడం మూలకంగా కాబోలు పార్వతి ఈనాటి వరకు జీవితంలో స్థిరపడ లేక పోయింది.

తరచు శ్రీధరం గారింటికి వెళ్ళే వాడిని, గమించిన విశేషం ఏమిటంటే పార్వతి ప్రవర్తనలో మార్పు. పరిస్థితిని అర్థం చేసుకొని మెలగడం ముందుకు వచ్చింది ఆమె. వ్యక్తుల స్వభావాన్ని నిర్మల హృదయంతో చదువ సాగింది. వల్లమాలిన 'లక్ష్యం' ఆమెలో ఇమిడి పోయింది. కనుకనే పొరపాటాలు లేకుండా వారి దాంపత్య జీవితం నడిచి పోతోంది. శ్రీధరంగారు భార్యను పువ్వులలో పెట్టి పూజిస్తున్నారంటే ఆశ్చర్య వడవలసిన అగత్యం లేదు.

"బావగారు మా అబ్బాయికి కట్టుం ఎంత ఇస్తారు ? ..... ఎందుకయినా మంచిది ఇప్పుడే తేల్చి చెప్పండి" నవ్వుతూ అనేవారు ఆయన.

పార్వతి సిగ్గుతో కుంచించుక పోయేది. మొదట్లో అర్థం కాకపోయినా దరిమిలా అర్థం చేసుకున్నా పార్వతి గిర్నవతి అని. ఈ విషయానికి సంతోషించ తగ్గ ఆపుడను ఆమెకు, ఇక్కడ నేనొక్కడనే. పార్వతి నాలుగు కాలాపాటు సుఖంగా వర్తిల్లాలని మనసులో దైవాన్ని అర్పించాను.

చక్కని పార్వతి సంసారాన్ని ఎక్కువ కాలం తిరి

కించే అవకాశం లేకపోయింది. హఠాత్తుగా శ్రీధరం గారికి ఉద్యోగరీత్యా బదిలీ కావడంతో వాళ్ళకు దూరం కావలసిన అగత్యం ఏర్పడింది. మొదట్లో నిరుత్సాహ పడ్డాను. బిగువైన సన్నవేళలతో, రసవత్తరముగా నడుస్తున్న సినిమా మధ్యలో కరెంటు ఆగితే ఎట్లా పుంటుందో ఆ విధంగా ఫీం య్యారు. విధి నిర్ణయం, తప్పకుండా మరి. కన్నీళ్లతో వీడ్కోలిచ్చారు.

“రాజా ! కావలసిన వాడిని, నిన్ను దూరం చేసుకోవాలంటే నా మనస్సెంతో క్షోభిస్తుందిరా. ఏం చెయ్యను ? ..... దై న నిర్ణయాన్ని తోసిపుచ్చ గలమా ? ..... నువ్వెక్కడ వున్నా వీ కోసం పరి తపించే ఈ చెల్లెల్ని మాత్రం ఎన్నడూ మరుచుకుండా ఉంటావని నమ్ముతున్నాను” అంది కన్నీరు మున్నీరుగా విలపించుచూ.

దీంత ఆపుకుండామనుకున్నా వాకు కన్నీరు ఆగ లేదు. జేబురుమాలుతో తుడుచుకున్నాను. శ్రీధరంగారుతో కాస్తేపు మాట్లాడిన తరువాత “ఒరేయ్ అన్నయ్యా ! నాకు తెలియకుండా పెళ్లి చేసుకున్నావో మళ్ళీ నత్తాగ్రహం, పిటేటింగు వగైరా, నగైరా గుర్తుంచుకో.” అంత ఏడ్చురోహా సవ్య గిరిగింది పార్వతి.

“శ్రద్ధగా నడుపు. లేకపోతే గాంధీగారి ధ్యానం — అదే — మూడు గీతం కంపార్టుమెంటు.” ఆఖరి సారిగా ముగ్గురం నవ్వుచున్నాము. అనుబంధంను తెంపడతో విధిగా పెట్టుకొన్న ‘జి. టి. ఎక్స్ప్రెస్’ రావడమేకాక ‘నీలెక్కేమిటన్నట్లు’ వారిని కూడా తనవేలం తీసుకొని పోయింది. నీరసంగా నడుస్తున్నాను.

నిర్మల ముయిన ఆకాశం, ఉద్భుత ముయిన చలిగిరి. తన ఉనికిని తెలియ జేద్దామని విఫలమవు తున్నాయి. మొత్తం మీద చలి ప్రభావం అధికంగా ఉంది. అంత ఎండలోనూ వణుకు పుట్టుకొస్తోంది. ఉత్తర దేశంలో చలికి దక్షిణాది మానవుడు దడుసుకోవలసిందే. నమయానికి చిక్కిన ‘నీటి బస్’లో ఎక్కి కూర్చున్నాను. నల్లగా ఉప్పు వర్షిసరాలను బస్ కిటికీ ద్వారా నిర్లక్ష్యంగా చూశాను. చుటుక్కున అంగ్ల కవి షెల్లీ వాక్యాల గుర్తుకు వచ్చాయి.

“శీతాకాలం వచ్చినంత మాత్రాన వసంద కాలం రాకుండా ఉంటుందా ? .....” ఈ వాక్యాలు “పార్వతి నిత్యజీవితంలో ఆచరణలోకి వస్తాయా?” వస్తే జాగుండునని అనుకోవలసివచ్చింది పృథ్వీయం తేలిక పడింది.

పార్వతి ఇంట్లో ముందు సోఫీ అయిన బ్రతుకు పొందలేదు. అర్థంలేని సన్నివేశాలతో అనుకోని సంఘటనలతో ఆమె వెనుకటి జీవితం జరిగి పోయింది. శ్రీధరం సాంగత్యంతో ఇప్పుడిప్పుడే ఒక దారిని వదులేసింది.

“సోఫీ అయిన బ్రతుకును ఆమెకు ఎల్లకాలం ప్రసాదించు భగవాన్ !” ఫేరులు జోడించి భగవంతుని ప్రార్థించాను మనస్ఫూర్తిగా.

* * *

హైద్రాబాద్లో లెక్కరరుగా స్థిరపడి పోయాను. దూరంగా ఉన్నప్పటికీ పార్వతితో ఉత్తరాల సంబంధం పోలేదు. నేను పూహించిన పార్వతి భావిజీవితం తారుమారు అయింది. శ్రీధరం వారి మారి పోయాడట ! అతనిలో మాన

వత్సం నశించిందని, ‘మంచీ-చెడో’ అన్న ఇం గిత జ్ఞానం లేకుండా పోయిందని పార్వతి ఉత్తరా లలో చెప్పడాని ఏడ్చింది.

మళ్ళీ కష్టాలకు ఎర అయింద ఆమె. నేను కంట తడిపెట్టా — అకస్మాత్తుగా ఆమె జీవిత పథంలో తిరిగిన ఈ మలుపుకు సార్థక మయిన బ్రతుకుకొరకు, లోకం మెచ్చతగిన స్థానం కొరకు ప్రాకులాడే పార్వతి ఆశలు ఎండ మాపులుగా నిలిచిపోయాయి. ఇంటికి వచ్చిన నేను పార్వతి ప్రాసిన ఉత్తరము చూసి వైచిత్ర్య భూతుడ నయ్యాను. తెప్పరిల్లి వణుకుతున్న చేతులతో చదువసాగాను !

‘రాజా !’ పృథ్వీయాన్ని కలవినేనే జాధను ఆపులకు, అర్థం చేసుకో కలిగిన వాళ్ళకు చెప్పుకుంటే ఒక విధమయిన ఉపశమనం కలుగుతుందంటారు. ఓర్పుగా వినకలిగిన వాడవు నీ ఒక్కడే ! కనుక నా విస్తార జీవితాన్ని నీకు తెలియజేస్తాను.

=====

ఒకసారి, పెద్ద ఆఫీసరొకరు టెలిఫోన్లో తన గుమాస్తా మీద చీవాట్లు వేస్తున్నారు. “ఈ టెలిఫోను చివర నున్న వాడు ఇంత అప్రయోజకుడని నే నెన్నడూ అనుకోలేదు.” అన్నాడాయన.

గుమాస్తా వెంటనే అందఁకొని “ఏ చివరనారో” అని ప్రశ్నించాడు.

రవిబాబు (విజయవాడ)

ఎవరినీ, లక్ష్య పెట్టుకుండా, దేనిని లెక్క చేయకుండా, పాపభీతి అనేది లేక సంపదించిన సంపత్తులను నా జీవితంలో ఉన్నాయి. నర్తక తుల్య మయిన బ్రతుకును కాంక్షించి, స్థిమిత మయిన ఆలోచనలు లేక పోవడంతో, కొరగాని పనులెన్న చేశాను. కాని ఫలితం — పాప అయిన జీవితం అంటే ఏమిటో తెలియకుండా పోయింది.

అనుభవించలేక యోగ్యత ఉండి కూడ, తెలివిమాలి వచ్చిన అవకాశములు జారవిడచాను. నా చేష్టలకు.... బలిఅయ్యారు కొంత మంది అమాయకులు ! అప్పట్లో వాళ్ళ గురించి ఆలోచించ వలసిన అవసరం నాకు కంగలేదు. వాకు, నేనుగా ఏ వ్యక్తిని సానుభూతితో అర్థం చేసుకోలేక పోయాను. అది ఆ నాటి నా బలహీనత.

కొంత కాలానికి పశ్చాత్తాపం పొందాను. తత్ఫలితంగా నాలో మార్పు వచ్చింది. క్రమంగా పరిస్థితులకు అనుకూలంగా ప్రవర్తించడం నేర్చుకున్నాను.

భర్త అయిన శ్రీధరం గారిని దైవాన్ని కంటే ఎక్కువగా ఆరాధించాను. ఆ విధంగా చేయడంతో ఒక విధమయిన సంతుష్టిని పొందకల్లాను.

“నీ దేరిత విష్కల్పాన్న పృథ్వీయంపేరూ ? !” —విజంగా నేను ధన్యుడని అనేవారు ఆయన. ఆయన సుఖం, అనందం నావిగా ఎంచి పట్టుదలగా, ధైర్యంతో సంసార సాగరాన్ని ఈడడానికి, నా గమ్యమును చేరడానికై యత్నించాను.

అందుకు అవరోధంగా నిలిచింది మోహిని. కాలేజీ రోజులలో శ్రీవారికి మోహిని సహాధ్యాయి వట. క్రమంగా ఆమె.... చుట్టూ చూడ వచ్చిన ఆమె.... శత్రువుగా మారి నాపై కత్తి కట్టింది. మావారిని ఆకర్షించి ఆయనను నాకు కాకుండా చేసింది. యోచించకుండా తప్పిటడుగు వేసి విషవలయంలో చిక్కుకున్నారని ఆయన. వారి కిప్పుడు మోహినితోడే లోకం. ఆమె సాంగత్య ములో, అనేక దుర్గుణాలకు లోనయ్యారు. అడగడానికీ నాకు అధికారం లేదు. ‘సువ్వవరపు?’ అన్న ప్రశ్న ఎదురు అవుతోంది.

గుట్టుగా జరుగుతున్న మా కాపురం బజారు పాలయ్యింది. సంసారం చిన్నా భిష్టం అవుతోందని తెలుసుకునే శక్తి మా వారిలో నశించి పోయింది.

భర్తను దైవాన్నిగా భావించి ఆయన నీడతో తల దాచుచుండమని ఉద్విగ్భారులైన నేను. జీవిత నాటకంలో నిమగ్నమై ఒక రంగు మార్చి స్వభావమునకు ఇతరులను నాశనం చేసే స్వభావము కలిది మోహిని.

మా ఇద్దరిలో కల తారతమ్యతను గుర్తించ కలిగిన స్థితిలో లేరు మీ బావ. తాగిన మైకంలో ఇష్టం వచ్చినట్లు బాది, చెప్పుకుండా ఇల్లు విడచి ఏ ఐదారురోజులకో వచ్చేవారు.

ఏ చేతులతో ఎత్తుకొని ముద్దాడేవారో అనే చేతులతో నా బాబును, మా పవిత్ర ప్రేమకు చిహ్నంగా విలసిల్లిన ఆ ససికండుమ దూరంగా రోసేవారు. అక్కడికి ‘రోజూలు సుంచుకోవని’ సవానంతో ప్రవర్తించాను.

ఆడదానికి లోటీ ఆడదే శత్రువు అన్న నీడయిన నా పట్ల విజంగా రూపొందింది. మోహిని నన్ను హత్య చేసే ప్రయత్నాలు కూడ చేస్తున్నదని చూడాయగా గ్రహించగల్గాను.

‘జీవచ్ఛవం’లా బ్రతుకడమే కాక దిక్కు మాలిన వావుకు కూడ వోచుకోవడం నా కిష్టం లేదు. అందుకనే నా అంతట నేను భాగ్యతంగా ఈ లోకం నుంచి నిష్క్రమించదలచాను.

నా బాబును అయినా కనీసం మోహిని కనిక రిస్తే కొంత ఆత్మ శాంతిని పొందుతాను.

జీవితంలో చెడుగాను, సుంచిగాను ప్రయత్నించి, తుట్ట తుడుకు ఏ మార్గంలోను గమ్యాన్ని చేరలేక పోయాను.

పరాజితమ !— నన్ను క్షమించు.

పార్వతి

విప్రీ, విప్రీ నా గుండెలు అరిసి పోయినాయి. నిస్సహాయుడైన పార్వతి అన్నయ్య అంతకంటే ఏమి చేయలేడుగా !

మంచిగాను, చెడుగాను ప్రవర్తించి ఈ లోకం ఎవరి మునుగుకు పాత్రులారు కాలేకపోయింది.

ఆమెది సుఖం ఎరుగని జీవితం ! ★

'ప్రత్యేక వ్యాసావళి' లో మూడవ వ్యాసం!

వంటసామగ్రి
సాధనాల విషయంలో
మనం చాలా
వెనుకబడి ఉన్నామా?
ఎటువంటి మార్పు
అవసరం?
—
వి. హేమలత కైలాసం

“ఇల్లుచూసే ఇల్లాలిని చూడ మన్నారు” మన పెద్దలు ఇల్లాలు శుచీ శుభ్రమూ కలదైదే ఆయిల్లు ఆరోగ్యా నందాలతో తులతూగు తుంది. పిల్లలూ, మనం ఆరో గ్యంగా వుండాలంటే వంటంటి శుభ్రత, సంపూర్ణ ఆహారం చాలా ముఖ్యం.

రోజులో నాలుగైదు గంటలు వంటింట్లో గడిపే గృహిణీ అస్తమానూ వచ్చే పోయే పిల్లలకీ, శ్రీవారికీ వీరూ కలిగించకుండా ఆకర్షణీయంగా నర్తుకోవాలి. వంటిల్లు అనేది కేవలం మూడక్షరాల పదమే కాక మన సమర్థతకీ, సంస్కారానికి గీటు రాయి.

హియ్యిదే ప్రథమస్థానం

వంటిల్లు సామాను అనగానే ముందు మనస్సు స్ఫులో మెదిలేది గిన్నెలు, గరిటలు అయినప్పటికీ ‘హియ్యి’ అనేది లేనిదే ‘ఏం చెయ్యలేం కనుక వంటింట్లో ప్రథమస్థానం ‘హియ్యి’కే ఇయ్యాలి.

గుండె లారిపోయేటట్టు హియ్యి వూది, మండక తిప్పలు పెడుతోంటే కళ్ళూ, ముక్కు వీకం చేసుకొనే రోజులు పోయాయి. వంట చెరుకునే ఉపయోగిస్తూ ఎక్కువ మందికి తక్కువ పుల్లల ఖర్చుతో పొగలేకుండా స్నానానికి పిళ్ళతో నహా అన్నం, పప్పు, కూర, పులుసు, ఒక్క సారే చేసుకొనే

టట్టు, “యల్” ఆకారములో ఉన్న “డాక్టర్, స. ప. రాజు” గారి పొగలేని హియ్యి మధ్య తరగతి కుటుంబీ కులకు అందు బాటులో ఉంది. దీనిలాగే బీడుతో పోతపోసిన “స్పెర్సర్” వారి “కుక్కింగ్ రేంజన్” వచ్చాయి. ఇవి కాస్త ఖరీదెక్కువ.

పాట్టు హియ్యి, హియ్యి, కుంపటి అనగానే మసీ, మసీ తప్పవు. ఇవి లేకుండా అందరికీ తెలిసి అందుబాటులో ఉన్నది కిరసనాయిల్ ఉపయోగించే “విగ్ స్టా”లు “ప్రెషర్ స్టా”లు. వీటిల్లో చాలా రకాలు ఉన్నాయి.

నాగరికంగా ముందుకు సాగిన మన దేశంలోని గృహిణీ వంటిల్లు కూడా ఆధునికంగా అంకరించు కోవాలని ఆశ పడడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. ఆర్థికంగా వెనుక పడిన మనదేశంలో తల సరి ఆదాయం పొచ్చితేగాని “కాల్ గ్యాస్ బర్నర్లు”, “ప్రెషర్ కుక్కర్లు”, “రిఫ్రిజిరేటర్లు”, ఎలక్ట్రిక్ “కుక్కింగ్ రేంజన్”, “వాటర్ హీటర్స్” మొదలైన ఆధునాతన వంట సామగ్రి ప్రతీ వారికీ అందుబాటులో ఉండవు.

కొత్తవంట సామగ్రి

ప్రస్తుతం వస్తోన్న కొత్త రకాల వంట సామగ్రి, పాతరకపు సామానుల స్థానాన్ని ఆక్ర మిస్తున్నాయి. ఈ కొత్త రకాల వల్ల పని సులువై చూసేందుకు శుభ్రంగా ఉండి “టైప్” కలిసి వస్తుంది. వీటిలో కొన్ని “అన్ టచ్డ్ టై హ్యాండ్” అనేటట్టు “జ్యూస్ ఎక్స్ట్రాక్టర్స్” “ఎగ్ బీటర్స్”. “వెజిటబుల్ స్క్రాపర్” దీంతో ఎండు కొబ్బరి కొరుకోవచ్చు, చిప్స్ చేసుకోవచ్చు. రకరకాల “షేపుల్” వస్తున్న కట్టికాయల బిల్లలు, ఆల్ చిప్సులు లేకుండా చెక్కుతీసి, నిమ్మకాయ రసం

పిండేవి, బాదం, పీస్టా, చితకొట్టేవి. “ఇండియా కాఫీ హౌస్” వారి “కాఫీ పిల్డర్”, “ఐస్క్రీమ్ మేకర్” దీంట్లో ఐస్క్రీమ్ కాక “ప్రెజిడెంట్” కొనుక్కోలేని వారు “రెక్స్” వారి “జెల్లీ క్రిస్టల్స్” పాలల్లో కలిపి దీంట్లో పెట్టి జెల్లీ తయారు చేసుకోవచ్చు.

ఇదివరకు అన్నానికీ, కూరలకీ, ఇత్తడి గిన్నెలు, చారుకీ, పులుసులకీ సత్తెప్పాలూ” రాచ్చివులు పాలకి పెరుక్కి కుండలు సిల్వరు గిన్నెలు వాడేవారు. ఇప్పుడు వాటి స్థానాల్లో స్టీల్ గిన్నెలు వెలిశాయి. వీటితో “స్టా” మీద వండుకొంటే పని మనిషి లేకుండా మనమే లోముకోవచ్చు.

ఇద్దరికీ వుద్యోగాలుంటే

భార్య భర్తలు ఇద్దరూ ఉద్యోగాలు చేసుకొనే వారు కుక్కర్స్ తో వండుకొంటే ఎక్కువ గిన్నెలూ అవవు, వంట తొందరగానూ అవుతుంది. అవిరి మీద ఉడకటం వల్ల విటమిన్లు నశించవు. పూర్వం నుంచీ ఉన్నవి “అన్నపూర్ణా కుక్కర్” “రుక్మిణీ కుక్కర్” ఇవి అందరికీ అందుబాటులో ఉంటాయి. ఇప్పుడే వస్తోన్న “ప్రెషర్ కుక్కర్” సామాన్యులు కొనుక్కోలేదు. ఇది ఒక రిద్దరికే సరిపోతుంది.

ఇత్తడి, అల్లుమినియం “స్టీల్”లో వచ్చే క్యారి యర్స్ అందరికీ తెలిసినదే. కానీ ఇప్పుడిప్పుడే వస్తోన్న “డర్రాట్” క్యారియర్లో పెట్టిన పదార్థాలు తొందరగా చల్లారవు. ఇందులోనే “వాటర్ జగ్స్” కూడా వస్తున్నాయి. వీటితో నీళ్లు పోసి ఐస్ ముక్కలు చేసి ఉంచితే “ప్రెజిడెంట్” ఆక్సర లేదు. ఇల్లాంటి “పారిథిన్”లో “ఐస్ బకెట్స్” అని వస్తున్నాయి.

ఇత్తడి, స్టీల్ లో వచ్చే పంపు ఉన్న నీళ్ళ డబ్బా కొనుక్కొంటే పిల్లలు ఎంగిరి గ్లాసులు ముంచ

వదంతులను వినకండి
వదంతులను ప్రచారం చేయకండి

కొత్త విధంగా తయారైన

సన్ లైట్

అధిక కాంతిగా ఉడుకుతుంది!

కొత్త విధంగా తయారైన సన్ లైట్ ను సరికొత్త కాగితపు మూత, సుందరమైన కొత్త ఆకారంగలదు.
అంతేకాదు, ఇది 'అధిక కాంతిగా ఉన్న శక్తి' ఉత్పత్తిచేసేటట్లుగా ఘోషిస్తుంది అతి కాంతిగా చేస్తుంది...

సన్ లైట్ సోప్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బెంగళూరు

(అధిక శక్తిగాను, అధిక కాంతిగాను ఉడుకుతుంది)

|| S. 53-140 TL ||

5-6-1964 శుక్రవారము మొదలు

11-6-1964 గురువారము వరకు

మేషం :

(అశ్వని, భరణి, కృత్తిక 1 పా.)

ఈ వారం ప్రారంభంలో అంత అనుకూలంగా కనపడక పోయినా క్రమంగా అన్ని వ్యవహారాలు నెరవేరి భవిష్యత్తుపై విశ్వాసం యేర్పడుతుంది. ఇతరులపై విశేషంగా ఆధారపడి యే వ్యవహారమూ ప్రారంభించడం మంచిది కాదు. వృత్తి వ్యాపారాల్లో వారంతానికి ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. వ్యాపారంలో నూతనావకాశాలు లభిస్తాయి. వృత్తిలో ఇంతవరకు ఉన్న పోటీ చాల వరకు తగ్గిపోతుంది. స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో కొన్ని మార్పులు రాగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో ఇంకా చెప్పతగిన అభివృద్ధి ఉండదు. బంధుమిత్రుల సహవేళాల్లో పాల్గొంటారు.

స్త్రీలకు—వారంతం నుంచి ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. బంధువులకు సంబంధించిన వ్యవహారాల్లో విజయాన్ని పొందిస్తారు.

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, రోహిణి,

మృగ 1, 2 పా.)

వృత్తి వ్యాపారాల్లో అప్పుడప్పుడు మీరు వాంఛించని పరిస్థితులు యేర్పడినా నష్టం మాత్రం కలగదు. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు అనుకూలంగా ఉండవచ్చును. వ్యాపారంలో మామూలుగా జరిగే పనులకు కూడా ఆటంకాలు రావచ్చును. వ్యాపారంలో మీ ఆలోచనలు మీ నిమిత్తం కాకుండా ఇతరులకు సలహా రూపంలో బాగా తోడ్పడతాయి. వృత్తిలో చెప్పతగిన మార్పులు రావు. ఉద్యోగంలో మీ మాటకు విలువ పెరుగుతుంది. ఆరోగ్యం వారంతంలో అంత బాగా ఉండదు. కుటుంబ కార్యక్రమాలు జయప్రదంగా నెరవేరతాయి. రాజకీయాల్లో ప్రతి పక్షాల ఒత్తిడి కొంత తగ్గడం వలన నూతన ఉద్యమాలను గురించి ఆలోచిస్తారు.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉండదు. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో కార్యభారం పెరగడం వలన తీరిక లభించదు.

మిథునం :

(మృగశిర 3, 4 పా, ఆరద్ర, పునర్వసు,

1, 2, 3 పా.)

ఈ వారం కూడా అనుకూలంగా ఉంటుందని చెప్పవచ్చును. వృత్తి వ్యాపారాల్లో మున్ముందు ప్రయోజనం గల వ్యక్తులతో పరిచయం కలుగుతుంది. వ్యాపార విస్తరణ ప్రయత్నాలు జయప్రదంగా ఉంటాయి. కాని వాటిని నిమిత్తం మీరు మొదట పూహించిన దానికంటే వ్యయ ప్రయాసలను అధికంగా పొందవలసి ఉంటుంది. వృత్తిలో అనుకూల వాతావరణం యేర్పడి ఆదాయం పెరుగుతుంది. ఉద్యోగస్థులు తమ అభిప్రాయాలను అమలు జరిపి అధికారుల అభిమానానికి పాత్రులవుతారు. కోర్టు వ్యవహారాల్లో అనుకూల

చం	కు గు	ర బు	శు రా
	వారఫలం మ హేష్		
కే			

తమ ఆశించడానికి ఇంకా సమయం కాదు. ప్రయాణ మూలంగా కార్యసాధన చేయగల సూచనలు ఉన్నాయి. పుణ్య కార్యాల చేస్తారు.

స్త్రీలకు—వారం మధ్యలో అనారోగ్యం చేయ వచ్చును. సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో కొన్ని మార్పులు వస్తాయి. అలంకార వస్తువులు కొంటారు.

కర్కాటకం :

(పునర్వసు 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్లేష.)

వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీ ప్రజ్ఞ రాణించే సమయం. దీపం ఉండగానే ఇల్లు చక్క బెట్టుకోవాలి అన్నట్లుగా మీ అభివృద్ధికి దోహదమిచ్చే కార్యక్రమాల్ని అమలు జరుపడానికి తగిన సమయం. వ్యాపారంలో పలువిధాలుగా లాభం రాగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఇతరుల సలహాలను పాటించడం కంటే స్వయంగా ఆలోచించి వ్యవహారించడం శ్రేయస్కరం. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో అనుకూల పరిణామాలు యేర్పడతాయి. ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. బంధువులకు సంబంధించిన వ్యవహారాలు విషమించడం వలన, మీరు వాటిలో చిక్కుకొని పోయే ప్రమాదం ఉంది. విద్యారంగంలో మీ కృషి రాణిస్తుంది. సత్పురుషుల సహవాసం లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో పలుకుబడి లభిస్తుంది. ప్రయాణాలోచనలు చేస్తారు.

సింహం :

(మృగ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 పా.)

ఈ వారం మీరు ఘనవిజయాల్ని యేమీ సాధించలేక పోయినా నిరుత్సాహం పడవలసిన అవసరం ఉండదు. వృత్తి వ్యాపారాల్లో క్రమాభివృద్ధి ఉంటుంది. వారం ప్రారంభంలోనే అనవసరమైన ఆందోళన కలుగ వచ్చును. మీరు ఇదివరకు జరిపిన ఆర్థిక వ్యవహారాల్లో కొన్ని చిక్కులు రావచ్చును కాని నష్టం కలిగే సూచనలు లేవు. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో మీ శ్రమకు తగిన ప్రయోజనం ఉంటుంది. నూతన మార్గాల ద్వారా ఆదాయం పెరుగుతుంది వృత్తిలో సాటివారితో పోటీ పెరగవచ్చును. ఆరోగ్యం వారంతం నుంచి బాగా ఉంటుంది. శుభ కార్యాల విషయంలో అభివృద్ధి

ఈ వారము ధరలు
ధాన్యం ధర కొంచెం పెరిగే సూచనలు ఉన్నాయి. అపరాల ధరల్లో చెప్ప తగిన మార్పులు రావు. బెల్లం ధర వార ప్రారంభంలోనే కొంచెం పెరిగి నిలకడగా ఉంటుంది. నూనె, నువ్వుల ధరలు తగ్గే సూచనలు ఉన్నాయి. పన్నెల ధరలు కొంచెం తగ్గుతాయి.

ఉంటుంది. ప్రేమ వ్యవహారాల్లో ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం వారం మధ్య నుంచి బాగా ఉంటుంది. బంధువుల కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటారు. సంతానానికి శోభ్యం, సంతోషం లభిస్తాయి.

కన్య :

(ఉత్తర 2, 3, 4 పా, హస్త, చిత్త 1, 2 పా.)

ఈ వారం సామాన్యంగా ఉంటుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో క్రమంగా అనుకూల వాతావరణం యేర్పడుతుంది. రావలసిన డబ్బు చేతికి రాక ఇబ్బంది పడవలసి వస్తుంది. అధికారుల వలన జరుగ వలసిన పనులకు యేవో ఆటంకాలు రావడం వలన నిరుత్సాహానికి లోను అవుతారు. వృత్తిలో ప్రయోజనం లేని శ్రమ పొందవలసి వస్తుంది. స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో ఇదివరకు యేర్పడిన చిక్కులు తగ్గి మీకు అనుకూలంగా పరిష్కారం కాగల సూచనలు ఉన్నాయి. వారం మధ్యలో కొంచెం అనారోగ్యం వేయవచ్చును. మీ స్వంత వ్యవహారాల్లో విశేషంగా ప్రోత్సాహం లేక పోయినా మిత్రుల కార్యాల్ని పొందిస్తారు. అయిష్ట్యం నైనా అనవసర వ్యయం చేస్తారు.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. నూతన విషయాలను తెలుసుకొంటారు కుటుంబంలో స్వల్ప భేదాభిప్రాయాలు రావచ్చును తుల :

(విశాఖ 4-: పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ)

మీ ఆలోచనలకు ఒక రూపాన్ని ఇవ్వడాని ప్రయత్నం చేస్తున్న సమయంలో ఆకస్మికంగా కొన్ని ఇబ్బందులు రావడం వలన ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు వాయిదా పడగల సూచనలు ఉన్నాయి. భారీ ఎత్తున చేసే వ్యాపారాల్లోను, వ్యాపార విస్తరణ ప్రయత్నాల్లోను తొందరపాటు తగద మీరు అనుకొనని ఖర్చులు జరగడం వలన ఆకంగా ఒత్తిడి వచ్చినా కొంత మంది మిత్రుల సమయానికి తోడ్పడతారు. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో కొన్ని భేదాభిప్రాయాలు రావచ్చును. ఆరోగ్య సామాన్యంగా ఉంటుంది. కుటుంబంలో పెరిగిన అనారోగ్యం చేయవచ్చును. వస్తువులు గ ముఖ్యమైన కాగితాలూని పోవచ్చును.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగా ఉన్నా వారంతం జాగ్రత్త చాలా అవసరం. వినోద కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటారు. అనవసరంగా మానసికంగా దోక కలుగుతుంది.

వృత్తికం?

(పల్లె 3, 4 పాఠాలు, స్వేచ్ఛ, విశాఖ)

1, 2, 3 పాఠాలు)

ఇంతవరకు మీరు ఒక దారికి తెచ్చిన వ్యవహారాల్లో కొన్నివిక్రమాలను రావచ్చును గాని మీ వాక్ చక్కం వలన వాటిని అధిగమిస్తారు. వచ్చిన వికాకులను తొలగించుకొనడంలో నిమగ్నమై ఉండడం వలన వృత్తి వ్యాపారాల్లో చెప్పటాని అభివృద్ధి కనిపించదు. అధికారంలో పరిచయం కలుగుతుంది. ఉన్నత నమూనాలో మీ శక్తి సామర్థ్యాలు గుర్తించబడతాయి. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో నష్టం రాగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఆరోగ్యం గల వారంలో కంటే బాగా ఉంటుంది. రాజకీయాల్లో మంచి ప్రతిష్ఠాపాతం లభిస్తుంది. ఏదో ఒక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటారు. ప్రయోజనం లేని ప్రయోగాలు చేస్తారు.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉన్నా అప్పుడప్పుడు బలహీనత కనిపిస్తుంది. సాంఘిక కార్యక్రమాలు నిరాటంకంగా నెరవేరతాయి.

ధనుస్సు:

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)

వృత్తి వ్యాపారాల్లో వివాదాలు వచ్చేటట్లు కనిపిస్తాయి గాని మీరూ ధైర్యంగా వ్యవహరిస్తే ముందువలె విడిపోతాయి. వ్యాపారంలో ఇదివరకు చేసారినంత అవకాశాలు కూడా తిరిగి వస్తాయి. బాగస్వాములతో కలిసి చేసే వ్యాపారాల్లో కొన్ని భేదాభిప్రాయాలు వచ్చినా వాటివల్ల యేకాభిప్రాయం అనిపిస్తుంది. ఇది వరకంటే కంటే లాభించగల సూచనలు ఉన్నాయి. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో క్రమంగా అనుకూల వాతావరణం యేర్పడుతుంది. కొద్ది వ్యవహారాల్లో యేర్పడిన ప్రతిష్ఠాభవం తొలగిపోతుంది. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. సంతానానికి సౌఖ్యం సంపూర్ణం అవుతుంది. పుణ్యకార్యాల చేస్తారు.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం గత వారంలో కంటే బాగా ఉంటుంది. బంధువుల కార్య భారాన్ని వహించవలసి వస్తుంది. అధిక వ్యయం చేస్తారు.

మకరం:

(ఉషా 2 3, 4 పా, శ్రవణం, ధనిష్ఠ)

1, 2 పా.)

వృత్తి వ్యాపారాల్లో మామూలాగా బరిగి పోయే కార్యక్రమాలు కూడా యేవో ఆటంకాలు రావచ్చును. యేదో ఒక నిధంగా డబ్బు చేతికి అందడం వలన ఆర్థికంగా ఒత్తిడి ఉండదుగాని ఆదాయం పెరగగల సూచనలు లేవు. వ్యాపార విస్తరణ ప్రయత్నాలు, నష్టాన వ్యాపారాలు ఇంకా కొంత కాలం పాటు వాయిదా వేయడం మంచిది. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో పోటీ పెరిగినా మీకు నష్టం రాదు. గాని ప్రత్యర్థులు కొంతమంది పని గట్టుకొని పదంతులను ప్రచారం చేయడం వలన ఆందోళన కలుగ వచ్చును. ఆరోగ్యం గత వారంలో కంటే బాగా ఉంటుంది. సాహిత్య, వైజ్ఞానిక రంగాల్లో మీ కృషి ఫలితంగా లభిస్తుంది. రాజకీయాల్లో ముఖ్యమైన సంఘటనలు కలుగ వచ్చును.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. ప్రయాణం చేయవలసి వస్తుంది. సంఘంలో గౌరవం కుటుంబంలో సంతోషం లభిస్తుంది.

వార ఫలాలు

కుంభం:

(ధనిష్ఠ 3, 4 పా, శతభిషం,

పూ. భాద్ర 1,2,3 పా.)

ఈ వారం యోగవంతమైనది. ప్రయత్నించిన ప్రతి పని నెరవేరుతున్నా మీరు వాటి నిమిత్తం యంతో శ్రమను సహించవలసివస్తుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో ఇంత వరకు మీకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న వారు కూడా మీ అభిప్రాయాలను ఆమోదిస్తారు. ఆదాయం స్వల్పంగా పెరగగల సూచనలు ఉన్నాయి. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో మీ పరిస్థితి సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో కొన్ని సమస్యలు తల యెత్త వచ్చును. వృత్తిలో ఇప్పుడు కొంత నిర్లక్ష్యం చేయడం వలన మునుందు పశ్చాత్తాప పడవలసి వస్తుంది. ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో కొన్ని మార్పులు రావచ్చును.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం బాగా ఉన్నా నిర్లక్ష్యం చేయకూడదు. కుటుంబ కార్యక్రమాల్లో చిన్న చిన్న మార్పులు వచ్చినా అన్ని సమస్యలు నిరాటంకంగా సాగిపోతాయి.

మీనం:

(పూ. భాద్ర 4 పా, ఉ. భాద్ర, రేవతి.)

(శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1,2 పాఠాలు.)

గతవారం కంటే ఈ వారం బాగా ఉంటుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో సమస్యలు చురుకుగా సాగి లాభించగల సూచనలు ఉన్నాయి. అన్ని విధాలా బాగా ఉన్నా కొంత మంది శ్రేయోభిలాషులు మీ ప్రవర్తనను అపార్థం చేసుకొనే ప్రమాదం ఉంది. అధికారులవలన జరుగవలసిన సమస్యల నెరవేరి లాభం కలుగుతుంది. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో మార్పుల కోసం ప్రయత్నించడానికి ఇది సమయం కాదు. ఆదాయముతో పాటు వ్యయము కూడా పెరుగుతుంది. ఆరోగ్యం బాగానే ఉంటుంది. రాజకీయాల్లో బాధ్యతలు పెరగడంవలన తిరిగి లభించదు. విద్యారంగంలో మీ కృషికి ఆటంకాలు వస్తాయి. ప్రేమ వ్యవహారాల్లో అంతగా అభివృద్ధి ఉండదు.

స్త్రీలకు — ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. శుభకార్యాల విషయంలో అభివృద్ధి ఉంటుంది. కుటుంబంలో స్వల్ప భేదాభిప్రాయాలు రావచ్చును.

జన్మ దిన ఫలం

జూన్ -5

ఈ సంవత్సరం గత సంవత్సరం కంటే బాగా ఉంటుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో ప్రభుకు శుభ ప్రయోజనం లభిస్తుంది. వ్యాపార విస్తరణ కోసం చేసే ప్రయత్నాలు ప్రారంభంలో ఫలితం చక్క పోయినా ముత్తరం మీద సంతృప్తికరంగా ఉంటాయి. వృత్తిలో పాటిపారితో పోటీ పెరిగే సూచనలు ఉన్నాయి కాని మీ ఆరోగ్యం కార్యక్రమాలు భంగం కలగదు. ఉద్యోగంలో స్వల్పంగా అభివృద్ధి ఉంటుంది. ప్లాన్ చలనమునకు అవకాశం ఉన్నది. మీరు యంతో జాగ్రత్తగా ఉన్నా అధిక వ్యయం చేయవలసి పరిస్థితి యేర్పడుతుంది. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది కాని అప్పుడప్పుడు ఉష్ణాధిక్యత కలుగుతుంది. కుటుంబ కార్యక్రమాలు సులభంగా నెరవేరతాయి. కొంత మంది బంధువులు మీకు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించవచ్చును. ప్రేమ వ్యవహారాల్లో స్వల్పాభివృద్ధి ఉంటుంది. విద్యార్థులు పాఠాభ్యాసంగా కృతార్థులు కాగలరు.

జూన్ -6

ఈ సంవత్సరం బాగా ఉంటుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో ఆదాయం విశేషంగా పెరగకపోయినా ఫలము బాగా ఉంటుంది. వ్యాపారంలో ప్రయోజనం గల సమస్యలు అధికారుల సహాయం ద్వారా పొందొచ్చు. భాగస్వాములతో కలిసి చేసే వ్యాపారాలు మాత్రం అడంబరం గుర్తున అనుభవం వచ్చును అనే ధోరణి ఉంటాయి. వృత్తిలో మీకు అనుకూలంగా మార్పులు రావచ్చును. ఉద్యోగానికి సంబంధించిన విద్యలో కృతార్థులు కాగలరు. ఆదాయం సామాన్యంగా ఉన్నా సమయానికి యేదో ఒక డబ్బు అందుతూ ఉండడం వలన ఇబ్బంది లేకుండా అన్ని వ్యవహారాలూ నెరవేరతాయి. ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. విరుద్ధాభి

ప్రాయాలు గల బంధువులను ఒక తొటి మీద నడిపిస్తారు. సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో కొన్ని మార్పులు రావచ్చును. విద్యార్థులు మంచి మార్కులతో కృతార్థులు కాగలరు.

జూన్ -7

అన్ని విధాలా ప్రోత్సాహంగా ఉండే సమయం. వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీ అభిప్రాయాలకు తగిన అవకాశం లభిస్తుంది ఆదాయము, అంతర్జాతీయం పెరుగుతాయి. మీరు ఇదివరకు ప్రయత్నించిన పదంతులను సులభంగా కూడా అతి సులభంగా నెరవేరతాయి. రావలసిన బాకీలు కూడా పూర్తిగా వసూలు కాగల సూచనలు ఉన్నాయి. బాగస్వాములతో కలిసి చేసే వ్యాపారాలు కూడా ఇదివరకంటే కంటే బాగా ఉంటాయి. ఉద్యోగంలో పై అధికారుల అభిమానం లభిస్తుంది. ఉన్నత స్థానము లభించ వచ్చును. స్థిరాస్థి వ్యవహారాలు గృహ నిర్మాణ ప్రయత్నాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. కాని అప్పుడప్పుడు అకారణంగా ఆందోళన కలుగుతుంది. శుభ కార్యాల విషయంలో బంధువులతో డ్రాఫ్టు లభిస్తుంది. దూర ప్రయాణాలు చేస్తారు. విద్యార్థులకు క్లాసు రాగల సూచనలు ఉన్నాయి.

జూన్ -8

అధికంగా విశేష యోగాన్ని ఆశించడానికి సమయం కాదు గాని మిగిలిన అన్ని వ్యవహారాల్లోను మీ మాటకు ఆటంకం ఉండదు వృత్తి వ్యాపారాల్లో క్రమంగా అభివృద్ధిని పొందిస్తారు. మీ అభిప్రాయాలు సరియైనవి కాక ప్రమాదం రుజువు కావడం వలన మీకు ఆత్మబలం, భవిష్యత్తు మీద విశ్వాసం లభిస్తాయి. మీతో చివ్విస్తున్నా తిరిగి వారే మిమ్మల్ని మోసం చేయ

దానికి ప్రయత్నం చేస్తారు కాని కృతార్థులు కారేరు. ఉద్యోగంలో పెద్ద మార్పులేమీ రావు. వృత్తిలో గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం చాలా బాగా ఉంటుంది. కోర్టు వ్యవహారాల్లో కొంచెం శ్రమమీద అనుకూలత లభిస్తుంది. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో స్వల్ప లాభం రావచ్చును. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు మామూలుగా జరిగి పోతాయి. సంతానానికి పోష్యం సంతోషం లభిస్తాయి. విద్యార్థులకు విప్రీత పరీక్షలు అనుకూలంగా ఉంటాయి.

జూన్-9

ప్రతి అడుగునా యేవో సందేహాలు కలుగుతూ ఉండడం వలన సాహసించి యే పని చేయలేరు. కాని చేసిన పని వ్యర్థం కాదు. వృత్తి వ్యాపారాల్లో సంవత్సర ప్రారంభంలో సామాన్యంగా ఉన్న సంవత్సరాంతానికి శ్రమకు తగిన ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీ అభిప్రాయాలకు విరుద్ధంగా వ్యవహరించ వలసిన పరిస్థితి యేర్పడుతుంది. భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాలు బాగా ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటాయి. కొంత మంది స్నేహితులు సమయానికి తోడ్పడుతూ ఉండుట వలన అర్థికంగా ఇబ్బంది లేకుండా గడచి పోతుంది. ఉద్యోగములో స్థాన చలనము కలగవచ్చును కాని మారబోయే స్థానం కూడా అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. శుభకార్యాలు శ్రమమీద నెరవేరతాయి. అనవసర వ్యయం చేస్తారు. విద్యార్థులు కొంత శ్రమమీద కృతార్థులు కాగలరు.

జూన్-10

ఈ సంవత్సరం చిత్రంగా ఉంటుంది. మీకు బహుశా వారికి దూరంగాను, ఇతరులకు సన్నిహితంగాను, వ్యవహరించవలసి ఉంటుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో చెప్పుకోతగిన అభివృద్ధి లేక పోయినా నష్టం రాగల సూచనలు లేవు. మీ అభిప్రాయాలను అమలు పరచడం బాగవద్దని సలహాలను పొంది చదం లాభకరంగా ఉంటుంది. వ్యాపారంలో పెట్టుబడి చాలని తోపం వచ్చిస్తుంది. వృత్తిలో ముమ్మందు బాధించుటకు అవసరమైన మార్పులు కలగవచ్చును. ఉద్యోగంలో పై అధికారులతో భేదాభిప్రాయాలు కలగవచ్చును. అన్ని వ్యవహారాలూ మీ ఓర్పుకు పరిష్కలుగా నిలుస్తాయి. సంవత్సరాంతంలో అనారోగ్య సూచనలు ఉన్నాయి. కుటుంబ వ్యవహారాలు ఒడుదడుకులు లేకుండా సాగిపోతాయి. విలువైన ఎస్తువులు కొంటారు. విద్యార్థులు మొదలునుంచి శ్రద్ధగా చదువవలసి ఉంటుంది.

జూన్-11

ఈ సంవత్సరం గత సంవత్సరం కంటే బాగా ఉంటుంది. గత సంవత్సరాంతంలో ప్రారంభించిన విషయన్ని ఇప్పుడు నెరవేరి లాభం కలుగుతుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. వ్యాపారస్తులకు ఆకస్మిక ధనలాభం కలుగుతుంది. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు కూడా లాభించవచ్చును. వ్యాపార విస్తరణ ప్రయత్నాలు మరకుగా పోతున్నాయి. వృత్తిలో మాతనావకాశాల లభిస్తాయి. అదాయం కూడా పెరుగుతుంది. ఉద్యోగంలో గౌరవం లభిస్తుంది. అనవసరమైన వ్యవహారాల్లో విక్రమించి మీ అమూల్యమైన కాలాన్ని వ్యర్థం చేసికొనే ప్రమాదం ఉంది.

ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. కాని అప్పుడప్పుడు బలహీనత ఉంటుంది. సాంఘిక వ్యవహారాల్లో మీ శక్తి సామర్థ్యం రుజువు అవుతాయి. లతో కృతార్థులు కాగలరు.

బాధ్యతతో కూడిన పదవిని నిర్వహించగల సూచనలు ఉన్నాయి. విద్యార్థులు మంచి మార్కుల మీ శక్తి సామర్థ్యం రుజువు అవుతాయి. లతో కృతార్థులు కాగలరు.

“ఇంగ్లీషు మీడియం మెట్రిక్”

జూన్ 1 నుండి పునఃప్రారంభం:

హాస్టలు, లేబరేటరీ వసతులు గలవు

ఫోన్ : 917

రవి ట్యుటోరియల్ కాలేజి,
బ్రాడివేట, గుంటూరు-2

సి. వి. యన్. థన్ M. A.
ప్రిన్సిపాల్.

కాశ్మీర్ బొకె

టాల్క్-తో

గంటలుతరబడి

సువాసనగా

తాజాగావుండండి

అత్యద్భుతమైన. నాణ్యమైన
కాశ్మీర్ బొకె కావనాలు ఒక పాండ్య
టాల్క్....ఒక బేసి పొడరు

పూల గుచ్ఛంలోనికి చొచ్చివట్టుగాగా
వుంటుంది. కాశ్మీర్ బొకె టాల్క్-
యొక్క చల్లని. పూలరేకు వంటిది
మెత్తదనాన్ని అనుభవిస్తే.
వాళ్లు అంతా రానుకొనండి. నభుష
వసంతపు మునుముమలతో
రాజిల్లుతారు.

ఈమధ్య సంతోషంగా
సౌఖ్యంగా వుండండి!
కాశ్మీర్ బొకె ప్రతి
యితర ప్రత్యేక బేసి
పొడరు వలె మెత్తగా
సున్నితంగా వుంటుంది
మీ ఇద్దరూ ఉపయో
గించగల ఒక పొడరు
అందిబాటలో వుండ
లొంగుకోవండి!

కాశ్మీర్ బొకె

పురుషులు వాచించే సువాసనగల టాల్క్-ం పొడరు!

కాశ్మీర్ బొకె ఒక నాణ్యమైన తయారు

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డితో

ప్రత్యేకమైన ఇంటర్వ్యూ

పి. వి. ఆర్. శర్మ

(గతసంచిక తరువాయి)

ముఖ్యమంత్రి : నాయకత్వము

రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి—శాసనసభా కాంగ్రెసు పక్ష నాయకుడూ ఒక్కరే అయితే బాగుండునా గదా అన్న ప్రశ్నకు ముఖ్యమంత్రి—“నాయకుడూ—ముఖ్యమంత్రి ఒక్కరే అయితే బాగానే ఉంటుందనేది సిద్ధాంతరీత్యా బాగానే ఉంటుంది” అన్నారు.

ముఖ్యమంత్రి పదవి స్వీకారానికి ముందు, పదవి స్వీకారానంతరం మీ భావం ఎల్లా ఉన్నదీ అనగా ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి ఇల్లా అన్నారు: “ముఖ్యమంత్రి పదవి బ్రహ్మాండమైన బాధ్యత గలది. ఏడు నావాడు, వాడు పరాయివాడు అనే భేద భావం లేకుండా, రాగ ద్వేష రహితముగా, నిర్మోహమాటముగా నిర్ణయాలు తీసుకోవలసి ఉంటుంది. ■ నిర్ణయానికి రావడానికి అప్పులైన వారిని సంప్రదించవచ్చు, అనుకోండి. నత్తరి పాలన కావాలంటే, నిష్కల్మషమైన పరిపాలన జరగాలంటే కటువుగా కనిపించినా నిర్మోహ మాటం తప్పదు. ఆయా వ్యక్తుల మంచి చెడ్డలు, యోగ్యతాక్షతలు గమనించి ఏమి పనికి ఎవరెవరు తగినవారో యోచించి నియోగించడంలోనే పరిపాలనా పాటనం బయటపడుతుంది. అందులో పారపాలు చేశామా పర్యమూ దెబ్బతిన్నదే.”

సూదిలో దారం

ప్రజలకు సంబంధించిల వ్యవహారాలలో ప్రభుత్వము దగ్గర ఏ కాగితం వేసినా దాని వెనుక సూదిలో దారంలాగ పోతేనే తప్ప పనుల జరగక పోవడానికి కారణం ఏమీ చెబుతా రనగా ముఖ్యమంత్రి ఇల్లా చెప్పారు: “దానికి తరతరాలుగా వచ్చిన పారతంత్ర్యముచే రచించబడిన కార్యక్రమాలు, నిబంధనలు కొంతవరకు కారణ మన వచ్చు. కొన్ని రూపాయలు వెచ్చించే పని ఒకటి ఉన్నదనుకోండి. మరి అందుకు సంబంధించిన ఆర్థికమైన లావాదేవీలు, పరిపాలనా సంబంధమైన వ్యవహారాలు—మూడు నాలుగు శాఖలు పరిశీలిస్తేనే గాని వెంటనే పని గాదు. అందుకు వ్యవధి పడుతుంది. ఎంతవరకు ఈ వ్యవధిని తగ్గిస్తే విలుంటుందో అని చూస్తున్నాము.

జాప్యాలను తగ్గించి కాలహరణం లేకుండా చేసే మార్గాలను అన్వేషిస్తున్నాము. అందుకే పరిపాలన సంస్కరణలకు ప్రవీణులు, అనుభవజ్ఞులు అయిన వారతో ఒక సంఘాన్ని వేసి ఆరు మాసాల్లోగా ఒక నివేదికను ఇమ్మన్నాము. ప్రభుత్వం వ్యయం చేసే శాఖలకు సలహా సంఘాలను వేస్తున్నాము.”

పిటిషన్ల అలవాటు

“అయితే మనలో మాట్లాడితే కనిపించిన వాడికల్లా ఒక కాగితము చేతికిచ్చి స్వభావం అల వడినది. ఏ పని ఎవరివలన జరగాలో వారికే ■ కాగితాలు అందితే బాగుండును. కలెక్టరువల్ల అయ్యే పనులకు ముఖ్యమంత్రిదాకా ఆర్డీలో కాగితాలు పంపిస్తారు. మిగతా మంత్రులకు పంపిస్తారు. ఇవన్నీ మళ్ళీ ఒక చోటకు చేరు కుంటాయి. ఈ గలభాలో ఏమైనా జరగవచ్చు. అందుకే జిల్లా స్టాయిల్స్ పనులు మరుకుగా మార్గాలు సూచించమని పరిపాలనా సంస్కరణల అనుభవజ్ఞుల సంఘాన్ని అడిగాము. వ్యక్తిగతంగా జరిగే పనులకు, ధర్మకర్తృత్వంపై జరిగే పనులకు వ్యత్యాసం ఉంటుంది. ఇవాళ మీరు ఒక చొక్కా కుట్టించుకోవాలంటే మీ ఇష్టంవచ్చి నట్లు కొట్టుకు వెళ్లి ఒక కాని పాన్స్, ఒక కాని తగ్గి ఖర్చుపెట్టి కుట్టించుకుంటారు. మరి ప్రజలకు సంబంధించిన వ్యవహారాలు అల్లా గాదు. వీలైనంతవరకు దుబారా గారాదు. పొదుపూ చూసుకోవాలి.”

నైతికస్థాయి

ద్వితీయ సంగ్రహసంతరం సంఘంలో స్రవే

శించిన కొన్ని దురలవాట్లవల్ల ప్రజల నైతిక స్థాయి, తద్వారా ప్రభుత్వ సిబ్బందిలో నైతిక పాటవము తగ్గినవని జనం అనుకునేదానికి మీరే మంటారని అవి అనగా శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి అందుకొని ఇల్లా అన్నారు: “నిజమే! రెండో యుద్ధంతోపాటు మనకు కొన్ని మంచి చెడ్డలు పంక్రమించాయి. ఉద్యోగాల్లో మటుకు ఉన్నవారెవరు? మన అన్నలు, తమ్ములు, బుంధువులు, మిత్రులు—వీరే గదా! మనలో ఉండే మంచి చెడ్డలే వారిలో ప్రతిఫలిస్తాయి. నైతిక వర్తనం దిగజారినప్పుడు తన్నిరోధానికి లంచగొండితన నిరోధక సిబ్బంది, సరిశీలక బృందాలు పనిచేస్తూనే ఉన్నాయి. వీటికి తోడు మనలో కొంత ఆత్మ సరిశీలన గూడా అవసరం. అంతర్వీక్షణ కావాలి. వాడు ముఖ్యమంత్రిగాని, సామాన్య పౌరుడుగాని ఏనాటి కానాడు ఈనాడు మనం చేసిన పని ఏమి ఆత్మ పరిశీలన, ఆత్మ సంక్షయనం చేసుకోవాలి. ఇల్లా ప్రతి వ్యక్తి పరిశీలన చేసుకొని తన వర్తనను సరి శుద్ధం చేసుకోవడానికి యత్నించినప్పుడు వ్యక్తుల నడతలోబాటు సంఘం స్థాయి, ప్రవర్తన గూడా బాగుపడుతుంది.”

బంధుప్రీతి

అధికార పదవులలో ఉన్నవారు వారి తాలూకా వారికే పదవులు కట్టబెడుతున్నారనే విమర్శకు ఏమి చెబుతా రనగా ముఖ్యమంత్రి సమాధాన మిది: “పదవులలో ఉన్నవారికి బంధుత్వం ఉన్నంత మాత్రాన ఇతరత్రా వారు సమర్థులై, అర్హులై ఉంటే వారికి సహజంగా రావలసిన పదవులు రాకుండా ఉండటం సుందరిగాదు. కొందరికి పదవులు

ప్రయత్నంవల్ల వస్తాయి. కొందరికి అప్రయత్నం గానే ప్రాప్తిస్తాయి. దానికి ఫలానా వారిదే బాధ్యత అని మనం చెప్పరాదు. అద్భుతం గూడా ఒక కారణం. ఎందలాది నిండ్లగా ప్రజాస్వామ్యం విర్దిల్చుతున్న దేశాల్లో మంత్రివర్గాల్లో ఎవ రెవరు ఓంటారో మొదటి పేర్లు పేరు పేరు వరుసనా ఉజ్జాయింపుగా మనం చెప్పవచ్చు. మనం ఇంకా ఆ స్థాయికి రాలేదు. కేంద్రంలో గాని, రాష్ట్రంలో గానివ్వండి—కేవలం మేధస్సు, అనుభవంపై మంత్రి పదవులు వస్తున్నాయనలేను. ప్రాంతం, కులం, మతం—వీటికి అతితగా ఈ పదవులు లభించినవాడే ప్రజాస్వామ్యం సక్రమమైన పునాదులపై వర్ధిల్లగలదని చెప్పవచ్చు. అయినా సమస్యలపై ముఖ్యమంత్రి భావాలు ఈవిధంగా ఉన్నట్లు అడిగిన ప్రశ్నలకు ముఖ్యమంత్రి సమాధానాలువల్ల తెలుస్తుంది. కాంగ్రెసు అంకితమైన సామ్యవాద వ్యవస్థను గూర్చి ముఖ్యమంత్రి భావాలివి. అది అంటే గిట్టనివాడిని వామపక్షములో గాని దక్షిణ పక్షములో గాని అతివాదిని గాదు. నాది మధ్యేమార్గము. కేవలం సిద్ధాంతాలు వర్ధిల్లుతున్నవేడాడిని గాదు. చెప్పే సిద్ధాంతాలు ఎంత వరకు ఆచరణలో పెట్టున్నామో చూసుకొని ముందడుగు నెయ్యాలనే వాడిని. సంఘంలో ఉన్న సంప్రదాయాలు, ప్రజల భావాలను గమనించాలి. కేవలం ప్రకారం కోసం గాని, మెరు మెచ్చాల కోసం గాని పెద్ద కబుర్లు చెప్పడం నాకు రుచించదు. ఏదైతే సామ్యవాద వ్యవస్థను స్పష్టమై ముందున్నామో ఆ వ్యవస్థావనకు తగు చట్టాలు తీసుకుంటూ అప్రమత్తంగా వ్యవహరించాలి.

రాజమండ్రిలో పేపరుమిల్లు

“సామ్యవాద వ్యవస్థకు పునాదులు వేస్తామంటూ రాజమండ్రిలో ఉప్పు ప్రభుత్వ కౌగితం మిల్లను ఇంకొకరికి ఎల్లా వక్రగిస్తున్నారో మీరు అడుగుతున్నారు. ఇది ఒకరిది ఇంకొకరికి ఇస్తున్నా మను కోవడం పొరపాటు. ఇప్పుడు మిల్లు పరిస్థితి, మనం పెట్టుబడి పెట్టిన విధులు, ముందు పెట్టవలసిన ఖర్చు గమనించాలి. ఆర్థికమైన, విద్యుచ్ఛక్తి సంబంధమైన, పారిశ్రామికమైన వత్తిళ్ల దృష్ట్యా మనమే ఇది నిభాయించగలమా అన్నది అసలు ప్రశ్న. ఇంకా రెండుకోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వం వెచ్చించగలదా ? పెట్టాలి అంటే నాల్గో ప్రణాళిక దాకా పోవలసిందే. అందుకోసం రెండేళ్లు వుదా చెయ్యడమా ? కేవలం ఆదర్శానికి సంబంధించిన వ్యవహారంగాదిది. ఆర్థికమైన వత్తిడి లేకపోతే ఇప్పుడు జరిగిన ఏర్పాటు సంభవం గాదు. ఆదిలో అనుకున్నట్లే జరిగింది

భూమి సంస్కరణలు

“ఇక భూమి వ్యవస్థ, భూమి సంస్కరణలు కొన్ని అనురాచేశాము. జనాభా పెరుగుతోంది. భూమి అనేది మటుకు సంకీర్ణ వ్యాకోచాలు కలిగి గాదు. ఉన్న భూమి ఏదో ఉప్పుది. ఉన్నదానిని సమర్థాలు చేసుకోవాలి.—ఉత్పత్తిని పెంచాలి.

సంస్కరణలవల్ల పూరికే పరిపాడినికి చెప్పదగినంత భూమి లభించలేదు. క్రమముగా సంఘంలో పరిస్థితులు సర్దుబాటు కావాలి. ప్రజల మనస్సులు సంస్కరణలకు ఉమ్మడిగా గావాలి. మన దేశ సంప్రదాయాలు చూసుకోవాలి. ప్రాధున్న ఒక మార్పు, సాయంత్రం ఇంకొక మార్పు చేస్తూ పోతే అది ‘ప్రగతి’ గాజాలదు. ‘అభ్యుదయము’ అంతకన్నా గాదు. ఉన్న బంజరు భూమిని పేద వారికి వీలైనంతవరకు పంచుతూనే ఉన్నాము..”

రైతులకు సహాయం

“దేశంలో అత్యవసర పరిస్థితి వచ్చిపడింది. మరి పంటలు గూడా ఆయుధాలతోపాటు వృద్ధి చేసుకోవాలి. అందుకు రైతులకు విత్తనాలకు, ఎద్దులు కొనుక్కోవడానికి అప్పులు ఇస్తున్నాము. ఎరువులు గూడా ఉద్దరిగా ఇస్తున్నాము. ఇందుకు 18 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాము. సాంద్ర వ్యవసాయ పథకాలు అమలు జరిగే ప్రదేశాల్లో అమలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. ఇంకో అయిదు కోట్ల సహకారేతర రంగానికి కేటాయించాము.”

చెర్యులు-నీటివనరులు

“చెర్యులు ఎన్నోపూడికలు తియ్యవలసి ఉన్నాయి. గట్టు కొట్టుకుపోయాయి. వాటి మరమ్మత్తుకు కూడా ప్రణాళికలో 25.3 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాము. నాల్గో ప్రణాళికలో ఉత్పత్తిని పెంచడానికి ఇప్పటినుంచే అంచనాలు ప్రణాళికలు వేస్తున్నాము.

పెద్ద ప్రాజెక్టులు

“చిన్న ప్రాజెక్టులకు తోడు శ్రీశైలం, పోపం పాడు వంటి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి కృషి చేస్తున్నాము. నాగార్జునసాగర్ కు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయిస్తే సరి త్వరగా పూర్తి అవుతుంది. అప్పుడు పంట త్వరగా రావీలు అవుతుంది. ఆ వచ్చిన పంట ఒక్క ఆంధ్రకే గాక యావత్తు దేశానికి ఉపయోగపడుతుంది. అందువల్ల కేంద్రం మనకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయిస్తారని ఆశిస్తున్నాము. చిన్న పెద్ద నీటివనరులను సరిచెయ్య

మంచివక్త శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి

డంతో రైతుకు అధికోత్పత్తికి ఉత్సాహం కలుగుతుంది.”

విద్యుచ్ఛక్తి

“శ్రీశైలానికి తోడు ఎగువ శీలేరు, దిగువ శీలేరు ప్రాజెక్టులు గూడా పూనుకుంటున్నాము. మన రాష్ట్రము విద్యుచ్ఛక్తికి విహసంతో కొంత వెనుకపడిన మాట సత్యం. మాచ్ ఖంట్, శ్రీ శైలం తుంగభద్ర , ఎగువశీలేరు, దిగువ శీలేరు ప్రాజెక్టులు, దర్మల్ యంత్రాల ద్వారా గూడా విద్యుదుత్పత్తి వృద్ధిచేసుకొన పాలుపడుతున్నాము. నాల్గో ప్రణాళికలో 600 కోట్ల రూపాయలలో దాదాపు 200 కోట్ల రూపాయలు అనగా మూడో వంతు విద్యుచ్ఛక్తి వ్యాప్తికే కేటాయిస్తున్నాము. విద్యుచ్ఛక్తి వ్యాప్తి అయితే సరిశ్రమల వికాసానికి సహజంగా అనువైన సరిస్థితులు వచ్చాయి.”

పరిశ్రమల విశేషం

“పారిశ్రామికంగా కూడా మనం వెనుకపడి ఉన్నమాట నిజము. కేంద్ర ప్రభుత్వం పెట్టే పెద్ద ప్రాజెక్టులలో కొన్నిటిని ఇక్కడ పెట్టమని కోరుతున్నాము. అప్పుడా కొరతతీరి పారిశ్రామిక వాతావరణం ఏర్పడుతుంది. అనుబంధ పరిశ్రమలు వెలుస్తాయి. మొదటి రెండు ప్రణాళికలలో అట్టి కృషి దాదాపు శూన్యమనే చెప్పాలి.

ఇప్పటి పరిస్థితులు చూస్తే మనుకపడిన ప్రాంతాలు వెనుకపడినవిగానే ఉంటున్నాయి. ముందున్నవారికే ఇంకా ముందుకుపోయే అవకాశాలు వస్తున్నాయి. ఈ అవకాశాన్ని తొంగించాలని మనం కేంద్రానికి విన్నవిస్తున్నాము. నాల్గో ప్రణాళికలోను, రాబోయే రెండేళ్లలోను ఈ అవకాశాన్ని తొంగించడానికే కేంద్రం పూనుకుంటుందని భావిస్తున్నాను.”

“ప్రముఖులు ఆహారాలు గూడా మన రాష్ట్రములో నిరివిగా పరిశ్రమలు పెట్టవచ్చు. పెట్టాలి. అందుకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు చక్కని సలహాలు ఇస్తారు. ఎప్పుడు, ఏవేళ, వచ్చి అడిగినా అడిగిన సమాచారం ఇవ్వ సదా సిద్ధంగా ఉంటారు. అట్టి సలహాసంపదల నిమ్మని ఉద్యోగులకు ఆదేశా లిస్తున్నాము.”

కాంగ్రెసు

“ఇక రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంస్థకు, శాసనసభ కాంగ్రెసు పక్షానికి సయోధ్య సహకారం బాగా ఉన్నాయి. ఎట్టి స్పర్ధలు లేవని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నాను.”

వ్యవస్థ ఎన్నికల విమర్శ

“కాంగ్రెసు వ్యవస్థలో జరిగిన ఎన్నికల అభాసమని కొందరు భ్రమించవచ్చు. అది ఆభాస గాదు. భిన్న భావాలుగలవారందరి ఒక త్రాటపైకి తెచ్చాము. వాస్తవంగా ఎన్నికలనేమీ లేఖ ప్రకారం జరిగితే విస్తారంగా భిన్న భావాలుగా వారికి ఏర్పరచైన ప్రాతినిధ్యం వచ్చేదిగాదు.

64వ పేజీ చూడండి

ప్రొద్దున్న జీవం ముగించుకుని, హాల్లోకివచ్చి కాఫీ టిఫిన్ కోసం ఎదురు చూస్తున్న సుబ్బయ్యగారి మనసు, తన చిన్న కూతురు తెచ్చి పెట్టిన నమస్య గుర్తుకురాగానే, వికలమైపోయింది. ఏభయ్యేళ్లు పైబడ్డ తనను, ఆ శ్రీరామచంద్రమూర్తి, ఇంకా పరీక్షలకు గురిచెయ్యడం భరించ రానిదిగా వుంది!

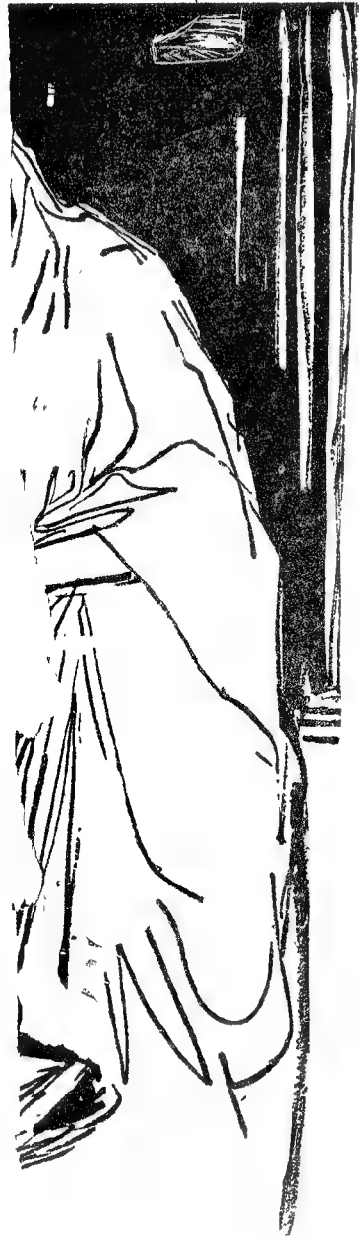
ఒక వైపు వ్యవహార సమస్యలు, ముఖ్యంగా ఇన్ కం - టాక్సు, సేల్ ట్యాక్సు గొడవలుపూపిరి సలపవియ్యక పోతుంటే, గృహ వాతావరణం కూడా ఇలా అర్ధాన్నంగా తయారవడం, ఏ మానవుడు సహించగలడు? తన పెద్ద కూతురు విమలకు వివాహం చేసిన మరుసటి సంవత్సరమే అల్లుడికి అయిష్టం తీరిపోయి, ఆమె బ్రతుకు ఒక చికటి కోణంగా మారింది.

కొత్త
సీరియ
ప్రారంభం

మనసున మల్లెల్ల

— రెండవ కూతురుకు యుక్త వయసు వచ్చి వివాహం చేద్దామనుకుంటూంటే, తను పైచదువు చదువు కుంటానని ఒకటే పట్టుపట్టి కూర్చుంది ! ఇలా, పుత్ర రత్నం సంగతి అలోచిస్తే, పూర్తిగా మతి పోతుంది. ఎంతసేపూ కెమెరా పట్టుకుని ఫోటోలు తీస్తూ కూచోడమే గాని, వ్యాపారం సంగతి ఎంత మాత్రం పట్టించుకోడు కదా ! భార్యమణికి వంటల్లో

భాంసు

విప్పుడూ జబ్బె ! రోమీడి కర్రల వల్ల తమ కొబ్బిళ్ళలా రైత్యంగా వుంటున్నాడు గాని, మరొక్కడైతే ఈ వికారులకు తట్టుకోగలడా ? అనుకుని తృప్తి చెందారు సుబ్బయ్యగారు. నన్నగ, నల్లగ, పొడుగ్గా వున్న సుబ్బయ్య గారిది కాయ శరీరం., తలవెంట్రు కల్లో తెల్ల బిడన వాటిసంఖ్య చాలా తక్కువ. రామ నగరంలో వున్న ప్రముఖ వ్యాపారస్థు లిద్దరు ముగ్గు రిలో ఈయన ఒకరు కావడానికి, ఆయన శరీరాలో గ్యూమ, బుద్ధి సూక్ష్మతే కారణం అని అందరూ అనుకుంటూ వుంటారు. అటువంటి సుబ్బయ్య గారికి ఆరోజు వుదయమే లేచిన దృఢత్వం చి మన శ్వాంతి లేక పోవడానికి, ఆయన రెండో కూతురు కమలే కారణం.

“ ఇక్కోలో కారప్పాడి చాలా ? చట్టి కూడా వెయ్యమంటారా వాస్తగారూ ? ” అని నవ్వుని కంఠం విసిరించే సరికి ఆయన తన అలోచనలనుండి మేలుకుని, ఒక గజా ప్లేటులో నాలుగు వేడి వేడి, పొంతురగలా తెల్లని, ఇళ్ళిలను తెచ్చి బల్లమీద పెద్దన్న విమలను చూశారు.

తెల్లని చీరా రచికా వేసుకుని, మొహం మీద బొట్టు లేక పోయినా కళ్ళూ, ముక్కు అందంగా వుండడం వల్ల ఒక చక్కని ఆకర్షణ జరిగి, చామన చాయ రంగు మెరుస్తున్నట్లు కప్పించజేసే చక్కని నవ్వుతో, సుమారు ఇరవై ఏనిమిదేళ్ళ వయసువ్వా, ఇరవై ఏళ్ళ యువతిలా కప్పించే విమలను చూస్తే సుబ్బయ్యగారి కెంతో ఆనందం. ఆమె తెలివి తేటలు అద్భుతమైనవని, ఎటువంటి సమస్యనైనా సులభంగా పరిష్కరించగల చాకచక్యం ఆమెలో వుందని సుబ్బయ్య గారి అభిప్రాయం. ఆమె పుట్టిన దగ్గర్నుంచే తనకే ఇళ్ళర్థం ఎత్తుకొచ్చిందని ఆయన అంటూంటారు. అటువంటి విమలకు భగవంతుడు ఇటువంటి తీరు లోపం చెయ్యడం సృష్టి విచిత్రం !

“ వద్దమ్మా. ” అని అంటూ ఇడ్డీ ముక్కుని విరిచి, కారప్పాడిలో అద్దుకుని నోట్లో వేసుకున్నారు. “ చిన్న లేచిందా ? ” అని అడిగారు. తనకు గ్లాసుతో కాఫీ తెచ్చి, బల్లమీద పెట్టి వెళ్ళిపోతున్న విమలను. “ ఆ లేచింది. ఫలహారం చేస్తోంది. ”

సుబ్బయ్య గారి రెండో అమ్మాయిని ఆ ఇంట్లో అంతా, ‘ చిన్న ’ అని పిలుస్తారు. ఆమె వయసు పద్దెనిమిదేళ్ళు, అయినా ఆమెను ఇంట్లో అంతా ముద్దుగా, చిన్నపిల్లని చూసేటట్లు చూస్తారు.

“ దానికెలా నచ్చ చెప్పాలో తెలియకుండా వుంది. రామయ్య గారికి దాని ఫోటో పంపించాను. వాళ్ళకు నచ్చి తీరుతుందని నా నమ్మకం. ఆయనకు ఒక్కడే కొడుకు. మద్రాసులో వాళ్ళ వ్యాపారం ..... ” అని రామయ్యగారి వ్యాపార వివరాలు చెప్పి పొంగి పోతున్న సుబ్బయ్యగారి మాటకు విమల అడ్డు వచ్చి, “ చిన్న, పై చదువుకు వెళ్ళనసేసింది. ” అంది.

“ ఆ ! ” అన్నారు ఆనందంగా సుబ్బయ్యగారు. సుమారు వారం రోజుల్లోని ఇంట్లో, తను కొలేజీలో చదువులాసిన వంతం పట్టి కూర్చున్న కమల, పాతా త్తుగా ఆ వంతం వదిలేసిందంటే ఆయన ఆశ్చర్య పోయారు. అందుకు కొంత వరకూ తన పెద్ద కూతు రైన విమలే కారణ భూతురాలై వుంటుందని కూడా ఆయనకు తోచింది. గడ్డు సమస్యల్ని పరిష్కరించడంలో ఆమెకొక ప్రత్యేకమైన నేర్పు వుందని ఆయనకు గట్టి నమ్మకం.

“ దానికి ‘ టైపు ’ నేర్పుకోవాలని సరదాగా వుంటుంది. ” అంది విమల. ఆమె కళ్ళల్లో ఒక చిన్న వికీటనను చూపించే వీర చూపుతో.

ఒక మెసుం క్రందనంది బయటికి వచ్చి స్వప్నంగా మెరుస్తున్న చంద్రుణ్ణి, మరొక మెసుం ఆవరించినట్లు సుబ్బయ్యగారి మొహంలో మళ్ళీ విచారం ఆవరించింది. ఎందుకంటే, టైపు, పల్లెటూరులో ఎలా నేర్చుకుంటుంది ? అందుకోసం మైసూరు పట్నంలో కొత్తరం. ఇప్పుడు లేక నేనూ :

“ మరయితే ..... ” అని అనుమానంగా తన అయిష్టాన్ని వ్యక్తపరచబోతున్న సుబ్బయ్య గారిని సగంతులో ఆపింది విమల.

“ మనవూళ్ళోనే వున్న టైపు ఇన్ స్టిట్యూట్ లో జేరుతుంది. ”

“ మనవూళ్ళో టైపు ఇన్ స్టిట్యూట్ లా ? ” అన్నారు సుబ్బయ్యగారు నమ్మలేని ఆశ్చర్యంతో. రామనగరం లాంటి చిన్న పల్లెటూరులో టైపు ఇన్ స్టిట్యూట్ వుండడం, అందులోనూ సుబ్బయ్య గారికి తెలియకుండా వుండడం, చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయమే. విమల మొహం పైపు సూటిగా చూశారాయన.

“ అదే, వాస్తగారూ, మన ప్రాధెనరు గోపాలరావు గారు, మీలో వారం రోజుల క్రింద చెప్పలే, ‘ తన దగ్గర ఒక టైపు మిషను వుందనీ, దానితో ఒక ఇన్ స్టిట్యూట్ తెరవాల్సి అనుకుంటున్నానని ’ — అందులో చిన్న, ఆయన ప్రధమ శిష్యురాలిగా చేరుతుంది. ” అంది విమల చిరునవ్వుతో.

సుబ్బయ్య గారికి విమల మాటలు క్రమంగా అర్థమయ్యాయి. గోపాలరావుగారు తనతో వారం రోజుల క్రితం, టైపు ఇన్ స్టిట్యూట్ గురించి చెప్పినమాట నిజమే. కాని తను దానికి అంత ప్రాధాన్యము ఇవ్వలేదు. విమల ఆ విషయం గుర్తుంచుకుని, చిన్నను పై గ్రానికి వెళ్ళనియ్యక పోవడం, ఆమెను సంతృప్తి పరచడం అనే రెండు కార్యాలను సాధించింది. ఆ మాటలు విన్నాక ఆయన విచారం పూర్తిగా తొలగి పోయింది. “ బావుందమ్మా, బావుంది. అయితే ‘ చిన్న ’ టైపు నేర్చుకుంటుందన్నమాట ! ఒక ఆరువేలలు పోయాక దానికి బాగా టైపు చెయ్యడము వస్తే, దాని కోసం ఒక క్రొత్త టైపు మిషనే కొంటాను. అయితే అసలీ పుద్దేకం దానికి ఎలా కలిగింది ? ” అని తన సందేహాన్ని వెలిబుచ్చారాయన. ప్రశ్నార్థకంగా విమల పైపు చూస్తూ.

అంత వరకూ గమ్మం వద్ద నిలబడి తండ్రి మాటలకు జవాబు చెప్పేస్తూ విమల, సంధానగా పూర్తి చేసే ప్రయత్నంలో, “ ఈ రోజుల్లో పట్టి చదువుల కన్నా, ఏదైనా సాంకేతిక శిక్షణ వుంటే మంచిదని నేనే చెప్పాను. అదీ ఒప్పుకుంది. అమ్మ పలహారం అయిందో లేదో చూస్తాను ” అని చెప్పి వంటింట్లోకి వెళ్ళి పోయింది.

సుబ్బయ్య గారి హృదయం తేలిక పడింది కమలకు పై చదువు విషయంలో, ఎలా నచ్చ చెప్పడమా ? అని బెంగపెట్టు కుంటున్న సమయంలో విమల నేర్చుగా, ఈ మార్గం ఆలోచించింది. దీని వలన కమలకు ఒక వ్యాపకం ఏర్పడుతుంది., ఆమె తన కళ్ళ ముందర తిరుగుతూనూ వుంటుంది. ఎలా గైనా ఒక ఏడాదిలోపల ఆమె వివాహం జరిగి పోతుంది. రామయ్యగారి అబ్బాయి లాంటి సంబంధం దొరకడం మాలాలా ? వారికి తనతో వియ్య మందడానికి ఉద్దేశం కలుగడం నిజంగా కమల అద్భుతం ! ఇటు వంటి సమయంలో పిల్లని పై పూరు చదువు కోసం పంపితే ఏం జరుగుతుందో ఎవరూ చెప్పగలరు ? అక్కడెవరైనా కొలేజీ కుర్రాణ్ణి చూస్తే, పాల్గొ

పాదాలలో ఆనెలు

పాదాలలో ఆనెలు, కండలు పెడిగి, వెళ్ళు పాతుకుపోయి పాదము నేలపై బిట్ట లేక రాళ్ళ తగిలిన తుళ్ళి వడ. వారి పి పూజగా వాడిన శిథిల సహచరముంచేయః 7ల 4000. వెల పోల బర్రులతో రు. 4-25.50.

కొక్కోకము వీ తవలుములు: గలది రు. 1-50
దొంపత్య రహస్యములు ... రు. 3-00

తెలుగు హిందీ స్వయంశిక్ష రు. 4-50

మాస్టు బిర్లులు ప్రత్యేకము.

ప్రభ అండ్ కో.

3, మలయ పెరుమాళ్ వీధి, మద్రాసు-1.

తరచుగా మూత్ర విసర్జన

వక్రైరతగాని, వక్రైర లేకుండాగి తరచుగా మూత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైన చిహ్నము. శరీరాన్ని గుర్తించేయడమే కాకుండా ఈ వ్యాధి, తన బంధంలో చిక్కినవారిని ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు అనన్యసి చేయును. ప్రధమదశలో, శారీరక, మానసిక శ్రమలకు యావగ్గింపకుండుట, వడ, ములో నొప్పి, టూపుమొంద్యము, తొడల్లో తిమ్మిరి, నరముల బలహీనత ఈ వ్యాధి పాదమూపును. పై లక్షణములలో కూడిన వ్యాధికి వెంటనే తీవ్ర చికిత్స చేయించుకొనుట అధికదాహం, అకలి, గొంత, నోరు ఎండుట, దురదలు, కాళ్ళలో వగుళ్ళు, తొకం తగ్గడం, శరీరమంతా బొట్ట, కీళ్ళనొప్పులు, కంటిపారలు క్షయ, గడ్డలు, రావపుండ్లు, ఇట్టి భయంకర బాధ కరమైన వ్యాధులు ఎన్నో సంభవించవచ్చును.

“వీన్ ఛారమ్” మూత్రం నాడి అనేక వేల మంది తమ బాధలనుండి నివారించింది సుఖత్య కరమునుండి రక్షించబడిరి. “వీన్ ఛారమ్” కొద్దియే షర్తులనీడి పాదములను వైద్య విధానం ప్రకారం అమూల్య జాషుల కొకవదర్ల మూల, స్వభావిక క్షారముల పారముతో తయారైంది. “అమిత దాహము, మూత్రంలో వక్రైర తగ్గి వలమారు మూత్ర విసర్జనచేయు అవసరము 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు చాలా భాగము నివారణ యగును. కొద్ది రోజులలోనే మీకు సగానికిపైగా సగ్గతల చేకూరినట్లుపెంచును. “వీన్ ఛారమ్” కొద్ది వ్యయముతో సుఖముగా, తేలికగా, సేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేక పద్ధతులేదు. నిరాహారముతోనుండి అనురంజనం. రోగులకు పుష్టి కరమైన అహారము తీసింది ఇదివరకటికంటే ఎక్కువ రకాల ఆహార పదార్థములు తీసికొనవచ్చును. ఏవరమాలగల ఇంగ్లీషు కరపత్రములు అడిగినవారికి ఉచితముగా ఎంబడును. 50 బిళ్ళల ఖరీదు రు. 8-75 న. పై. మాత్రమే. హాస్టెజి నిమిత్తం రు. 1-20 న. పై. అదనం. (ఒకసారి ండు) అంతకుపైగా సేవలొ పీసికొన్నచో హాస్టెజి ఉచితం.

VENUS LABORATORIES (PWA)
P.O. BOX 587, CALCUTTA-1

మనసున మల్లెలు

పెల్లాదూతానంటే ? ఈ రోజుల్లో, వయస్సులో పున్న యువతీ యువకుల మనస్సులు ఎలా క్షణ క్షణానికి మారుమోలుతాయో అందరికీ తెలిసిన సంగతి ! ఆడ పిల్లల తండ్రి అయినందుకు తన జాగ్రత్తతో తను పుండకపోతే ఎలా ? ఇహ, గోపాల రావుగార్ని పిలిపించి, కమలను రోజూ ఆయన ఇన్స్టిట్యూట్ కి పంపుతాననీ, ఆమెకు జాగ్రత్తగా నేర్పమనీ చెప్పిరి. ముఖ్యంగా ఆమె ప్రవర్తనను కూడా కనిపెట్టాండమనీ, ఏ మాత్రం ఆమె తప్పు దారిలో వెళ్తున్నా, ముందు తనకు వచ్చి చెప్పమనీ చెప్పిరి. కమల అసలటువంటి పిల్ల కాదు, కాని ఆమె అందమైన పిల్ల కాబట్టి ఏ కుర్రాడైనా ఆమె మనసు పాడు చేయవచ్చు. అటువంటి కుర్రాళ్ళకు గట్టి బుద్ధి చెప్పాలి, అని ఆయన నిశ్చయించుకున్నారు.

అప్పటికే విసిమిదివ్వర గంటలు దాటడం పల్ల, మిల్లకు ఒకసారి వెళ్ళామని లేవ జోతూంటే, నాకరు పైడితల్లి వచ్చి, ఆయన కోసం ఎవరో ఒక బాబుగారు వచ్చారని చెప్పాడు. తోపలికి తీసుకు రమ్మని చెప్పి తను, బట్టలు వేసుకోడానికి తన గది లోకి వెళ్లి, పది నిమిషాలలో హాల్ కి తిరిగి వచ్చారు.

హాలులో సోఫాలో కూర్చున్న ఒక నడి వయస్సు యువకుడు, సుబ్బయ్య గారికి నమస్కరించి, “నేను ఈసారికి కొత్తగా వచ్చిన అగ్రి కల్చరల్ డిమాన్ స్ట్రేబర్ని. నాకు తగిన ఇల్లెక్కడా దొరకలేదు. మీ మేడమీద ఏదైనా గది అద్దెకు ఇస్తారేమో అడుగుదామని వచ్చాను.” అన్నాడు.

అతను ఎర్రగా, పొడగ్గి పుండి, తెల్లని పొంటు తెల్లని పర్లు, ఒకవే చేసుకుని వున్నాడు. వయస్సు ముప్పై అయిదు లోపల వుంటుంది. మొహంలో వినయం, చిరువన్ను, ఆకర్షిస్తూ కనిపిస్తాయి. చక్కగా దువ్చిన జుట్టూ, హిసం లేదు. ముప్పటి గడ్డం, అతనికి అందంగా కన్పించడం అంటే ఇష్టం అన్న మియ్యాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ, మెరుసు న్నాయి.

“అలాగా ! మీ సేరి ?” అన్నారు సుబ్బయ్య గారు ప్రతి నమస్కరించి, ఎదురుగా వున్న సోఫాలో కూర్చుంటూ.

“రామారావు ! ఈసారినుంచి ట్రాన్స్ పరంబ కృష్ణ మూర్తి, మీ గురించి ఎంతో పొగుడ్డూ చెప్పాడు. అంతే కాకుండా, మా నాన్నగారు, నాగభూషణంగారని విశాఖవల్లంలో అడ్డుకేటు, ఆయనకు కూడా మీరు తెలుసట, ఆయన కూడా మిమ్మల్ని కలసమని చెప్పారు.”

“ఓహో ! నాగభూషణం గారబ్బాయా ! అయితే మాకు బాగా తెలిసినవారు. చాలా సంతోషం ! ఉండండి ” అని సుబ్బయ్యగారు తోపలికి వెళ్లి “అమ్మాయీ విమలా, ఒక కప్పు కాఫీ పట్టా ఆమ్మా ! అని కేకేసి, మళ్ళీ సోల్లోకి వచ్చి “ఎంతమాట ! నాగభూషణం గారి అబ్బాయా ! ఎప్పుడు వచ్చారు మీరు ? ఆయన నాకు చాలా ముఖ్య స్నేహితులు. మీ గురించి నేను విన్నామని ఎప్పుడూ చూడలేదు.” అని ఆనందం ప్రకటించారు. రామారావు తను ఆ గ్రూరు రెండు రోజుల క్రితమే వచ్చాననీ, ఒక స్నేహితుని ఇంట్లో వుంటూ, మంచి రూము కోసం వెదుకు తున్నానని చెప్పాడు.

సుబ్బయ్యగారు అతను తిప్పగా తమ ఇంటికి వచ్చి వుండాలిపందని, అతనికి కావలసింది ఒక ‘రూమా’ ? లేక కుటుంబానికి సరివడే ఇల్లా ? అని అడిగారు. సరిగ్గా రామారావు, “నాకు కావలసింది ఒక గది కాని, చాలా అందమైనదిగా వుండి అన్ని సదుపాయాలూ వుండాలి. అద్దె ఎంతైనా భరిస్తాను ” అని జవాబిస్తున్న సమయంలోనే విమల ఒక కాఫీ కప్పుతో హాలులోకి ప్రవేశించింది.

“వారికియ్యమ్మా.” అని కూతురితో వెళ్లి సుబ్బయ్యగారు “మీకు వివాహం అయిందా ? ” అని రామారావు నడిగారు.

విమల కాఫీ కప్పు, రామారావు చేతికిస్తూ ఒక సెకన్ అతని వైపు చూసి తల దించుకుంది. అదే సమయంలో రామారావు కప్పు అందుకుంటూ ఆమెను చూసి, ఒక్క సెకనులో ఆమె అందమైనదని గ్రహించి, మరి అయిదు సెకన్లు ఆమెను చూస్తూనే కొలం గడిసి, ఆమె వెనకకు తిరిగి వెళ్లి సోటూంటే, సుబ్బయ్య గారితో “నాకింకా వివాహం కాలేదు ” అన్నాడు. హాలు ద్వారం దాటిన విమల చెవులో సూటిగా ప్రవేశించాయి ఆ మాటలు. రామారావు మళ్ళీ విమల వెళ్లిన దిక్కు ఒకసారి చూశాడు.

ఒక కొత్త అనుభవం, మనం ఎదురు చూడనిది ఒకసాక్షాత్తుగా ఎదురై నన్నాడు మనసి, తట్టిబ్రువు తాడు. చల్లని రేయి, చీకట్లో ఏకాంతంగా మెల్లగా అర్ధాంతంలో నడుచుకుంటూ సోతన్న ఒక స్వక్తి హాత్తుగా కమ్మని గానం సెతారే తీగెల మధురాలాప వతో వినిపిస్తే, ఆశ్చర్య సంక్రమాలలో పరవశ మౌతాడు ! తన జీవితంలో తను కోరే సౌందర్యరాసి కన్పించడమకునే ఒక కళా పూర్వయుడు, తన కలలోకి కన్పించి, తనను కన్పించి, ప్రారించే యువతి, ఒకనాడు ఈ వాస్తవిక ప్రపంచంలోకి దిగి వచ్చి తన కళ్ళ ఎదుట నిలిస్తే, అది నిజమని నమ్మలేనంతగా విభ్రాంతి పొందుతాడు. ఆ రూపంలో అతని సర్వంగా లనూ ఒక్క క్షణం చైతన్యం కోలుపోయేటట్లు నేనీ, మళ్ళీ మరుక్షణంలో అనిత ఉత్సాహంతో వింపుతుంది. విమలను చూసిన రామారావు ఈ అవస్థనే అనుభవించాడు. అతనిది కళా పూర్వయు అతను మంచి చిత్రకారుడు. విమల మొహంలో అతనికి తను కోరిన రూపం కన్పించింది. ఆమె రూపంలో తన స్వప్నమందరి కన్పించింది.

“మా పెద్దమ్మాయి విమల. హిందీలో ప్రవేశ పొందింది ” అని సుబ్బయ్య గారనడంలో రామా రావు, తనున్నది సుబ్బయ్య గారిల్లనీ, తను చూసింది వారమ్మాయినే రాని ‘అస్పరస’ను కాదనీ, తెలుసు కున్నాడు.

“సంతోషం. నేనూ హిందీ నేర్చుకోవాలనుకుంటు న్నాను. మధ్యమ పరీక్ష పాసవులేనే గాని ప్రమోషన్ రారు.” అన్నాడు రామారావు నవ్వుతూ.

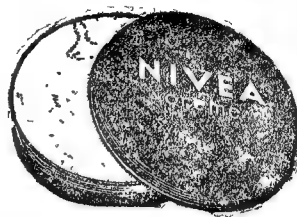
“మా అమ్మాయి దగ్గరేమైనా పుస్తకాలున్నా యేమో కనకుంటూ ”నని అన్న తరువాత సుబ్బయ్య గారు ఒక్క నిమిషం ఆగి, “అయితే మీకు కావలసింది ఒక గది అయితే, ఈ ప్రక్క మేడ కూడా నాడే. ఆ మేడమీద ఒక విశాలమైన గది వుంది. చూస్తారా ? అని అడిగారు.

“అలాగే. వదండి చూద్దాం.” అన్నాడు రామా రావు.

ఇంతలో హాలు ద్వారం వద్దనుంచి, “నాన్న

మీ చర్మానికి తగినది

నివియా

ఇదే మీ చర్మానికి కావలసినది

నివియా క్రిమ్ లో "యన్ డ్రైట్" — అద్వితీయమైన, సహజ ప్రకృతి : పదార్థము వంటిది ఉన్నది. రోజూ స్నానం పల్లను, ఎండ, వాన, గాలిలో తిరుగుచుండుట వల్లను గోల్పోవునట్టి మీ చర్మమందలి చమురులను అది సమకూర్చుతుంది. నివియా మీ చర్మాన్ని మృదువుగాను, యౌవనయుతమైన ఆరోగ్య సంకంగాను వుంచుచుంది. మీ చర్మానికి వాడదగినది. నివియా. ఇప్పుడే !

నివియా - వివిధధోవయుక్తమైన క్రిమ్.

Nilyars C-248 -TEL .

ఇండియాలో సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: జె. ఎల్. మారినన్, సన్ & కోన్స్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, పోస్టు బాక్సు నెం. 1746, బొంబాయి-1

“గారూ, గోపాలరావు గారికి కబురు పెట్టారా ?” అన్న మాటలు విన్నవాయి. సుబ్బయ్యగారు వెనుకకు తిరిగి చూసేసరికి, ఆయన రెండో కూతురు కమల కనిపించింది.

కమల ఎర్రగా, చిన్నగా, పుండి రెండు జడలు వేసుకునే చురుకైన పద్దెనిమిదేళ్ళ, అమ్మాయి. అనుక్షణం తను అందంగా ఉన్నానో లేదో చూసుకుంటూ, పాడర్లు, లిప్స్ క్రియా, కాలుకా, వాడే అడుగుతన నుందరి. నైలాన్ చీరతో, జాకెట్టుతో సెరిసిపోయే ఆమెను చూసి రామారావు, “వాళ్ళ క్రియ కున్న అందం ఈమెతో సగం కూడా లేదు కదా, అనుకున్నాడు. సుబ్బయ్యగారు కూతురు వైపు చూస్తూ, “అలాగే కబురు పెట్టానమ్మా” అన్నారు ఆమెను సంతుష్టి పరచాలనే ఉద్దేశంతో

“ఇప్పుడే కబురు పెట్టండి.” అంది కమల చిన్న గునుపుతో కూడిన కంఠంలో, ముహూర్తం పెట్టుదలా, చిరాకూ చూసేస్తూ.

“అయితే మరి నేనెందుకు. పైడితల్లిని వెళ్ళ మని నువ్వే చెప్పు.” అన్నారు సుబ్బయ్యగారు కూతురికి కోసం రాకాడదని. “ఆయన రాగానే నాకు కబురు పెట్టె. మన ప్రక్క మేడమీద పుంటాను.”

ఇంట్లోనుండి బయటకు వచ్చాక సుబ్బయ్యగారు, రామారావుకి, తనకు ఆ వూళ్ళో మొత్తం తరిళ్ళి, పున్నాయనీ, ఒక మిల్క్మా, రెండు కొట్లా, అయితే విజిల్స్ పున్నాయనీ తన అమ్మ వినరానివి చెప్పసాగారు. రామారావు శ్రద్ధగా విన్నాడు. తను వ్యాపారం ప్రారంభించి దగ్గర దగ్గర ముప్పై ఏళ్ళ అయిదవో అప్పటి రోజుల్లో రామనగరం సుబ్బయ్యగారింటే ఎంతో పేరు ప్రఖ్యాతులు, గౌరవ మర్యాదలూ పుండేవనీ, కలకత్తాకి వేగన్న కొద్దీ నూనే, వారా, దాన్యం, మొదలైన సరుకు లెగుమతి చేసి బాగా లాభాలు గడించావనీ, ఇప్పుడా వ్యాపారమూ లేదు, ఆ లాభాలూ లేవనీ చెప్పారు. ఇప్పుడు వ్యాపారం ఎంత మాత్రం లాభం లేదనీ, టాక్సులన్నీ పోగా మిగిలేది చాలా కొద్ది అని అన్నారు. అంతేకాక, రాసు రానూ, ప్రతిపాళ్ళూ వ్యాపారంలోకి దిగి పోతుండడం వల్ల, వ్యాపారానికి ఉన్న గౌరవమే పోయిందన్నారు. “బాబు మా రెక్కంటి పే” తనకు గట్టదనీ, అందు వలన తన ఇతరులకి మల్లే లాభాలు గడించలేక పోతున్నారనీ, రాముడి కరుణ సరిగ్గా వుంటే చాలనీ, ఇలా గౌరవంగానే తన జీవితం గడిపేయ్య దల్చుకున్నాననీ చెప్పారు.

ఆయన లాటి నత్తుకుమలు ఈ రోజుల్లో ఉండడం లెరుదనీ అన్నాడు. సుబ్బయ్యగారు, రామారావు చాలా బుద్ధిమంతుడు కాబట్టి ఆ విషయం గ్రహించాడని అన్నారు.

ఆయన తీసికెళ్ళిన మేడ, వాళ్ళ ఇంటికి సరిగ్గా పది గజాల దూరంలో వుంది. ఈ రెండు మేడల మధ్యా, ఒక చిన్న రోడ్డు వుంది. ఆయన చూపించిన గది రామారావుకి చెప్పింది. మేడమెట్టు, క్రింది బాగానికి సంబంధం లేకుండా వీధిలోంచి పున్నాయి. అన్ని సదుపాయాలూ మేడమీద నుంచి దిగిగ్గర లేకుండా ఏర్పాలు చెయ్యబడి పున్నాయి. రాములతో కూర్చుంటే, దూరంగా వున్న రామనగరం రైల్వే

మనసున మల్లెలు

స్టేషన్ ఇప్పుడూంటుంది. రాముకి రోడ్డు వైపు కిటికీ వుంది. ఆ కిటికీ తలుపులు తెరుస్తూంటే రామారావుకి, “అద్దె సామాన్యమే. నెలల్లే రూపాయలు. కరెంటు ఖర్చు వేరే అయిదు రూపాయలు” అన్న సుబ్బయ్యగారి మాటలు ఆశ్చర్యం కలిగించాయి. ఒక్క గదికి, ఈ పల్లెటూరులో ఇంత అద్దె! అని పించింది అతనికి. పైగా తను ఆయనకు పరిచితుని కొడుకు నంటూనే, తనకు ఇంత అద్దె చెప్పడం సుబ్బయ్య గారి ఆశను వ్యక్తం చేస్తోందనుకున్నాడు. తను అంత అద్దె ఇవ్వదల్చుకో లేదని చెప్పామను కూంటూనే రామారావు కిటికీ తలుపు పూర్తిగా తియ్యడం, ఆ కిటికీలోంచి కనిపించిన దృశ్యం అతని

జైలులో ఇద్దరు మిత్రుల సంభాషణలు :

మొదటి వాడు : మీరు మద్యం పుచ్చుకొంటారా?

రెండవ వాడు : లేదండీ ! అలవాటే లేదు.

మొదటివాడు : పోనీ జూదం?

రెండవ వాడు : దానికి మనకు ఆమడ దూరం !

మొదటివాడు : మరింతకు ఇక్కడకు ఎందుకొచ్చిసట్లు?

రెండవ వాడు : మనం ఎవ్వడు చేసేనేరం ఒకటే, అదే లబధాలు చెప్పటం.

జి. యల్. వర్మయ్య (కోవేరుంట్ల.)

మనసున మార్చేయ్యడం జరిగింది.

ఆ కిటికీ లోంచి చూస్తే సరిగ్గా సుబ్బయ్యగారి మేడమీద వరండా కనిపిస్తుంది. ఆ వరండాలో నిల్చున్న విమల, తల ఆరబెట్టుకుంటూ, ఈ కిటికీ వైసే చూడడంలో రామారావు వైపు ఒక నిమిషం పాటు చూసి, తల వేరే వైపు తిప్పుసుకుంది. రామారావుకి ఆ దృశ్యం చూశాక, ఆ గది విలువ బోధ పడింది. ఆ సౌందర్యరాశి దర్శనానికి కారణభూతమైన ఆ కిటికీ వున్న గది అద్దె నెలల్లే రూపాయలు కాదు, అంతకు రెట్టింపైనా ఇవ్వవచ్చుననిపించింది రామారావుకి.

“అద్దెన్నాగా ఒక నెల అద్దె ఇమ్మరూరా ?”

“అలాగే ఇప్పుండి. మనం వరాయి వాళ్ళం కాదు. మిక్కిలితోస్తే అలా చెయ్యండి.” అన్నారు సుబ్బయ్యగారు. రామారావు వెంటనే తన బేబురొంచి నెలల్లే అయిదు రూపాయలు తీసి ఆయన కిచ్చడం,

ఆయన అది తీసుకొని జేబులో పెట్టుకోవడం జరిగింది. తరువాత, పైడితల్లి వచ్చి సుబ్బయ్యగారి కోసరం గోపాలరావుగారు వచ్చి ఎదురు చూస్తున్నారనీ, చిన్నమ్మాయిగారు వెంటనే రమ్మంటున్నారనీ చెప్పాడు. రామారావుగారి కేమి కాకలకి వచ్చినా తనకు కబురు సంపదనలసిందని చెప్పి, సుబ్బయ్యగారు నల్లబోయారు.

ఆయన వెళ్లి పోయాక రామారావు చాలాసేపు ఆ కిటికీ వైపు చూస్తూ ఆలోచించ సాగాడు. తను సుబ్బయ్యగారి పెద్దమ్మాయిని చూసిన దగ్గర వుంచి ఒక మాతనోత్సాహాన్ని అనుభవిస్తున్నాడు. తల్లిదండ్రులు ఎంత బలవంత పెట్టినా, ముప్పై మూడేళ్ళ పయస్సు వచ్చినా, తను ఇంకా వివాహం చేసుకోక పోవడానికీ కారణం తనకు నచ్చిన అమ్మాయి కనిపించక పోవడమేనూ. అటునంటిది ఈరోజు యాక విశేష సౌందర్య రాశిని చూడడం ఆమె బాట విశంతువు కావడం, ఏదో తన జీవితంలో మార్పును సూచిస్తోంది. ఆమె పరండాలో నిల్చున్నప్పటి బంగి మతో ఒక చిత్రం గీయాలనిపించింది. ఆమె కను ముక్కు తీరు, తీర్చి దిద్దడంలో విధాత ఒక ప్రత్యేక పద్ధతి నవలంబించి నట్లుంది. ఆమెను గురించి ఆలోచించిన కొద్దీ ఆనందం కలుగ సాగింది. రామారావుకు. కాని, ఆమె గురించి తను ఇంతగా ఆలోచిస్తున్నాడు కదా, తన గురించి ఆమె లవలేకొన్నా ఆలోచిస్తుందా ? అని అనుమానం కలిగింది అతనికి. ఇంతలో “బాబూ” అన్న పిలుపు వినిపించింది.

పిలిచింది, సుబ్బయ్యగారి నాకరు పైడితల్లి. “గది అద్దె ముప్పై రూపాయలే అని సెప్ప మవ్వారు. బాబూ. కడమా పడేను రూపాయిలు ఇచ్చి రమ్మన్నారు.” అని పదిహేను రూపాయలు రామారావుకి ఇచ్చాడు.

“ముప్పైయ్యూ! మరి ఆయన అలాగన్నారే?”

“ఆ బాబుకు తెల్ల అమ్మగారు సెప్పాక, డబ్బు తిరిగి తోలేసేవారు.”

“అమ్మగారా ? ఏ అమ్మగారు ?”

“యమంమ్మగారు. ఆయనమ్మ ఎంతసేపై అంతే. తిరుగునదా.”

తన అద్దె నిషయంలో నిమిష కలుగ జేసుకుని తండ్రికి చెప్పాడు వల్ల, అద్దె సదిహేను రూపాయలు తగ్గిందని రామారావు గ్రహించాడు. అంటే తన మీద ఆమెకూ కొంత ఆసక్తి వుందన్న మాట. పైడితల్లి రూ వార్త చెప్పినందుకు రామారావుకి వాడం టే చాలా అభిమానం కలిగింది. వెంటనేవాడి చేతుతో ఒక రూపాయుంచి, “ఆ సైన్సును హోటలు నుంచి నాకో కాపీ పటా. మిగతా చిల్లర నువ్వు తీసుకో.” అన్నాడు.

“సిత్తం బాబూ. ఇప్పుడే తీసుకొస్తా” అని పైడితల్లి బయల్దేరాడు. రామారావు మరి కొద్ది సేపటిలోనే ఒక సామానంతా స్నేహితుని ఇంటినుంచి తెప్పించుకోవాలని నిర్ణయించాడు. పైడితల్లి. సహాయంతో అరోజు సాయంతానాని కల్లా తన గది వర్కడం పూర్తి చేసి స్నేహితులగా, మళ్ళీ నిమిష గురించి ఆలోచిస్తూ. కాలం గడువ సాగాడు రామారావు. (నవీనం.)

అతి తేలిక
మీకు

కావలసిందూ

మాత్రమే

నేషనల్ అండ్ గ్రిండ్లేస్ లో
సేవింగ్స్ బ్యాంక్ అక్కౌంట్
ప్రారంభించడానికి

బ్యాంక్ ఛార్జీలు లేవు - పైగా
సాలీనా నూటికి రు. 3/-లు
వడ్డీకూడా మీకు లభిస్తుంది.

నేడే మీకు సమీపంలోపున్న బ్రాంచి వెళ్లండి:

నేషనల్ అండ్ గ్రిండ్లేస్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్

(యూనైటెడ్ కింగ్డమ్ లో ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడింది... మొంబై బాంబే నగరం)

NGR/61TEL

బ్రాంచిలు: మద్రాసు: 3, నార్త్ వీక్ రోడ్డు: 378 నేతామనాథన్ చంద్రబాసె రోడ్డు. (అయిదో బ్రాంచి)
8, ఆర్మీనీయన్ స్ట్రీట్: 158, హౌస్ రోడ్డు. హైదరాబాద్: అవీర్ రోడ్.

“నేను”

ఎన్. టి.
రా మా రా వ

ఈనాడు నన్నభిమానించి, ఆదరించి నటునిగా నాకిస్థానం కల్పించిన నా అభిమానులకు; అశేషాంధ్ర ప్రజానీకానికి మైద రాబాదుకు చలనచిత్ర పరిశ్రమ తరలింపుసమస్యలో నాపాలెంత వున్నదీ, నేనేమి చేయవలసిందీ తెలియజేయ వలసిన అవుసరం యేర్పడింది.

నిత్యమూ ఈ విషయమే ప్రస్తావించి నాకు జాబులు వ్రాసేవారికి, నా అభిప్రాయం తెలుసుకోగోరే అంతరంగికులకు, నా దేశభక్తిని ప్రశ్నించేవారికి యిక ఈ విషయం గోప్యంగా ఉండనీయడం ఆరోగ్యం కాదనీ అందరి సంశయ నివృత్తి కోసం నేను నా అభిప్రాయం, ఈ

క్రింది నా అనుభవం తెలియ జేస్తున్నాను.

విజయా గార్డెన్సులో పోదరుడు నాగేశ్వరరావు గారికి పిడ్కోలిచ్చే సందర్భంలో సమావేశమైన సభలో వారు “ నేను హైదరాబాదు వ్యాపారదృష్టితో వెడు తున్నానని ” బహిరంగంగా తెలియ జేసిన అనంతరం నేను వారిని కలుసుకోవడం సంభవించిన సందర్భంలో “ మీకు ఈ చలనచిత్ర పరిశ్రమను హైదరాబాదుకు తరలించే ఉద్దేశ్యం ఉందా ? ఉంటే నేను వస్తాను. మనిద్దరం మన తెలుగు పరిశ్రమకు సంబంధించిన ప్రతి వారినీ విజయా గార్డెన్సులో సమావేశపరచి ఈ చలనచిత్ర పరిశ్రమ తరలింపుమీద వారి వారి అభిప్రాయాలు తెలుసుకొని మనం క్రొత్తగా హైదరాబాదులో వుద్ది చేయబోయే చలనచిత్ర పరిశ్రమకు ప్రభుత్వం వారివద్దనుండి పొందవలసిన అనుసరమైన సహాయాలు అన్నీ పొందు పరచుకొని, పరిశ్రమకు సంబంధించిన అన్ని శాఖల నుంచి ఒక్కొక్క ప్రతి నిధిని ఎన్నుకొని, అందరం ఆ మెమోరాండం హైదరాబాదు తీసుకువెళ్లి ప్రభుత్వానికి అందజేద్దాం ” అని చెప్పాను. ఇక నా సహకారం సూర్తిగా ఇస్తూ నావ్యక్తిగత అభిప్రాయాలు కూడా వారికా సందర్భంలో తెలియ జేశాను.

“ మనం కోరుకున్నవోట పరిశ్రమకు దాని అభి

'ప్రత్యేక వ్యాసావళి'లోని నాలుగవ వ్యాసం

౧
వృద్ధికిగాను మారు యకరముల స్తలం ఉచితంగా గాక సరసమైన ధరకు ప్రభుత్వంవారు యివ్వాలి. ■ ఇచ్చిన భూవనంతో ప్రతి స్టూడియో నిర్మాతకు 5 యకరములు మొదలు 10 (పది) యకరముల వరకూ, పరిశ్రమలో పున్నవారందరికీ అవుసరములకు వీలుగా గృహ నిర్మాణానికి సౌకర్యాలు కల్పించబడాలి. ఈ విధంగా గృహ నిర్మాణం చేస్తేనే వారికి ప్రభుత్వం అప్పు ఇవ్వాలి. స్టూడియో నిర్మాణాన్ని ప్రోత్సహించే నిమిత్తం నిర్మాతల వేతన మొత్తంపై శేతన పెట్టుబడి క్రింద యేర్పరచుకొంటాడో, దానికి సరైన అంత మొత్తం స్టూడియో నిర్మాణ కాలంలో వడ్డీ రాయితీతో అప్పుగా ఇవ్వాలి. ఇక స్టూడియో చిత్ర నిర్మాణం ప్రారంభించిన తరువాత సాల్సునరి వాయిదాలలో బుణం చెల్లించుకొనేయేర్పాటు చేయాలి. ఈ విషయంలో అడిగితే ప్రభుత్వం వారికి నేను హామీ ఇస్తాను. యన్. ఏ. టి. వేరిట మేమూ స్టూడియో నిర్మిస్తాం. నా పోషక సంస్థల ప్రోత్సాహంతో నేను నలునిగానే గాక, అవుసరమైతే ధర్మకునిగా కూడా చిత్ర నిర్మాణ బాధ్యత తీసుకుని మూ స్టూడియో ప్రారంభించిన మూడు సంవత్సరంలో కనీసం మూడు చిత్రాలు, ఆపైన రెండేండ్లలో సంవత్సరానికి ఆరు చిత్రాలను నిర్మించే యేర్పాట్లు చేసుకుంటాం. ఇక మీ కద్దేశ్యం యేమిటి? నన్నేం చేయమంటారు? " అని మనస్సు విప్పి అడుగగా వారు " వేసిప్పుడు హైదరాబాదు వెదుతున్నది చిత్ర పరిశ్రమ కోసం కాదు.. నా పిల్లల చదువు కోసం, నా భావివ్యాపారాభివృద్ధి కోసం. మీరు రావక్కరలేదు. అందరం ప్రత్యేకి పెడితే మనమేదో మనస్సుతో ఉంచుకొని కాల పలుకుని వెళ్తున్నట్లుంటుంది. మారిక్కడ ఉండండి " అని చెప్పారు. " సరే, అలాగే! నిశ్చయ ప్రకారమే " అన్నాను.

వారు వెళ్లారు. వారు కాలాలనుకునే నిర్మాతలు అక్కడ ఉన్న సారథి స్టూడియో ఉపయోగించుకొని చిత్రాలు నిర్మించుకొనవచ్చుననే ఉద్దేశ్యంతో వెళ్లారు. ఇక అనంతరం కొంత కాలానికి నేను ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఇంతవరకూ ఎక్కడలేని 70యం. యం డియేటరు మన రాజధానియైన హైదరాబాదు పట్టణంలో ప్రప్రథమంగా నిర్మించాలన్న దీక్షతో స్తల నిర్ణయం చేసుకొని అది మాడ్డానికి వెళ్లాను. ఆ సందర్భంలో నాకు మాత్రం సమానురాలైన సోదరుడు నాగేశ్వరరావు తల్లిగారిని పరామర్శించడానికి వారింటికి వెళ్లాను. ఆ మరునాడు వారు నన్ను విందుకు పిలిచిన సందర్భంలో " మీరెప్పుడు హైదరాబాదు వస్తారు?" అని వారు ప్రశ్నించారు. అప్పుడు నేను " ఆనాడు మీరు విజయా గార్డెను సభలో అన్య మాటలు గుర్తుపైయ్యారో? మదరాసు నగరంలో తెలుగు వారికి ప్రాముఖ్యత లేదు. సరిసమానంగా గౌరవించ బడడం లేదు కనుకనే నేను హైదరాబాదు

వెళ్తున్నానని, ఈనాడు చలనచిత్ర పరిశ్రమాభివృద్ధికి తగు సూచనలిచ్చే సందర్భంలో తగినంత అనుభవం గడిచిన తెలుగు పెద్ద లవరికీ ఈ విషయము తెలియ పర్యక, వారి సలహాను, సూచనలను అడుగక తిరస్కార భావంతో వారిని విస్మరించి నప్పుడు నేను మాత్రం పరిశ్రమాభివృద్ధికి చేయగలిగిందేమింది? మీరు నాడు నాతో హైదరాబాదు వ్యాపారాభివృద్ధికి వెళ్తున్నానన్నారు, నేనీనాడు మదరాసులో వ్యాపారరీత్యానే ఉన్నానన్నాను. నేను సంకల్పించిన ఢియేటరు నిర్మాణం జరిగి ఇక్కడకు ఎవరొవడం అవుసరమని అనుకున్నప్పుడు తప్పక వస్తాను " అన్నాను.

కాని తదనంతరం సత్రికలలో నలుమడుగు నార్తల వల్ల ప్రజానీకంలో అపోహ నానాటికి పెరుగుతూ వచ్చింది. నా అభిమానులు నన్ను

మీరెందుకు హైదరాబాదు రాలేదు? మీలో దేశభక్తి లేదా?

మీరు రారా? ? ?

అంటూ ప్రశ్నల వర్షం కురిపించడం ప్రారంభించారు. వృత్తికి, దేశభక్తికి గల సంబంధం ఏమిట? నాకు అర్థం కాలేదు. నిర్మాత వద్ద నీలను బట్టి హైదరాబాదులోనైనా, మదరాసులోనైనా పారిశ్రామికం అగినంత పుష్కలంగా ప్రభుత్వంవారు కోసం చిత్రాలలో పనిచేస్తూ, ఎటువంటి తీవ్రత సాధిగా చేసుకున్నప్పుడు, వ్యక్తిలో ఉండే దేశభక్తిని వృత్తితో కుడి పెట్టడం భావ్యం కాదు. నా అభిప్రాయం. ఇది నలుమడుగు కోసం ప్రాధికారమే కాదు నా గొప్ప నా మూలం కాదు.

పరిశ్రమ ప్రారంభదశలో పరిశ్రమ, పారిశ్రామికం, కొలపోయారుకా: వెళ్లి జేయగల చిత్ర నిర్మాతలు అక్కడ చిత్రాలు నిర్మించారు. ఆ తరువాత స్టూడియో సరిక సౌకర్యాలు సమాన నగరమైన మదరాసులో నిర్వహణనే ఇక్కడ తెలుగు చిత్ర నిర్మాణం ప్రారంభించారు. మదరాసులో ఒక్క తెలుగు చిత్ర నిర్మాణమే గాక తమిళ, కర్ణాటక, సుళూయాళ, హిందీ భాషా చిత్రాల నిర్మాణం కూడా క్రమేపీ వృద్ధి కావడం వల్ల పెక్కు మందికి మదరాసు చలనచిత్ర పరిశ్రమ జీవభృతి కల్పించి వారివారి బ్రతుకు తెరువుల గాధార భూరమైంది.

మన తెలుగు సాంకేతిక, సహాయక బృందములూ ఈ నాడు ఒక్క తెలుగు సంస్థలలోనే గాక భాషాంతర సంస్థలలో కూడా వృత్తి కల్గించుకుని మదరాసులో మునుగడ ఏర్పరచుకున్నారు. ఇక మన తెలుగు టిటిఎలు విషయం— మన తెలుగునటి నటులనెక్కువ తమిళ, హిందీ, కన్నడ చిత్రాల నటి నటులే. ఇన్ని ప్రోత్సాహాలు ఈనాడు మదరాసులో ఉండడం వల్లనే పరిశ్రమ ఇక్కడ వృద్ధి చెందారూ వచ్చింది. ఇంత మంది ఇక్కడ స్థిరవాసం ఏర్పరచుకున్నది మదరాసు మన పట్టణ మునుకొని

కాదు. మన బ్రతుకు తెరువుల సమస్యకు సంబంధించిన పరిశ్రమ ఇక్కడుందని. ఆ నాడు మదరాసు వచ్చింది దేశ భక్తితో కాదు. జీవన భృతి కోసం— వృత్తి, వ్యాపారం కోసం.

దేశభక్తి కనుక పరిశ్రమను బ్రతికిస్తే నాడు రాజమండ్రిలో వెలసిన "దుర్గా సినిమాటో", విశాఖ పట్టణంలో అవతరించిన "ఆంధ్రా సినిమాటో" అచిర కాలంలోనే వ్యాపార దృష్టి నిర్మాణం పొగక మూయ బడటానికి గాధగారి గీసాటి? ఆ నాడు పరిశ్రమాభివృద్ధికి తగినంత హామీ, ప్రోత్సాహాలు ఇవించిన సోపానం వల్లనే ఆ విధంగా జరిగింది. ఈ నాడు తెలుగు చలనచిత్ర పరిశ్రమ హైదరాబాదుకు పూర్తిగా వెళ్లలేని స్థితిలో ఉందంటే దేశ భక్తి మాతో లోపించిపోయింది—అక్కడ వసతి సౌకర్యాలు అందరికీ సమాన ప్రతిపత్తిలో. నమరృష్టితో, సమ గౌరవంతో ఇవించక సోపానం పల్లనే.

ఉన్నది ఒక్క స్టూడియో. సంవత్సరానికి నాలుగైదు చిత్రాల కంటే ఎక్కువ నిర్మించే అవకాశం లేదు. హైదరాదు నాగేశ్వరరావుగారు ఇచ్చిన చిత్రాలలో నాది నాలుగో భాగం మందరం వెళ్లిన తరువాత చిత్రాలలో పైకి నిర్మాణం చేసలేదు. ఈ నాడు చలనచిత్ర రంగానికి చిత్రాలలో పని చేస్తున్నాన్న ప్రాముఖ్యులు ఏమవుతారో? వారి కేవలంగా నేను పనిచేసి కలిగించగలమో అప్పుడు మన ముందున్న చిక్కు ప్రశ్న. రేలాది సాంకేతిక హామీల గుండముల నిరూద్యమే, ప్రతిపత్తి గారన్న భావ ఉదయించినా? మదరాసులో కలెక్షన్ల విస్తరణ, నిర్మాణాలు, ప్రతి నిమిషం నిర్మాతలకు చెల్లించగల రాజుగా సర్వమును అభివృద్ధి నిర్మించుకుని ఉన్నామని చిత్రాలలో నటిస్తున్నామంటే వారో శక్తి ఉండి కాదు— వారు అవుసరం ఉండి కాదు. ఏ వాటి రానాడు, ఏ క్షణాని కాక్షణంనా కృషిమీద ఇందరి జీవితాలు, ఇంత మంది నిర్మాతల పెద్ద పెట్టుబడులు ఆధార పడి ఉన్నాయని గుర్తించడం వల్లనే. ఈనాడిన్ని చిత్రాల్లో నటించక పోతే చిత్ర నిర్మాణ సంఖ్య తగ్గుతుంది— నిర్మాణం సంఖ్య తగ్గితే నిరుద్యోగ సమస్య ప్రబలుతుంది. ఇది ఈ నాడు మన మాతోవించితే లేత పర్యవసానం.

నేనీ వ్యాసం ముగించే ముందు సన్న ప్రశ్నించే వారియొక్క, నా అభిమానుల యొక్క సలహా సంప్రదింపులు కోరుతున్నాను. దేశభిమానం చేరుతో మదరాసులో ఈ నాడు చిత్ర పరిశ్రమలో ఉన్న ఇంత మంది తెలుగువారి జీవితాల విషయం అతోవించకుండా హైదరాబాదు తరలిరానా? రేలా అక్కడ పరిశ్రమ తరలింపుకు తగు నడుపాడు, సౌకర్యాలు కల్పించబడవరకూ ఈనాడిక్కడ పరిశ్రమలో మునుగడ యేర్పరచుకున్న తోటి చలనచిత్ర నిర్మాతల నలుమడుగు ఉండరా? !! ★

పరిష్కృతం

విషాది
శౌలిహాసం

నీతమ్మచెప్పటం ముగించి చెమ్మ
గిలినకళ్లను కొంగుతో వత్తుకొంది.
ఆమె చెప్పినదంతా విన్నమీదట
గుండె చెరువైపోయింది రంగమ్మకు.
అంతటి దారుణం జరిగిందంటే
నమ్మలేక పోయాడు భుజంగం.

కొద్ది క్షణాలైన మీదట మళ్ళీ మొదలెట్టింది
నీతమ్మ: “మనబ్బాయి నువ్వు ఏదో నహాయం
చేయక పోతారా అనే ధైర్యంతో పిల్లను తీసుక
చక్కాచ్చాను. ఈ వ్యవహారాన్నిలాగైనా నడిపించి
దాని కాపురం నిలబెట్టే చచ్చి పి కడుపున పుడ
తారా తమ్ముడూ!”

“అవునమ్మమ్మా! మామయ్యకేష్షయాలన్నీ
బాగా తెలుసు. అప్పుకుండా కనుక్కుంటాడు.
పోదామని పట్టుబట్టి లాక్కొచ్చాను అమ్మని.
ఇక భారమంతా మీదే.” భాను పీన స్వరంతో
అని, జాలిగా భుజంగం కళ్ళల్లోకి చూసింది.

“అది సరే నీతమ్మా, వాడికి నాకూ చేతనైన
సాయం చేయటానికి మేం సిద్ధమే ననుకో.
అయినా ఇంత జరిగిపోయిన తర్వాత ఇప్పుడు కేసు
పెట్టుటమంటే....” రంగమ్మ సందేహంగా వానించి.

“ఇంత జరిగిపోయింది గనుకనే కేసుపెట్టి,
వాణ్ణి ముప్ప తిప్పలు పెట్టి మూడు చెరువుల మీరు
తాగించారు. రాస్సెల్. పిళ్ళకు వెనకా ముందూ
ఎవరూ లేరనే ధైర్యంతోనే గదా వాడింత బరి
తెగించి పోయింది. చూపెడదాం మన తడాఖా....
మీ కెందుకు మీరు నిబ్బరంగా ఉండండి.
నే చూస్తాగా.”

భుజంగం మాటలకు నీతమ్మ, భానుపాంగి
పోయారు. వాళ్ళిద్దరి మొహాల్లోనూ సంతృప్తి
గోచరించింది. కళ్ళు మిలమిలాడాయి.

“చిన్నవాడివైనా భేషయిన మాట మాట్లా
డావురా భుజంగం! అసలు మీ బావ వెర్రి బాగుల
వారనే గదా వాళ్ళంతా ఇంత చేసింది. పుధ్యవర్తి
పరిష్కారాన్ని కూడా కాదు పొమ్మని, పికు చేత
నయింది చేసుకోమని కబురు పెట్టారు. ఎంత
కైనా తగిననుషులు.”

“ఆ.... ఆ.... చూద్దాంగా పిళ్ళ ధైర్యం
పిళ్ళాను. కేసు పెడుతున్నామని తెలిస్తే చాలు
పరుగెత్తుకు రారా?.... సరే.... నేనలా పూళ్ళోకి
పోయి స్నేడరు గారితో మాట్లాడి వస్తాను....”
అంటూ బయల్దేరాడు భుజంగం.....

నీతమ్మ బుచ్చి వెంకయ్యగారి ధర్మవర్తి.
బుచ్చి వెంకయ్యగారు తెనాలిలో పేరు మోసిన
పురోహితుడు. స్కార్టంలోనూ, శౌచకర్మలోనూ
ఆయన దిట్ట. ఆయనది రాజ పౌరోహిత్యం.
చక్కని డాబా, నాలుగైకెకరాల పల్లెపు భూమి
కులవృత్తి మీది సంపాదనతోనే గడించాడని
ప్రతీతి. అరవై యేళ్ళు నిండినా, ఈ నాటి
వరకూ రెక్కవంది పని చేయటం అలవాటాయ
నకు. ఇంట్లో గేదె దగ్గర శుభ్రం చేయటం దగ్గ
ర్నంది, పాలంతో కలుపు తీయటం వరకూ సమస్త
మైన పనులూ ఆయనంతట ఆయనే చేసుక
పోతాడు. “బావన వ్యవసాయం” అని పూళ్ళో వాళ్ళు

ఈర్ష్య పడుటం, హేళన చేయటమే గాని ఆయన
దాని వలన శ్మష్టపోయిందేమీ లేదు. దానికి నిదర్శనం
ఈ వాటికి ఆయన వృద్ధి చేసిన భూవనతే.
నీతమ్మ కూడా ఆయనకు తగిన భార్య. అచ్చి
పసుల్లోనూ భర్తకు ఆమె సాయం ఉంటూనే
ఉంటుంది.

భానువాళ్ళ ఏకైక పుత్రుడు. ఆ పిల్ల పెళ్లికి
వెతికి వెతికి సంబంధం తెచ్చాడు బుచ్చి వెంకయ్య.
ఉన్నది ఒక్కగా నొక్క కూతురు. కలిగిన కుటుం
బంలో పడేస్తే పిల్ల నుఖ పడుతుందనే కోరికతో
నానాచోట్లా తిరిగి ఓ సంబంధం స్థిర పరుచు
కున్నారు.

పిల్లవాడిది అవనిగడ్డ దగ్గర ఏదో వల్లెటూరు.
అతని భాగానికే ముప్పై ఎకరాల భూవనతీ,
ఓ డాబా ఉన్నాయి. అతను బీ. కాం. ప్యానయాడు.
దీక్షితులుగారనే మధ్య వర్తి మాటప్రకారం
బుచ్చి వెంకయ్య తన కష్టబుద్ధితో ఆరువేల
రెండు వందల కట్టుంగా సమర్పించుకుని మరో
రెండు వేలదాకా పెళ్లికి ఖర్చు పెట్టి వైభవంగా
భాను వివాహం చేశాడు.

మూడు నిద్రలకని అత్తవారి పూరికి వెళ్ళింది
భాను. వాళ్ళింట్లో ఉన్న మూడు రోజుల్లోనూ

రాము : ఒరే ! ముఖానికి,

చేతులకు ఆ కళ్ళేమిటిరా ! ఆ
అమ్మాయి నివ్వవంటిది, ఆమె
జోలికి పోవద్దన్నా నే నిన్నావా?

కుమార్ : అది కాదురా!
స్టాన్ ముట్టిస్తుంటే ముఖము,
చేతులు కాలాయిరా!

ఎ. కృష్ణయ్య (తిరువతి)

ఓ రోజున వగటి పూట భోజనాలయ్యే సరికి
చాల ప్రార్థుపోయి రెండు గంటలు డాటింది.
భాను అప్పటి వరకూ ఆకలికి ఆగలేక కాబోలు
స్పృహ తప్పి పడిపోయింది. ఈ సంఘటనతో
మొదలైంది అసలు రభసంతా. భాను అచ్రవారింటి
తాలాకు జనమంతా ఆమెను గురించి చిలనలు
వలలలుగా కల్పించి చెప్పుకుని చివరి కొక నిశ్చ
యానికొచ్చారు— భానుకు మూర్ఖ రోగం ఉం
దని. అంతే. ఆ కారణంతో భాను అత్తగారింటికి
దూరమైంది. ఆమె భర్త శంకరానికి బుచ్చి వెం
కయ్య, నీతమ్మ ఇద్దరూ ఎన్నో విధాల నచ్చ చెప్పి
చూశారు, కాని అతను మాత్రం వాళ్ళమాటల్ని
నసేమిరా నమ్మలేదు.

బుచ్చి వెంకయ్య, నీతమ్మలకు ఇది పెద్ద
అఘాతమై పోయింది. కష్టపడి చెమటోడ్చి
సంపాదించిన సొమ్మూ పోయి శనిపట్టిపట్టయింది
వాళ్ళ పీని. బుచ్చి వెంకయ్య అసలు పిచ్చివాడే
అయినాడని చెప్పాచ్చు. ఆయనకు ఏం చేయాలో
పాలుపోలేదు. పెద్ద మనుషులిచ్చిన సంహార ప్రకా
రం కాళ్ళకు బలపాలు కట్టుకుని అల్లాడింటి
చుట్టూ అనుసోసేడు. కాని ఫలితం దక్కలేదు.
పైగా “మీ పిల్లను నేను ఏలుకోనని ఇచ్చితంగా

లేర్పేశాడు శంకరం. ఈ విధంగా రెండేళ్ళు గడి
చిన్నై. ఈ రెండేళ్ళ కాలంలోనూ జరగ వలసిన
వన్నీ జరిగిపోయెన్నై.

శంకరం మళ్ళీ పెళ్లి చేసుకున్నాడన్న వార్త
వివేసరికి కడుపు రగిలి పోయింది బుచ్చి వెంకయ్య,
నీతమ్మలకు. భాను హృదయం ప్రయత్నమైంది. గంగ
వైరులెత్తిన బుచ్చి వెంకయ్యగారు లాయర్ నోటీ
సిప్పించారు. శంకరానికి — మా అమ్మాయిని ఏలు
కోకపోతే భరణం ఇప్పించమని. శంకరం దానికి సమా
ధానంగా “మీ అమ్మాయి కాపురం చేయటానికి
నాకేం అభ్యంతరం లేదు. వచ్చి దిచి పోవచ్చునని”
తిరుగు నోటీసిప్పించాడు. కాగితాల మీద ఇలా
వ్యవహారం నడుపుతూ తెలిసినవారి ద్వారా “ఆ అమ్మాయి
ని తీసుకొచ్చి దించాడంటే చంపేస్తా” నని.
బెదిరింపులు సరఫరా చేశాడు శంకరం. ధాంతో బుచ్చి
వెంకయ్యగారి పని వచ్చివెలక్కాయ గొంతున పడ్డట్ట
యింది.

ఎందర్ని నలహాల అడిగినా ఏకగ్రీవంగా చెప్పిం
దొక్కటే. “శంకరం రెండో పెళ్లి చేసుకున్నాడని
బుజువుచేయగలిగితే ఏమన్నా దక్కుతుంద” నీ.
ఇక ఆ ప్రయత్నంలో పడ్డారు బుచ్చి వెంకయ్యగారు.
ఇటువంటి వ్యవహారాలు అంటే ఏమిటో బొత్తిగా
తెలియని ఆయనకు విషయ సేకరణ అసాధ్యమై
పోయింది. ఎలాగైతేనేనా అవస్థలూ పడి
చివరికి కొంత భోగిల్లా సేకరించ గలిగారు. శంకరం
రెండో పెళ్లి బందర్లో చేసుకున్నట్లు, ఏదో ఒకరోజు
అర్ధరాత్రి ఎక్కడో మారుమూల రామనాథమనే
ఆయన ఇంట్లో ఆ పెళ్లి జరిగినట్లు : పెళ్లి జరిపిన
పురోహితుడు ఎవరో కోదండరామశాస్త్రి అని తెలి
సింది. పీటి ఆధారంతో శంకరం మీద క్రిమినల్
కేసు నడప వచ్చని తెనాలిలో స్నేడర్లంతా బుచ్చి
వెంకయ్య గారికి ధైర్యం చెప్పారు. కాని అందరూ
కూడా దావా బందర్లోనే చేయాలని, సాక్ష్యం
బలంగా లేదే ప్రయోజనం పుండదని ఒక్కమాటగా
చెప్పారు. వాళ్ళు చెప్పిన విధంగా సాక్ష్యం సమ
కూర్చుకోవటానికి బుచ్చి వెంకయ్యగారు ఐదారుసార్లు
బందరు తిరిగాడు. కాని పని కాలేదు. ఎవరికి వాళ్ళు
ఆ పెళ్లి జరిగిన విషయం యధార్థమనీ, తమకూ
తెలుసనీ చెప్పినాళ్ళేగనీ, అమాటే కోర్టులో చెప్ప
మంటే, “లమ్మో మాకెందుకీ గొడవంతా” అని
దాటుకుపోయేవాళ్ళు. ఎన్ని విధాల ప్రయత్నించినా
ఫలితం కనపడక ఆశ వదులుకున్నారు. బుచ్చి
వెంకయ్యగారు.

ఒకనాడు హతాత్తుగా భుజంగం గుర్తుకొచ్చేడు
నీతమ్మకు. భుజంగం తల్లితో బందర్లో ఉంటు
న్నాడు. కనుక అతని ద్వారా వనేమైనా అవుతుందేమో
ననే ఆశ కలిగిందామెకు. భుజంగం తల్లి రంగమ్మ
తనకు దూరపు చుట్టమే అయినా వస్తుతః కాస్త
మెత్తని మనసు కలిగిన మనిషి : సాయనడక పోదనే
నమ్మకంతో బందరు పోయి మాట్లాడి వస్తానని
బయల్దేరింది నీతమ్మ భానుతో సహా. “ఈ ఆలో
చన ఎందుకొచ్చిందో, సరే పోయి రమ్మని తలూ
పేడు బుచ్చి వెంకయ్య .....

భుజంగం ఇంటికి తిరిగి రావటమే నిరుత్సాహంగా
వచ్చాడు. గడవతోనే ఎదురై అతృతగా అడిగింది
నీతమ్మ, “ఏమైందిరా తమ్ముడూ వెళ్ళిననని” అని
భుజంగం కాస్త మిగుల ఆమె వైపు చూస్తూ

చార్మిన్ మీ ముఖబద్ధస్యను మనోహరముగా చేస్తుంది!

ఉత్సాహపంతులుకండి...

తాలిత్వం పొందండి...

రోజంతా

శోభచూర్చుకోండి!

జరిచి, సేదదేర్చే చార్మిన్ మీకు
అంతా కోరికచూర్చుటలో సహాయపడుతుంది
చార్మిన్ మొక్క అనందప్రదమైన
వాసన మిమ్మల్ని సేదదేర్చుటలో
యంద్రశాలములా పనిచేస్తుంది...
మిమ్మల్ని ఉల్లాస పంతులను చేస్తుంది...
మిమ్మల్ని అందముగా మనోహరముగా
జనవరేలా చేయుటలో సహకరిస్తుంది.

చార్మిన్

టాల్కమ్ పౌడర్ అనందప్రదమైన వాసన కలిగి వున్నది

CHTP.G.12.TM

కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యగారి
"మేల్ మాయిల్ మందు"
వల రంగు, ఎర్రరంగు పాడలు, డబ్బలు, గజ,
మరియు షెడ్యూల్డ్ వ్యాపించి సంగం చే విచ్చుకు
విడుగు పుట్టించు రణములు, మొదలగు
దీర్ఘకాల చర్మరోగములకు ఉత్తమ నివారిణి

వివరములు
సిద్ధ తాక్టర్ కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్య & సన్సు
5/22, శేక్ హుసేన్, (P. O.) N. A. Dr.

పుష్పము మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో వివిధ జరుగుజోవునదిన్నీ, మీ సరియైన చర్యను గురించిన్నీ
మీరు తెలుసుకోవగోరినట్లయితే ఒక పోస్టు కార్డు పై న మీకు ఇష్టమగు ఒక
పుష్పము పేరునున్నా, మీరు వ్రాయు తేదీ, వేళవివరములున్నూ, మీ సరియైన
చిరునామావయనన్నూ వెంటనే వ్రాసినపండ్డి. జ్యోతిషశాస్త్రములోని రహస్య
గణితము మూలముగామేము గణించి, మీరు కార్డు వ్రాసినతేదీ లగాయతః
12 మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవిత మార్గము, నీ వ్యవహారములోను
అయిదు కలంబోనో, ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, అంగీకరణములు, వరదేశికమునము,
తీర్మానములు, నివాసము, స్నేహితులు, సంతానము, నిధినికేసములు, లాటరీ, అకస్మాత్ ప్రయోజనము
మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మానవారీగా వ్రాసి రు.1.25ను పై లకు మాత్రము ఏ. పి.
గా పంపగలము. (ఏ. పి. షార్టీలు ప్రత్యేకం) దుష్ట గ్రహములేవైనా ఉన్నయెడల శాంతిచేయు నిధానం
కూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపై వసంపబడును. మేము పంపిన భోగిల్లా మీకు తప్పిగా
తనివెడల పై కము వాసుని చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించండి. అక్షను ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

PT. DEV DUTT SHASTRI, RAJ IYOTHISHI (A.W.P)
P. B. 86, JULLUNDUR CITY.

పరిష్కృతం

"ఆ .... ఇప్పుటి కిప్పుడు తేలేదా ఏమన్నానా ఈ
విషయం....." అంటూ రోపలికి వెళ్లి కూర్చు
న్నాడు. భాను, సీతమ్మలు ఒకరి మొహాలోకరు చూసు
కుని నెమ్మదిగా భుజంగం దగ్గరకొచ్చి నేలమీద
కూర్చున్నారు.

భుజంగం మొదలెట్టాడు : "స్నేహరుగారు చెప్పట
టం ' కేసు చాలా తిరకానుగా వుంది. అవతల వాళ్లని
సాధించేది వున్నా లేకపోయినా మనం మాత్రం చాలా
ఖర్చు పెట్టాల్సి వుంటుంది, అంటాడు. అందుకు
సీతమ్మై గట్టి సాక్షాత్తు తెచ్చుకో గలిగితే గెలవ
టానికి అవకాశం వుందంటాడు. మీరిచ్చిన కాగితా
లన్నీ ఆయనకు చూపెట్టాను. కట్టుంగా మీరు ఆరు
వేలు ఇచ్చినట్లు వాళ్లు వ్రాసిన ఉత్తరాలు వుండటం
ఎంతో మేలు చేసినై అన్నాడు."

"ఆ ! కాదు మరి. అవి కూడా లేకపోతే ఈ
యాతనంతా వృధాయేగదా " రంగమ్మ మధ్యలో
కల్పించుకుంది. " అది సరేరా, సాక్షాత్తు, సాక్షాత్తు
అంటారు. మరి ఎవరూ చెప్పారా అని. ఈ గ్రాఫ్లో
ఆ పేటలో పెళ్లి జరిగిన వై నం చాలామందికి తెలుసట.
తెలిస్తే మాత్రం ధైర్యంగా ముందుకొస్తారా అని..."

"చస్తారా అని మనలో మనం మోసపోయేట
తెక్కించుకుంటూ కూర్చుంటే మన కాళ్ళు దగ్గర
కెవరోస్తారే. వచ్చు చుట్టూ తిరగాలి. వచ్చే
టట్లు చేయాలి. అవసరమైతే ఎంతయినా తిని
పించటానికి వెనుకాడ కూడదు. మరి మన
ఆక్రమ్య వాళ్ళకూ, డబ్బుకూ లంకె. పైకేదో
తయారంటమే కానీ— తీరా చెప్పు వదలాల్సి వచ్చే
సరికి బాధగా ఉంటుంది."

"అదేమిటా భుజంగం అట్లా మాట్లాడ
తావో ? దాని బ్రతుకింత బండల్ని పోయిం
తర్వాత ఈ డబ్బుంతా ఉండేం, పోయేం ? డబ్బు
విషయం నీ కేందుకు ? సువ్వెంత కావాలంటే
అంత తెప్పించి ఇచ్చే పూచీ వాది. మీ బానక్కూడా
పట్టుదల ఉందోయ్ ! కాబట్టే గదా ఎలాగైనా
వాళ్ళ అంతు తేల్చాలని చూస్తున్నది" అన్నది
రంగమ్మ.

భుజంగం చుట్టుకున్న విషయం మారుస్తూ
"ఇంకో నంగతి తెలుసా ? ఆ అమ్మాయి ఇప్పుడు
గర్భవతిట. అదిగాక మరో వార్త యేమిటంటే
ఆ అమ్మాయికి ఇతనితో పెళ్లి కాక ముందు నుంధి
ఎవరితోనో సంబంధం ఉందని..."

"ఆ.... ఆ.... అవ్వ !" అంటూ బుగ్గలు
నొక్కుకుంటూ ఆశ్చర్యపోయారు ముగ్గురు
ఆడ వాళ్ళూను.

"ఆ. ఈ విషయాలన్నీ మా తేక్కరరే ఫ్రెండ్
కతను చెప్పాడు. వాళ్ళది మధురపురంలే.
ఆ అమ్మాయి పుట్టింటవారి వూరూ అదేనట.
ఆ పిల్లి తల్లి పోలీస్ వనితట. అదేదకూ
పెద్ద గ్రంథం ఉందనీ, మొగుడమేతీరితో
కీలు బొమ్మ అనీ చెప్పాడు. ఈ పిల్లి బాధ పడి
లించుకోటానికి వేరే మార్గం తోచక వీడికిచ్చి
ముడి పెట్టించారుట. ముందుగానే అమ్మాయి
పేర రెండేకరాలు రాయించుకోవ్వారట కూడా.
ఏముసాయి యేటొచ్చినా వాళ్ళ బాగ్రత్త వాళ్ళు
పడ్డారు."

"చాలా ఉండే కథ" అంది భాను.

భుజంగం ఆమె వైపు అదోలా చూసి, “అలా అంతా మనలాగే మంచివాళ్ళయితే ఇంకేముంది. భూలోకం స్వర్గమైపోదు” అన్నాడు.

“బాగా చెప్పావ్. కానీ, ప్రస్తుతం మన వనేమి బంటావో?” నీటమ్మ ప్రశ్నించింది.

“మీరిక్కడ ఓ వారం రోజుల సాటు ఉండండి. నేనా పెళ్లి చేయించిన శాస్త్రులను, ఇంకా ఒకరిద్దరు వ్యక్తుల్ని కలుసుకుని సాక్ష్యం సంగతి మాల్యాడతాను. కావలిన ముందే వాళ్ళకి డబ్బిచ్చి వాళ్ళ దగ్గర్నుంచి సాక్ష్యం చెప్పటానికి సిద్ధమైనట్లు ఏ కాగితమో గ్లాస్ తీసుకుని బిగించాలి. లేకపోతే తర్వాత ఇబ్బంది. అవతలి వాడెవరో ఇంకొక వంద ఎక్కువ ఎర చూపెడితే అటు తిరిగి ప్రమాదం లేకపోలేదు గదా. అప్పుడు మనపని నట్టేట ముంపే. అందుకని కాస్త తీరిగ్గా పని చేసుకోవాలి. మీరు తొందర పడితే మాత్రం ఏం లాభం లేదు.” అన్నాడు భుజంగం.

“తొందరేంవుందిగాని, ఇలాగే నాన్నకు పుత్తరం రాస్తే బాగుంటుంది” అంది భాను.

“అవునా తమ్ముడా” అంది నీటమ్మ.

“రాయకుండా ఎలా. ఉన్న విషయాల్ని రాయవే భాను.” అన్నది రంగమ్మ.

“వూఁ” అంటూ లేచాడు భుజంగం.

* * *

సాయంత్రం ఐదు గంటలైంది.

డాడా మీద తన గదిలో పడుకున్న భుజంగం ఆలోచనల్ని భానుమీద కేంద్రీకృతమై పోయిస్తే. భాను కథ విప్రవారంతా “అయ్యో పాపం” అని అమె స్థితికి జాలి, సానుభూతి చూపేవారే. తానూ అలాంటి జాలితోనే వాళ్ళ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకుని తిరుగు తున్నాడు. కానీ పరిస్థితులు మాత్రం తమ కంత అనుకూలంగా లేవు. ఒకవేళ అనీ అనుకూలంగా కలిసిచ్చి కేసు గెలిచినా ఒరిగేదేమిటి? — ఖర్చులతో సహా తామిచ్చిన కట్టుం తమకు తిరిగి వస్తుంది అక్కయ్యా వాళ్ళకు.

కానీ భాను జీవితం? — ఆమె భవిష్యత్తు?

భాను భవిష్యత్తు విలాన్ని అలా వూహించుకుని ఆ ఆవేదనతోనే తాను మాట వరసకు అన్నాడు అక్కయ్య భానులతో “ఈ అవస్థలన్నింటి కంటే భానుకు మరో పెళ్లి చేస్తే బాగుంటుందో”ని.

తన మాట అగ్గిమీద గుగ్గిలమైంది అక్కయ్యకు. తను వంశాన్ని గురించి, చాందసాచారాల్ని గురించి ఏవేవో చెప్పింది. భాను మాత్రం అంతగా బెదర లేదు కానీ, “ఒకటిలా తగలబడింది గదా నా మొహానికి మళ్ళీ పెళ్లి కూడా ఎందుకు, కృష్ణారామా అనుకుంటూ కాలం వెళ్ళి బుచ్చుకుంటే సరి” అన్నది నిర్వేదంగా.

అవును. ఆమె భయంలో అర్థమంది. రాబోయే భర్త అన్ని విధాలా మంచివాడనే నమ్మక మేముంది? పైగా అభం శుభం తెలియని పిల్లని అన్యాయంగా అనుమానించటం వంటిది జరిగితే?

భాను ఎంతో దురదృష్టవంతుడాలనిపించింది భుజంగానికి. తల వేడెక్కి పోయింది. లేచి గది బయటి కొచ్చాడు. డాడా మీద అటూ, ఇటూ పవార్లు చేస్తున్న భుజంగం చూపులు ఆ ప్రద

శంలో నిలిచి పోయిస్తే.

భాను పెరట్లో నవ్వుజాబి పూలు కోస్తూ క్రిందకు జారిన తీవలు వందిరికి అల్లుతున్నది.

ఆధారాన్ని వీడిన లత — అనిపించింది భుజంగానికి. ఆమె భవిష్యత్తు వితమంతా ఏకాకిగా గడవ వలసిందేనని, ఆమె అందమంతా అడవి కాచిన వెన్నెలై పోతుందనీ తలచేసరికి ఏదో ఆవేదన కలిగిందని మనస్సులో. హృదయం కలుక్కుమంది. ఆమె వైపు పరీక్షగా చూడసాగేడు. నిరిసిన గులాబీ వంటి సోయగంతో, వయసు సాంగారే ఆమెను చూసిన కొద్దీ అతని హృదయంలో ఏవేవో భావాలు అల్లిబిల్లిగా అల్లుకోసాగాయి.

పూలు కోయటం పూర్తి చేసుకుని ఛెంగున లోపలికి పోయింది భాను. భుజంగం కూరుస్తున్న భావవారం పులుక్కుమంది. గదిలోకి పోయి పడుకున్నాడు. ఏదో పుస్తకం తీశాడు. మనస్సు దానిమీద అగ్గుం కాలేదు. మూసేశాడు. అతని మనస్సుంతా అల్లకల్లోలంగా తయారైంది. పిచ్చెక్కుతుందేమోననే భయం కలిగింది. మళ్ళీ బయటికొచ్చి డాడా మీద అటూ ఇటూ తిరగటం మొదలెట్టాడు. అలా ఎంతసేపు తిరిగాడో కానీ ‘భోజనానికి రారా’ అన్న అమ్మ పిలిచిన పిలుపుకు క్రిందకు దిగాడు.

* * *

నిరహాతురల శరీరాన్ని దహిస్తూ పున్నమి చంద్రుడు తన ప్రతాపాన్ని చూపుతున్నాడు. అతనికి సాయంగా వీస్తున్నాడు మంచునీలుడు.

భుజంగం ప్రక్కమీద అటు ఇటూ పార్లాడు. ఉసురుసురుమంటూ విడిచే పూర్వులు నిట్టూర్పులైస్తే. శరీరమంతా చెమటతో తడిసి పోయింది. అతని మనస్సులో భావతరంగాలు విజృంభిస్తున్నై.

తన ఆలోచనలు తనకే భయం కలిగిస్తున్నై.

■ భయాన్ని సాగ్రద్రులుతూ ఏదో మొండి డైర్యం.

ఆ డైర్యాన్ని ఇనుమడింప జేస్తూ ఏదో ఉద్వేగం.

■ ఉద్వేగాన్ని ద్విగుణీకృతం చేస్తూ వో మధురానుభూతి.

ఆ మధురానుభూతిని ప్రేరేపించ చేసింది భాను అందం.

భుజంగం నవ్వుగా నవ్వుకుని ఉత్సాహంగా లేచాడు. అడుగు ముందుకు నేయబోయాడు కానీ, — కాలు కదలలేదు. ‘అమ్మా అక్కయ్యల కంట పడితే ? !’

చలించి పోయాడు.

అంతలో ఆలోచన మెరపు తీగలా మెరిసిందాతని మేధస్సులో. భాను భయంతో ఇంట్లో పడుకుంది. అమ్మా అక్కయ్యలు గాలి కోసం ఆరు బయలు పడుకున్నారు. ఇంత మంచి అవకాశం ఇక రాదు.

సాగిన ఆనందంతో మెట్లు దిగి పెరటి నైపు కిటికీ దగ్గరకు పోయాడు. విరిసిన కుసుమంలా పడుకుని ఉంది భాను.

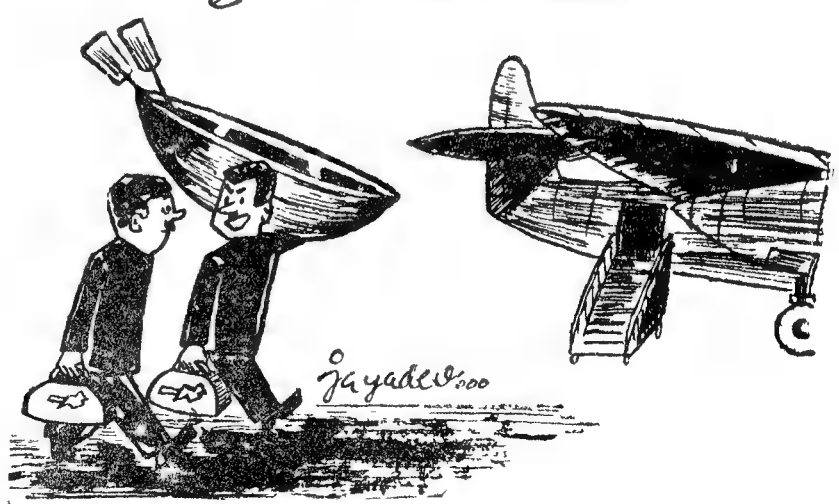
“భాను....” అని నెమ్మదిగా పిలిచాడు.

అతని కంఠం వణికింది. భాను తత్తరపడి లేచింది. “ఏమిటి మావయ్యా” అంది.

భాను అమాయకత్వానికి లోలోపలే నవ్వుకుని “కూజాలో నీళ్ళయి పోయిస్తే భాను.... కానీ మంచినిళ్ళు కావాలి.” అన్నాడు.

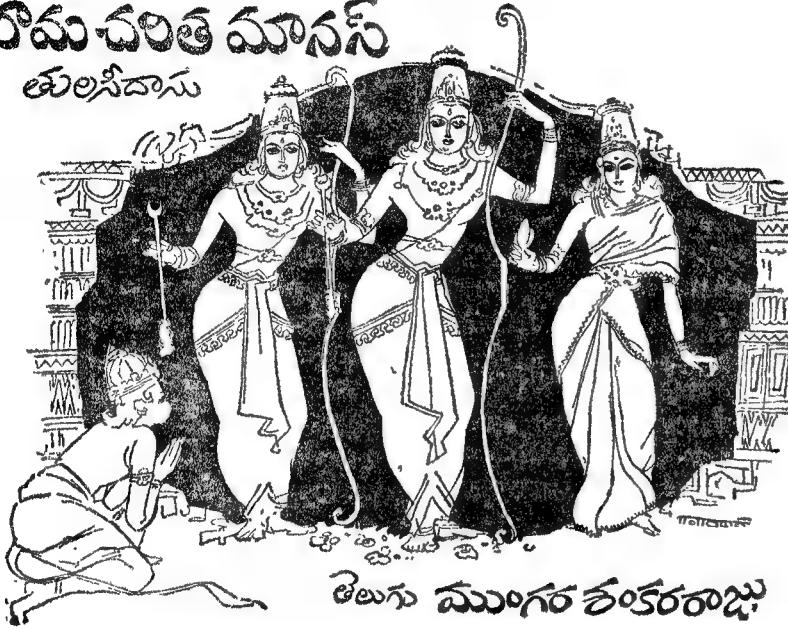
భాను లేచి వచ్చి తలుపు తీసింది. భుజంగం మొండిగా లోపలికి వెళ్ళేడు. అంతే. భాను నోట మళ్ళీ మాట రాలేదు. తెల్లవారేసరికి పెరట్లో దూరంగా ఓ మూల చచ్చి పడుంది భాను. ★

మన విమలనం సముద్రం
మీందుగా ఎగిరి వెళుతుందటగా??!
ఎందుకైనా మంచిదనో.....

రోమచరిత్ర మానస తులసీదాసు

తెలుగు ముంగర శంకరరాజు

34

“ఓ భుశుండి! నీవు ధీరవ్రతుండవు. నీకు వర దానము చేయుచున్నాను. శ్రీరామునియొడ స్థిర భక్తి నీకు సిద్ధించుగాక, నీవు కోరిన రూపము పొందు చుండెడవుగాక, నీ యిష్ట ప్రకారము మృత్యువు నిన్ను వరించుగాక, నీవు నివసించియుండు ఆశ్రమ మునకు యోజన పరిధిలోపుల మాయా వ్యామోహ ములు చేరకుండుగాక, కాల—కర్మ గుణ—దోష— జనితములు సుఖదుఃఖములకు అతీతుడవుగా నుండెడవుగాక, ఆ శ్రీరాముని కృపా కట్కాక్షము వలన ఈ ప్రపంచంలో నీకు దుర్లభమైన దేదీయ సుండక పోవుగాక.”

అని లోమశుడు అపూర్వమైన వరములు నాకు ప్రసాదించెను. ఆ సమయమున పైనుండి— “హా మునివర్యా! కాకభుశుండి నిక్కమగా నాకు వరమ భుక్తు నీ వరములు అతనియొడ నిశ్చయముగ పరించుగాక—” అని అశరీరవాణి పలికెను.

గరుత్మాంతా! ఆ విధముగా లోమశుడు అపూర్వ మగు వరసంపత్తి నాకునుగ్రహించెను. కొంతకాల మైన పిమ్మట నేను మహర్షి అనుమతి బడసి ఈ యాశ్రమమున వచ్చి చేరుకొంటిని. సుమారు ఇరువది కల్పములనుండి నే నీ యాశ్రమములో వివసించుచున్నాను. నేనిచ్చట నిత్యము—నిరంతరము ఆ నీలానాథుని గుణ కీర్తన జేయుచుందును. పాంసాది విహంగ సమాజము సమావేశమై నిరంత రము నా రామ సంకీర్తన శ్రద్ధాభక్తితో ఆలకించు చుండును.

అప్పుడప్పుడు —రామావతార సమయములందు మాత్రము— నేను ఆయోధ్యకు పోవుచుందును. అక్కడ శ్రీ సాకేతనాథుని బాల్యరూపమును దర్శించుకొని, తిరిగి ఇచ్చటికి వచ్చి సుఖసామనముచేయు చుండును.

భగవత్ మా ! ఇది రామకథ రహస్య వృత్తాంతము. నాకు వాటి శరీర మెట్లు సంప్రాప్తమయ్యెనో ఆ వైషమ్య కూడా తెలియ జేసితిని. ఈ కాయ

ముతో నేను రామభక్తిని పొందించితిని, ఈ శరీర ముతో నేను స్వామి దివ్య స్వరూపమును దర్శించు కొన గలిగితిని, ఈ వాయన రూపముతో నున్న పుడే నాకు పకల తత్త్వ రహస్యములు బోధ పడి యుండెను, అప్పుడే నాకు సగుణోపాసనపై ప్రగాఢ విశ్వాస మేర్పడెను. మునులకు దుర్లభముగ అనేక వరమ లను పొందగలిగితిని. కాబట్టి విజ్ఞానా! నేని వాయన రూపమును వి స ర్విం స లేకున్నాను, దీనిపై నా కత్యంత ప్రేమ గలదు.

గరుడా ! పకల విధ మోక్ష దాయకముగు భక్తి మార్గమును వదలెట్టి, జ్ఞాన మార్గమున బడి శ్రమించువారు పరమ మూఢులు. అట్టి వారు తమ దొడ్డిలో నున్న కామధేనువును వదలుకొని బిల్లేడు చెట్టు పాలకై పరుగులెత్తే మంద ములు. వడవ లేకనే పానానానమును తరించుట దుర్లభము, అటులనే రోకముతో భక్తి వివాధిని సాగరము దాట ప్రయత్నించుటయు కేవలము మూర్ఖత్వము.

భుశుండి భక్తిప్రాశస్త్యమును గురించి బోధించుట

కాకభుశుండి ప్రవచించిని అత్య కథ ఆసాంత ముగ విని పక్షింద్రుడు వరమ ప్రసన్ను డాయెను. తదనంతర మాతడు విసమ భావముతో ఇట్లు పలికెను.

“ఓ భాగవతోత్తమా ! భుశుండి ! రామా యణ కథా ప్రవచనము, మీ పూర్వ చరిత్ర ప్రసంగము శ్రవణానందకరముగ వినగల భాగ్యము సిద్ధించినందుకు నా జీవనము ధన్య ముండెను. నా మనస్సుకు శాంతి లభించెను. ఓ పుణ్య మూర్తి ! ఇదే విధముగ నన్ను కరుణించి ఈ దీప నికీ గల మరియొక సందేహమును కూడ నివారించ వెడుకొనుచున్నాను. స్వామీ ! జ్ఞాన మార్గము దష్ట పాథ్యమైనది, అయిననూ దానికి పాటి రాగల మార్గ మింకొకటి లేదని వేదపురాణము లందు నిర్ణయించ బడినది. లోమశ మహర్షి నైలం దానినే

సమర్థించి యుండనట్లు నెలవిచ్చితిరి. కాని మీరు మాత్రము భక్తి కంటే ఉత్తమ సాధన మురొకటి లేదని ఘంటా పథముగ చెప్పుచుంటిరి. కాబట్టి ఈ భక్తి— జ్ఞానములకు గల భేదము వివరించి, వీరి యెందులకు శ్రేష్ఠమైనదో వివ రించ గోరుచున్నాను.” అని విన్నవించెను.

గరుత్మాంతుని ప్రసంగ వైఖరి కెంతయు నంతసేంచి, భుశుండి అత్యాదర భావముతో అతనికిట్లు ఉపదేశించెను.

“భగవో జ్ఞానో నమా—

కమ భేదా,

ఉభయ పారహు భవ సంభవ—

భేదా.”

“ఓ వైసలేయా ! భక్తికిని జ్ఞానమునకును మధ్య పెద్దగా భేద మేదియునూ లేదు. రెండును భవ సంబంధమైన దుఃఖములను నివారింప గలిగి నవే. లోమశుని అభిప్రాయానుసారము వివరించి ననూ ఈ రెండింటికిని పెద్ద వ్యత్యాసము కాన రాదు. ప్రసంగ వశాత్తు ఈ సందర్భములో నీకు కొన్ని మాక్ల విషయములను విశదీక రించుచున్నాను. సావధానుడవై వినవలసివది.”

అని నుడివి భుశుండి ముందు కిట్లు చెప్పుకొనెను.

“మిత్రుడా గరుత్మాంతా ! జ్ఞానము— వై రాగ్య గ్యము— యోగము— విజ్ఞానము ఈ నాల్గును పురుషులతో సమానము. పురుషులు బల వ్రతా పము కలవారు. మాయ మాత్రము స్త్రీ రూప ముతో నుండును. జ్ఞాన సంపన్నులగు మునీం ద్రుల మనస్సులు మృగసయనలగు కాంతల చంద్రవదనములు కంట పడగనే వివరితములగు చుండును. మాయ, భక్తి ఈ రెండును స్త్రీ వర్గమునకు వెందినవే. మాయ నాల్కకై వం టిది. కానీ భక్తి భగవంతునికి అత్యంత ప్రీయ మైన దగుటచే మాయ దాని దరిద్రావులకు కూడ రాక భయముచే దూరముగా తొలగి పోవును. కాబట్టి భక్తి మాయకు లొంగదు.

ఎవని స్వార్థముగా రామభక్తితో నిండుకొని యుండునో వానిని జూచి మాయ భయముతో దూరముగా తొలగి పోవును. రామ భక్తునిపై మాయ ప్రభావము పని చేయ జాలదు. అందుచే మునీశ్వరులు నైలం భక్తిని సుకరము— సుఖ దాయకమైనదిగా భావించి పరించుచున్నారు. అది యును గాక ఒక స్త్రీ ఇంకొక స్త్రీని పరించుట కిచ్చగించ నేరదు. ఆ కారణముచే భక్తి పరిసరము లకే మాయ రానొద్దు. కాబట్టి భక్తులు మాయా పీడితుడు కాజాలదు.

జ్ఞానమార్గము బహు దు స్తర మై న ది

“పక్షింద్రా ! భక్తి మార్గ మెట్లు సుఖకర మైనదో విశదీకరించితిని. ఇక జ్ఞాన మార్గ మవలం బించుట వలన కలిగిడి కష్ట సుఖములను కూడ వివరించుచున్నాను. అక్కర్థింతువు గాక.

భక్తి పథమన కంటే జ్ఞాన మార్గమున పయ నించుట కష్టములతో కూడిన పని. జీవుడు ఈశ్వరాంశ సంభూతుడు. అందుచే అతడు నాశ రహితుడు, సావరహితుడు, సుఖశీలుడై యున్నాడు. కానీ ఈ జీవుడు నదా మాయానుడై దాని

బంధములలో చిక్కుకొను చుండును. మా యారంభ కారములో బడి సోపుటం జేసి వివేకము కోల్పోయి ముక్తి మార్గమును కనగన జాలక కొట్టు మిట్టాడు చుండును. అది ఎట్లు— కోతి చిన్న మూతి గల ఒక గజా సీసాలోనికి మొదట తన చేయి దూర్చును. ఆ సీసాలో నున్న పదార్థమును పిడికిట నింపు కొని పిమ్మట తన పాస్తమును వెలువరికి తీసుకొనుటకు అది ప్రయత్నించును. కానీ పిడికిలిలో నున్న చేయి వెలువరికి యెట్లు రాగలదు ! నూక్కు జ్ఞానము లేని కోతి తన పిడికిలి విప్పుదు, చేయి వెలువరికి రాదు. దీనినే స్వయంకృత బంధన మందురు. అటులే జీవుడు కూడ వివేకము గోల్పోయి మాయ నలో బడి బంధ విముక్తుడు కాలేక గింజిక్కిను చుండును. ఆ బంధనము లంతకంతకు భిగసుకునే ఉండును. భగవంతుడు దయా మయుడు. ఆ దేవ దేవుని కృపా కట్టాక్షము కలిగి నపుడే జీవుడు మాయా సంబంధమైన సంసార బంధనముల నుండి ముక్తుడగుచున్నాడు. గరుడా ! అట్లు గాడ భవస్ఫురో బడి సతతమత నుగుచున్న జీవుడు జ్ఞాన మార్గమున పరునించి ప్రకాశ వంతుడై ముక్తి నొంద గలడు. ఇందుకు జ్ఞాన జ్యోతిని వెలిగించ నలయును. ఆ వెలుగును ఎట్లు సాధించవలెనో చెప్పుచున్నాను — శ్రద్ధతో విందువు గాక.

వినతాసుతా ! శ్రద్ధయే ఒక అవు. ఆ గోవు భగవత్కృప వలన గాని లభించ బడదు. ఆ యావు సంయమ నియమ నిష్ఠాదులనే పచ్చికమేయును. దానిని నివృత్తి యనెడి త్రాటితో బంధించి నిర్మలాంతర కరణమును గొల్లవాడు విశ్వసనునెడు పాత్రలోనికి నరమ ధర్మమనెడు పాలను పితు కును. తదుపరి నిష్కా మ్యాచే ఆ పాలు బాగుగా కాచబడును. ఆ పాలు సంతోష మను గాలి వలన చల్లార్చబడిన పిమ్మట దానిలో ధృతి యనెడి తోడు పెట్ట బడును. అనంతరము చింతన మను కన్య ముతో మధించగా దానిలో నై రాగ్యమును నవనీతము ఉద్భవించును. ఆ నవనీతమును శుభాశుభ కర్మ లను ఇంధనములతో కలిగి బెట్టగా అప్పుడు జ్ఞాన పుష్పము యేర్పడును. ఆ పుష్పమును చిత్తపాన ప్రమిదలో బోసి, సత్త్వ రజస్తమో గుణములను వత్తులుంచి వెలిగించ బడును. అట్లు వెలిగించ బడిన దీప్తి జ్వాలలందు బడి కామక్రోధ మదమోహాది శలభనముదాయము భస్మమై పోవును. గరుడా ! ఆ జ్ఞానదీపమునుండి వెలువడు సోపాన అపబడు జ్వాలల వలన అవిద్యా సంబంధ మైన భ్రమాంధ కారము పటావంతలై ప్రకాశ మేర్పడును. అప్పుడే బుద్ధి ఆ వెలుతురులో కూర్చుని మాయా గ్రంథులను నిడదెనుకొని ముక్తి బొందుటకు ప్రయత్నించును.

గరుడా ! అప్పటికిని మాయ బుద్ధిని భ్రమించ నేయుటకు మరెన్నియో ప్రయత్నములు చేయును. అది సమయము కనిపెట్టి తన చెరుగుతో జ్ఞాన జ్యోతిని ఆర్పి వేయుటకు సాచియుండును. మాయా బుద్ధి— సిద్ధులను ప్రేరేపించును. వారు స్వర్గాది సుఖ భోగములు చూపెట్టి బుద్ధిని పాడదారి బట్టించుటకు పూనుకొనెదరు. బుద్ధి జాగ్రత్తగా నుండి మాయ అటులకు భంగక తప్పించుకొని తిరగవలసి యుండును.

అంతటితో విస్మయము తొలగి మార్గము నిరాలంకము కాజాలదు. ఇంద్రియములకు అధిష్ఠాతలైన దేవతలు విజృంభించెదరు. వారు రోమరోమ మందు తిష్ఠి వేసి యున్నారు. విషయ వాసనల గాలి తగిలినంతనే వారు ద్వారములు తెరచి ఆ విషయ వాయువును లోనికి ఆహ్వానింతురు. ఆ వాయు తరంగములు లోన ప్రవేశించగనే జ్ఞాన జ్యోతి ఆరిపోగలదు, విషయ వాసనల గాలికి బుద్ధి విచలిత మగుట సంభవించును. ఇంద్రియము లకు అధిష్ఠాతలగు దేవతలకు జ్ఞానము యొక్క వెలుగు నచ్చదు. వారు నదా భోగా సక్తులైన వాగ్ధా వరాదులు. గరుడా ! అట్లు విషయ వాసన లకు సంబంధించిన వాయువుచే ఆర్పి వేయబడు జ్ఞానదీపకము పునః ఎవరు వెలిగించగలరు ? మరలా జీవుడు యథా పూర్వము సంసార సాగరమున బడి జనన మరణాదులందు మునిగి తేలుచుండును.

మక్తింద్రా ! జ్ఞాన ప్రధానమైన మార్గము బోధించుట కష్టము, గ్రహించుట కష్టము, సాధించుట కష్టము. ఒక వేళ అది ఘుణాక్షర న్యాయంగా తాత్కాలికముగా సిద్ధించినను ఉత్త రోత్తర అనేక ఆటంకములు యేర్పడుతూనే యుండును. జ్ఞాన తత్త్వము అనిధారా వ్రతము. ఏ మాత్రము అసాధనముగా నున్నను వ్రతము తధ్యము. ఒక వేళ ఆ వధమున వ్రగతి సాధించిన, అట్టి వానికి మాత్రము ముక్తి లభించుట ముమ్మా టికి నిజము.

భక్తి సర్వోత్కృష్టమైనది

“గరుత్మాంతా ! మోక్ష ప్రాప్తి కడు దుర్లభ మైనది. అయినమా అది రామ భక్తునికి దానం తటదే సిద్ధించుచున్నది. అందుచే నూక్ష శ్రజ్జలగు సాధకులు ముక్తి కంటే భక్తినే యొక్క వగా అప్రేరించుచుండురు. ఎన్నిధముగా మనము భుజించు ఆహార పదార్థములను జలరాగ్ని జీర్ణము చేయుచున్నదో అన్నిధముగా మన దుఃఖ పాపములను భక్తి నిర్మించుచున్నది. కాబట్టి ఇటువంటి సులభ సాధ్యమగు భక్తి మార్గము ఎవరికి సుఖ దాయకముగా నుండక పోవును! గీ, గరుడా ! కనుక నీ వా రభూతముని చరణ కమలములను సేవకసేవ భావముతో నదా సేవించి సార్వక జన్ముడవగుమని నేను దివించు చున్నాను.”

“సామ్యా ! రామ భక్తి యొక్క ప్రాభవమును గురించి మరి కొంత వివరించుచున్నాను ఆకర్షిం తువుగాక” అని సరికి కాకభుశుండి మరలా ఇట్లు ప్రసంగించెను:

“రామభక్తి చింతామణి వంటిది. ఆ దివ్యమణి ఎవని పూర్వయాంతరాల మందు ప్రకాశించు చుండునో వానిని అవిద్యా సంబంధమైన మోహంధ కారము నవీరిపించ నేరదు. ఆ రామ భక్తునికి విషమ అమృతముగాను, శత్రువులు మిత్రులు గాను మారుచుండురు. ఆదివ్యాధులు దుఃఖ శ్లేశములు నుండి నదా అతడు ముక్తుడగును. రాముని కంటే రామ భక్తుని నేను పరింత ప్రేమతో చూచెదను. వారి సంపర్క స్పృహము వలననే రామ భక్తి మనకు లభ్యమగుచున్నది. ఎలూల సముద్రము నీరు మేఘముల ద్వారా ప్రాప్తించు చుండునో అటులే భక్తుల ద్వారా రామభక్తి

ప్రజలకు ప్రసారమగు చుండును. ప్రవీణి చందన వృక్షము పంటి వాడనుకొనిన యెడల రామ భక్తి కలిగిన సాధువులు గాలులవంటి వారు. గాలి లేని యెడల చందన గంధము ఇతరులకు ప్రాప్తించుట దుస్సరమగును. సజ్జన— సాధు సాంగజ్యము వలన రామభక్తి సులభముగా అభించుటకు అవకాశ మేర్పడును. గరుత్మాంతా ! నకల విధ సాధనముల కంటే భక్తి సాధనము సుఖ ప్రధమ, సర్వోత్తమమైన మార్గము— అని విశ్వసించుము.”

ఇట్లు నేక రీతుల భక్తి ప్రాశస్త్యమును గురించి కాకభుశుండి గరుత్మాంతునికి ప్రబోధించెను. పిమ్మట పక్షింద్రుడు నరమ వివీత భావముతో— శరీర ధర్మమును— సాధువు, అసాధువుల గుణ స్వభావములను గురించి— అజ్ఞాన రోగము వలన కలిగిడి దుష్పరిణామములను గురించి బోధించ వలసినదని అభ్యర్థించెను. భుశుండి నరమాదర భావముతో అతని ప్రశ్నలకు నమించిత రీతి సోదా వారణముగా వివరించిన అనంతరము ఇట్లు పలి కెను:

“నై నలేయా? నర్మ మోక్షములకు మూలము, నకల సుఖములకు సాధకము అగు రామభక్తికి పాటి రాగం దివ్య రత్నము మరొకటి లేదు. అట్టి నరమ భక్తిని సాధించుకొన్న ప్రాణికి ఈ లోక ములో దుర్లభమైన దేదియు ఉండబోదు. భక్తి శూన్యమైన వానికి సుఖప్రాప్తి పూజ్యము. తాబెలు వీపు మీద వెంట్రుకలు మొలచినను, వంధ్యా పుత్రుడు ఒకనిని పాత్య చేసినను, గగనమున కునుమములు తడయించినను, ఎండ మాపులందు నీరు లభించినను, చీకటి సూర్యునిని జయించి నను, జలము తరచి నవనీతము తీయ బడినను, సై క్రతము నుండి తైలము గ్రహించ బడినను, మంచులో అగ్ని పుట్టినను— సంభవము కావ చ్చును, కానీ రామనికి విముఖుడైన వానికి మాత్రము సుఖ మోక్షములు సిద్ధించుట అసంభవమని విశ్వ సించుము. నే జెప్పినది సర్వమత సిద్ధాంతము నకల శాస్త్రముల సారాంశమని గ్రహించ వల యును.”

ఆ దాశరథి దయా ద్యుషి, ప్రసరించిన యెడల మళకము బ్రహ్మ కాగలదు, అది లేని యెడల బ్రహ్మ మళకమున కంటే హీన స్థితిని సాద గలదు. గరుడా ! నీవు నిశ్చింతుడవై ఆ రహు ఎతిని సేవించి సుఖింపుము.

“వినిశ్చితం వదామితే న అన్యథా వచాంసి మే హరిం నరా భజంతియే అతి దుస్తరం తరంతి తే.”

“పూజ్యుడా ! నా మాటలు అసత్యములు గానే రవు. నేను యధార్థము పలుకుచున్నాను. ఎవరు శ్రీ హరిని భక్తితో భజింతురో వారే దుస్తరమగు ఈ సంసార సాగరమును తరించగలరు.”

అని వరికి కాకభుశుండి సుంత మవునము మోంచి పునః పక్షింద్రునివనలోకించి ఇట్లు ప్రసంగించెను— “గరుడణి ! శత్రులు సనకాదులు మహాశూరులది మహానియులు సత్యము సంస్క రించుచుండు, నిరుపనాసమగు రామ పరిత్ర వా బుద్ధికి తోచిన మేరకు ఇంత వరకు నీకు వివ

రించి చెప్పగలిగితిని. గరుడా ! నీవు విజ్ఞాన
వ్యరూపుడవు. మునుపు నీవు నాతో ముచ్చటించి
ప్రకారము అజ్ఞాన మోహదులు విన్ను సమీపించ
జాలవు. అజ్ఞాన వశముచే గాక— నాపై నీకున్న
ప్రేమాదర భావము వలన రామకథ బోధించ
మని నన్ను కోరియుంటివే గాని, అన్య భావముతో
కాదు. నీ బోటి సత్పురుషుని సాంగత్య పుణ్యము
లభ్యమగుటకు ఇదొక కారణము మాత్రమే.

రామచరితమునన్

గరుడా ! నేను ఒక నీచకుల సంజాతుడను, అవ
విత్రుడను, అన్ని విధముల హీనమైన వాడను.
దయామయుడగు రాముడు పుణ్యశీలుడవగు
విన్ను నా దగ్గరకు వచ్చి, తద్వారా నాకు లోక ప్రసిద్ధి
కలుగ జేసెను. గరుత్మంతా ! నేను ధన్యుడను.
నా జీవితము ధన్యమయ్యెను. ఆహా ! ఆ దశరథ

మీ పాపకు సక్రమంగా గ్రైమిక్స్ యివ్వండి

అతడు ఆరోగ్యంగా ఆనందంగా వుండేలా చూడండి

గ్రైమిక్స్ మీ పాప అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకునే
సున్నితమైన అతడి జీర్ణకౌశాన్ని సరిగా వుంచుటకు,
వాతము, కూలనొప్పి, అజీర్ణ వ్యాదులనుండి త్వరగా
ఉపశమనము కలిగించుటకు ప్రత్యేకముగా తయారు
చేయబడినది. పాలపళ్ల రోజుల్లోను, చనుపాలు
మాన్సింపే రోజుల్లోను కూడా మీ పాపను గ్రైమిక్స్
చిరునవ్వుతో ఉల్లాసంగా ఉంచుతుంది.

జ్ఞాపకముంచుకోండి— మీ పాప ఆరోగ్యం
కొరకు సక్రమంగా గ్రైమిక్స్ యివ్వండి

గ్రైమిక్స్

బూట్స్

వారిచే తయారుచేయబడింది మరియు
లక్షలాది తల్లులచే సమ్మతింది

NAS 667a

వందకుని దివ్య చరిత్ర వెంట పాపమై నది !
అపారమైనది ! వేదాంత మైనది ! ఆ సామి
వృద్ధయము దయాశ్రమైనది, ఆ ప్రభువు
మనస్సు అతి కోమలమైనది. నై సతేయా!
ఆ రామదేవుడు శాశ్వతుడు, అతని నామము
భవ రోగములకు పరమావధము. పక్షింద్రా! ఆ
కృపామూర్తి! ఆ రామప్రభువు! ఆ సీతానాథుడు!
నిన్ను—నన్ను సదా సర్వదా కటాక్షించుచుండు
గాక!" అని ప్రసంగించి కాకభుళుండి రామ సంకీర్త
నముచేయుచూ తన్మయుడై పోయెను.

మహాభక్తుడు కాకభుళుండి ప్రవచించిన పరమ
పవిత్రమగు రామ కథను సాంతముగ, అలకించి
గరుత్మంతుడు అపార ఆనంద సాగరమున నోలరాడెను.
అతడు ప్రహృష్టాంతరంగుడై అంజలి ఘటించి
అతి విశిత భావముతో భుళుండిని ఇల్లు ప్రస్తు
తించెను.

“పరమ తత్త్వజ్ఞుడవగు ఓ భాగవతోత్తమా!
భుళుండి ! భక్తిరస పూరితమగు శ్రీరామ చరిత
మాసా మృతమును గోలి నేటికీ నా జన్మ తరిం
చెను. మాయా జనితములగు నా దుఃఖకోకములు
అంతరించి మనస్సు నిర్మలమై, హృదయము శాంతిం
చెను. మీ ప్రబోధసంతకం నా సంశయ అన్నియు
నిర్మూలినపబడెను. ఆ సీతానాథుని శ్రీ చరణములపై
నాకు విశుద్ధ భక్తి ఏర్పడెను. ఓ భక్తాంగెనరా!
మీరొనర్చిన మహాపరకారమునకు నేనేమి ప్రత్యుప
కారము వేయగలవాడను! ఓ పుణ్యాత్మా! మీకృపాస
రతకు ఇదియే నాభక్త్యంజలి, అనుగ్రహించ ప్రార్థన”
అని గరుత్మంతుడు భుళుండి పాదములకు సలు
మార్చి ప్రణమిల్లి మరల ఇల్లు ప్రసంగించెను.

“ఓ పుణ్యశోకుడా! ఆ రఘుప్రవరుని సంపూర్ణ
కటాక్షము సిద్ధింప జేసుకున్న మహాభాగులు మీరు.
స్వామీ! పుణ్య పురుషులు, భూమి, భూధరములు,
నదులు, వృక్షములు కేవలము పరోపకారార్థం
వృత్తిపబడినవి. దేవా! మీ సందర్శన భాగ్యము
వలన, మీ సాంగత్య ఫలమువలన నా సందేహములు
సారింపబడి వాజన్య తరించెను. నేను ధన్యుడనైతిని.
సాధూ! నన్ను సదా మీ చరణాదనునిగా భావించి
దీవించుడు.”

అట్లు గరుత్మంతుడు అనేకవిధముల భుళుండిని
ప్రస్తుతించి పునఃవిధముల ఆ దివ్యజీవుని పాదము
లకు సాష్టాంగపడి, అతని శుభాశీస్సులు గ్రహిం
చెను. పిమ్మట అతడు భుళుండి ఆశ్రమము
వీడ్కొని జగన్మాధుడగు శ్రీనివాసుని సంస్తుతించు
కొనుచు వైకుంఠమునకు గమనము చేసెను.

శి వ బో థ

“ఓ పార్వతి! భుళుండి ప్రవచించినట్లు పాద
సమాగము సర్వోత్కృష్టమైనది. అట్టి
యద్భుత్తము భగవత్కృపవలనగాని లభించదు. భుళుండి
గరుత్మంతుల సమాగమము శుభదాయకము, లోక
కల్యాణకరమై భాసించెను. గిరిజా! భుళుండి ప్రోక్త
మగు ఈ పాపన గాధను నీకు సంపూర్ణముగా వినిపించ
గలిగితిని. పరమ పవిత్రకరమగు ఈ రామచరిత్ర
శ్రద్ధాభక్తితో అలకించినవారికి సంసార బంధముల
నుండి విముక్తి ప్రాప్తించి, భక్తికల్పద్రుముడగు
రామభగవానుని చరణ కమలములపై ప్రసాధనేమి

నిండును. భర్తము — దానము — జనము —
 కనము — ప్రతము — యాగము — ఉపవాసము
 శ్రాద్ధాది నానావిధ సాధనములకు హరిభక్తి సంప్రాప్త
 పుగుటయే లక్ష్యసిద్ధి. ఈ రామచరిత్ర మానవము
 సారాంశజేయు పురుషునికి మునులకు సైతం
 మర్ల భమగు ఆ హరిభక్తి సునాయాసముగా లభిం
 ముచున్నది.

నివని చిత్రము నదా ఈశ్వరాయత్తమై ఉండునో
 వాడే నర్హుడు. వాడే పండితుడు. వాడే ధర్మ పరా
 యులుడు, వాడే మహాకవి, వాడే వేదజ్ఞుడుగా భావించు
 మము. అట్టి మహాభాగుడు అవతరించిన వంశపా
 త్రమమైన వంశము.

భవానీ! ప్రప్రథమమున నేనిరామ కథను గోప్య
 ముగా ఉంచి ఉంటిని. కానీ, నీ నిశ్చలభక్తికి,
 నీ ప్రేమాశక్తికి ముగ్ధుడనైన పిమ్మట నీకీ పవిత్ర
 చరిత్ర పూర్వముగా తెలియజేసితిని. హరిశీలరకు,
 శ్రద్ధ లేని వారికి, కామాతురులకు, బ్రాహ్మణ ద్వేషు
 లగు భూమిశులకు, ఈ శుభ చరిత్ర వినిపించ
 గూడదని మనసునందుంచుకొనుము. సంతానం
 త్వము నభిలషించు నష్టములు, గురుసేవా తత్పరులు,
 నీతి ప్రవర్తకులు, భక్తిని సదా అనుష్ఠించు
 భక్తులు ఈ సచ్చరిత్ర వినుటకు యోగ్యులై
 యున్నారు.

భవానీ! కలియుగ పాపములను హరించు రాముని
 దివ్యచరిత్ర భవరోగములను నివారించుటకు సంజీవి
 ఔషధము. రామచరిత్రమానవమందలి నష్టకాండలు
 భక్తిమార్గమునకు నష్ట సోపానములు. దైవ
 కృపకు పాత్రులైన పుణ్యక్షులీ మార్గమున నయ
 వింది సుఖించగలరు. ఈ రామచరిత్రమానవమును
 పఠించువారు — ఆకర్షించువారు — అనుమోదించు
 వారు — భవసాగరమును గోష్ఠాదమువలె అవలీలగా
 తరించగలరు” అని శివుడు పలికెను.

శుభకరము శుభదాయకమునగు శ్రీరామచరిత్ర
 మును సాంతముగ నాలకించి — జగజ్జనని పార్వతి
 — “హే నరమేశ్వరా! ఇప్పటికి నా మనోశ్లేశము
 నివారించబడి, నానందోహము లంతరించెను. తను అను
 గ్రహమువలన అవతార పురుషుడగు ఆ సీతానాథునిపై
 నాకు నిశ్చలము, అనంతమైన భక్తి, భక్తి భావములు
 ఏర్పడెను. నేను కృతకృత్యురాలనైతిని—” అని
 పలికెను.

ఓ భరద్వాజా! పార్వతి పరమేశ్వరులయొక్క
 ఈ రామకథా ప్రసంగము శుభదాయకము. మంగళ
 ప్రదమైనది. దీనిని శ్రద్ధతో వినుటవలన మాన
 వులకు భయదోష విషాదములు నివారించబడి పరమా
 నందము ప్రాప్తించును. జనరంజనకరముగు ఈ రామ
 గాథ భక్తులకు మిక్కిలి మోదకరమైనది.” అని
 యాజు పల్లవు మహర్షి భరద్వాజునికి చెప్పి ప్రసంగము
 ముగించెను.

ప రి న మా ప్ర ము

“యోగ యోగ జపతప వ్రతాయు నిర్వహించు
 చుటకు సాధ్యముకాని యీ కలికాలములో రామ

నామమునే స్మరించి, రామనామమునే కీర్తించి,
 రామనామమునే ధ్యానించిన మానవానికి సులభ
 ముగా ముక్తి లభించగలదు. పతితపాపముడగు సీతాపతిని
 నిర్మలాంతరంగాతో సేవించి తరించని వాడెవ
 డున్నాడు! ఓ పతితపాపనా! దశరథరామా! నిక్క
 నేను చేయిత్తి నమస్కరించుచున్నాను.” గోస్వామి
 తులసీదాసు రఘు ప్రపరుని పాదార్చిములకు న్రణ
 మిల్లి ఇట్లు ప్రవచించెను.

“ఈ రఘువంశ భూషణుని శుభగాథ ఇతరులకు
 చెప్పినవారు, శ్రద్ధతో విన్నవారు, భక్తితో గానము
 చేసినవారు ఈ కలిదోషములనుండి ముక్తులై
 ఆ రఘూత్తముని దివ్య నన్నిధానము చేరుకొని సుఖించ
 గలరు.”

“శ్రీ జానకీరమణుడు దివ్యసుందరుడు, కృపాసాగర
 మూర్తి, నర్హుడు, దీనజనోద్ధారకుడు, మోక్ష
 దాత, భక్తప్రియుడు, నిర్దోతుకజాయమాన కటా
 క్షముగల దయాస్వరూపుడు, అట్టి రామమూర్తి
 కృపాద్రష్టి ప్రవసరించుటచే నాబోటివాడు నకల
 శాస్త్రములు తెలుకొనగలిగెను.”

“ఓ రఘూత్తమా! నేను దీనాతిధీమడను. నీవు
 దీనజనోద్ధారకుడవు. భగవాన్! నన్నీ భవబంధముల
 నుండి ఉద్ధరించి ముక్తిని ప్రసాదించుము. కామాత్మ
 రునికి కాంతపైననూ, లోభికి కనకముపైననూ
 తీరిని మోహముండు విధమున, ఓ రామచంద్రా!

నీ పాదార్చిములపై నాకు నిరంతరము భక్తి ప్రేమ
 లుండుగాక!” అని కావ్యాంతముని అంగీకరిం
 కుచి అర్పించెను.

దుర్గావ్యాసుని ఏ రామాయణమును పూర్వము
 పఠమశివుడు రచించియుండెనో, ఏ రామాయణ
 మును భక్తితో పఠించుటవలన శ్రీరాముని చరణ
 కమలములయెడ స్థిరభక్తి సిద్ధించుచున్నదో ఆ
 రామచరిత్రమానవమును గోస్వామి తులసీదాసు తన
 అంతఃశుద్ధితై — హిందీభాషలో రచించెను.

“పుణ్యం పాపహరం సదాశివ కర్ణం
 విజ్ఞాన భక్తిప్రదం,
 మాయామోహ మలాపహం సుని
 మలం ప్రేమాంబు పూరం శుభం
 శ్రీమద్రామ చరిత్రమానవ మిదం
 భక్త్యావగాహన్తీయే,
 తే సంసార పతంగ ఘోర కీర
 జర్మవ్యాంతి నో మానవాః
 ఇతి శ్రీరామచరిత్రమానసే
 నకల కలి కలుష విధ్వంసనే
 అవిరల హరిభక్తి సంపాదనో
 వామ నవ్తమః సోపానః

సమాప్తః
 శ్రీ గోస్వామి తులసీదాసు కృత రామచరిత్ర మాన
 వము సంపూర్ణము.

[వచ్చేవారంనుంచి అపకుశ
 కాండ ప్రారంభం!]

ఈ టూనిక్కు... నా బిల్లు చూడడానికి ముందు, ఓ చెంచాడూ, తర్వాత
 ఓ రెండు చెంచాలు వుచ్చుకోవాలి!...

బద్ధకస్తుల పురోణం

ఎన్నో రోజుల కిందటిమాట.

అప్పటి కింకా కొలంబియాలో కోతు లేవు. చెట్లనిండా, పళ్ళూ, కాయలే. జనం బాగా బద్ధకం మరిగారు. ఎప్పుడు చూసినా తిని నిద్రపోయేవాళ్ళు. ఇల్లూ వాకిలీ శుభంగా ఉంచేవారు కాదు. ఎక్కడ చూసినా పళ్లతోక్కలూ అవీ పడిఉండేవి. ఇలా కాలం గడిచి పోయింది. మొదట్లో బాగానే ఉన్నా, క్రమంగా పళ్లతోక్కల

వాసనకి ఈగులు, ఎరుగులూ ముసురుకున్నాయి. ఈగలూ దోమలే కాక పెద్దపెద్ద కందిరిగలు కూడా తయారయ్యాయి.

వీటిని తోలలేక విసిగిపోయారు జనం. ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు వాళ్ళకి.

ఒకరోజు మధ్యాహ్నం ఊళ్లోకి ఒక ముసలివాడు వచ్చాడు. బట్టలన్నీ మాసి, చిరిగిపోయన్నాయి. జుట్టుతా చిందరవందరగా ఉంది.

అయితే ముహం మాత్రం ఎప్పుడూ నవ్వుటానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్లుండేది. అతను వచ్చే సమయానికి అందరూ భోజనాలు చేసి పడుకుని ఉన్నారు. మెలకువ వచ్చినవారు నయితం అతని సంగతి పట్టించుకోలేదు. ముసలి వాడేమో కొంతనేపు ఇటూ అటూ తిరిగి తర్వాత కొరికి పారేసిన పళ్లన్నీ ఏరి అంతకుముందే అల్లిన ఒక బుట్టలో వేశాడు. అప్పటికి కొందరిలో ఇదంతా ఏమిటో

బాలసాహితీ: దేశదేశాల జానపద కథలు-2

తెలుసుకోవాలన్న కోరిక కొద్దిగా మెదిలింది. కాని బద్ధకం ఎక్కువయి పోయి మళ్ళీ కునుకు తీశారు.

వృద్ధుడు రాత్రంతా పని చేశాడు. అయినా ఏంలాభం? అక్కడున్న చెత్తలో కొంత మాత్రమే తొలగించగలిగాడు. తెల్ల వారింది. ఊరి తలవరి 'తెరా'కి ఆశ్చర్యం వేసింది. 'ముక్కూ, మొహం ఎరుగనివాళ్ళకి ఇంతసేన చేస్తున్నా జేమిటీ ముసిలివాడు?' అనుకున్నాడు. అతన్ని సమీపించి. "నీ పేరేమిటి? ఎక్కడుంచి వచ్చావు? నీకేంకావాలి?" అని అడిగాడు.

"నాకు పనికావాలి," అని జవాబు చెప్పాడు వృద్ధుడు. "మీకేమయినా పనుంటే చెప్పండి, చేసిపెట్టాను."

"నీ వృత్తేమిటి?"

"ఫలానా అనిలేదు. ఏదయినా సరే చేసిపెట్టాను!" అన్నాడు ముసలివాడు. అన్నతర్వాత సరదాగా ఈలవేసుకుంటూ తను శుభ్రం చేసినచోటికి వెళ్ళి చిన్న చిన్న కొయ్యముక్కల్ని చిన్నచిన్న బొమ్మలుగా చెక్కటం మొదలు పెట్టాడు. బొమ్మలు మనుష్యుల్లాగే ఉన్నప్పటికీ ఒక్కొక్కదానికీ చిన్న తోకలాంటి పిడిబకటి ఏర్పరచాడు.

ఊళ్లో ఉన్న ప్రతివ్యక్తికీ ఇరవయి బొమ్మలు చెక్కాడు, మొత్తంమీద.

"ఈ బొమ్మలేమిటి? ఎందుకు చేశావు?" అని అడిగారు అక్కడ మూగిన జనమంతా. వృద్ధుడు జవాబు చెప్పకుండా బొమ్మలన్నిటిని ఒక పెద్దవరసగా అమర్చి వాటి ముందు నుంచున్నాడు. కొన్ని ఊణాలు వాటిని అలాగే చూసి చివరికి ఏవో మంత్రాలు చెప్పాడు.

అంతే! బొమ్మలన్నీ ప్రాణం వచ్చి మనిషికి ఇరవయిచొప్పున మూగాయి, పనేదయినా చెప్ప మన్నట్లు ఊగుతూ.

"మీకేమో పని చెయ్యటం ఇష్టంలేదుకదా! అందుకే వాటిని తయారు చేశాను. ఒక్కొక్క బొమ్మకీ ఒకే ఒక పనిచెప్పండి, చేస్తూ ఉంటుంది," అన్నాడు ముసిలివాడు. ఒక్కొక్కరూ ఒక్కొక్క పని చెప్పారు.

"ఆర్మడిల్లో వెటగాడా, రా! రొట్టెచేసే బొమ్మారా! కథలు చెప్పే వాడారా! పండులుకాసే వాడారా!....." అంటూ వాటిని పనులకి పురమాయించాడు ఆ వృద్ధుడు, అవన్నీ హడావుడిగా ఇటూ అటూ పరిగెత్తాయి. పనులు మొదలెట్టాయి. అంతే, ఇక మనుషు

లకి వట్లవంచే అవసరం అనలే పోయింది! ఊరికే విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉండిపోయారు.

ఇలా ఉండగా ఊరి చిన్నపిల్లలంతా వచ్చి ముసిలివాడితో తమ బాధలు చెప్పకున్నారు. అడుకోవటానికే తీరికలేకుండా ఉండన్నారు.

సరే, ముసిలి శిల్పి ఇంకా కొన్ని బొమ్మలు తయారు చేశాడు. వినన కర్రలుచేసే ఆకులు ఏరేవి, చీకటిలో పోయినవస్తువుల కోసం వెతికేవి, విదూషకులవంటివి, కోప్పడని ఉపాధ్యాయులు, ఒకటేమిటి ఎన్నో రకాలు!

ఇలా కొంతకాలం గడించింది. బొమ్మలు చేసే పనులు రోజురోజుకీ ఎక్కువయి పోయాయి; ఇంకా కొన్ని, మరింకా కొన్ని బొమ్మలు చెక్కాడు వృద్ధుడు. వాటినంభ్య విపరీతంగా పెరిగిపోయి, ఎక్కడ చూసినా ఆవేకినిపించేవి. ఊరంతా, ఇళ్లన్నీ ముసురుకుపోయాయి! వీటి నందడిని అదుపులో ఉంచటానికి మరొక వెయ్యిబొమ్మలు కావలసి వచ్చాయి. వాటన్నిటితో మనుష్యులకీ కాలుతీసేవెయ్యటానికయినా చోటు ఉండేది కాదు.

ఇలా సోమరిపోతులుగ కూర్చుని విసిగిపోయారు జనం. ఇంత తీరిక

కమ్మగా వుండే కథలూ, గమ్మత్తుగావుండే కథలూ బాలబాలికలకు ఇష్టం: ఒక్కొక్కదేశం, ఒక్కొక్క భాషా, వున్నా; పిల్లల యిష్టం - కథల అవసరం - ఇవి మాత్రం సామాన్యంగా అన్నిచోట్లా ఒకే విధంగా వుంటాయి! సుమారు ముప్పయి దేశాలకు చెందిన పసందైన జానపద కథలను క్రమంగా యీ శీర్షిక క్రింద వేద్దామనుకున్నాము. "బద్ధకస్తులు" కొలంబియా జానపద కథ.

పనికి రాదనుకున్నాడు. నభచేసి
తమకి పనికల్పించవలసిందని శిల్పిని
కోరాడు,

“ఏం పని ఉంటుంది గతక?”
అన్నాడు వృద్ధుడు. “పనంతా
బామ్మలే చేసేస్తున్నాయి. అయిన
పనిని కానట్లు చెయ్యలేం కదా?”

దానికి జవాబు చెప్పలేక నభ
ముగించుకున్నారు ఊరివారంతా.
అయినా ఇళ్లకు వెళ్లి ఈ విషయం
గురించే ఆలోచించి చూశారు.

“ఇట్లా అటూ కదల్చానికి చోటు
కావాలి!” అన్నారు. అనటం తడ
వుగా మనిషికి పది బామ్మలు
చెక్కాడు ముసిలివాడు. ఈ బామ్మ
లన్నీ గుంపుగా నడుస్తూ, “కదల్చా
నికి చోటు కావాలి!” అని అరవటం
ప్రారంభించాయి. దారికి అడ్డంగా
కనిపించిన తక్కిన బామ్మలని
తొయ్యటం మొదలుపెట్టాయి.

బామ్మలనే కాక మనుష్యులనీ
తొయ్యటం మొదలుపెట్టాయి.
తప్పుకోమని తరిమాయి. ముందు
పెద్దలు, తర్వాత పిల్లలూ పారి

బద్ధకస్తుల పురాణం

పోయారు. పిల్లలమెంటు వాటిబామ్మలు
పరిగెత్తుకుంటూ వెళ్లాయి. ఎక్కడ
చూసినా హడావుడి, గందరగోళంగా
తయారయింది.

ప్రాద్దుగుంకేనరికి ఊళ్లో మనిషి
మిగల్గేడు. అందరూ చెరువుదాటి
పారిపోయారు!

మర్నాడు ఎవరిపనులు వారు
చేసుకున్నారు. కొనుకున్న పళ్లెదుది
ఎంతో తియ్యగా ఉందనిపించింది;
తాగిననీళ్లు ఎప్పుడూ ఇంత బాగా
లేవనుకున్నారు; పనిచేసి అలిసిన
వారికి మంచినీడ వట్టింది. తెల్లవారి
నప్పుడు సూర్యుడు చాలా అందంగా
కనిపించాడు. సీతాకోకచిలకలూ,
పుల్వలూ, కొంపలూ, చెట్లూ,
చెరువులో నీరూ, ఆకాశం నీలం
రంగు; ఇవన్నీ ఎప్పటికన్నా
చక్కగా ఉన్నట్లనిపించింది అందరికీ.
‘బామ్మల దశ’ ఒక పీడకలగా
తోచింది!

ఉల్లాసంతో కొత్త ఇళ్లు కట్టు

కున్నారు. బాగా అలంకరించు
కున్నారు.

ఇక పాతఊళ్లో అంటారా?
చివర నృప్తించిన బామ్మలు తక్కిన
వాటిని గడమాయించి పోట్లాట
పెట్టుకున్నాయి. కొన్ని బామ్మలు
కుండలు విరక్కొట్టాయి. మళ్లీ కొత్త
కుండలు తయారుచెయ్యలేక కష్ట
పడిన కుమ్మరిబామ్మలకి ఎక్కువ
ఆహారం అవసరం అయింది.
వంట బామ్మలకి పని ఎక్కువ!
వాటిని కోప్పడే బామ్మలు సరేనరి!
ఎక్కడ చూసిన పోట్లాటలే!

కాని, అనలు గొడవ కుక్కల్ని,
పిల్లుల్ని గడమాయించటంతో
మొదలయింది. ఈ సత్యంపై
సహించలేని జంతువులు కలియ
బడ్డాయి. ఇది చూసిన పాత్రలూ,
కుంపట్లూకూడా ఎదురుతిరిగాయి!
తిరగతిరాళ్లు తమ హద్దుమీరి
పోయాయి!

అతి హడావుడిగా వచ్చి తిరగలిసిన
మందలించ పోయిన ఒక బామ్మ
రాళ్లమధ్య పడినలిగి పోయింది.
ఇంకేముంది! కుండలూ, పాత్రలూ
తక్కిన బామ్మల్ని తిరగలిలోకి
తొయ్యటం నేర్చుకున్నాయి!!
గందరగోళం ఎక్కువయి పోయింది.
నివ్వంటుకుంది. అన్నీ పరుగు
లంకించుకున్నాయి.

ఇంతలో ఒక పెద్ద మెరుపు మెరి
సింది. వాన విభరితంగా కుర్రపిల్లం
మొదలుపెట్టింది. హాడిలిపోయిన
బామ్మలన్నీ అడవిలోకి పారిపోయి
చెట్లకీళ్ళకాయ! అప్పటినుంచీ చెట్ల
మీదనే ఉండిపోయిన ఆ బామ్మలు
నేటి కోతులుగా మారాయి.

అయితే వాటికి తమ పాత
చరిత్ర అంతా ఇంకా గుర్తుంది.
మనుష్యులంటే ఇష్టంలేదు వాటికి.
మరి కోతులు మనమీద పట్టా
కాయలూ ఎందుకు విసుడుతాయను
కున్నారు?

“నమో ! నేను మా అమ్మకే చెప్తాను.”

విసురుగా వెళ్ళబోయింది మధ, సుందరమ్మగారు మధ చెయ్యి వట్టుకొని మధకేసి చూస్తూ — “నువ్వు ఎవరి నన్నా? నాకు తెలుసుకానీ పాపం మధ నీ పెళ్ళామే కదా ? పెళ్ళాన్ని అలా వెక్కిరించ వచ్చునా ? మొగుడూ పెళ్ళాలు ఎక్కడోదా దెబ్బ తాడుకుంటారా ?”

అప్పుడే వస్తూ సానిత్రీ అత్తగారి మాటలు విని మొహం చిట్కించింది. — “గొప్ప మొగుడే దారి కాదు.” సుందరమ్మగారు కోడలికేసి చూడబోతే సానిత్రీ మొహం తిప్పేసుకొంది. మధ వాళ్ళమ్మ వెనకే వెళ్ళింది. — ఎవరో మందలించినట్లు మధ అరుగు చివరకెళ్ళి కూర్చున్నాడు. — “మధ నీ పెళ్ళాం కాదుట్రా ?” అని అమ్మమ్మ చాలాసార్లు అంటూ వుంటుంది. పెళ్ళాం అంటే పెద్దమామయ్య పెద్దత్తలాగ — చిన్నమామయ్యకి చిన్నత్తలాగానే కాబోలు. అసలు మధ పుట్టినప్పుడు అమ్మ “ఇది మామగూ పెళ్ళామే.” అందట. అందుకే దానికి గొలుసు కూడా ఇచ్చేసిందట. పెళ్ళాం అయితే పోట్లాడుకోకూడదు కాబోలు. అవును. అత్తయ్యలూ, మామయ్యలూ ఎప్పుడూ పోట్లాడుకోరు. మరి మధ ఎప్పుడూ తనతో జట్టు కట్టుకుంటా వెదవ అల్లరి పనులు చేస్తుంటే ? చక్కగా మాట్లాడితే తను మాత్రం ఎందుకు వెక్కిరిస్తాడు ?

* * *

“సుధా ! మాట.” మధ అనుసయంగా పిలిచాడు. “నాకేం మాట అక్కర్లా !” చేతులు తిప్పేసింది సుధ. “అడుకుందాం. వస్తావా ? నిన్ను ఎప్పుడూ వెక్కిరించనుగా ?”

“వేనేం రాను. వీరో వేపనలు ఆడనే ఆడను.”

“అదికాదు. సుధా !”

“ఛీ. పో !” పరిగెత్తింది వీధికి.

మధుకి కోపం వచ్చేసింది. కాస్తేపు అలాగే వింటాడు. మధ కూడా వీధికి వెళ్ళేసరికి మధని వెక్కిరిస్తూ రామూ కన్పించాడు. మధ భయంగా చూస్తూ నిలబడివుంది.

“ఏయ్ ! ఎందుకురా ? మా మధని వెక్కిరిస్తావ్ ?” మధూకేతతో వరుగెత్తాడు రాము. వాడిని వీధి చివరి వరకూ తరిమి వచ్చాడు మధ. మధూ పనిపూర్వకం సుధవల్ల ప్రత్యేక అభిమానం — సుధకో చిత్రమైన స్థానం లేకపోలేదు. ఒగుర్చుకొంటూ తిరిగి వస్తే, సుధ మధుకేసి చూడ న్నా లేదు. వాణితో కబుర్లు చెప్తూ ఇంకతో గూళ్ళు కడతూ కూర్చుంది. మధూకి చిత్రమేమిటో కొచ్చింది. కనిగా మధ కట్టిన గూళ్ళన్నీ తన్నుకొంటూ నడిచాడు. సుధ దిగ్గునలేచి నిలబడింది — “నాగూళ్ళెందుకు పడగొట్టావు ?” అంటూ అరిచింది.

“ఈ గూళ్ళు నాకేం బాగులేవు.”

“నాగూళ్ళు బాగాలేకపోతే నీకేం ?”

“ఛీ ! అందంగా లేకపోతే వుంచుకోటం ఎందుకు”

నేను అందంగా కట్టి పెట్టావా ?”

“నాకేం అక్కరలేదు.”

“అయితే నువ్వే అందంగా కట్టుకో.”

“అందంగా కట్టుకోనే కట్టుకోను.”

“మర్నా పడగొట్టేస్తాను.”

“మా అమ్మతో చెప్తాను.”

“చెప్పుకో.”

కూలిన గోడలు

18వ పేజీ తరువాయి

“నిజంగా చెప్పేస్తాను.”

“చెప్పుకోవోయ్ మహా ! ఎవడికి భయం ? మీ అమ్మతో కాదు, మీవాస్తూతో చెప్పుకో.”

చెప్పుకో — చెప్పుకో — చెప్పలేక్క దీసుకో ! మందారకు లెస్తా — మందు వేసుకో !”

అంటూ పాటకూడా పాగించాడు.

“ఉండు. పెదవాస్తూతో చెప్తాను.” మధ పరుగెత్తింది — టక్కున పాట అనేకాడు మధ. “సుధా ! సుధా ! మాట.” — ఎంత అరిచినా మధ వెనక్కి రాలేదు. మధూ భయంగా పారివాళ్ళ ఇంటికేసి పరిగెత్తాడు.

విశ్వనాథం — అంటే మాత్రం మధూకి చాలా భయం. — కారణం అతను మధు పెంకితనాన్ని అణగదక్కుతానని కంకణం కట్టుకుని బిటికి మాటికి మధు వీపు దారుణంగా చిట్టగొట్టటమే.

“ఇప్పటినుంచి ఇంత రోడ్డి వెదవ్వు అయితే ఇక నువ్వేం పనికి వస్తావురా ?” అంటూడు విశ్వనాథం.

ఒక డాక్టరు దగ్గరకు రోగి వెళ్లి పరీక్ష చేయించుకుని, “మరి డాక్టరుగారూ ఏమీ చెప్పరేం ! నాలో లోపం ఏమిటి ?” అన్నాడు.

వెంటనే డాక్టరు అందుకొని “శవపరీక్ష చేసేవరకూ ఏమీ చెప్పలేనండీ” అన్నాడు, నిరాశతో నిట్టూర్పు విడుస్తూ.

సోమశిఖర్ (గుడివాడ)

మరి కోపం వస్తే — “దిక్కులేని వెదవ్వు. వేలేదు లేవు. ఇంత తలతిరుగుదా నీకు ? కాస్త గుణం, గుట్టు వంటపట్టించుకొని నాలుగు ముక్కలు వేర్చుకోకపోతే ఇక బాగుండట్లే.” అంటూ హంకరిస్తాడు. సుందరమ్మగారు ఆ మాటలు వినితం తలస్నే అవిడ మనస్సు విలవిల్లాడి పోతుంది — “వాడికి కాస్త మరుకుపాలు ఎక్కువ. చిన్నవాణ్ణి వట్టుకుని ఎందుకు వాయనా అటువంటి మాటలు ?” అన్నదానికి విశ్వనాథం ఒక్కసారి ఉగ్రుడై పోయాడు — “చిన్న వాణ్ణి చిన్నవాడిలా పదిలేస్తే ఎల్లకాలం చిన్నవాడు గానే వుంటాడా ఏమిటమ్మా ? నిండ మానుకునే వాడు కోతలా తయారవుతున్నాడు. భయానికి కూడా మందలించనివ్వు. ఇలాగే పెరిగి పెద్దవాడైతే ఇక చిప్పి, క్రా చేతికి తీసుకోవలసిందే. మరేం లేదు.”

సుందరమ్మగారు తిరిగి మాట్లాడలేక పోయింది. పోనీ మనపడికే నచ్చజెబుదామని మధు ఎన్ని బోధించినా దురుసుతనం ఆ పెంకి జవాబులూ మానుకోడు. ఒళ్ళు అప్పగించి దెబ్బలు వేర్చుకుంటాడుగాని ఒక మాటపడి వోరు మానుకోడు.

మధూ అన్నానికి రాలేదని సుందరమ్మగారు కంగారు పడింది. మిట్టమధ్యవుండే సోమశిఖర్

వీధికి పంపించింది. ఎంతమంది స్నేహితుల ఇళ్ళ గాలించినా మధు కన్పించలేదు. అన్నీ వెదికిన తర్వాత తోటలోకి వెళ్ళాడు సూర్యం — మధు సపోటా చెట్టుకింద పండుబాకుల్లో పడి నిద్ర పోతున్నాడు. సూర్యం తట్టి లేపితే పురిక్కిపడి లేచాడు. — “మధ .... మధ ..... చెప్పేసిందా ? మామయ్య ఏం చేస్తున్నాడు ?” కంగారు కంగారుగా అడిగాడు. సూర్యం మధు చెయ్యి వట్టుకుని లేపదీస్తూ అన్నాడు — “మామయ్య అసలు వూళ్ళో లేడులే. రెండు రోజుల వరకూ రాడట. అమ్మమ్మ చెప్పింది. లేచిరా !” — మధు కళ్ళు సులుసు కున్నాడు. మధ చిన్నత్తకి చెప్పలేదా ?

“ఎందుకు చెప్పలేదు ? అమ్మమ్మ కూడా నిన్ను తిడుతోంది. అయినా నువ్వు దాని గూళ్ళెందుకు పడగొట్టావ్ ? ఇలాంటి పనులు చేస్తే కొట్టారా ఏమిటి ?”

మధు బిక్కుమొహం వేశాడు.

“రావేం ?”

“నేను రాను. నాకేం ఆకలిగా లేదు.”

సూర్యనికి జాలివేసింది — “పర్వాలేదులే.

మామయ్య లేడుగా ? ఇంకెవరు కొడతారు ?”

మధు సూర్యం మొహంలోకి ఆకలి చూస్తూ అన్నాడు. “అయినా అన్నయ్యా ! మనం జమీందారు గారింటికి వెళ్లిపోకూడదా ? అమ్మగారు వచ్చేయ్యవన్నారుగా ?”

మధు పొద్దుటినుంచి వీధులన్నీ తిరిగి తిరిగి ఆకలి కడుపుతో నీరసంగా తోటలోకి వచ్చి సపోటా చెట్టుకింద కూర్చున్నాడు. అన్నం తినటానికి ఇంట్లోకి వెళ్ళామా అంటే మామయ్య చితగొడతాడని భయం. అక్కడ నుంచి కదలనివ్వలేదు — నిశ్చయంగా కూర్చుంటే మధుపూటలు శ్యామసుందరి దేవి నన్నిధికి వెళ్లిపోయాయి.

“అమ్మగారే అయితే దగ్గర నిలబడి మరి ఎన్నో ఫలహారాలు తినిపించేవారు కదూ ? పద్మావతి అయినా కావలసినవి పెట్టేది.” మధు కళ్ళలో నిశ్చయ తిరిగాయి — తను వచ్చేస్తాంటే — “వెళ్లి పోతానా మధుబాబూ ? మళ్ళా ఎప్పుడోస్తావు ?” అంటూ రాగిణి కూడా విద్రించింది. అమ్మగారు వచ్చేయ్య మన్నారు కదా ? అక్కడికి వెళ్లిపోతే ? మధుకి అప్పుడప్పుడూ జమీందారుగారి సంస్థానంలోని విషయాల్ని జ్ఞాపకం వస్తూనే వుంటాయి. ఆ కాసేపూ దిగాలు పడి కూర్చుని అంతలో ఏసిల్ల వాడో పిలిస్తే అంతా మర్చిపోయి పరిగెత్తుతాడు.

“లేవేరా ?” అన్నాడు సూర్యం విసుగ్గా.

మధు దీనంగా చూశాడు — “నేను అమ్మగారి

దగ్గరికి వెళ్లిపోతా నన్నయ్యా !”

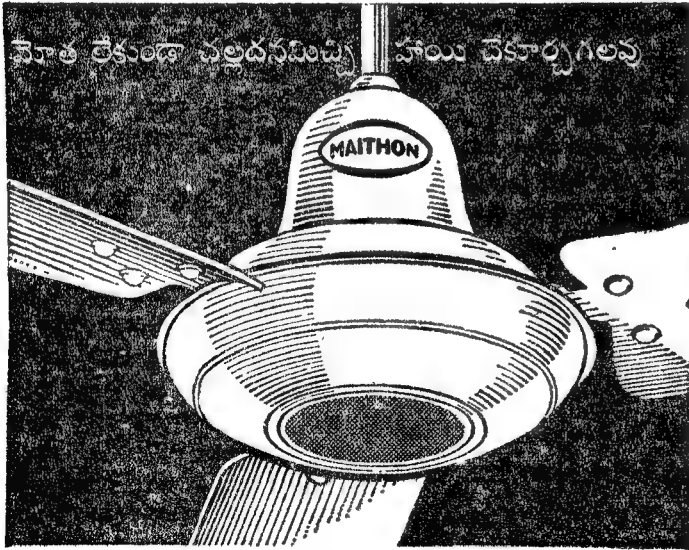
“అమ్మమ్మ పంపుతుందేమిటి ?”

“అమ్మమ్మ కేమీ తెలిదు. ఇక్కడనలు ఏం జావుందనీ ! అన్నమానా అత్తలు తిట్టటం మామయ్య కొట్టటమూనా. కృష్ణుడు, సుధా మాట్లాడనే మాట్లాడరు. ఛీ ! ఇక్కడనలు ఏం జావుందనీ !” మధుకి నిరక్తి కలిగింది. సూర్యం మాట్లాడలేదు. మధుకి అందరిమీదా కోపం వచ్చేసింది. ఇంట్లోకి వెళ్ళేసరికి కృష్ణుడూ సుధా ముఖీలా మధ్యవుండే అన్నాలు తింటున్నారని.

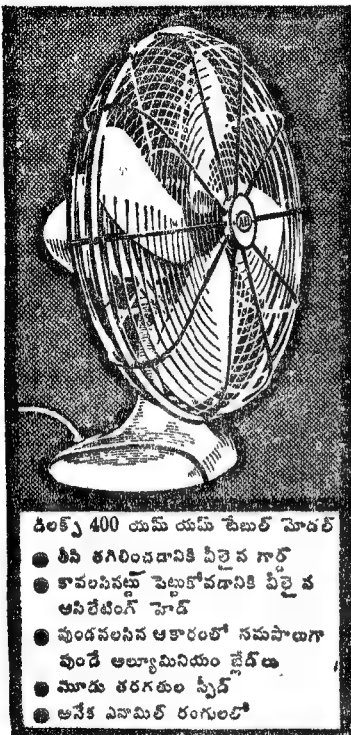
“చిన్నత్త అన్నాలు పెడుతోంది. నువ్వు వెళ్లి కూర్చో.” అంది సుందరమ్మగారు పొడిగా. అన్నం తింటున్నా వాళ్ళ ఏం మందలించకూడదని అవిడ

భారీయెత్తున దేశరక్షణకు ప్రణాళికాబద్ధమైన అభివృద్ధి

మోథన్ ఎస్ థాక్రా డిసి 900 యమయమ్, 1200 యమయమ్,
1400 యమయమ్, 1500 యమయమ్

- డింక్స్ 400 యమ యమ్ థెబుల్ టాపర్
- తీసి తగిలించడానికి పీల్చెస్ గార్డ్
  - కావంపిన్స్ పెట్టెకోవడానికి పీల్చెస్ అనిలేటింగ్ హెడ్
  - వుండవలసిన ఆకారంలో నమపాతగా వుండే అల్యూమినియం షేడ్లు
  - మూడు తరగతుల స్పీడ్
  - అనేక ఎనామిల్ రంగులలో

AEI సీ లింగ్ మరియు టేబుల్ ఫ్యాన్లు

మేలిరకం విడి భాగాలకు విశుద్ధిశక్తితో కూర్చి వకటే ఐండిగ్ తయారుచేసినవి మాత్రమేగాక, అనుభవజ్ఞులు, పాఠశాల శిక్షక నిపుణులు ఎన్నిసార్లు సీలింగ్ వంకా లను థెబుల్ వంకాను వర్కడా కని పెట్టి వుంటారు. అది హై-వెల్డ్ అవరేషన్ కు అయినా, లో-వెల్డ్ కనసమవనకు అయినా ఎన్ని వంకా లనే పేరుపెట్టి అడిగి తీసికొండి.

అసోసియేటెడ్ ఎలక్ట్రికల్ ఇండస్ట్రీస్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.

[కొన్ హౌస్, 13, రాజేంద్రనాథ్ ముఖర్జీ రోడ్, కలకత్తా.]

[కొంపిలు: బొంబాయి, న్యూఢిల్లీ, మద్రాసు, బెంగళూరు, కోయంబూరు; నాగపూర్]

AEI-47A TEL

కూలిన గోడలు

పుట్టేళ్ళం. మధు ఒప్పుకోలేదు — “ అత్త నాకు పరిగ్గా పెట్టాడు. నువ్వేరా అమ్మమ్మా ! ”

“ ఛా ! తప్పుడు చెధవా ! అత్త ఎందుకు పెట్టాడు ? ”

“ నీకేం తెలీదు అమ్మమ్మా ! మొన్న కృష్ణుడికి వెయ్యిపేసి నాకు లేదనేసింది చిన్నత్త. వాడికెప్పుడూ పెరుగు వేస్తుంది. నాకూ, అన్నయ్యకూ నీళ్ళ మజ్జిగ పోస్తుంది.”

“ చాల్లే, నోరు మూసుకో.” కసిరింది మంద రమ్మగారు.

అంతా వింటూనేవుంది సావిత్రి — “ ఆ పిల్లా డెండుకూ నోరు మూసుకోవటం ? మేమే నోళ్ళ మూసుకోవాల్సిన రోజు వచ్చింది. మీ మనవడేం వెర్రి వాడుకాడు మీరు నమర్చించటానికి. వేలేడు లేడు. ఎన్ని అబద్ధాలో చూడండి.”

మధు సిసిండ్రిలా లేచాడు — పెద్దమామయ్య పూర్ణో లేదన్నవంగతి అంతర్గతంగా మరి డైర్యాన్ని చ్చింది. — “ అబద్ధాలా ? నేనా ? — ముందు నువ్వు మజ్జిగ పాయబోతే నేను వర్దనలేదా ? అప్పుడు పెద్దత్త జడవేసుకుంటూ వచ్చి — “ పోనీ కొంచెం పెరుగు వేద్దా ! ” అంటే కదూ వేశావు ? “ అంతటిలోపూరుకోక గది గుమ్మంలో కూర్చుని ఏదో కుట్టుకుంటూన్న పార్వతిని చూస్తూ అన్నాడు — “ ఏం పెద్దల్లా ! నువ్వేచెప్పా. నేను అబద్ధమాడానా ? ”

“ అబ్బ ! ఏదో అయిందిగాని పూరుకుందా ? నేను పాక్షమా ఏమిటి పీకు ? ” అంది వినుగ్గా పార్వతి. సావిత్రికి తల తిసేసిపట్టుయింది — “ సూర్యానికి ఎన్నిసార్లు నేను అన్నం పెట్టలేదు ? ఎప్పుడైనా ఇలా కల్పించి చెప్పాడా ? ” అంది వుండ బట్టలేక. మధు అతి తేలిగ్గా నవ్వేశాడు — “ మా అన్నయ్యకైతే ఏం చేస్తున్నా తెలియలే.”

మధు ధోరణికి సుందరమ్మగారు భయపడింది. దిక్కులేక చేరినచోట దెబ్బలాడి తినిాలంటే ఒప్పు తుందా ? పరిస్థితి నీడికెప్పుడు అర్థమవుతుంది ? దిగాలుపడి కూర్చున్న సుందరమ్మగారికి ఒకనాటి వైభవం కళ్ళముందు కదులాడింది — ఆ మహా తుమ్మడు పున్న రోజులో ఇంట్లో దేనికో కొరత వుండేది కాదు. అంతా తన అధికారం ! — తన పెత్తనం ! కోడల్లిద్దరూ కూతుళ్ళలాగే మనులుకునేవారు. కల్యాణి వచ్చినప్పుడల్లా అంతులేనన్ని మర్యాదలు జరిగేవి. “ నేను వరాయిదాన్నా ఏమిటా ? ” అని మొత్తుకుంటూన్నా వినకుండా వదిన లిద్దరూ కలిసి ఏవో వంటలూ వార్చులూ చేస్తూనే వుండేవారు. ఆనాటి అనురాగాలన్నీ వచ్చిన వాళ్ళతోనే అంతరించి పోయాయి — ఈనాడు కల్యాణి బిడ్డలకు కడుపు నిండా కూడలేదు. “ అమ్మమ్మా ! అన్నం పెట్టావా ? ” బిక్కిమొహం వేసుకు నించున్నాడు మధు.

సుందరమ్మగారు తీక్ష్ణంగా మనపడి మొహం లోకి చూసింది. ప్రొద్దున్న చర్దన్నం కూడా తినని మధు నీరసంగా నిండిన తోటకూరకాడలా వాడు దిగ జారిపోయాడు. ఆకలి బాధ వాడి మొహంలో కొట్ట వచ్చినట్టు కన్పిస్తోంది. సుందరమ్మగారి గుండె తరుక్కు పోయింది. — అయినా తెచ్చిపెట్టుకున్న కాలిన్యంతో — “ నేను పెట్టాను. ఎక్కడికి పోతావో ఫో ! నామాట సికింత తక్కులేనప్పుడూ

వి గురించి నేనెందుకు బాధ పడాలి ? ఏమీ చెయ్యను. రావే ?" అంది వెంకటమంగ.

వెళ్ళి వెళ్ళవే ?" అంటూ అరిచింది.

"నిన్ను నేనే చేశానేమిటి ?" మధు గొంతు విడుపుతే పూడిపోయింది.

"ఇంకా ఏం చెయ్యాలి ? ఎవరేం చేసినా అడక్కుండా తిరిగి జవాబులివ్వకుండా నోరు మూసుకు పూరుకోవాలని చెప్పినా ? నామాట నువ్వు ఎన్నడైనా భాతరు చేశావా ?"

"మరి నేనే అబద్ధలాడుతున్నాన...ని ..."

"మరీ లేదు. గిరీ లేదు. వెళ్ళు."

"నేనేం వెళ్ళను. అతలి వేస్తోంది. అన్నం పెట్టు."

"నేను పెట్టనని చెప్పానుగా ? వెళ్ళవే ?"

"ఎక్కడికి వెళ్ళనేమిటి ?"

"ఎక్కడికో పో ! ఈ వూళ్ళో లేకుండా పో !"

మధు గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగాడు — "అయితే వెళ్తున్నానులే." ఒక్కటే పరుగు తీశాడు.

"ఒరేయ్ ! మధూ ! మధూ ! రారా ! అన్నం పెడతాను. రారా !" సుందరమ్మగారు పొలికేకలు పెడుతూ విధి గుమ్మం వరకూ వెళ్ళింది. అప్పటికే మధు మాయమయ్యాడు. నిర్ధాంతపోయి నిలబడి పోయింది. ఆవిడ గుండెలు దడదడ కొట్టుకున్నాయి. "అనలే దుడుకు వెధవ. నిజంగానే పోతాడా ఏం ఖర్చు ?"

"అయ్యో ! వాళ్ళెందుకు బెదర గొట్టావమ్మా ?" జానకి కూడా చొచ్చుకుంది. వీధివెలు మాటిమాటికీ గాలిస్తూ గుమ్మంలో నిలబడింది.

ఇల్లిన్నీదాటి వీధులన్నీదాటి ఎక్కడికో పిచ్చి వాడిలా నడిచిపోతూన్న మధు ఎదురుగా వస్తూన్న ప్యక్తిని చూశాడు—అగిపోయాడు అక ప్యా త్తు గా. భయం భయంగా నిలబడ్డాడు.

"ఎందుకురా ఇలా వచ్చాన్ ?"

"ఎ.... ఎ.... ఎవరు ?"

"ఎవరేమిటి ? నువ్వే ఇక్కడ తిరుగుతున్నావెందుకు ?"

"పూరికేనే మా...మయ్యా !"

"పూరికే ఏమిటి ? నిజం చెప్పావా ? తగలని మన్నావా ? కోతి వెధవా ! నీకు తోక ఒక్కటే తక్కువ."

మధు మాట్లాడలేక పోయాడు.

"నేను వూళ్ళో లేనని వీధులట్టుకు తిరుగుతున్నావ్ కదూ ? అంతేనా ? మాట్లాడవేం ?"

"కాదు.... మామయ్యా ! అమ్మమ్మ తిట్టించని."

"నీ ఎత్తులు నాకు తెలుసులేరా ! నడు ఇంటికి."

ఆ గర్జనతో పిల్లిలా విశ్వనాథాన్ని అనుసరించాడు మధు— మధుకి ఆపుకోలేనంత దుఃఖ మొచ్చింది.

అతలి బాధతో ఒళ్ళు తూలిపోతోంటే చొక్కాతో క్లిక్కు తుడుచుకొంటూ నడిచాడు. విశ్వనాథం దారిలో మరేమీ పక్కరించలేదు— ఇంటికి వస్తూనే "అమ్మా ! సుధా !" అంటూ కేక పెట్టాడు. సుధతో పాటు అనుకోని విధంగా పూరు నుంచి వచ్చేసిన విశ్వనాథం రాకకు దాదాపు ఇంట్లో పొక్లాంతో చాచిట్లో కొచ్చారు. స్వభం చాలుని నిలబడి ఉన్న మధుని చూసింది జానకి— "అమ్మా ! అడుగోనే మధు. ఏంరా ? అక్కడ నిలబడ్డావ్"

సుందరమ్మగారు గబగబా మధు దగ్గరికి వెళ్ళా— "మాట వరసకి ఏదో అన్నానని అలా అన్నం తినకుండా వెళ్లిపోవటమేంటా ?" అంది మందలింపుగా.

మధు స్తంభాన్ని అనుకోని మాట్లాడకుండా నించున్నాడు— "ఓహో ! అందుకే నేమిటి అలా వీధులట్టుకు తిరుగుతున్నాడు ? ఏంరా ? ఇలారా ?" కటువుగా పిలిచాడు విశ్వనాథం. మధు కదలేదు.

"పెదనాన్నా ! బావ పొద్దన నా గూళ్ళన్నీ పాడు చేశాడు.... మరేమో ఇండాక అమ్మని కూడా తిట్టాడు" ముద్దుగా పెదనాన్న చెంపలు చేతులతోరాస్తూ చెప్పింది సుధ.

"ఆ ఏదో అయింది లేదూ ! ఎన్ని అనుభవించటం లేదూ ? అందులో ఇదొకటి. ఈ మాత్రానికి మగవాళ్ళ దాకా దేనికి ?" గొడవలేమీ నచ్చని దానిలా సూహసంతులాలిలా.... అంది సావిత్రీ తిలుపు దగ్గరి నుంచి.

"నువ్వే కదమ్మా పెదనాన్న రాగానే చెప్ప మన్నావు ?" కూతురి మాటలతో, తుపాకి చూసిన ప్యక్తిలా తప్పుకు పోయింది సావిత్రీ. నెమ్మదిగా సుందరమ్మగారి వెనక్కు నడుస్తూన్న మధుని చూస్తూ గర్జించాడు విశ్వనాథం "ఒరేయ్ ! ఆగు. చిన్నతనం తిట్టావా ?" బిత్తర పోయిన

మధు అడ్డంగా తల పూసిపెట్టా.

"సుధ గూళ్ళు పాడు చేశావా ? నిజం చెప్పు."

మధు మాట్లాడలేక పోయాడు.

"చిన్నవాళ్ళే అంతగా నిలవెయ్యటం ఏమిటి ?

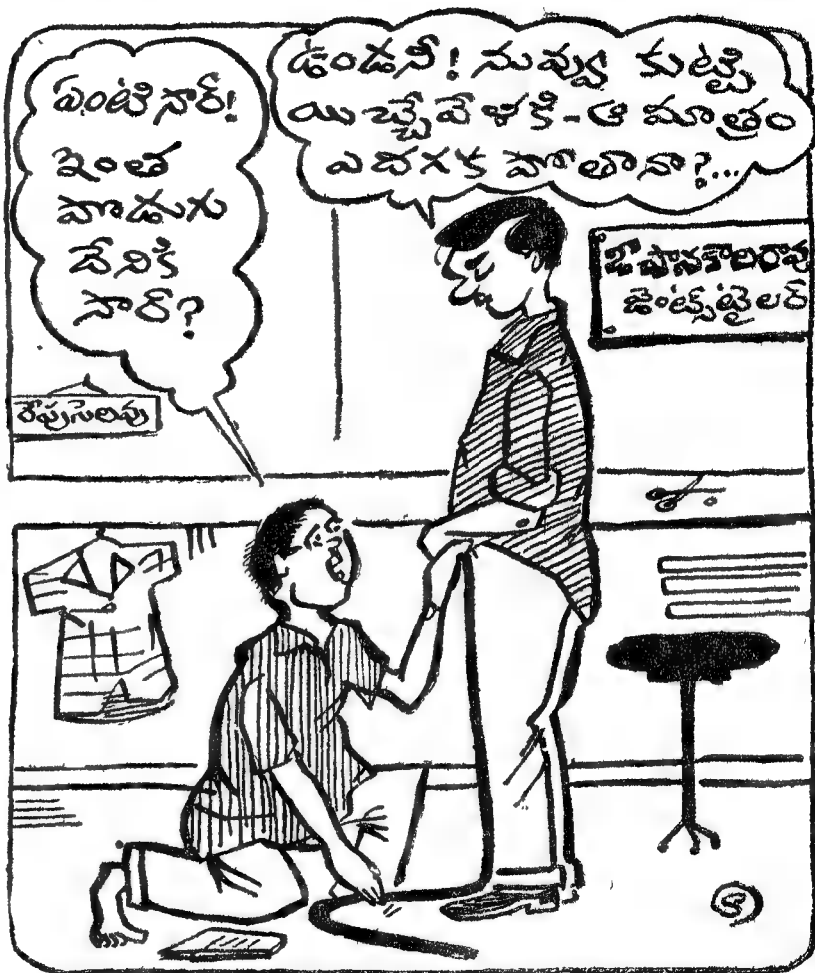
పిల్లలు అల్లరి పనులు చెయ్యరా ?" తనలో తను నటుక్కింది జానకి. వెధవ గొడవంతా నా కెందు కన్నట్టు తన గదిలోకి వెళ్లిపోయింది పార్వతి.

"ఏంరా మాట్లాడవ్ ?" సుధని దింది దగ్గరిగా వస్తోంటే మధు భయంగా సుందరమ్మగార్ని చుట్టబెట్టేసుకున్నాడు— "అమ్మమ్మాయ్ ! అమ్మమ్మాయ్ !"

"ఇక నుంచి అలాంటి పనులు చెయ్యకుండా నేను చూసుకుంటాను గాని ఈ సారికి పూరుకోవాయనా !" ప్రాణేయపడింది సుందరమ్మగారు.

"అబ్బే ! అలాక్కాదు. వాడికి భయం ఉండి తిరాలి." సరిగ్గా దేవుడు పంపినట్టే వచ్చాడు సీతావతి. వంగతంతా గహించి సమర్థింపుగా అన్నాడు— "పోనీ చిన్న వాడితో ఏమిటిలే అన్నయ్యా ! నాలుగేళ్ళ పోతే వాడికే బుద్ధి వస్తుంది"

విశ్వనాథం కన్నుమన్నాడు— "మొక్కె వంగందే మానై వంగుతాడటా ? ఏడి అల్లరి ఎంతకీ భరించటం ?" (న కేషం)

ఆడంబరాలను విడనాడండి
దేశసంపదను వృధాకానీయకండి

కాల్గేట్ బేబీ పౌడరు

ఒక ప్రత్యేకమైన పౌడరు ప్రత్యేకంగా మీ బేబీ కోసం

మీ బేబీ అంటే మీకు ప్రత్యేకం - ప్రతి విషయంలోనూ ప్రత్యేకమే ప్రత్యేక అవారం. ప్రత్యేక దుస్తులు. అవును ఒక ప్రత్యేక పౌడరు - కాల్గేట్ బేబీ పౌడరు!

కాల్గేట్ బేబీ పౌడరును ప్రత్యేకంగా బేబీ మద్దిం శరీరంకోసం తయారు చేసారు. ఎంకో మెత్త నైనది, ఎంకో సున్నవైనది, ఎంకో పొదుపు కూడా. బేబీలకు కాల్గేట్ బేబీ పౌడరంటే ఎంకో ప్రీతి-మీకు కూడా నియమే!

రూ. 7000
బహుమానాలు
గెలవండి

మీ చిన్నారి పాప రూ. 1,000 గెలవచ్చు.

మీరు చేయవలసిందంతాయితే! ఈ క్రింద ఉదహరించిన పద్ధతులలో మీ విభిన్న ఫోటో (మొలం పూర్తి గావుంటే) పంపండి. 1½ సంవత్సరాలు అంతకు కంటే ఎక్కువ 1½ సంవత్సరాలనుంచి 3 సంవత్సరాలవరకు. దానితో పాటు కాల్గేట్ బేబీ పౌడరు లాభి లేక అయింట్ పైజా కట్టా యొక్క మూతను జతపరచి క్రింది చిరునామాకు పంపండి.

కాల్గేట్ బేబీ పౌడరు ఫోటో పోటీ

పోపు బాక్సు నెం. 1965 బొంబాయి-1.

మాత్రాలు నిబంధనలు:

1. మీరు ఒకటి కంటే పొక్తు ఎంట్రిలు పంపవచ్చు. అయితే ప్రతి ఎంట్రితోను, కాల్గేట్ బేబీ పౌడరు, లాభి లేక అయింట్ పైజా కట్టా యొక్క మూతను పంపాలి.
2. మహారాష్ట్ర స్టేట్ ఫుమెన్స్ కౌన్సిల్ కి చెందిన 5 గురు పట్టుదగల ఒక సంఘం ఎంట్రిలపై తీర్పు చెబుతారు. వారు యితేనే తుదితీర్పు దీనిపై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుపవలసివుంటుంది.
3. కాల్గేట్, పామలిన్ (ఇండియా) ప్రయివేట్ లిమిటెడ్ మరియు గ్రాంట్ అడ్వర్టైజింగు ఇన్స్టిట్యూషన్ ఉద్యోగులు ఈ పోటీలో పాల్గొనరు. 1964, జూలై 31 తారీఖున ఈ పోటీ ముగుస్తుంది.

ప్రయోజనాలు

|| సంవత్సరాలు క్రిందివారికి
మొదటి బహుమానం రూ. 1000/-
50 కన్నా తక్కువ ప్రైజులు రూ. 50 ఒక్కొక్కటి

1½ నుంచి 3 సంవత్సరాలవరకు
మొదటి బహుమానం రూ. 1000/-
50 కన్నా తక్కువ ప్రైజులు రూ. 50 ఒక్కొక్కటి

తానం చెందింది.

సత్యానందాన్ని మనసారాక్షమించింది.
తన వాదనలో నెగ్గగలిగినందుకు మాత్రం
లోలోపల పట్టరాని సంతోషం పొందింది.

రెండు రోజులు గడిచాయి.

మూడవరోజు హైస్కూలులో నా ఆసీను గదిలో
కూర్చుని దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నాను. నేనిప్పుక్కూ
నమ్ముతున్న సిద్ధాంతాలకు ఈ కాలంలో తావులేదా?
కొంత అనుకున్నట్లు నేనే అమాయకుడినా? వివా
హికి ఈ సంఘంలో చోటు లేనప్పుడు కొంత చెప్పి
నట్లు నా ఉపన్యాసాలన్నీ శుద్ధ దండుగలే నేమా?
నా ఆలోచనలకు భంగం కలిగిస్తూ పొమ్మ
మాన్ గుమ్మం దగ్గర నిలబడ్డాడు. నా అనుమతితో
లోపలకు వచ్చి, ఉత్తరానిన్నీ మేజా బల్బమీద
ఉంచాడు. ఒక మనియార్డర్ ఫారమ్ బయటకు
తీస్తూ, "ఎన్. సత్యానందం అని ఫీల్డ్ ఫారమ్లో
ఎవరో అబ్బాయి ఉన్నట్టు పిలిపిస్తారాండి?"
అంటూ ఆ ఫారమ్ నా చేతి కిచ్చాడు. గుంటూరు
నుండి ఒక కాలేజీ విద్యార్థి ఆరు రూపాయలు
మనియార్డరు చేశాడు సత్యానందానికి. నేను
పట్టలేని సంతోషాన్ని పొందాను. మనియార్డరు
కూపన్తో ఇలా రాసి ఉంది.

"తమ్ముడా! ఏవు చేసిన మేలు మా రూమ్
మేట్స్ నలుగురం కూడా మరువలేము. ఈ వూలో

పరిష్కారం

14 వ పేజీ తరువాయి

ఆ పుస్తకం ఎక్కడా దొరకడంలేదు. వీ దగ్గర డబ్బు
తీసుకున్న మాధవరావు, వాళ్ళ చుట్టూని పూరికి
వెళ్లి వస్తుండగా ఒక కారు ప్రమాదంలో విక్కు
కున్నాడు. విప్పటి వరకు అతనితో మేం మాట్లా
డడం కుదరలేదు. అతనికి స్పృహ వచ్చిన వెంటనే
నీ విషయం చెప్పాడు. ఇప్పుడు కులాసాగానే
ఉన్నాడు. మేమందరం వీకు మా ధన్యవాదా
లర్పించుకుంటున్నాం!

ఇట్లు,

డి. బి. శర్మ"

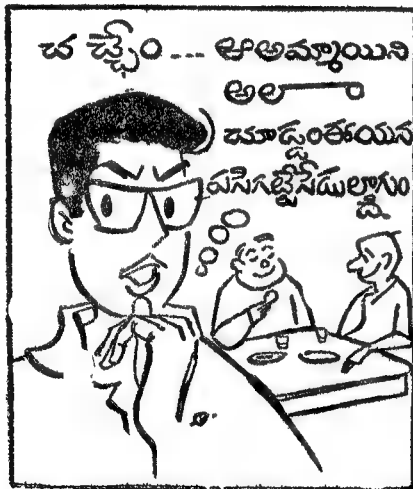
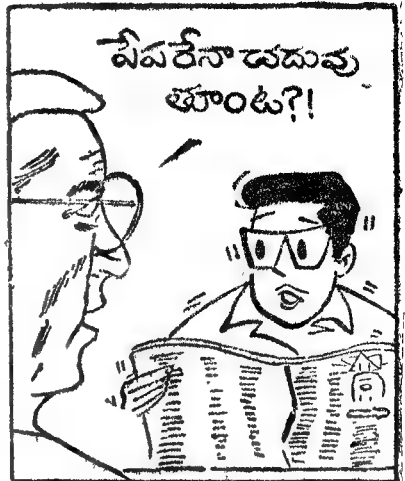
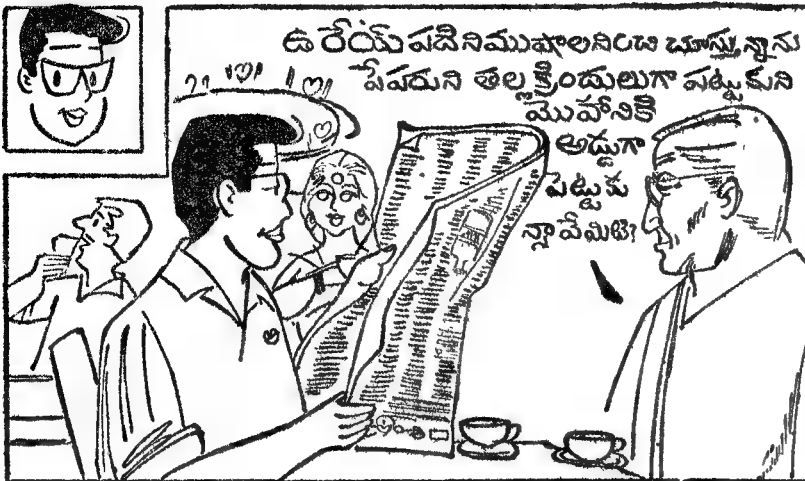
సత్యానందం ముఖంలోకి చూశాను. వాడు
సార్లక నామధేయుడులా కనుపించాడు. వాడిమీద
నాకు ప్రత్యేకమయిన అభిమానం ఏర్పడింది.

స్కూలు వదలగానే తిన్నగా మా యింటికే
వరుగిస్తాడు సత్యానందం. కొంత తెల్లబోయింది!
వాడి లేత హృదయాన్ని అంతలా బాధపెట్టే
నందుకు నొచ్చుకుంది. సత్యానందం, ఆ వూలో
చదువు పూర్తిచేసుకునేటంతవరకూ, మా ఇంట్లోనే
ఉండిపోవాలని కోరుకుంది. ఆమె కోరిక విన్న నేను
చాలా ఆశ్చర్యపడ్డాను. ఆమెకో కలిగిన పరివర్త
నకు ఎన్నో తోహాళ్ళర్పించుకున్నాను.

రెండేళ్ళ కాలాని భుజంమీద నేనుకూడా
ఆడిస్తూ నిండు గర్భవతి అయిన కొంతకూ ఇంటి
వస్తుల్లో చేదోడు వాడోడుగా ఉంటూ సత్యానందం
ఇంట్లో మనుల్తోంటే చూస్తూ అప్రయత్నంగా
ఆనందబాష్పాలు రాల్చేవాడిని. మమకారం, స్నేహం
ఈ లోకంలో ఎవరెవరి మధ్య ఎలా కలుగుతాయో
చెప్పలేం కదా?!

స్కూల్ ఫైనల్ పరీక్షలో మంచి మార్కు
లతో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు సత్యానందం. కరణం
గారు అప్పుడప్పుడు వచ్చి చూచిపోతూంటుంటే
కాని, సత్యానందం ఇంకెప్పుడూ వాళ్ళ పూరు
వెళ్లలేదు—ఆ యేడే నాకు విశాఖపట్నం దగ్గర
పల్లెటూరు, పట్నవాసంగాని, ఒక పూరుకు (ట్రాన్స్
ఫర్ అయింది నాతోపోతే సత్యానందాన్ని కూడా
తీసుకువెళ్ళామని అనుకుంటున్నాను—కడగంగారూ
వచ్చారు. సత్యానందానికి బాపట్టలోనే ఒక కాలేజీ
సీటు, స్కాలర్షిప్కూ కూడా సంపాదించారు. గడ
చిన మూడేళ్ళకా నే తీసుకున్న బాధ్యతకు నాకు
ధన్యవాదాలిస్తూ బాపట్టలోనే సత్యానందాన్ని
చదివించడల్గుకున్నట్లు ఆయన నిశ్చయాన్ని
వెల్లబెట్టారు. అనుభవజ్ఞులైన ఆయన నిశ్చయాన్ని
ప్రశ్నించడానికి కూడా నాలో ధైర్యం లేకపోయింది.

సత్యానందం కంటే ఎక్కువగా తన మనస్సు

పాడుకుంటుంది కారితో ప్రతి ఏడాది విద్యార్థులతో పాకీ వియోగబాధ తప్పనందువలన వెలగో మనసు దిట్టనరచుకో గలిగినా. శాంతకు కూడా భైర్యం చెప్పాను. వాకు బదిలీ అయిన పూరు వచ్చేకొను.

..... అప్పుడప్పుడు ఉత్తరాల ద్వారా తప్ప సత్యా నందాన్ని ముఖాముఖీగా కలుసుకోవడం మళ్ళీ కుదరనే లేదు. సత్యానందం మమ్మల్ని కలుసుకో దానికి ప్రయత్నించినట్లు కూడా కనపించదు. అలాగని వాడిమీద నా కేమీ కోపం రాలేదు. సత్యా నందం సైన్సు డిగ్రీ సంపాదించుకున్నట్టు వెంటనే ఒక మంచి ఉద్యోగం కూడా దొరికిందట. ఉద్యోగంలో ప్రవేశించిన ఒక ఏడాది తోపునే కరణంగారు కూడా గతించారుట. సత్యానందం జీవితంలో ఇన్ని మార్పులు జరిగినా ఒక్కసారి అతడు నన్ను కలుసుకోలేనందుకు నా కేమీ భారణం కన్పించేది కాదు. ఒక ఏడాది నుండి మాత్రం రాస్తున్నాడు. త్వరలోనే వచ్చి నన్ను కలుసుకుంటానని. సూటు, బూటులో సత్యా నందం ఎలాగుంటాడో విజంగనే చూడాలనిపించింది .....

ఇంతలో “మేష్టారూ !” అంటూ ఎవరో పిలిచే సరికి మదత కుర్చీలోంచి, గుమ్మంలోకి వెళ్లి చూశాను.... సత్యానందమే !!

అరడుగుల పాడుగు. పాడుగుకు తగిన చాతి. యవ్వనం ఉట్టిపడే ముచ్చటైన ముఖం. నల్లని మీసం.... సూటూ.... బూటూ.... ! ఒక్క క్షణం, మాట్లాడుకుంటూ అతనివైపే చూసే సరికి కొంచెం సిగ్గుపడే ముఖం క్రిందకు నాల్గు కున్నాడు సత్యానందం. వెంటనే వచ్చి మా ఉభయాల పాదాలకూ నమస్కరించాడు. నిద్రపోతున్న

పరిష్కారం

‘మాలతి, రాంబాబులను అప్యాయంగా చేత్తో నిమిరాడు. పది నిమిషాలపాటు చాలా విషయాలు మాట్లాడుకున్నాక, మనిద్దరం ఒకచోటుకు వెళ్లాలి మేష్టారూ ! తిరిగి సాయంత్రానికల్లా వచ్చేద్దాం ! వస్తారా ?” అని అతడు కోరగానే ఎందుకో ఎక్కడికో కూడా అడుక్కుందానే బయల్దేరాను. పైమీద కండువా వేసుకుని.

“అమ్మగారూ ! రాత్రికి మీ చేతి భోజనమే రుచి చూస్తాను. మరి వాక్కావలసినవి చేసి పెడతారాగా !” సత్యానందం మాటలకు శాంత ఉబ్బి తబ్బిబ్బియింది. సత్యానందం ప్రవర్తనతోనే మార్పు, మెరుగుతనం చూసి మనసులోనే, మెచ్చు కున్నాను.

* * *
శాంత ఆశ్రమ ప్రాకారం దాటి రోడ్డుమీదకు వచ్చాము.

ఎదురుగా నున్న ఒక కారును చూపించి, “మా కంపెనీ కారవండి మేష్టారూ ! కూర్చోండి” అంటూ తలుపు తెరిచాడు. తను స్టీరింగు ముందు కూర్చుని కారు స్టార్ట్ చేశాడు. ఆశ్చర్యం, అనందం కూడా వాలో అవధులు దాటాయి. సన్నని వంకర టెంకర రోడ్డు మీద కారు సాఫీగా నడుస్తోంది. ఒక్కొక్క మలుపు తిరిగే సరికి ఒక్కొక్క దృశ్యం రమణీయంగా మా కనుల ముందు ప్రత్యక్షమవుతోంది. అతను కారునడిపించే మార్గం గురించి, అతడు చెప్పబోయే విషయం గురించి ఏమీ తెలియక అయోమయంగా చూస్తున్నాను.

ఒక్కసారి కంతం నవరించుకొని గంభీరంగా చెప్పుకు పోయాడు సత్యానందం.

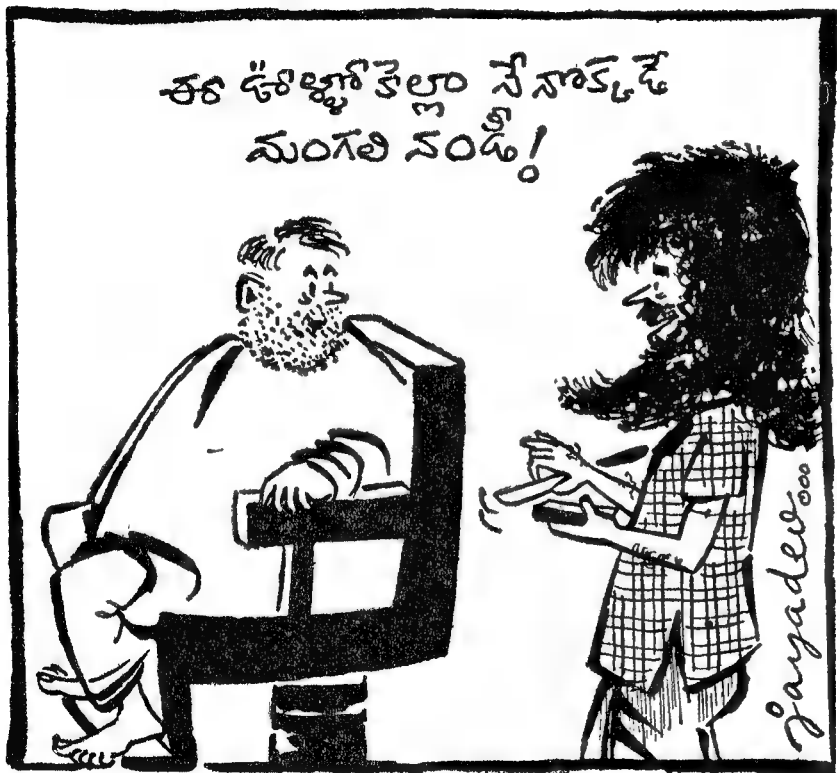
“మా స్వగ్రామం ఇక్కడకు వదిమ్మేట్లు దూరంలో ఉంది మేష్టారూ ! బాపట్లలో పోర్ట్ ప్రారం చదువుతుండగా అక్కడకు నే వెళ్లివచ్చినట్లు మీకు తెలిసిన విషయమే ! తరువాత ఇంతవరకూ నేను ఎప్పుడూ వెళ్లనేలేదు. మిమ్మల్ని ఒక ప్రత్యేక మయిన పని మీద ఇప్పుడు మా పూరికి తీసుకు వెళ్తున్నాను.”

ఏమిటో ఆ పని అని చెబులు రిక్కించుకు విన్నాను.

అని నేను ఎనిమిదవ తరగతి చదువుతున్న రోజులు మేష్టారూ ! నాకు వన్నెండేళ్లు కూడా పూర్తిగా ఉండవు. ఆ నాడు దీపావళి. అంతకు రెండేళ్ల ముందే చనిపోయిన అమ్మను గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ నాన్నగారు పడక గదిలో విచార గ్రస్తులై కూర్చున్నారు. ఆయన మనసులోని కలవరాన్ని అర్థం చేసుకోలేని నేను, దీపావళి నాడు వాకు కావలసిన సామానుల్ని కొని పెట్టమని పేచీ పెట్టాను. నాపై జాలిపడి, అందరిళ్లలో లాగే మా ఇంట్లోనూ దీపావళి జరుగుతుందని నాన్నగారు నా కెంతో ఉత్సాహం కలిగించారు, అందరిళ్లలోలాగే మా ఇంట్లోనూ దీపాలు వెలి గాయి. ఆయన కొని తీసుకువచ్చిన ‘తీపి’ తిన్నాక దీపావళి సామానుతో ఏది గుమ్మం దగ్గరకు వచ్చాను. అందరు పిల్లలూ చుట్టూ మూగి, నే కాల్చే మతాబాలా అవీ చూస్తున్నారు. మా ఇంటి కెదురుగా పెద్ద కాళీ స్థలం ఉండేది. ఆ కాళీ స్థలాని కవతల వైపున మామయ్యగారిల్లు ఉండేది. గుమ్మం దగ్గర నిలబడి, సంతోషంగా, తృప్తిగా నన్ను చూస్తున్నారు” నాన్నగారు.

“వక్కింటి బుల్లెబ్బాయి” గారు వచ్చి, ‘ఓని మా అబ్బాయిలు కట్టేరండి. ఈ ఐదూ మీరు వదిలి చూడండి. ఇదంతా కాళీ స్థలమేగా. ఏం ఫర్వ లేదు. కార్పండి !’ అంటూ అయిదు తారా జాప్సలు నాన్నగారి చేతిలో ఉంచారు. భయపడుతూనే ఒక తారాజాప్స వదిలారు నాన గారు. రిఫ్రెష్ అకాశం లోకి దూసుకు పోయింది. ‘అబ్బా ! ఎంత బాగుంది !’ అనుకుని ఇంకోటి వదలమని నాన్నగార్ని బలవంత పెట్టాను. మొదట నాకోర్కెను తిరస్కరించినా నాన్నగారు, నా మంకుపట్టుకు లొంగిపోయి ఇంకో తారాజాప్స వదిలారు ! అంతే !! అది తిన్నగా వెళ్లి మామయ్యగారి తాటాకుల ఇంటిమీద పడింది. ఆ ఇల్లు వెంటనే అంటుకుంది. నాన్నగారు వెంటనే అక్కడికి పరుగెత్తారు.

“మరుక్షణంలో అంతా కల్లోలం. ■ ఇల్లు ఒక్కటే కాళి పోయింది. మేష్టారూ ! అది పూర్తిగా కాలిపోకముందే నా గుండెల్లో మంట పుట్టింది. ఎవరి నోటమ్మలు చూసినా అదేమాట — ‘చలవతి రావుగారు వాళ్లు బావ గారింటికి అగ్ని పెట్టాడంటు !’ “రెండువేల రూపాయల వరకూ మామయ్య గారికి నష్టం కలిగి వుంటుందని పెద్దలు అంచనా వేశారు. జీవిత ప్రారంభం నుంచి ఒక ఎలిమెంటరీ స్కూలులో టీచరుగా పనిచేసి, గొర్రెతోక ఆదాయంతో కాలక్షేపం చేసిన నాన్నగార్ని అప్పుడున్న అస్తి అంతా మా పూరి ఇల్లోక్కటే ! రెండువేల రూపాయలు నాన్నగారెలా ఇప్పుకుంటారు ? మామయ్య గారింటికి వెళ్లాను. ఎవరూ నానక చూడలేదు. మామయ్య మాత్రం కొరకొర చూశాడు

ఈ ఘోరమైన కేసుల సేనాక్రమే మంగలి నందీ!

వాళ్ళు. బతుకేది అయ్యేదా! ఏదో తిరిగి ఇంటికి వచ్చేవాడు."

"వాళ్ళు కదలి బయట అడుగు పెట్ట లేక పోయారు. ఏ మూల చూసినా అదే మాట! ఏవరి వోటవిన్నా అదేమాట! వాళ్ళు వోదార్చిన

పరిష్కారం

కరణం గారిలాంటి పెద్దమనుషులు లేక పోలేదు. కాని వాళ్ళు మనోహృదయం తట్టుకోలేకపోయి న్నున్నారు! అమూల్యమైనది కాని ఎవరికీ తెలియ

కుండా ఏక్కడికీ వెళ్లిపోయారు."

"చిన్నతనంలోనే తల్లిదండ్రులను పోగొట్టు కున్న నన్ను ఒక్క కరణం గారే దగ్గరకు తీసుకున్నారు. వూళ్ళో వాళ్ళ మాటలకు వాళ్ళే మనసు తట్టుకో లేదని తెలిసే ఆయన నన్నంత దూరంలో ఉంటే

మీవంటి ఉత్సాహవంతులైన యువకులకు ఫిలిప్స్ సైకిల్ అవసరము

అందంగా ముద్దులొచ్చే ఫిలిప్స్ సైకిల్ మీవంటి నేటి ఉత్సాహవంతులైన యువకుల అవశ్యకతలకు అనుగుణ్యంగా నిర్మించబడినది. ఎంత చెడతొక్కినా తట్టుకొనేటట్టు అచ్చమైన పెంపర్ ఉత్తుతో తయారైంది. ప్రపంచమంతటా 70 యేళ్ల బట్టి ప్రశస్తమైన ఫిలిప్స్ సైకిళ్లు టి. వి. సైకిల్స్ వారి అధునాతన ప్యాక్టరీలో నిర్మించబడుతున్నాయి.

PHILLIPS

టి. వి. సైకిల్స్ అండ్ ఇండియా, లండన్-మద్రాస్

TWT-TIC-PH-2035a

తడిసిందారు.

“మరుసటి సంతకరం నేను మావూరు వెళ్లి తేవుడు కూడా మామయ్య మనసు మార్చుకోలేదు. పూర్ణో వాళ్ళందరూ నాన్నగార్ని చేతకానివాడన్నారు. ఆయన కంటే అడది నయమన్నారు. అప్పుడు వేనసుకున్నాను మేష్టారూ! ‘మామయ్య నన్ను తోయిన రెండువేల రూపాయలూ మామయ్యకు వడ్డీతోనూ చెల్లించాలి! అప్పుడే నేను మావూరు చూడాలి!’ అని. కరణంగారి చేతి చంప వలస’ మీరు నాయందు చూపిన ఆదరాభిమానం వలన ఈనాటి కింత వాణ్ణియ్యాను. ఒక మంచి కస్టోమర్ కింపెనీకి సేల్సు విజయంగా ఉంటున్నాను. ఉద్యోగంలో చేరిన నాటినుండి, ఇంత వరకూ మూడువేల రూపాయలు పోగుచేయగలిగాను. ఈ ధబ్బు మీ చేత్తో మామయ్య కిప్పించాలని నా ఉద్దేశ్యం! బా-ఈ కోర్కెను మీరు మన్నిస్తారని ఆశిస్తాను!”

సత్యానందంబోవీదో ప్రత్యేకత ఉందని నాకేనాడో తెలుసు! అతనంత వరకూ నన్ను కలుసుకోకుండా ఉండానీ ఏదో కారణం ఉండాలని నేననుకుంటూనే ఉన్నాను. అతని గంభీరమైన మాటలు వింటూ ఆశ్చర్యచకితుణ్ణియ్యాను. ఆతని కోర్కెను మనసారా మన్నిస్తున్నట్లు తల మాత్రం అడిచిపోయాను.

ఆ పల్లెటూలో మాకారు ప్రవేశించే సరికి ప్రజలంతా వింతగా మావేసే చూశారు. కారు తిన్నగా ఒక ఇంటి ముందు ఆగింది.

సత్యానందం కారు దిగి గుమ్మం మెట్టు ఎక్కి, వీధి తలుపు తట్టాడు. నేను కారులో కూర్చుని ఆటు వైపు చూస్తున్నాను. తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. ఒక లావణ్యవతి (యవ్వన ‘లక్ష్మి’) తన ఎదురుగా ప్రత్యక్ష మయ్యేసరికి కొంచెం ఆడబడ్డ సత్యానందం, వెంటనే సర్దుకుని, ఒక్క క్షణం ఆమెవైపు చూశాడు. తీతపారిశ్రేణ అయిన ఆ బేం ముఖం క్రిందికి తొల్చుకుంది. ఒక్కసారి అతని ముఖంలోకి చూసి, మందహాసంతో వెనుదిరిగి పారిపోయింది.

సిగ్గు పడిపోయిన సత్యానందం నాతో ఎలా మాట్లాడాలో ఆలోచించుకుంటున్నాడు.

దేవు కారుదిగి మెల్లిగా గుమ్మం దగ్గరకు వెళ్లాను. “అమ్మా! అప్పారావుగారున్నారా?” ఇంటిలోకి తొంగిచూస్తూ, స్తంభం చాలుగా నిలబడిన ఆ అమ్మాయి నడిగాను.

“అలా వూళ్ళోకి వెళ్ళానండీ! ఇప్పుడే వస్తారు. కూర్చోండీ.” ఆ బాం సమాధానంతో పాటే ఆమె అమ్మగారు, సత్యానందం అత్తయ్యగారు నడవ లోకి వచ్చారు. సత్యానందంలో తర్చిన మాట్యమ తూసి ఆశ్చర్య పడుతూ అతని యోగక్షేమాలు అడిగి తెలుసుకుంటున్నారు.

ఇంతలోనే అప్పారావుగారు, గ్రామమునుంచి కారు, అక్కడకు వచ్చారు. అప్పారావుగార్ని ముత వబుగార్ని నాకు పరిచయం చేశాడు సత్యానందం. వీధి అరుగుమీద సిద్ధంగా ఉన్న కుర్చీల మీద మేము నలుగురం కూర్చున్నాం. ఆ గ్రామ వాతా వరణం గురించి, పంచాయతీ గురించి, భరితర ప్రాంత విశేషాల గురించి మునసబుగారు నాకు చెప్పన్నారు. అప్పారావుగారి కుటుంబ విశేషాన్ని కనుక్కుంటున్నాడు సత్యానందం.

మునసబుగారు కుంభు చేసినట్లున్నారు. పంశా యితి పెసిడెంటుగారు కూడా కొంతసేపటికి

పరిష్కారం

అక్కడకు వచ్చారు. అందరం ఒకపారి లేచి నిల బడ్డాం. గ్రామ పెద్దలందరూ మా ప్రయత్నం ఏమీ లేకుండానే అక్కడ సమావేశ మవడంతో మేము వచ్చిన పని తెల్పమన్నట్లు నా వైపు చూశాడు సత్యానందం.

గొంతు సవరించుకొని నేను ఇలా అన్నాను: “ఈ గ్రామాన్ని సక్రమంగా నడిపిస్తూ గ్రామాధిపతికి పాలుబడుతున్న మీ పెద్ద లందర్నీ కలుసుకోవడం నా అదృష్టం. ఇంత మారుమూల గ్రామంలో పుట్టిన సత్యానందం నాకు శిష్యుడనడం, రెండు మూడేళ్ల పాలు నా ఇంట్లో ఒకడుగా మసలడం వాకే వింతగా తోస్తోంది. చిన్న తనంలోనే పెద్ద సమస్యలకు గురి అయినా కష్టపడి చదువుకోగల్గి, పైకి రాగల్గిన సత్యానందాన్ని కన్ను ఈ పూరు చాలా ధన్యులారని చెప్పాలి! ఇవని తండ్రి చలవతి రావుగారు వివేచారథం కల్పిన తాతాజు అప్పారావుగారి ఇంటి మీద పడి, ఆయనకు రెండు వేల రూపాయలు దాకా నష్టం కలిగించిందని మీ అండకకూ తెలిసిన విషయమే! నిస్సహాయు లైన చలవతిరావుగారు చేసేదేమో లేక ఎక్కడకో

బాటసారి: రామారావుగా రిల్లెక్కడా?

మరొకడు: ఎక్కడు. ఆయన కేం ఖర్చు; ఇల్లెక్కడానికి? సుబ్బారెడ్డి (కోవలికుంట్ల)

పోయారు. ఆ అప్పు మాత్రం ఐహూ అప్పుగానే ఉండేపోయి ఉంటుంది. ఇప్పుడు పడ్డీతో నూ ఆ అప్పు తీర్చే బాధ్యత సత్యానందం తనపై పెట్టు కున్నాడు. మీ అందరి సమక్షంలో ఈ మూడు వేల రూపాయలూ అప్పారావుగారికి ముట్టు తెప్ప మని కొలుకుంటున్నాను.” అక్కడ పెద్దలందరూ ఆశ్చర్య చకితులయ్యారు.

అప్పారావుగారు గద్గద కంఠంతో ఇలా తిచ్చాడు.

“ఇప్పాళ్లకు మీ సత్యానందం మా పూరికి రాకడమే మాకెంతో గొప్పగా ఉంది. అప్పటి నా మూర్ఖత్వాన్ని నేనే ఎన్నోసార్లు నిందించు కుంటున్నాను. దైవకల్పితంగా జరిగిన ఆ సంఘట నకు ఎవరూ బాధ్యులు కారు. ఇప్పుడు నేనే డబ్బు తీసుకోవడం నా కుటుంబానికే ఒక కళంకంగా ఆవుతుంది. క్షమించండి మేష్టారూ! వద్దని సత్యానందానికి మారే నత్తుచెప్పండి!”

సత్యానందం వైపు చూశాను. అతని ముఖ కవళికలు అర్థం చేసుకోని, తిదిగి అప్పారావు గారిలో నేనన్నాను.

“చలవతిరావుగా రెక్కడున్నారో ఎవరికీ తెలి యదు— మీ ఇంటి మంటలు ఆ రోజునే ఆరి పోయినా ఆయన పృథ్వీయంలో మంటలు ఇంకా ఆయన్ను వేదిస్తేనే ఉంటాయి. అవి చల్లారా

లంటే మీరి డబ్బు తీసుకోవాలి!”

అప్పారావుగారు పొగోయవడ్డారు. “మేష్టారూ! ఇంత ఖచ్చితంగా మీరు మాట్లాడుతోంటే నేనేం చేయగలను చెప్పండి? ఆ నాడు ఆయన మీదకు నన్ను ఉసికొలిపిన ప్రజలే ఈ నాడు ఈ వార్త విని నా ముఖం మీద ఉమ్మేయకుండా ఉంటారా? మీరే ఆలోచించండి. నా పొరపాటు నేనే చెప్పుకుంటున్నానన్ను క్షమించలేరా మీరు?”

ఆయన్ను చూసి నిజంగా జాలివేసింది నాకు. ఏమి చేయడానికి పాలుబడక సందిగ్ధావస్థలో వడ్డాను. (పెసిడెంటుగారు నన్ను దగ్గరకు పిలిచి రహస్యంగా రెండు మూడు విషయాలు కనుక్కు న్నారు. ఒక్క క్షణంపాలు ఆలోచించి తీర్పుచెప్పారు.

“ఈ సమస్య పరిష్కరించాలంటే ఒకటే ఒక మార్గం ఉంది. తన తండ్రి బాధ్యత నిర్వహించటం కోసం పాలుబడుతున్న సత్యానందం ఇంకొక చిన్న బాధ్యత కూడా వహించవలసి ఉంటుంది. అలా చేయడంవలన చలవతిరావుగారి ఆత్మ శాంతిస్తుంది. వశ్యతానం చేందుతున్న అప్పారావుగారికి సంతోష మవుతుంది.”

అందరూ కళ్ళప్పగించి ఆయనవైపు చూశారు. పవారా ప్రక్క నున్న గదిలోని కిటికీ తలుపు పక్కన నిలబడ్డ ‘యవ్వన లక్ష్మి’, నే నామె వైపు చూశానని తెలుసుకొని చాలుగా వెళ్లి పోయింది.

“సత్యానందం ఇప్పున్న ఈ మూడు వేల రూపాయలూ అప్పారావుగారు తీసుకుంటారు. సత్యానందం అంగీకారంతో, ఐదువేల రూపాయలు ఆయన కూతురు ‘లక్ష్మి’తోపాలు కాన్కగా అతనికి ఇస్తారు.”

అప్పారావుగారి కళ్ళు మెరిశాయి. సత్యానందం హించిన మవునం అర్థాంగికారాన్ని సూచించింది. మునసబుగారూ, నేనూ ఒకరి వరక మరెవ్వరూ చూచుకొని చిన్నగా నవ్వుకున్నాం.

అప్పారావుగారు నాచే ఇవ్వబడిన మూడువేల రూపాయలూ పెద్దల సమక్షాన్ని అంగీకరిం చడం, అదే పెద్దల సమక్షాన్ని నా చేతుల్లో పెల్లి తాంబూలం ఉంచడం మరుక్కణంలో జరిగి పోయాయి.

ఆ రాత్రి పొరంట్లో వీందు ఏర్పాలు దేస్తూ మువ్నారు. ‘శాంత’ చేతి భోజనం గుర్తుకు తెచ్చు కున్న సత్యానందం వారి కోరిక తీరస్కరించక తప్పలేదు. ఇద్దరం తిరిగి ఇంటికి వస్తుండగా అత్తమ్మ అడిగాను ‘లక్ష్మి’ని వివాహ మాడడం తనకు ఎంత వరకు ఇష్టమోనని. సత్యానందం చిరునవ్వుతో సమాధాన మిచ్చాడు. “ఇంతవరకూ మీరు నా శ్రేయస్సుకే పాలుబడ్డారు. నన్నొక ఇంటివాణ్ణిగా చెయ్యడంతో మీ ఇష్టం కాక పోతే నాదేముంది మేష్టారూ!”

వసంతాకరమయిన ఆతని సమాధానంలో నాకేదో విగూఢార్థం స్ఫురించింది.

ఆ నాటి రాత్రి ఇద్దరం కలసి బోంచేస్తున్నాం. ‘రాంబాబు’ సత్యానందం ప్రక్క కూర్చుని వింతగా చూస్తున్నాడు. ‘మాంతి’ నెయ్యి వడ్డీమూ “ఇంకొంచెం వేసుకో అన్నయ్యా!” అంది. శాంతను మచ్చించకుండా, “అమ్మా!” అని పిలిచాడు సత్యానందం.

న్యూ డిల్లీ లేఖ

8 వ పేజీ తరువాయి

భూమిని తప్పించుకోలేరు. అధికశాఖకు ఈ సౌకర్యం ప్రత్యేకం. అధికశాఖ సహాయ మంత్రి గది ముందు ఎన్నో వారాలనుంచి మున్నమా, నిచ్చె నలూ ఉన్నాయి. పైగా, వాటిని ఎవడూ ఎత్తుక పోకుండా గొలుసులతో కట్టేశారు. 'బోర్డ్ ఆఫ్ రెవెన్యూ' ఆఫీసు ముందు కూడా అంతే.

ఈ భవనానికి పథకాలు వేసినవారు మొద ట్లోనే, ఆఫీసుల ముందు ఒక కాలనలొంటి దాన్ని తవ్వి ఉంచారు. అందులో టెలిఫోను, విద్యుచ్ఛక్తి తీగెలను ఉంచుతారట. దీన్ని యర్రాతితో కప్పి యటం జరిగింది. మరోచోట, తోవలే నేల గవ్వు పూర్తిగా ముక్కులయిపోయి ఉంది.

వీరోజు కారోజు కిటికీల అద్దా లను తలుపులను శుభ్రం చేయటం ఒక ఆచారం, అవసరమూ. పైగా అందుకోసం బోలెడంత డబ్బు ఖర్చుచేశారు, చేస్తున్నారు. ఫలితం శూన్యం.

'ఉద్యోగ్ భవన్' అని మరో భవనం ఉంది. అందులోనే వాణిజ్యం, పరిశ్రమ, ఉక్కు, బారీ ఇంజనీరింగు, గమల మొదలైన శాఖ లున్నాయి. స్వాతంత్రం వచ్చిన తరువాత నిర్మించబడిన భవ నమే ఇది. మెట్లమీద, రహదార్లమీద వేసిన ఆ జనన వార వట్టలు చినిగిపోయి ఉన్నాయి. వాటిమీద నడవటం ప్రమాదకరం అని తెలిసిపోయింది.

ఈ సందర్భంలో కాస్త వివరణ అవసరం. భారతదేశం సచివాలయ భవనాల నిర్వహణకోసం ఏటా, రెండుకోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేస్తున్నది. కిటికీలను తలుపులను ఫర్నిచర్ ను శుభ్రంగా వుంచేం దుకు కొందరు పనివాళ్లున్నారు. వాళ్లు పనిచేస్తున్నదీలేనిదీ చూచేం దుకు కొందరు అధికారావున్నారు. అవసరమయిన వస్తుసామగ్రి సరఫరా అవుతున్నది. కాని, మురికి మురికిగానే ఉంటుంది. విదేశీ రామబార కార్యాలయాల జూట వేరు .... అక్కడ ఈ పనివాళ్లు ఇలా తలాయస్తే ఉద్యోగాలు క్షణాల మీద వూడిపోతాయి. కాని, సచివాలయం లొంటి ముఖ్యమైన ప్రదేశాలు మాత్రం మురికివాడలుగా ఉండిపోవటానికి బాధ్యు లెవరు ?

మామూలు పరిస్థితుల్లో అయితే హిందూ తత్వాన్ని నేను నిందించేవాణ్ణి. ఎందుకంటే, పిళ్లకు అంతర్ పారిశుధ్యమే ముఖ్యంకాని, వెలుపలి పరి శుభ్రత అంతా పట్టించుకోవద్దన్న విషయం కాదు. అంచేత, ఇప్పటి పరిస్థితులకు పార్లమెంట్ చౌక్ కకూ, పునరావాస మంత్రిత్వశాఖ భవనానికి కార్యదర్శులు ఇద్దరూ హిందువులే కనుక పరి

స్థితులను మనం నిరీక్షించవలసివరలేదు. ఏమయితేనేం, ఈవిధంగా మురికి, దుమ్ము కొండలు కొండలుగా పేరుకుపోవటానికి 'వర్క్స్' మంత్రిత్వశాఖయే కారణం. మనిషి స్వత హాగా బద్ధకముడు—మని చేయటానికి అతనికి మనస్సాదు. కాని, పనిచేయటం బలవంతమై పోయింది. ఆ రోజుల్లో పరిస్థితి వేరు. ఎక్కువగా క్యాబిన్ క్యానిల్ పథ్యలూ, వివిధ శాఖల కార్య దర్శులూ కలిసి పనిచేసేవారు. అందువల్ల, 'వర్క్స్' శాఖ కూడా సమర్థవంతంగా పనిచేసేది. కాని, ఆ పరిస్థితి అంతా తారుమారయింది. ఈనాడు, బ్రిటిష్ వారికి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం నడిపినవారే, బ్రిటిష్ వారి పరిశుభ్రతను కూడా విస్మరించారు. బ్రిటిష్ వారు పరిశుభ్రత విష యమై నెలకొల్పిన ప్రమాణాలు నశించాయి. అందువల్ల ఈనాడు రెండు రకాల వ్యవహారం జరుగుతున్నది. ఒకవైపు మురికివాడల నిర్మాణ నకు డబ్బు వివరీతంగా ఖర్చు చేస్తున్నారు—మరోవైపు మురికివాడలనే తయారు చేస్తున్నారు. విషాదం ఏమంటే, మురికివాడల తయారీకి కూడా డబ్బు చెల్లించవలసిన వారు ప్రజలే.

ప్రభుత్వ రంగంలోని భవన లన్నింటికి ఈ తత్వం వ్యాపి చెందుతున్నది. పార్లమెంటు పిడిలో ఉన్న రిజర్వుబ్యాంకు భవనం దుమ్ములో మునిగి తేలుతున్నది. లైఫ్ ఇన్సూరెన్స్ కార్పొ రేషన్ భవనమూ అంతే.

సోపలిజం సాధనకై కృషి జరుగుతున్న ఇండియా నిజస్వరూప మిది.

శ్రీకృష్ణ. ★

రాజధాని కబుర్లు

11 వ పేజీ తరువాయి

గానపథలు, ఆటలు మొదలైన కార్యకలాపాలతో, ఈ సంస్థ యెప్పుడూ, పథ్యాలకు, వారి కుటుంబాలకు, ఆనందాన్ని, వివేదాన్ని కలిగిస్తూ ఉంటుంది. దీనితోపాటు వాటకాలు వ్రాయించటం, వాటిని పోటీలకు పంపి పథ్యాలను ప్రోత్సహించటం, ఈ మధ్య చేస్తున్న పనులలో ఒకటి. ఈ పెంట్రిల్ రైల్వే ఇన్ స్టిట్యూట్ వారికి అధికంగా ఆట్రే బాధ పడాలసిన అవసరం లేదు కాబట్టి, ముందు ముందు రచయితలను, దర్శకులను, నటీ నటు లను ఇతోధికంగా ప్రోత్సహిస్తున్నా, ఈ ఏడు పొందిన గౌరవాభిమానాలను, నిలబెట్టుకుంటూ, ముందు, ముందు, ఇంకా సాహిత్య కృషి చెయ్య గలదని ఆశించవచ్చు.

ఇక సినిమా రంగంలోకి వస్తే, చెప్పుకోతగ్గ ఒకే ఒక విషయం ఉంది. "ముగ్గు మనుల" శత దినోత్సవాలు ఆంధ్ర దేశంలో ఎన్నో చోట్ల చేసు కుంటున్నారు. ప్రత్యేకంగా ఇక్కడి విశేషమేమి టంటే ఈ సందర్భంలో డాక్టర్ చెన్నారెడ్డి (ప్రణాళికా మంత్రి) గారు ప్రసంగిస్తూ, "సినిమా పరిశ్రమను అభివృద్ధి పరచటానికి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తలపెట్టిన, పహాయ, ప్రోత్సాహకర ప్రణాళికలు నిష్పాక్షికంగానూ, భేదభావం లేకుండానూ అమలు పరచాలనే నడు

బ్దిశరత్ తయారు చేసినవే, మద్రాసులో కొంత మంది, పిటివల్లు అనుమానాలు వెల్లడించటం నిజంగా దురదృష్టకరమే" అన్నారు. ఈ హామీ, అనుమానాలు వెల్లడించిన ప్రముఖులను ఎంత వరకు తప్పి పరచగలదో చూడాలిఉంది.

జి. ఎల్. ఎన్. ★

స రా గ మా ల

15 వ పేజీ తరువాయి

చేయడం జరిగి వుండాలి. లేకపోతే ఒక పాటలోకి ఇంత గ్లామర్ రాగలదా ! రెండవ ప్రక్క జానకి, శ్రీనివాస్ యుగళగీతం. కొంత "చిటారుకొమ్మన చిలకమ్మా" (మంచిరోజులవస్తాయి) పోలిక వున్నా, సినిమాలో చిత్రీకరణ బాగులేక పోయినా, ఫిటానికి హాంబ తక్కువ లేదు. కారణం ? శ్రీనివాస్, జానకిలి మేలిమి బంగారం, మంచి ముత్యాలకంతాల కలయిక అయినా ఈ రికార్డు వింటే తెలుస్తుంది. ఈ రెండు పాటలో వున్న చిలకమ్మన అందం.

* * *

వవగ్రహ పూజాపహిమ జి. ఇ. 35443. ఈ సినిమాలో భరితందగ్గ కొద్దిక్షణాల్లో చాలా మటుకు ఈ రికార్డున భద్రపరచబడ్డాయి. వికార మైన ఆంగిక విన్యాసం చూడవలసిన రేకుండా రికార్డు వినవచ్చుమగాని సినిమాలో కంటే విడిగా వింటేనే బాగున్నాయి రెండు పాటలు. ఆరుద్ర "వయసూ వలపూ నీదేమూ, వలదంటే నేను పోనుమూ, నిదురే కంటికి రాదునుమూ ఇదియే తొలిచేమ" రెండవ ప్రక్క జి. కె. మూర్తి రచన "మగువ తనే పిలువ, మగవాడా జంకుతావ" అన్నది. ఈ రెండు పాటల్లో చెప్పుకోవలసినంత (వీరి పాత పాటలతో పరి పోల్చితే) మాధుర్యాన్నికన్నా రాజన్నా గేంద్రలు నయ్యరాసుకరణల మహాత్మ్యంకన్నా జానకి కంతం మహిమ, పాటలను ఇంత మృదువుగా రికార్డు చేసిన మోహనసుందరం (గోల్డెన్) మనర్ల హస్తం మెచ్చుకోదగ్గవి. నిజానికి ఇంతటి అందం ఇందులో కనబడటానికి కారణం మోహనసుందర సమ్మోహన శబ్దగ్రహణమే అంటే అంత అతిశ యోక్తి కాదేమో ! జానకి పాటలు ప్రతి విరుపులో అంత హాయి రంగరించి వున్నది. రాజన్నాగేంద్రలి వాద్యగోష్టిలో అంతటి మార్దవం మేళవింది వున్నది. ముందే చెప్పినట్లు సహృదయ యధారిలో రెండు పన్నీళ్లు ఒయాసిస్తున్నవి.

కలవారి కోడలు ఎన్. 69808

సంవత్సరానికి కొక నిజమైన, విలువైన హాస్యగీతం మన సినిమాలో వినిపిస్తుంది. "తొయ్యరా పడవా" పద్యంలో తయారు కాబడిన డజన్ల కొద్ది పరదా గీతాలలో గులక రాళ్లలో గురి వింద గింజలా మెరుస్తుంది. క్రిందటేడు గోపాలం, స్వర్ణలత పింగళి, పెండ్యాలతయారింపు "అంచె లంచెలు" ■ స్థానాన్ని ఆక్రమించినది. ఈ యేడు మాధవపెద్ది, పితాపురం, కొనరాజు చలవతిరావు కలసి ప్రాణం పోసిన గీతం "నీ సాగసే లాగుచున్నది" ఆ మాత్రం ఘనత కలిగినది. సరదాకు మారుపేరు. ఒకసారి వినండి. రెండవ ప్రక్క చాల రోజుల తరు వాత జిక్కి ఘంటసాలతో పాడిన యుగళ గీతం "దొంగ చూపులన్నాది" సి. నా. రే రచన. ఇందులో పంగీతంలో జానపద ధోరణి తీయగా శ్రోతలను ముగ్గులను కావిస్తుంది. ★

“రాముడు - భీముడు”లో రామారావు, యల్. విజయలక్ష్మి.

‘రాముడు - భీముడు’ చిత్రసమీక్ష

త్రిశ్రీ ఉండి అనుభవించే అద్భుతం లేక అమాయకుడుగా జీవిస్తున్న రాముడు, అచ్చం అనే ముఖ పోలికలు ఉన్న వల్లెటూరి యువకుడు భీముడు— అనే ద్విపాత్రం జీవిత సంఘర్షణయే ఈ చిత్రం.

రాముడు సంపన్న కుటుంబానికి చెందినవాడు. చిన్నతనంలోనే—తండ్రికి, తల్లికి దూరం కావటం వల్ల అక్కయ్య వద్దనే, తన ఇంట పెరిగి పెద్దవాడవుతాడు, కానీ పతి వైరిబాగుల వాడు. తన అన్నీ పక్కర్నీ నడిపిస్తున్న బాప పానకాలా వంటే తగిన భయం— అంతేకాదు పానకాలాపు చేత ఎన్ని రెబ్బలు తిన్నాడో తెక్కలేదు.

భీముడిదొక వల్లెసీమ. నాలుకాలంటే సరదా నడి వేసిన బొరణిక వాలకంలో ‘భీముని’ పాత్రకు దహమతి లభిస్తుంది. కానీ, భీముడు నాలుకాలు వేయటం అతని తల్లికి నచ్చదు. అందువల్ల తల్లిని చూచి భయపడ్డ, భీముడు సీనిమా కంపె

నీల చుట్టూ తిరిగేందుకు వట్టడానికి బయలు దేరాడు.

అటు రాముడూ అంతే. బాప దొర్తాన్యాలను భరించలేక ఇంటినుంచి పారిపోతాడు. కానీ ఈలోగా సీనిమా కంపెనీల చుట్టూ తిరిగేందుకు వెళ్లిన భీముడు పానకాలాపు దృష్టిలో పడటంతో, రాముని స్థానాన్ని పొంది, ఆ ఇంట చేరుతాడు. చెరువు గట్టున నీళ్లు తాగుతున్న రాముణ్ణి చూసి, వల్లెటూరి వాళ్లు భీముడే అనుకొని, పూరికి లాక్కెడతారు. తల్లి ప్రేమ కరువైన రామునికి, తల్లికాని తల్లి లభిస్తుంది. కార్మిక జీవనంతో అక్కడ జీవిస్తూ ఉంటాడు.

తెలివిగలవాడైన భీముడు అక్కడ పానకాలాపును ఎదిరించి పెత్తనాన్ని చేజిక్కించుకొంటాడు. పక్కర్నీ నిర్వహణకూడా తానే చేస్తుంటాడు. రాముడులాగా చలామణీ అవుతున్న భీమునికి

పురూ ప్రేమించుకోవటం జరుగుతుంది.

కానీ, అదే లీల వల్లెసీమకు వెళ్లినదికీ, అక్కడ అనలు రాముడు కనుసన్నాడు. అక్కడ ఆ రాముడు పేదంటి అమ్మాయి శాంతతో కలిసి, మెరిసి తిర్చ గుతూ ఉండటం చూచి లీల అపార్థం చేసుకొంటుంది.

చివరకు ఎలాగయితే, రాముడు— భీముడు కలుస్తారు. పైగా, ఇద్దరూ ఒకవైపు కవల పిల్లలు. తిరుపతి కొండమీద తప్పిపోయిన పిల్లలు. భీముడు లీలను, రాముడు శాంతను పెళ్లిళ్లు చేసి కొంటారు. ఇదీ కథ.

సీనిమా కథ కావటం వల్ల, (అందులోనూ తెలుగు సీనిమా కావటం వల్ల) ఈ కథ హేతువాదం ఎదుట వటావంచలు కావచ్చును. అయినా, ఉన్న కథ దిగువుగా నడిచింది. చెప్పదలచుకొన్న భావా లేవో కథకుడు పరిమిభంగం, ముక్కుకు నూటిగా చెప్ప గలిగాడు.

సంభాషణలు చక్కగా ఉన్నాయి. పాటలకు గురించి చెప్పదలచుకొంటే, కొంత విపులీకరించక తప్పదు. అవి జనాదరణ పొందవచ్చును. కానీ... ఒకటి, రెండు పాటలు సాహిత్యానికి సంబంధించి నంతవరకు జగుప్పాకరంగా ఉన్నాయి. రేలంగి, గిరిజ చేత పాడించిన ‘నీగిరెట్టు’ పాట యొక్క ఔచిత్యం దర్శకునికి తెలియాలి.

సంగీతం, మధురమేనని చెప్పాలి. సంగీత దర్శకుడు కూర్చిన బాణీలు కూడా అచ్చందకరంగా ఉన్నాయి.

నటన : అందరి నటులలోనూ ఉన్న నటనా సామర్థ్యాన్ని, ప్రతిభను దర్శకుడు చక్కగా వినియోగించుకో గలిగాడు. సర్తకిగా పేరు పొందిన యల్. విజయలక్ష్మి ‘కార్మిక స్త్రీ’గాను, రాముని ప్రయురాలుగాను సమయోచితమైన నటనను ప్రదర్శించింది. నటనలో, నానాటికి కొత్తదనాన్ని సంతరించుకొంటున్న రాజనాల, పానకాలాపుగా బాగా నటించారు. రాముడు, భీముడు అనే రెండు వేర్వేరు తత్వాల పాత్రలను రామారావు బాగా పోషించ గలిగారు. దుఃఖ సన్నివేశాలలోనూ, అమాయకుడుగానూ రామారావు ప్రదర్శించిన నటన ప్రేక్షకుల హృదయాలను కదిలించ వేయటం తద్వారా. జమున నటనలో కొత్తదనం లేకపోయినా, పాత్రకు సరిపోయిందని చెప్పాలి. రేలంగి, గిరిజలు ‘అంధ్ర సీనిరంగపు అదర్శ హాస్యజంట’ అని మరో మారు నిరూపించుకొన్నారు. అవ్వగా హేమలత నటన, ఆమె ప్రతిభకు గీటురాయి. రమణారెడ్డి, యన్. వి. రంగారావు, మార్కంకాంతం, శాంత కుమారి, ఋష్యేంద్రమణి వారిపాత్రలకు యధోచితంగా న్యాయం చేశారారు. నాగార్జునసాగర్ బెల్ డోర్ దృశ్యాల చిత్రీకరణ రమ్యంగా ఉంది.

మొత్తం మీద చిత్రం ఒడుదుడుకులులేకుండా, విమగ్నించుకుండా నడిచి పోతుంది. ఈ సంవత్సరంలో ఇంతవరకు విడుదలయిన రెండు, మూడు మంచి చిత్రాలలో ఇదీ ఒకటి.

వాణిరాజు ప్రకాశం ★

“రాముడు—భీముడు” చిత్రంలో సంభాషణలు :
సినిమా దర్శకుడు : అమ్మా! చిత్ర పరిశ్రమ
ఒక పవిత్రమైన కళ.

భీముని తల్లి : అ. నా బొంద కళ.

నిర్మాత రామానాయుడు, దర్శకుడు లాసీ
భాగ్య, సంభాషణలు వ్రాసిన వరసరాజు ఇన్ని
రోజుల నుంచి ఆ బొంద కళనే ఆరాధిస్తున్నారన్న
మాట. అయితే కవీ కాళిదాస యేమిటి చేస్తున్నట్లు?

“పగలే” (రాముడు—భీముడు), “రైల్వం
చేసి” (డాక్టర్ చక్రవర్తి) మాటల్లో కత్తిరింపు
పడవలసిన దోషం చూశారే, మరి బొందకళ వారి
ఆమోద ముద్రను పొందినదా ?

ఈ మధ్యన ప్రభాకరరెడ్డి ఆరు చిత్రము
లలో నటించుచున్నాడని ఒక ప్రెస్-సర్క్యుల్
పరిభ్రమించింది. అయితే ఆ చిత్రాల జాబితాలో
“బొబ్బిలి యుద్ధం” “వేములవాడ భీమకవి”,
“అమ్మా—నాన్నా”, తిరువేంకటాచారి పేరు పెట్టని
చిత్రం కనపడలేదేం ? ఒక వేళ ఈ చిత్రాలు పూర్తి
కావని, తెరపైకి రావని ఆ వర్తమాన నిలనుని
ఉద్దేశమా ? ఆ మాట తక్కినవాటి గురించి
అయితే కొంతయినా సమంజసమే ! కాని వచ్చే
నెలలో విడుదల కాబోతున్న “బొబ్బిలియుద్ధం”
నంగతి యేమిటి ! చిన్న పేరును చిన్న చూపా ?

ప్రజలు వరి బుద్ధి తక్కువ వాళ్ళు. రెండు
మగ ముఖాలలో గాని, ఆడ ముఖాలలోగాని తేడా
కనిపెట్టలేని ఖుద్ద దద్దములు. ఏది చూసినా
అదే చూసే బదుద్దాయిలు. ఇవి నా ఉద్దేశాలు
కావు. వారివారి చిత్రాలనుబట్టి చూస్తే ఆ ఉద్దే
శాలు “జక్కన్న”, “పైరావణ” నిర్మాతలైన
బి. ఎస్. రంగ, బి. ఎ. సుబ్బారావుల కున్నట్లు
వ్పాయి.

లేకపోతే చాచు పేషం, “జక్కన్న”లో,
కాస్ట్యూమ్ రాజశ్రీ చేత కాస్ట్యూమ్ హెచ్. పి. శకుం
తల చేత వేయించబానికి కారణం ? “పైరావ
ణ”లో, అంతకన్న అన్యాయం. పేకేటి శివరాంబి,
లంకాసత్యాన్ని ఒక పేషం మార్చిమార్చి వేయించ
బానికి పోతున్నా ? ఇవే కాదు. ఇటువంటి నిర్లక్ష్య
వికే ఉదాహరణలు రెండు చిత్రాలలోనూ ఇంతే
కొద్దలు. రాజగారి ప్రధాన పేళ్ళ ఇంటిలో ఉన్న
ఒక ఫులిబొమ్మ వర్ష చిత్రం ఇంటర్వెల్ తరువాత

బెన్వెలరాజు గుడిపెలో ఉంటుంది. పీటన్నిటికన్న
మోరమైనది “పైరావణ”లో. అంజనేయుడు,
ఒడలంతా బక్కురు కోపటం, తోకలో పేళ్ళ
చూసుకోవడం ! ముసల్మానులకైనా, క్రైస్తవుల
కైనా తెలుస్తుందే అంజనేయుడు దైవాంశ
సంభూతుడని. ఆ నంగతి బి. ఎ. సుబ్బారావుకి,
రేలంగికి తెలియలేదా ?

ఈ మధ్య తెలుగు చిత్రాలలో “ఔట్లో
కార్డ్స్” విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. పోలో
(ఒకే పేరు ఉండేవి) కార్డ్స్, నంగిత దర్శకునికీ,
రచయితకూ, ఛాయాగ్రహకునికీ, నిర్మాతకూ,
దర్శకునికీ ఉండటం పహజమే ! కాని ప్రొడక్షన్
కంట్రోలర్ కి సింగిల్ కార్డ్ యెందుకు వేయాలి?
అసీసు కుర్రాళ్ళకీ, పెద్ద మీద కాసే అందించే
వాయర్ కి, సెన్సార్ స్క్రిప్ట్ టైపు చేసే రంగ
బాధానికీ, పిల్లందరికీ కార్డులు పేర్కొందుకో !
చూసేవాళ్ళు చూస్తున్నారూ కాబట్టి తీసేవాళ్ళు
తీస్తామనా ?

“రాముడు—భీముడు” చిత్రం గురించి
మద్రాసు ప్రేక్షకుని లేఖ: “అతి సటన అనే
గంజాయి మువ్వ వనంలో లలిత నటననే చందనపు
తరువు శొంతకుమారి నటన,” శభాష్ ! ఎవడో

మగదాడవలసిన మాటనేకోడు !

“అయితే ఎక్స్ ప్రా సటిమూస్ వెంకాయమ్మా!
సినిమా వాళ్ళలో ఒకళ్ళు చేసిన తప్పు ఒకటి
మీద రుద్ది వేస్తారట నిజమేనమ్మా ? ఉదా
హరణ: “మురళీకృష్ణ” కొన్ని చోట్ల రెండు జల
వారోత్సవాలైనా చేసుకోక పోవడానికి కారణం
కుమారి రాధ కథ అన్నారూ కొందరూ పెద్దలు.
తన కథనే సినిమా తీయమని రాధ బలవంతం
చేసిందా ! తీసుకున్న కథను తెరకు సరిగ్గా మలు
చుకోవద్దని నిర్మాతనూ, రచయితనూ నిర్బంధించి
నదా ! కథలా చూసుకొంటే కథ బాగానే ఉంది.
ఎటొచ్చి దానిని ఏళ్ళ వచ్చిన దర్శకుడు, వెయ్యి
తిరిగిన రచయిత సక్రమంగా ఉపయోగించుకొన
లేక పోయారు. పి. పుల్లయ్య, ఆ.తేయం వనికి
అమాయకురాలైన ఆ అమ్మాయి నటనలో
సజమేమి ఉంది ? అంతకు ముందు ఇదే కథను
పిన్ టెట్టికి చూపగా సినిమాకు పనిపెరాదని ఆయ
నన్న నంగతి యెంత మందికి తెలుసు ?

“నివాసా బంధం” చిత్రంలో “వసుమోము
గవలెని” పాటలో త్యాగరాజు పద్యతినే ధిక్కరించ
బోయిందటగా భానుమతి ? ఎంత భానుమతైనా
ఇది మాత్రం దుస్సాహసమని చెప్పక తప్పదు !
గగనానికి ఇంకా యెంచటి సావధానం. యెంతటి
దూరం ?

“పీటలమీది పెళ్లి”లో కృష్ణకుమారి, షల్లం.

కేశవర్ధిని

వాడి నల్లని, నిడుపు వెంట్రుకలను పెంచుకొండి

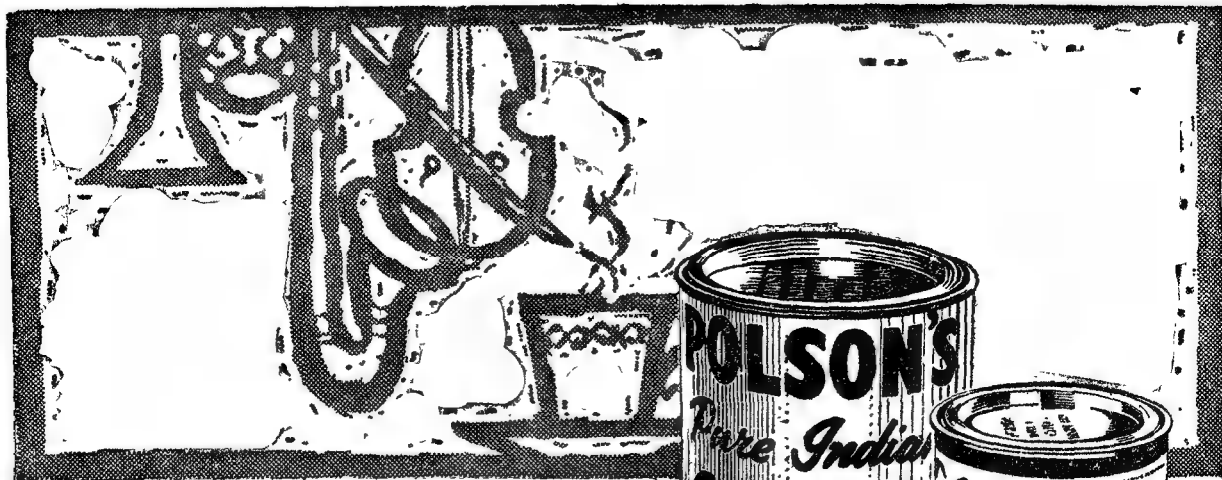
కేశవర్ధిని ప్రొడక్ట్స్,
కైల్ రోడ్, కోయంబత్తూరు-1.

తూర్పు గోదావరి, శ్రీకాకుళం, విశాఖ జిల్లాలకు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:
మెస్సర్స్ ఓమ్ ఏజన్సీస్, 45, మహాత్మా గాంధీ రోడ్, నీకొండరాజాద్.

ఉబ్బనము (అన్నమా) నకు బ్రిటిష్ యున్న చేపతో
యీ దిగువవోట్ల ది 7-6-64 నుండి
ది 30-6-64 వరకు జాషధ మొనంగబడును.
42 వం||లనుండి (వఖ్యతి జెందుమా అనేకులచే
యోగ్యతాన ఆము లందుకొంటున్న డిజాషధం.
వఖ్యం 3 రోజులు మాత్రమే ఒక్కొక్కరికి రు.10
పాదరాజాదు, వరంగల్; ఖమ్మం, గుంటూరు,
గుడివాడ, బందరు, విజయవాడ, ఏలూరు, తాడేపల్లి,
గూడెం, తణుకు, భీమవరం, నర్సాపురం, రాజోలు
రాజమండ్రి, రామచంద్రపురం, కాకినాడ, విశాఖ,
పార్వతిపురం, బరంపురం.

విరుపు, తెలుపు, కునుమ మొదలగు స్త్రీల
సమస్త ఋతురోగములకు పరిణామకాల (కడుపు
నొవ్వులు)లకు ప్రత్యేక చికిత్స చేయబడును.

వివరములకు :
డా॥ కొమ్మవరపు విశ్వానందం (రిజిస్టర్డు)
అన్నమా స్పెషలిస్టు
పాద్యానీసు: రామపూర్వం పి. ఓ; (వయో)
నందిగమ, వైఎస్సా.

కాఫీ త్రాగే అసలైన ఆనందం
గింజలను "పరిపక్వంగా"
వేయించుటవల్లనే లభించుతుంది

పోల్సన్స్ యందు, ప్రతిగింజయున్న "పరిపక్వంగా" వేగునట్లు వేయించే
విమిక్తం మేము మిషన్లను వద్దకులను కలిగియున్నాము. అత్యుత్తమ
యది మరియు సువాసన కలిగించే విమిక్తం. అవి వైజ్ఞానికంగా గుండ చేయ
బడుచున్నవి. ఈ సువాసన పోకుండా గాలి చొరవి దబ్బారలో నీటి

చేయబడే మీ దుకాణదారునల్ల మీకు ఆ దబ్బాలు అమ్మబడుచున్నవి
ప్రతిపర్యాయమూ మంచి కవ కాఫీ ఆనందంగా త్రాగండి—పోల్సన్స్
కాఫీయే కయారు చేసుకొండి.

పోల్సన్స్' కాఫీ
సుంత్రిప్తికరంగా వేయించబడినది

బహుమాన కూపన్లను కూడబెట్టండి. పోల్సన్స్ వెన్నె, నెయ్యి పిండి మరియు టీ వాడకంలో ఇంట్లో వాడుకపడం కూడాను.
పోల్సన్స్ లిమిటెడ్—బొంబాయి • అనంద • పాట్నా
PL 1135 A TEL EN

63

సినిమావార్తలు

మెక్కురీ సిని ప్రొడక్షన్సు

మెక్కురీ సిని ప్రొడక్షన్సు వారు హాస్యరస ప్రధానమైన చిత్రాన్ని నిర్మిస్తున్నారు. ఇంత వరకు 5 రీళ్ళ చిత్రం పూర్తి అయింది. ఈ చిత్రంలో కాంతారావు, రాజనాథ, రేంగి, రమణా రెడ్డి, చలం, బాలకృష్ణ, రాజబాబు, కృష్ణకుమారి, గిరిజ, హేమలత, వాణిశ్రీ, మొదలగు వారు నటిస్తున్నారు.

ఈ చిత్రానికి రచన : కొండముది గోపాలరావు తర్క, ఛాయ : కె. రామచంద్ర., సంగీతం : పెండ్యాల నాగేశ్వరరావు., కళ : చలం., సహాయ

“పిటలమిడి పెల్లెలో” జానకి.

దర్శకులు : శ్రీనివాసరావు అండ్ ధనక్ టేక్సరరావు.,
దర్శకుడు : బి. యన్. నారాయణ.

అశ్వరాజ్ ప్రొడక్షన్సువారి ‘శ్రీసత్యనారాయణమహాత్మ్యం’

కె. గోపాలరావు సమర్పించు అశ్వరాజ్ ప్రొడక్షన్సువారి “శ్రీ సత్యనారాయణ మహాత్మ్యం” మార్చి 9వ తేదీ ప్రారంభించారు. ఇప్పటికి 13 రీళ్ళకు పైగా చిత్రం పూర్తి చేశారు. క్లైమాక్సు సెట్ ఒకటి మాత్రం చిత్రీకరించింది. చిత్రంలోని పాటలు, పద్యాలు అన్ని రికార్డ్ చేయబడి చిత్రీకరించారు. ఈ చిత్రాన్ని జూన్ నెలఖరలోగా విడుదల చేస్తారు.

ఈ చిత్రంలో యన్. టి. రామారావు, కాంతారావు, రేంగి, రమణారెడ్డి, చలం, ముక్కామల, అల్లారామలింగయ్య, రామకృష్ణ, డా. శివ రామ కృష్ణయ్య, కృష్ణకుమారి, గిరిజ, గీతాంజలి, మార్కట, ఛాయాదేవి, జానియర్ ఏ. వి. సుబ్బా

రావు మొదలగువారు నటిస్తున్నారు.

ఈ చిత్రానికి మాటలు : పాటలు : నము (దాం (జానియర్), సంగీతం : మంటసాల, ఛాయ : సి. నాగేశ్వరరావు, కళ : వాలి, నృత్యం : వెంకటేశ, స్టూడియో : నాపానీ, విజయ, నిర్మాత : సి. వి. సత్యనారాయణ.

సి. హర్షారావు ★

బ్రహ్మనందరెడ్డితో ఇంటర్వ్యూ

25 వ పేజీ తరువాయి

అల్పసంఖ్యకులకు ప్రాతినిధ్యం ఉండేదిగాదేమో! వోటర్ల జాబితాలో లేవనడం అతిశయోక్తి.”

పెరుగుతున్న విధము

“రోజురోజుకు పెరిగే ధరలకు విరుగుడు ఏమిటన్నది ప్రజలను కలతపెడుతున్న ఒక సమస్య. దానికి పరిష్కారం వేరే ఉన్నది. ఉత్పత్తిదారుకు వాడకందారుకు నష్టం లేకుండా ఉండాలి. ఉపన్యాసాల ద్వారా ఆకాశాన్నంటే ధరలు క్రిందికి దిగి రావు. అందుకు కొన్ని కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు తోడౌతాయి. అందుకే కృషిచేస్తున్నాము.”

అదనపుశిస్తు సత్యాగ్రహం

“భూమిపై శిస్తు కొన్నిచోట్ల 500%, 600% గూడా రైతులపై పెరిగినదని సత్యాగ్రహం చేస్తున్నారు. చట్టం క్రింద జరిగిన పెరుగుదల అంత శాస్త్రీయంగా జరగలేదంటే కొంతవరకు ఒప్పుకుంటాను. ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో సత్యాగ్రహం ద్వారా ప్రభుత్వ విధానాలను మార్చి జాడటం మార్గంకాదు. పెంచిన శిస్తులో వాస్తవంగా రైతుకు నష్టమై మేము అనుకున్న దొకటి, జరిగిన దొకటి అయితే మాత్రం సర్దుబాటుకు మేము సిద్ధంగానే ఉన్నామని పదేపదే చెప్పనే చెప్పను.”

క్రీడలు

“ఇక రాష్ట్రంలో దేశీయ విదేశీయమైన క్రీడల వికాసానికి ప్రభుత్వం యథోచితంగా తోడ్పడుతున్నది. రాజధాని నగరంలో చక్కని క్రీడామందిరాన్ని నిర్మించాము. క్రీడా సలహా మండలిని ఏర్పరిచాము. నాకు ముటుకు టెన్నిస్ ఆట అంటే మక్కువ. హాకీ ఆడతాను. ఫుట్ బాల్ క్రికెట్ ఆడతాను. మిగతా వంటి ఆటగాళ్ళకు ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నాము. జిల్లాలో, తాలూకాలో, గ్రామాల్లో ఉన్న నేర్పరులైన ఆటగాళ్ళను తెలుసుకొని వారికి తగు ప్రోత్సాహాన్ని ఇవ్వాలన్నదే మా ఉద్దేశ్యం. యువశక్తిబృందం దృఢకాయులై, దార్ఢ్యవంతులై, సీతివరులై మననాడే సంఘం బాగుపడుతుంది. ముందుకు అడుగు వేస్తుంది అని నా విశ్వాసం.” ★

శ్రీ శంభుప్రసాద్ గారి

కుమార్తె వివాహం

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకులు శ్రీ శివరెంక శంభుప్రసాద్, తమ ద్వితీయ పుత్రుడు చి. సీ. నాగేశ్వరిని యలమంచిలి వాస్తవ్యులు డాక్టర్ పి. ఎన్. వెంకటరావుగారి జ్యేష్ఠ కుమారుడు చి. సత్యనారాయణమూర్తికి ఇప్పి 29, వాయియర్స్ రోడ్డులోని తమ స్వగృహములో మే 22వ తేదీ శుక్రవారము ఉదయం గం. 9—44 నిలక వైభవంగా వివాహం జరిపించారు.

అనేకమంది బంధుమిత్రులు ముహూర్తము నకు విచ్చేసి పధావరాలను ఆశీర్వదించారు. వీరితో ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు శ్రీ గొట్టి పాటి బ్రహ్మయ్య, కేంద్రమంత్రి శ్రీ కొత్త రమారామయ్య, పార్లమెంటు సభ్యులు శ్రీయుతులు మోటూరి న త్య నా ర య ణ, మొసలికంటి తిరుమలరావు, అమెరికా సమాచార శాఖాధికారి శ్రీ విక్రాకృతి, బ్రిటిష్ సమాచార శాఖ అధికారి శ్రీ రోడెస్, శ్రీమతి రోడెస్, ఫిలిం సర్టిఫికేషన్ ప్రముఖులు శ్రీయుతులు నాగిరెడ్డి, చక్రపాణి, ఎన్. ఎన్. వాసన్, బి. ఎన్. రెడ్డి, కె. వి. రెడ్డి, పి. పుల్లయ్య, వై. రామకృష్ణప్రసాద్, యన్. త్రివిక్రమరావు, కలికి చక్రపాణిశ్రీ శ్రీ సదాశివన్, శ్రీ భగవాన్ దాస్ (ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్) హిందూ డిప్యూటీ సంపాదకుడు శ్రీ వి. కె. నరసింహన్, శ్రీ ఆర్. కే. స్వామి (వార్టర్ థాంప్సన్) శ్రీ న్యాయరామారావు, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం మాజీ రిజిస్ట్రారు శ్రీ సి. డి. ఎన్. చెట్టి, డాక్టర్ నదా శివన్, డాక్టర్ హెచ్. టి. వీరారెడ్డి ప్రభువులు ఉన్నారు.

ఆ సాయంకాలం జరిగిన అతిథి సత్కారానికి విందునకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు శ్రీ కామరాజు, కేంద్ర మంత్రులు శ్రీ కొత్త రమారామయ్య, శ్రీ జి.వి.అలగిశన్, సైన్స్ కమిషన్ అధ్యక్షుడు, మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ సి. వి. రాజమన్నారు, మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ సి. వి. వెంకటరమణరావు, పార్లమెంటు సభ్యులు శ్రీ ఎం. తిరుమలరావు, శ్రీ మెయ్యప్పచెట్టియార్, (పి. వి. ఎం. స్టూడియోస్), మెయిల్ పత్రికా సంపాదకులు శ్రీ రాజన్, శ్రీ పంచాంగుల సూర్యనారాయణ, శ్రీ జె. వి. సోమయాజులు, శ్రీ నముద్రాల రాఘవాచారి, శ్రీ డి. వి. నరసరాజు, శ్రీ ఆరుద్ర, శ్రీ కొవరాజు, శ్రీ కె. లింగరాజు, శ్రీ నాగలింగం, (బరోడా బ్యాంకు), శ్రీ బి.ఎన్. రెడ్డి, శ్రీ మర్రితో సింగ్, శ్రీమతి సుర్విత్ సింగ్, (కేంద్ర సమాచార శాఖ), శ్రీ బి. నాగిరెడ్డి, శ్రీ చక్రపాణి, శ్రీ కె. వి. రెడ్డి, శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య, ప్రభువులు వచ్చి పధావరాలను ఆశీర్వదించారు. ఈ సందర్భమున శ్రీ సంధ్యవందనం శ్రీనివాసరావుగారి పాటకచేరి జరిగింది. ★

“రాముడు - భీముడు” లో విజయలక్ష్మి

6050 6051

എസ്. ജി. ഓൾ